

INKOMENS EN INKOMENSVERDELINGEN IN CURAÇAO

PUBLICATIREEKS CENSUS 2011

Inkomens en inkomensverdelingen in Curaçao

Publicatiereeks Census 2011

Drs. Francis Vierbergen

Colofon

Centraal Bureau voor de Statistiek

Fort Amsterdam z/n

Curaçao

Tel.: (599-9) 461-1 Fax.: (599-9) 461-1696

Email: info@cbs.cw

Website: www.cbs.cw

Copyright

© Willemstad, Centraal Bureau voor de Statistiek

Het overnemen van (delen van) deze uitgave is slechts toegestaan mits voorzien van een volledige bronvermelding.

ISBN 978-99904-1-916-0

Voorwoord

Om de situatie en ontwikkelingen, die te maken hebben met de inkomensproblematiek van Curaçao te kunnen kwantificeren is het onmisbaar om alle type inkomen van de bevolking te analyseren: zowel het persoonlijke inkomen als het huishoudinkomen.

Tijdens de Census in 2011 werden aan de bevolking in Curaçao vragen voorgelegd met betrekking tot hun inkomen. Er werd gevraagd naar 'bron van het belangrijkste inkomen', 'inkomen uit belangrijkste bron', 'bron van het tweede inkomen' en 'inkomen uit de tweede bron'. De inkomensvragen zijn gerelateerd aan een veelheid van variabelen die eveneens in het persoonsformulier zijn te vinden, aangevuld met enkele variabelen uit het woonformulier. Voor zover mogelijk zijn de resultaten van de Census 2011 vergeleken met die van 1992 en 2001.

De voorliggende publicatie is de derde publicatie in de geplande publicatiereeks over Census 2011 die het CBS publiceert.

Met deze publicatie wil het Centraal Bureau voor de Statistiek een bijdrage leveren aan het principe van "evidence based policy making". Het CBS spreekt dan ook de hoop uit dat de resultaten in deze publicatie daadwerkelijk gebruikt zullen worden door de stakeholders in de publieke en private sector.

Deze publicatie is geschreven door Drs. Francis Vierbergen, ex-directeur van het CBS. Ondersteuning werd verleend door de heer Mike Jacobs en dhr. Leander van Kuyvenhoven, medewerkers van het CBS. Een woord van dank gaat uit naar een ieder die op directe of indirecte wijze heeft bijgedragen aan de totstandkoming van deze publicatie.

De Directeur

Drs. S. de Boer

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	4
Lijst van tabellen.....	6
Lijst van figuren en mappen	8
Samenvatting	8
Summary.....	15
Inleiding.....	20
Algemeen	20
Doelstelling.....	20
Opzet van de publicatie.....	20
Hoofdstuk 1. Methodologie	22
Overzicht.....	22
Definities.....	23
Classificaties	24
Hoofdstuk 2. Algemene resultaten en longitudinale vergelijkingen	27
Gemiddeld inkomen, mediaan inkomen, modaal inkomen.....	27
Persoonlijke inkomens	27
Huishoudinkomens.....	29
Hoofdstuk 3. Persoonlijke inkomens	32
Inkomens naar persoonskenmerken	32
Inkomens naar geslacht	32
Inkomens naar opleidingsniveau	34
Inkomens naar economische status	35
Inkomen naar positie binnen huishouden.....	37
Inkomens naar geboorteplaats	39
Inkomens naar gezondheidsperceptie.....	41
inkomens naar bron van inkomen	44
Inkomens van werkenden.....	48
Inkomens van werkenden naar beroepsgroep	48
Inkomens van werkenden naar economische positie	51
Inkomens van werkenden naar bedrijfstakken	53
Inkomens van werkzoekenden	55
Inkomens van werkzoekenden naar bron van inkomen	55
Inkomens van werkzoekenden naar duur werkloosheid.....	57
Inkomens van werkzoekenden naar opleidingsniveau en leeftijd.....	57
Inkomens van economisch niet-actieven	59
Inkomens van economisch niet-actieven naar leeftijd en geslacht.....	59

Inkomens van economisch niet-actieven naar bron van inkomen.....	60
Inkomens van economisch niet-actieven naar opleidingsniveau	63
Hoofdstuk 4. Huishoudinkomens	65
Algemeen	65
Huishoudinkomen naar inkomensklassen	65
Huishoudinkomen naar huishoudgrootte.....	66
Huishoudinkomen naar aantal inkomenstrekkers.....	68
Huishoudinkomens naar typen huishoudens	70
Huishoudinkomen naar kenmerken hoofd huishouden.....	72
Geslacht en leeftijd van het hoofd van het huishouden.....	72
Economische status en leeftijd van het hoofd van het huishouden	74
Opleiding van het hoofd.....	75
Huishoudinkomen naar geboorteplaats van het hoofd	77
Huishoudinkomens naar inkomensbronnen	78
Huishoudinkomens naar andere huishoudkenmerken.....	81
Regionale verschillen in het huishoudinkomen.....	81
Huishoudinkomen en aantal kinderen in het huishouden.....	83
Huishoudinkomen en aantal 60-plussers in het huishouden	84
Huishoudinkomen en aantal personen met een beperking in het huishouden.....	85
Hoofdstuk 5. Inkomensverdelingen en armoede	86
Inleiding	86
Methodologie	86
Gehanteerde methodologie.....	86
Internationale vergelijkingen in de gebruikte methodologie.....	87
Berekening armoedegrens.....	88
Huishoudinkomen	88
Inkomensverdeling	90
Head Count Index en Poverty Gap Index.....	92
Huishoudens en armoede grens.....	94
Huishoudens onder en boven de armoedegrens	94
Hoofdstuk 6. Speciale analyses	101
Inkomensverschillen man en vrouw	101
Inleiding.....	101
.....	101
Inkomensverschillen van werkend mannen en vrouwen.....	102
Nadere analyse risicofactoren die een rol spelen bij armoede.....	110
Inleiding.....	110
Persoonlijke risicofactoren	111
Bijlage 2: De berekening van armoedegrenzen voor Curaçao	149

Samenvattend overzicht	149
------------------------------	-----

Lijst van tabellen

Tabel 1 Gemiddeld persoonlijk bruto maandinkomen naar leeftijd en geslacht, Curacao, Census 2011	32
Tabel 2 Bevolking 16 jaar en ouder naar geslacht en bruto maandinkomen, relatieve verdeling Curacao,	33
Tabel 3 Bevolking 16 jaar en ouder naar hoogst gevolgd opleidingsniveau en inkomen, Curacao	35
Tabel 4 Bevolking 16 jaar en ouder, naar economische status en bruto maandinkomen, relatieve verdeling Curacao	37
Tabel 5 Gemiddeld bruto maandinkomen naar positie in het huishouden en geslacht van het hoofd, Curacao	39
Tabel 6 Bevolking 15 jaar en ouder naar relatie tot het hoofd van het huishouden en bruto maandinkomen, relatieve cijfers, Curacao Census 2011	39
Tabel 7 Bevolking 15 jaar en ouder naar geboorteplaats en bruto maandinkomen, relatieve verdeling Curacao	41
Tabel 8 Bevolking naar perceptie van de gezondheid en bruto maandinkomen, relatieve verdeling Curacao Census 2011	44
Tabel 9a Bevolking 15 jaar en ouder naar belangrijkste bron van inkomen en bruto maandinkomen uit de belangrijkste bron, relatieve verdeling Curacao, Census 2011	47
Tabel 10 Bevolking 15 jaar en ouder naar belangrijkste bron van inkomen en tweede bron van inkomen, relatieve verdeling Curacao, Census 2011	48
Tabel 11 Werkende bevolking naar beroepsgroepen en bruto maandinkomen uit belangrijkste bron, relatieve verdeling Curacao 2011	50
Tabel 12 Werkende bevolking naar economische positie en bruto maandinkomen uit belangrijkste bron van inkomen, relatieve verdeling, Curacao Census 2011	53
Tabel 13 Werkende bevolking naar bedrijfstak en bruto maandinkomen uit belangrijkste inkomensbron, relatieve verdeling Curacao 2011	55
Tabel 14 Gemiddeld totaal bruto maandinkomen van de werkzoekenden bevolking naar duur van de werkloosheid en geslacht Curacao, Census 2011	57
Tabel 15 Werkzoekende bevolking naar duur van de werkloosheid en belangrijkste bron van inkomen, relatieve verdeling, Curacao, Census 2011	57
Tabel 16 Werkzoekende bevolking naar hoogst gevolgde dagopleiding en gemiddeld totaal bruto maandinkomen, Curacao 2011	58
Tabel 17 Werkzoekende bevolking naar leeftijd, geslacht en gemiddeld totaal bruto maandinkomen, Curacao	58
Tabel 18 Economisch niet-actieve bevolking naar leeftijd en inkomen, relatieve verdeling Curacao	60
Tabel 19 Economisch niet-actieve bevolking naar belangrijkste bron van inkomen en inkomensklassen, relatieve verdeling, Curacao, Census 2011	62
Tabel 20 Economisch niet-actieve bevolking naar leeftijd en belangrijkste bron van inkomen, relatieve verdeling Curacao	63
Tabel 21 Economisch niet-actieve bevolking naar opleidingsniveau, geslacht en totaal bruto maandinkomen, Curacao, Census 2011	64
Tabel 22 Economisch niet-actieve bevolking naar opleiding en inkomen, relatieve verdeling, Curacao	64
Tabel 23 Huishoudens naar inkomenscategorïen en aantal inkomensstrekken, relatieve verdeling, Curacao	70
Tabel 24 Gemiddeld bruto huishoudinkomen naar type huishouden, Curacao Census 2011	70
Tabel 25 Huishoudens naar inkomenscategorïen en type huishouden, relatieve verdeling Curacao	72
Tabel 26 Huishoudens naar inkomenscategorïen en leeftijd en geslacht van het hoofd, relatieve verdeling	73
Tabel 27 Gemiddeld bruto huishoudinkomen per maand naar economische status en leeftijd van het hoofd, Curacao	74

Tabel 28 Huishoudens naar inkomenscategorïeen en economische status van het hoofd, relatieve verdeling Curacao	74
Tabel 29 Gemiddelde bruto huishoudinkomens naar leeftijd en opleiding van het hoofd, Curacao	75
Tabel 30 Huishoudens naar inkomenscategorïeen en opleidingsniveau van het hoofd, relatieve verdeling Curacao Census 2011	77
Tabel 31 Gemiddeld bruto huishoudinkomen naar geozone en geslacht van het hoofd van het huishouden, Curacao	82
Tabel 32 Gemiddeld bruto huishoudinkomen naar aantal kinderen en geslacht van het hoofd Curacao	84
Tabel 33 Gemiddeld bruto huishoudinkomen naar aantal 60-plussers en geslacht van het hoofd Curacao	84
Tabel 34 Gemiddeld bruto huishoudinkomen naar aantal personen met een fysieke beperking en geslacht van het hoofd, Curacao Census 2011	85
Tabel 35 Inkomensaandelen van 20%-huishoudgroepen, Curacao	90
Tabel 36 Inkomensaandelen hoogste en laagste quintielen, internationale vergelijking	92
Tabel 37 Poverty Indices Curacao	93
Tabel 38 Head Count Index, Internationale vergelijking	94
Tabel 39 Percentages huishoudens onder de armoedegrens naar kenmerken van het hoofd van het huishouden, Curacao	95
Tabel 40 Percentages huishoudens onder de armoedegrens naar enkele huishoudkenmerken, Curacao	97
Tabel 41 Zones met de laagste en hoogste percentages huishoudens onder de armoedegrens Curacao	99
Tabel 42 Bruto maandinkomen uit eerste bron naar geslacht en economische status, Curacao Census 2011 ...	101
Tabel 43 Bruto uurloon werkenden naar geslacht en leeftijd Curacao Census 2011	102
Tabel 44 Gemiddelde bruto uurlonen naar geslacht en beroep, Curacao ,Census 2011.....	106
Tabel 45 Enkelvoudige risicofactoren naar cumulaties van risicofactoren, Curacao, Census 2011	114
Tabel 46 Specifieke combinaties risicofactoren per enkelvoudige risicofactoren naar percentage onder de armoedegrens en relatieve belang in de groep, Curacao	116
Tabel 47 Bevolking 15 jaar en ouder naar leeftijd, geslacht en bruto maandinkomen Curacao,	119
Tabel 48 Bevolking 15 jaar en ouder naar leeftijd, geslacht en belangrijkste bron van inkomen, Curacao,	120
Tabel 49 Bevolking 15 jaar en ouder naar leeftijd, geslacht en tweede bron van inkomen, Curacao,	121
Tabel 50 Bevolking 15 jaar en ouder naar bruto maandinkomen en relatie tot het hoofd van het huishouden, Curacao,	122
Tabel 51 Bevolking 15 jaar en ouder geboorteplaats, geslacht en bruto maandinkomen, Curacao,	122
Tabel 52 Bevolking naar economische status, geslacht en bruto maandinkomen Curacao, Census 2011	125
Tabel 53 Bevolking naar economische status, geslacht en belangrijkste bron van inkomen, Curacao, Census 2011	125
Tabel 54 Bevolking naar economische status, geslacht en tweede bron van inkomen, Curacao	126
Tabel 55 Bevolking 15 jaar en ouder naar hoogst gevolgde dagopleiding, geslacht en bruto maandinkomen, Curacao	127
Tabel 56 Bevolking 15 jaar en ouder naar perceptie van de gezondheid, geslacht en bruto maandinkomen Curacao	128
Tabel 57 Werkende bevolking naar geslacht, beroepsgroep en bruto maandinkomen, Curacao	129
Tabel 58 Werkende bevolking naar geslacht, economische positie en bruto maandinkomen, Curacao	130
Tabel 59 Werkende bevolking naar geslacht, bedrijfstak en totaal bruto maandinkomen, Curacao	131
Tabel 60 Werkende bevolking naar geslacht, opleidingsniveau en bruto maandinkomen, Curacao	134
Tabel 61 Werkzoekende bevolking naar geslacht, opleidingsniveau en bruto maandinkomen, Curacao,	135
Tabel 62 Economisch niet-actieve bevolking naar geslacht, opleidingsniveau en bruto maandinkomen, Curacao	136
Tabel 63 Gemiddeld bruto maandinkomen naar geslacht, bedrijfstak en beroepsgroep, Curacao.....	137
Tabel 64 Werkende bevolking naar belangrijkste beroepen, geslacht en gemiddeld bruto maandinkomen uit belangrijkste bron, Curacao.....	139
Tabel 65 Huishoudens naar huishoudinkomen huishoudgrootte, Curacao, Census 2011	143
Tabel 66 Gemiddeld bruto huishoudinkomen naar huishoudgrootte en aantal inkomensstrekken, Curacao, ...	143
Tabel 67 Aantallen huishouden naar gemiddeld bruto huishoudinkomen, huishoudgrootte en geslacht van het hoofd, Curacao.....	143

Tabel 68 Huishoudens naar bruto huishoudinkomen en geslacht van het hoofd van het huishouden, Curacao	144
Tabel 69 Gemiddelde bruto uurlonen naar geslacht en beroep, Curacao, Census 2011.....	145
Tabel 70 Aantallen huishoudens boven en onder de armoedegrens naar zone, Curacao, Census 2011	148

Lijst van figuren en mappen

Figuur 1 Persoonlijke inkomens Curacao, Census 1992-2011	28
Figuur 2 Gemiddeld persoonlijk bruto maandinkomen, Curacao 1971-2011	29
Figuur 3 Huishoudinkomens, Curacao, Census 1922-2011	30
Figuur 4 Gemiddeld bruto huishoudinkomen per maand, Curacao 1971-2011	31
Figuur 5 Verschil bruto inkomen tussen mannen en vrouwen naar leeftijd, Curacao, Census 2011	33
Figuur 6 Gemiddeld bruto maandinkomen naar opleidingsniveau Curacao, Census 2011.....	34
Figuur 7 Relatieve inkomensverdeling naar opleidingsniveau, Curacao Census 2011	35
Figuur 8 Gemiddeld en mediaan bruto maandinkomen naar economische status en geslacht, Curacao, Census 2011	36
Figuur 9 Gemiddeld bruto maandinkomen naar positie in het huishouden Curacao Census 2011	38
Figuur 10 Gemiddeld bruto maandinkomen naar geboorteplaats, Curacao Census 2011.....	40
Figuur 11 Gemiddeld persoonlijk bruto maandinkomen naar gezondheidsperceptie, Curacao Census 2011	42
Figuur 12 Gemiddeld bruto maandinkomen naar gezondheidsperceptie en opleidingsniveau Curacao Census 2011	43
Figuur 13 Gemiddeld persoonlijk bruto maandinkomen, totaal en uit belangrijkste bron van inkomen naar belangrijkste bron van inkomen, Curacao, Census 2011	45
Figuur 14 Gemiddeld persoonlijk bruto maandinkomen naar beroepsgroep, Curacao Census 2011	49
Figuur 15 Gemiddeld persoonlijk bruto maandinkomen naar economische positie, Curacao Census 2011	52
Figuur 16 Gemiddeld persoonlijk bruto maandinkomen naar bedrijfstak, Curacao Census 2011	54
Figuur 17 Gemiddeld bruto maandinkomen van werkzoekenden naar belangrijkste bron van inkomen Curacao Census 2011	56
Figuur 18 Gemiddeld bruto maandinkomen van economisch niet-actieven naar leeftijd en geslacht Curacao Census 2011	59
Figuur 19 Gemiddeld bruto inkomen van economisch-niet actieven naar belangrijkste bron van inkomen, Curacao Census 2011	61
Figuur 20 Huishoudens naar bruto huishoudinkomen per maand Curacao , Census 2011	65
Figuur 21 Verdeling bruto huishoudinkomens voor enkele landen, jaarinkomens	66
Figuur 22 Gemiddeld bruto huishoudinkomen naar huishoudgrootte, Curacao Census 2011	67
Figuur 23 Huishoudens naar inkomenscategorïen en huishoudgrootte, relatieve verdeling Curacao Census 2011	68
Figuur 24 Gemiddeld bruto huishoudinkomen naar aantal inkomensstrekkingen, Curacao Census 2011	69
Figuur 25 Gemiddeld bruto huishoudinkomen naar geslacht en leeftijd van het hoofd, Curacao Census 2011	73
Figuur 26 Bruto huishoudinkomen naar leeftijd en opleidingsniveau van het hoofd Curacao Census 2011	76
Figuur 27 Gemiddeld bruto huishoudinkomen naar geboorteplaats van het hoofd Curacao Census 2011.....	78
Figuur 28 Meest voorkomende combinaties van inkomensbronnen per huishouden Curacao Census 2011	79
Figuur 29 Gemiddeld bruto huishoudinkomen naar meest voorkomende combinaties van inkomensbronnen, Curacao Census 2011	80
Figuur 30 Inkomensverdeling Curacao	91
Figuur 31 Percentage huishoudens beneden de armoedegrens naar geboorteland hoofd, Curacao Census 2011	96

Figuur 32 Percentages huishoudens beneden de armoedegrens naar combinaties van inkomensbronnen Curacao Census 2011	98
Figuur 33 Bruto uurloon werkenden naar leeftijd en geslacht Curacao, Census 2011.....	103
Figuur 34 Procentuele verschillen beloning man/vrouw naar economische positie, oorspronkelijk en gemiddeld per uur, Curacao, Census 2011	104
Figuur 35 Gemiddeld uurloon naar beroepsgroep en geslacht Curacao, Census 2011	105
Figuur 36 Gender wage Gap, OECD landen	108
Figuur 37 Percentage personen beneden de armoedegrens naar persoonlijke risicofactoren Curacao Census 2011	112
Figuur 38 Percentage personen onder de armoedegrens naar aantal risicofactoren Curacao Census 2011	113
Figuur 39 Percentage onder de armoedegrens naar risicofactor en geslacht Curacao, Census 2011	118
Map 1 Gemiddeld huishoudinkomen per zone, Curacao.....	83
Map 2 Percentages huishoudens onder de armoedegrens naar zone Curacao.....	100

Samenvatting

De onderhavige publicatie is gebaseerd op het Census thema “inkomen”. Onder dit thema vallen de onderwerpen persoonlijke inkomens, huishoudinkomens, inkomensverdeling, armoede en speciale studies.

Persoonlijke inkomens

In 2011 bedroeg het gemiddelde inkomen per persoon 3.023 gulden. Het mediane inkomen kwam uit op 1.836 gulden. De mediaan ligt dus behoorlijk onder het gemiddelde inkomen. Dat duidt op een scheve inkomensverdeling.

In veertig jaar tijd (1971-2011) is het reële (gecorrigeerd voor prijsontwikkelingen) bruto inkomen van personen met 29 procent gegroeid. Tussen 1992 en 2001 groeide het persoonlijke inkomen het meest, gemiddeld met 1,4 procent per jaar.

Opvallend is het grote verschil in inkomen tussen man en vrouw. Gemiddeld bedraagt het verschil in 2011 bijna 50 procent. Wat opvalt, is dat het verschil tussen beide seksen oploopt naarmate de leeftijd vordert: van 21 procent voor de laagste leeftijdsklasse tot 72 procent in de leeftijdsklasse 65 jaar en ouder. Het verschil in gemiddelde inkomens tussen mannen en vrouwen is in de loop der (census) jaren wel minder geworden. De inkomens van vrouwen zijn veel sneller gestegen dan die van mannen.

De relatie tussen inkomen en opleidingsniveau is duidelijk. Personen met een lage opleiding, basisonderwijs of minder, ontvangen gemiddeld 1.700 gulden bruto per maand. Het inkomen loopt op tot circa 8.500 voor de hoogst opgeleiden.

Ook de relatie van het bruto inkomen met de economische status is evident. Een werkzoekende ontvangt net geen 1.400 gulden per maand, terwijl een werkende bijna 3.600 gulden verdient. Economisch niet-actieven zitten met een gemiddeld bruto inkomen van bijna 2.000 per maand daar tussen in.

Het hoofd van een huishouden ontvangt gemiddeld 3.500 gulden bruto per maand. Het maakt veel uit of dat hoofd een man (4.200) of een vrouw (2.600) is.

Personen geboren in Nederland blijken gemiddeld de hoogste inkomens te ontvangen. Het verschil met personen uit andere geboorteplaatsen is groot. Voor personen geboren in Curaçao bedraagt het gemiddeld bruto maandinkomen iets minder dan 3.000 gulden, iets beneden het algemeen gemiddelde. Personen uit Suriname, Aruba en Venezuela hebben gemiddeld een hoger maandinkomen dan de personen uit Curaçao. Personen uit andere Caribische landen en Portugal (Madeira), inclusief Bonaire en Sint Maarten, hebben gemiddeld een lager inkomen. De verschillen worden grotendeels verklaard door het type werk dat men verricht en het beroep.

Hoe positiever de persoon zijn of haar gezondheidssituatie beoordeelt, hoe hoger het inkomen dat deze geniet. Ouderdom speelt hierbij een grote rol. Ouderen hebben vaker gezondheidsklachten maar ook vaak een laag inkomen. Personen die hun gezondheid goed of zeer goed beoordelen zijn met name te vinden in de groepen die inkomen uit werk en in mindere mate inkomen uit pensioen als belangrijkste bron van inkomen hebben.

Het totale gemiddelde bruto maandinkomen is het hoogst voor personen die hun inkomen voornamelijk uit vermogen genereren (bijna 7.700 gulden). Werkenden ontvangen iets meer dan 3.600 gulden en pensioentrekkers iets minder dan dat. De laagste inkomens worden ontvangen door mensen die een uitkering (onderstand) ontvangen.

Van de bevolking van 15 jaar en ouder heeft ongeveer 22 procent een tweede inkomen. Een tweede inkomen komt het vaakst voor bij personen die een pensioen als belangrijkste eerste bron hebben (63 procent), meestal uit AOV. De personen die als belangrijkste inkomensbron een AOV ontvangen hebben in 21 procent van de gevallen een tweede inkomen, meestal uit pensioen en soms uit werk. Van de werkenden heeft 13 procent nog een neveninkomen.

Er is een duidelijke relatie tussen beroep en inkomen. Het gemiddelde inkomen neemt geleidelijk toe naarmate de kwalificaties toenemen. De relatie met het opleidingsniveau is dan ook evident.

Werkgevers verdienen, zoals te verwachten, het meeste (gemiddeld bijna 5.100 gulden). Zelfstandige beroepsbeoefenaars verdienen gemiddeld circa 3.700 gulden bruto per maand, een fractie meer dan werknemers met een vast dienstverband. Een werknemer in vaste dienst verdient met 3.650 gulden gemiddeld 30 procent meer dan een werknemer in tijdelijke dienst.

Een contract voor langere termijn levert een duidelijk hoger inkomen op dan een contract voor kortere termijn, respectievelijk 2.900 en 2.100 gulden. Een contractant voor langere termijn verdient zelfs meer dan een werknemer in tijdelijke dienst (2.600).

Het gemiddeld bruto maandinkomen is het hoogste in de bedrijfstakken “Financiële activiteiten”, “Vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten” en “Openbaar bestuur”. De laagste bruto inkomens zijn te vinden in de bedrijfstakken “Huishoudens als werkgever” en “Landbouw, bosbouw en visserij”.

Ongeveer een derde van de werkzoekenden met een inkomen heeft een uitkering. Dit zijn in meerderheid vrouwen die gemiddeld 740 gulden per maand bruto ontvangen. Voor bijna 10 procent van de werkzoekenden met een inkomen is de belangrijkste bron van inkomen AOV. Gemiddeld is het inkomen voor hen net iets meer dan 1.000 gulden bruto. De inkomens uit andere bronnen zijn flink hoger. De hoogste bruto inkomens uit de belangrijkste bron ontvangen personen met een pensioen of een inkomen uit vermogen, respectievelijk 2.100 en 2.300. Het zijn in aantallen gemeten kleinere groepen.

De meeste economisch niet-actieven hebben geen inkomen. Vooral op jongere leeftijden is dit het geval. Vrijwel alle 65-plussers geven aan een inkomen te hebben, hetgeen voor de hand ligt omdat (bijna) iedereen die 60 jaar of ouder is recht heeft op AOV.

Het gemiddeld inkomen van niet-actieven verschilt veel naar gelang de bron van het inkomen. Dat inkomen is hoog te noemen indien met inkomen uit vermogen geniet (gemiddeld 8.100 gulden), gemiddeld indien men pensioen, aangevuld met AOV ontvangt (3.300 gulden), en laag wanneer de belangrijkste bron van inkomen AOV, alimentatie, uitkering of studiefinanciering betreft, met inkomens van 1.000 gulden of iets hoger.

Voor na het 35^e levensjaar zijn de inkomensverschillen tussen niet-actieve mannen en vrouwen groot. Het verschil is voor een niet onbelangrijk deel te verklaren door verschillen in opleidingsniveau en bron van inkomen. Hoger opgeleide mannen verdienen veel meer dan hoger opgeleide vrouwen.

Huishoudinkomens

Het gemiddelde bruto huishoudinkomen bedroeg in 2011 5.331 gulden. Het mediane huishoudinkomen ligt met 3.500 gulden ver onder het gemiddelde inkomen. Ook op huishoudniveau is er sprake van een scheve inkomensverdeling.

In veertig jaar tijd (1971-2011) nam het reële huishoudinkomen met bijna 23 procent toe. Het gemiddelde huishoudinkomen groeide vanaf 1982 steeds sterker. Die groei is nauwelijks waarneembaar in het mediane inkomen. Dat leidt tot de conclusie dat vooral de hogere inkomens een groei in het inkomen hebben gekend.

De modale inkomensklasse ligt bij 1.001 – 2.000 gulden bruto per maand. Ongeveer 17 procent van alle huishoudens valt in deze klasse. Meer dan 13 procent ontvangt zelfs minder dan 1.000 gulden per maand.

Er is duidelijk sprake van scheefheid in de verdeling van de huishoudinkomens van Curaçao. De asymmetrie in de verdeling zorgt er voor dat het modale huishoudinkomen flink onder het gemiddelde huishoudinkomen ligt. Vergeleken met landen als Nederland en de Verenigde Staten is de asymmetrie niet veel anders.

Het gemiddelde huishoudinkomen neemt toe naarmate het huishouden in grootte toeneemt, maar dit stopt na een huishoudgrootte van 4. Het inkomen stabiliseert daarna. Het is wel zo dat de aantallen huishoudens in snel tempo afnemen naarmate het aantal personen in het huishouden toeneemt. Bestaat nog 19 procent van de huishoudens uit drie personen, de percentages voor huishoudens met 8 en 9 of meer leden zijn beiden onder de 1.

Het gemiddelde inkomen voor een huishouden met een enkele inkomenstrekker ligt op circa 3.300 gulden. Een tweede inkomenstrekker geeft direct een flinke “boost” aan het huishoudinkomen, dat hierdoor bijna verdubbelt. Elke volgende persoon met een inkomen doet het huishoudinkomen met opvallend gelijke percentages (19 à 20%) toenemen.

Veruit de meeste huishoudens, bijna 60 procent, vallen onder type “één kerngezinhuishouden”. Het gemiddelde inkomen van dit type huishouden bedraagt circa 6.100 gulden bruto.

Het gemiddelde bruto huishoudinkomen per maand is voor huishoudens waar het hoofd een man is circa 6.400 gulden. Het huishoudinkomen is voor huishoudens met een vrouw aan het hoofd behoorlijk lager: bijna 4.000 gulden. Het verschil neemt toe met de leeftijd van het hoofd.

Het gemiddeld bruto huishoudinkomen van huishoudens waar het hoofd werkend is, is met 6.100 gulden veel hoger dan van huishoudens waar het hoofd een andere economische status heeft. Het inkomen van huishoudens met een werkzoekend hoofd is gemiddeld het laagste: 2.600 gulden. Huishoudens met een economisch niet-actief hoofd nemen een middenpositie in: 4.200 gulden.

Het opleidingsniveau van het hoofd van het huishouden is in hoge mate bepalend voor de hoogte van het huishoudinkomen. Een huishouden waarvan het hoofd het hoogste opleidingsniveau heeft gevolgd (Tertiair onderwijs, tweede niveau en Postdoctoraal) heeft gemiddeld een inkomen dat circa 3,5 maal zo hoog is dan wanneer het hoofd het laagste opleidingsniveau (basisopleiding of minder) heeft doorlopen.

De verschillen in het bruto huishoudinkomen zijn groot als naar de geboorteplaats van het hoofd wordt gekeken: van circa 2.600 gulden bruto voor huishoudens waarvan het hoofd afkomstig is uit St. Vincent & the Grenadines tot meer dan 13.500 voor huishoudens met aan het hoofd een persoon die in de Verenigde Staten van Amerika is geboren. Huishoudens met een hoofd geboren in Curaçao nemen een middenpositie in: 5.200 gulden.

Het huishoudinkomen wordt berekend aan de hand van de persoonlijke inkomens van alle inkomenstrekkers. Voor elke inkomenstrekker zijn de twee belangrijkste bronnen van inkomen gevraagd. Er zijn daardoor op huishoudniveau tal van combinaties mogelijk.

Op huishoudniveau blijkt verreweg het vaakst één of twee inkomens uit werk voor te komen, dit betreft samen 42 procent van alle huishoudens. Relatief vaak komen ook voor één inkomen uit AOV, één inkomen uit AOV en één inkomen uit werk, één inkomen uit AOV en één inkomen uit pensioen, drie inkomens uit werk, en twee inkomens uit AOV.

Gekeken naar de hoogte van het huishoudinkomen blijkt dat het hoogste huishoudinkomen wordt verkregen bij huishoudens waar vier inkomens uit werk voorkomen, gemiddeld levert dit een bruto huishoudinkomen van ruim 11.500 gulden per maand op. Het betreft echter een gering aantal huishoudens, minder dan 1 procent. Wat vaker komt de combinatie 3 inkomens uit werk voor, 3 procent, die gemiddeld 9.300 gulden genereren voor het huishouden.

De hoogste huishoudinkomens komen voor in de zones St. Willibrordus, Mahaai en Spaanse Water, elk gemiddeld boven de 10.000 gulden per maand. Op redelijke afstand volgen zones zoals Groot Piscadera en Zeelandia met een gemiddeld huishoudinkomen boven de 8.000 bruto.

Scharloo is de enige zones waar het huishoudinkomen beneden de 3.000 gulden bruto ligt. De volgende zones met lage inkomens zijn Wishi, Kanga Dein, Tera Pretu, Otrabanda, Fortuna en Flip, allen met een bruto huishoudinkomen onder de 3.500 gulden.

Een huishouden zonder kinderen heeft op Curaçao gemiddeld een inkomen van circa 4.900 gulden. Het gemiddelde huishoudinkomen neemt tot en met het tweede kind toe, maar daarna daalt het inkomen weer licht.

Een huishouden zonder 60-plussers heeft een inkomen dat dicht tegen het algemeen gemiddelde aan ligt (5.600). Het huishoudinkomen van huishoudens met één 60-plusser ligt duidelijk lager: 4.300 gulden per maand. Dit betreft voor bijna de helft eenpersoonshuishoudens en hun inkomen wordt vaak bepaald door een enkele AOV uitkering. Hoe meer 60-plussers in het huishouden aanwezig zijn hoe hoger het

huishoudinkomen wordt. Dat is ook logisch omdat (bijna) elke 60-plusser tenminste recht heeft op een AOV uitkering en daarnaast ook een flink deel een aanvullend pensioen heeft opgebouwd.

Armoedeonderzoek

Een maat om de inkomensongelijkheid te meten is de quitielenmethode. Ieder quintiel bevat 20 procent van alle huishoudens, gerangschikt van laagste inkomens naar hoogste inkomens. Per quintiel wordt het totaalinkomen van alle huishoudens tezamen berekend. Vervolgens wordt het aandeel van elk quintiel in het totaal van alle inkomens over alle groepen berekend.

De groep rijkste huishoudens heeft in 2011 een inkomensaandeel dat bijna tien maal (9,5) zo hoog is dan dat van de groep armste huishoudens. Vergeleken met 2001 (11,4) is deze factor wel gedaald.

Vergeleken met een aantal Latijnsamerikaanse landen en een selectie van hoge-inkomenslanden valt op dat er grote fluctuaties tussen de verschillende landen in de regio bestaan, van hoge factoren voor landen als Bolivia, Haïti en Honduras, tot beduidend lagere factoren voor landen als Nicaragua, Jamaica en St. Lucia, die net als Curaçao een factor beneden de 10 hebben. In landen zoals Nederland en Duitsland zijn de factoren nog veel lager.

Een andere ongelijkheidsmaat is de zogenaamde GINI coëfficiënt. Deze maat heeft een waarde tussen 0 (perfect gelijkheid) en 1 (volkomen ongelijk). Hoe lager de coëfficiënt hoe minder ongelijk de inkomensverdeling. Voor Curaçao bedraagt de GINI in 2011 0,415. Ook hier is de coëfficiënt ten opzichte van 2001 gedaald (0,423)

Ook andere armoede-indicatoren tonen een dalende trend in de armoede-incidentie voor Curaçao.

De "Head Count Index" geeft het aandeel personen weer die beneden de armoedegrens leven. Deze index daalde tussen 2001 en 2011 van 33,7 naar 25,1 procent.

De "Poverty Gap Index" probeert aan te geven wat het inkomenstekort is die dit deel van de bevolking verhindert om boven de armoedegrens uit te stijgen. Deze daalde van 14,8 procent in 2001 naar 8,9 procent in 2011.

Van alle huishoudens heeft 25,1 procent in 2011 een inkomen dat beneden de armoedegrens ligt. Huishoudens met een inkomen onder de armoedegrens hebben vaak een vrouw als hoofd van het huishouden, hebben een hoofd die werkzoekend is of een hoofd met een lage opleiding. Vooral indien het hoofd een inkomen uit uitkering of AOV heeft bevindt het huishouden zich vaak onder de armoedegrens.

Andere kenmerken van het huishouden die tot hogere percentages beneden de armoedegrens leiden zijn onder andere huishoudgrootte (1-persoonshuishoudens, of meer dan 5 personen) en huishoudens met drie en meer kinderen.

De hoogste percentages huishoudens onder de armoedegrens komen voor in de zones Scharloo, Tera Pretu en Fortuna. De laagste percentages komen voor in Spaanse Water, Mahaai en Zeelandia.

Inkomensverschillen man en vrouw

Met behulp van de censusgegevens is geprobeerd oorzaken te vinden in het verschil in inkomen tussen man en vrouw. De analyse richt zich op de inkomens van werkenden.

Ongecorrigeerd bedraagt het verschil in beloning tussen werkende mannen en vrouwen 37 procent. Het verschil daalt tot 26 procent indien gecorrigeerd wordt voor lengte van de werkweek.

Teneinde een goede vergelijking te kunnen maken van inkomensverschillen worden op detailniveau verder uitsluitend beroepen vergeleken waar voldoende mannen én vrouwen in voorkomen. De resultaten zijn verder voor leeftijdsverschillen gecorrigeerd.

Voor de groep vergelijkbare beroepen komt het totale verschil uit op 14,2 procent.

Concluderend kan gesteld worden dat de beloningsverschillen tussen mannelijke en vrouwelijke werknemers voor een belangrijk deel verklaard kunnen worden door verschillen in duur van de werkweek. Verschillen in leeftijd en opleidingsniveau spelen een minder grote rol. De grootste

verschillen in beloning komen echter door de keuze van het beroep. Indien naar vergelijkbare beroepen wordt gekeken dan blijkt het beloningsverschil gereduceerd te worden tot iets meer dan 14 procent.

Feit is dat er beloningsverschillen bestaan en blijven bestaan tussen mannen en vrouwen. Internationaal gezien lijken de verschillen wel steeds geringer te worden. Ook nemen de verschillen af naarmate de werkende jonger is.

Onafhankelijk van de mogelijke oorzaken van de beloningsverschillen tussen mannen en vrouwen, de consequenties van de lagere beloning voor vrouwen kunnen vergaand zijn. Lagere beloning leidt tot lagere pensioenen op latere leeftijd, waardoor de kans om op latere leeftijd onder de armoedegrens te vallen groter is dan bij mannen. Lagere beloning leidt ook tot lagere consumptieve uitgaven en een lagere economische groei

Risicofactoren die een rol spelen bij armoede

Op basis van de risicofactoren die het Nederlandse Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) onderscheidt bij haar analyse van armoedevraagstukken zijn vanuit de census data de volgende risicofactoren gespecificeerd:

- leeftijd: 60-plussers;
- geslacht: vrouw;
- burgerlijke staat: gescheiden, weduwe/weduwenaar, ongehuwd;
- etniciteit: migrant uit de regio (exclusief de Nederlandse Cariben en Venezuela);
- zelfredzaamheid: beperkingen in het dagelijkse leven ;
- gezondheid: slechte gezondheidservaring;
- gezondheid: gehandicapt;
- opleiding: niet voltooide startkwalificatie, laag opleidingsniveau;
- arbeidsmarktpositie: langdurige werkloosheid;
- arbeidsmarktpositie: arbeidsongeschiktheid;
- arbeidsmarktpositie: laag gekwalificeerd werk (beroepsgroep 9)

Uit de analyse blijft dat langdurig werkloos en arbeidsongeschikt het grootste risico om onder de armoedegrens te vallen opleveren. Het is echter niet voldoende om naar enkelvoudige risicofactoren te kijken. Hoe meer risicofactoren betrekking hebben op het huishouden hoe groter de kans onder de armoedegrens te vallen.

Naast langdurig werkloos of arbeidsongeschikt leiden de overige risicofactoren afzonderlijk niet tot hoge incidenties van armoede. Dat gebeurt pas als meerdere combinaties van factoren een rol spelen, en dan vooral als die factoren een lage opleiding, een laag gekwalificeerd beroep, alleenstaande, ongehuwd en 60-plusser zijn. Deze factoren komen steeds weer terug. Andere combinaties van risicofactoren leiden minder vaak tot hoge risico's of tot minder hoge risico's.

Summary

This publication is based on Census Theme “Income”. The subjects in this theme are Personal Income, Household Income, Income distribution, Poverty and Special Studies.

Personal Income

In 2011, average personal gross income amounted to 3.023 guilders. Median income was much lower: 1.836 guilders. This discrepancy signifies a skewed distribution of personal incomes in Curacao.

In a period of forty years (Census years 1971-2011) real gross personal income grew with 29 percent. Between 1992 and 2001 income growth was at its highest: on average 1, 4 percent on a yearly basis.

There is a remarkable difference between the incomes of men and women. On average, the difference in 2011 is almost 50 percent. Notable is that the differences between the incomes raise as the age increases: from a 21 percent difference in the lowest age group to 72 percent in the age group 65 and older. The differences in incomes between men and women have diminished in the course of the Census years. Average income of women has grown at a much faster pace than income of men.

There is a clear relationship between (height) of income and educational level. Persons with a low level of education, primary education or less, earn on average a gross income of 1.700 guilders a month. Personal gross income rises to about 8.500 guilders a month for the highest educated (2nd level of tertiary education).

The relationship between gross income and economic status is also manifest. An unemployed person receives on average less than 1.400 guilders per month, whereas an employed person gets almost 3.600 guilders. Economic not-active persons make an income that is in between : almost 2.000 guilders.

A head of a household receives on average a gross income of 3.500 guilders per month. It makes much difference in income whether the head is a man (4.200) or a woman (2.600).

Persons born in the Netherlands receive on average the highest personal income. The difference with the incomes of persons from another place of birth is considerable. Persons born in Curacao receive a little less than 3.000 guilders per month, somewhat less than the overall average personal income. Persons born in Surinam, Aruba and Venezuela receive on average a higher gross income, whereas persons born in other Caribbean countries, including Bonaire and St. Maarten, and Portugal (Madeira) receive on average a lower gross income.

The more positive a person perceives its health, the higher its income is. Age plays here an important role. Seniors often have health issues and also often have lower incomes. Persons who perceive their health as good or very good are relatively often those who have an income from work or, to a lesser extent, from private pension, as their main source of income.

Total gross personal income is on average highest for persons who generate their income from property (almost 7.700 guilders) . Employed persons receive on average a little more than 3.600 guilders and persons with a private pension a little less than this. The lowest income is received by persons having a state allowance (“onderstand”).

Of the population 15 years and older with an income, around 22 percent also have a second income. A second income mostly occurs with persons having a private pension as main source of income (two third of them), and that second income is most often state pension (AOV). Those receiving AOV as main source of income have a second income in 21 percent of the cases, mainly from a private pension and sometimes from work. From the employed persons, 13 percent have a second income.

There is a clear relationship between occupation and income. Average gross income rises as the professional qualifications increase. The relationship between occupation and educational level is evident.

Employers earn, as is to be expected, on average the highest incomes (almost 5.100 guilders). Self-employed professionals make on average around 3.700 guilders, slightly more than employees in permanent service (3.650). An employee in permanent service earns on average 30 percent more than an employee in temporary service (2.600).

Persons on a long-term contract have a higher income than those on a short-term contract, 2.900 and 2.100 guilders respectively. The average income of a person on a long-term contract is even higher than that of an employee in temporary service.

Average gross monthly income is highest in industries “Financial and Insurance Activities”, “Professional, Scientific and technical Activities” and “Public Administration and Defense”. Lowest average incomes are earned in “Activities of Households as Employers” and “Agriculture, Forestry and Fishing”

About one third of the unemployed with an income, receive a state allowance. Most of these are women, receiving on average 740 guilders a month. Those unemployed receiving AOV as main source of income, have on average an income of just over 1.000 guilders. Incomes from other source are much higher. Highest gross incomes are received by persons having a pension or property income as main source of income (resp. 2.100 and 2.300 guilders), but these groups are small in size.

Most persons who are economically not-active do not have an income. This is especially true for the youngest. Almost all 65-plusers indicate to receive an income, which is obvious since (almost) all of them have a right to a state pension.

Average income of economically not active persons is mainly determined by the source of their income. Average gross income is highest when receiving income from property (8.100 guilders), is average when receiving private pension with an additional AOV (3.200 guilders), and lowest when the main source of income is AOV, alimony, state allowance or scholarship (1.000 guilders or slightly more).

Especially after age 35, the difference in income between not-active men and women is high. Main contributors to this divergence are differences in education and source of income. Higher educated not-active men earn considerably more than higher educated not-active women.

Household Income

In 2011, average gross household income was 5.331 guilders. Median income was much lower than that: 3.500 guilders. As was seen at the personal income level, there is also a skewed distribution of household income.

Real household income grew between the Census years 1971 and 2011 with almost 23 percent. From 1982 the growth accelerated. This acceleration is barely visible in the development of real median income. That leads to the conclusion that growth in real income mainly occurred for the higher incomes.

Modal household income class is at 1.001 – 2.000 guilders a month. About 17 percent of all households are in this income class. Another 13 percent receive less than 1.000 guilders a month.

There is clearly an asymmetry in the household income distribution of Curaçao. Compared to other countries this asymmetry is not uncommon.

Average household income increases when the household size increases, but this increase stops after a household size of 4. Household income stabilizes after this point. The number of households at higher household sizes decreases rapidly: large households (8 persons or more) are less than 1 percent of total number of households.

With one single income earner, average gross household income is around 3.300 guilders. A second earner almost doubles household income. Any additional person with an income raises average household income by a quite stable percentage (19-20%).

Most households, 60 percent, are of type “one-nuclear household”, with an average gross monthly income of 6.100 guilders.

When the head of the household is a man, average household income is around 6.400 guilders. Household income of a household with a woman as head is much lower: almost 4.000 guilders. Discrepancies increase with the age of the head of the household.

Households with an employed head have on average a much higher household income (6.100 guilders) than households where the head has another economic status. Average income is lowest when the head of the household is unemployed ((2.600). A household with an economical not-active head generates on average an gross income of 4.200 guilders.

The educational level of the head of the household largely determines the level of household income. A household whose head has completed the highest level of education (tertiary education, second level and postdoctoral) has an average income which is approximately 3.5 times higher than when the head has the lowest educational level (primary education or less).

Differences in gross household income are large when looking at the place of birth of the head: from approximately 2,600 guilders gross for a household whose head was born in St. Vincent & the Grenadines to more than 13,500 for a household headed by a person born in the United States of America. Households with a head born in Curaçao take a middle position in gross income: 5,200 guilders.

Household income is calculated as the sum of incomes of all income earners. Each income earner was asked to report on two main sources of income. Consequently, numerous combinations of sources of income are possible on the household level.

At the household level, by far the most common combinations of sources of income are one or two income(s) from work, together 42 percent of all households. Relatively often one income from state pension (AOV), one income from AOV and one from work, one income from AOV and one from private pension, three incomes from work, and two incomes from AOV occur.

Looking at the combinations of income sources at the household level that renders the highest household income, the combination of four incomes from work are on top, with an average gross household income of more than 11,500 guilders per month. However, this concerns only a small number of households, less than 1 percent of total. More often occurs the combination of three income from work, 3 percent, with an average household income of 9,300 guilders.

Highest average gross household incomes can be found in the geographical zones of St. Willibrord, Mahaai and Spaanse Water, each averaging over 10,000 guilders per month. At a fair distance zones such as Groot Piscadera and Zeelandia follow with an average household income above 8,000 gross. Scharloo is the only zone where average household income is less than 3,000 guilders a month. Next zones with low incomes are Wishi, Kanga Dein, Tera Pretu, Otrabanda, Fortuna and Flip, all with a gross household income below 3,500 guilders

A household without children generates on average an income of around 4.900 guilders. Up to and including two children, household income rises, but with additional children in the household, gross income decreases somewhat.

Households without 60-plussers have on average an income close to general average household income (5.600). Households with one single 60-plusser have a clearly lower income (4.300) on average. Main reason for this lower income is the fact that almost half of these households are single-person households where household income often is determined by one single AOV allowance. The more persons over 60 are present in the household, the higher the household income. This is logical because (almost) every 60-plusser is at least entitled to a state pension (AOV) and many of them have also built up a supplementary private pension.

Poverty Study

A method to measure income inequality is the so-called quintile method. Each quintile contains 20 percent of all households, ranked from lowest income to highest income. Per quintile total income of all households together is calculated. The share of each quintile in the total of all income is then calculated for all groups.

In 2011, the wealthiest households have an income share that is almost ten times (9.5) larger than the share of the poorest households. Compared with 2001 (11.4), this factor had however decreased.

Compared with several Latin American countries and a selection of high-income countries, it can be noted that there are large fluctuations between different countries in the region, from high factors for countries such as Bolivia, Haiti and Honduras, to significantly lower factors for countries like Nicaragua, Jamaica and St. Lucia, who, like Curaçao, have a factor below 10. In countries such as the Netherlands and Germany, these factors are much lower.

Another method to measure inequality is the so-called GINI coefficient. This measure rates between 0 (perfect equality) and 1 (total inequality). The lower the coefficient the better the equality. For Curacao, the GINI for 2011 is calculated at 0,415. Here, the coefficient for 2011 is also lower than the one for 2001 (0,423).

Other poverty indicators also point to a declining trend in poverty rates in Curacao.

The Head Count Index represents the share of persons living below the poverty line. This index decreased from 33,7 in 2001 to 25,1 in 2011.

The Poverty Gap Index tries to measure the shortfall in income that prevents the poor population to rise above the poverty line. This index declined from 14,8 in 2001 to 8,9 in 2011.

Of all households, 25,1 percent had an income below the poverty line in 2011. Households with incomes below the poverty line often have a woman as head of household, the head is unemployed or the head has a low education. Particularly households fall below the poverty line when the head has an income from AOV or a state allowance (onderstand).

Other household characteristics that lead to high percentages of incomes below the poverty line are household size (particularly single-person households and households of 5 or more persons), and households with three or more children.

Highest percentages of households below the poverty line are in geographical zones of Scharloo, Tera Pretu and Fortuna. Lowest percentages occur in zones Spaanse Water, Mahaai and Zeelandia.

Income differences between men and women

The census data were used to try to find causes that explain the differences in income between men and women. The analysis focuses on the incomes of the working population.

Uncorrected is the difference in pay between working men and women working amounts to 37 percent. The difference drops to 26 percent when adjusted for length of the working week.

In order to make a meaningful analyses, comparisons of income differences were made on detailed levels of occupations, but only for those occupations where adequate numbers of men and women could be found. The results were further corrected for differences in age.

For the group of comparable occupations, the total difference between incomes amounted to 14,2 percent in total.

In conclusion, it can be argued that the wage gap between male and female workers can to a large extent be explained by differences in the duration of the working week. Differences in age and education play a lesser role. The biggest differences in income however can be attributed to the choice of profession. If only comparable occupations are chosen then the income gap is reduced to just over 14 percent.

Fact is that gender pay differences exist and continue to exist. Looking at international data, gender differences in income appear to be getting smaller. Differences also decrease as the working population is younger.

Regardless of the possible causes of the income gap between men and women, the consequences of lower pay for women can be far-reaching for society. Lower pay leads to lower pensions later in life, so the likelihood to fall below the poverty line in later life is higher for women than for men. Lower pay also leads to lower consumer spending and lower economic growth rates.

Risk factors that play a role in poverty

Based on the risk factors that the Dutch Social and Cultural Planning Office (SCP) distinguishes in its analysis of poverty, census data is used to specify the following risk factors:

- Age: 60-plussers;
- Gender: female;
- Marital status: divorced, widow / widower, unmarried;
- Ethnicity: migrants from the region (excluding the Dutch Caribbean and Venezuela);
- Self-reliance: restrictions in daily life;
- Health: poor health experience;
- Health: disabled;
- Education: not completed basic qualifications, low level of education;
- Labor market position: long-term unemployment;
- Labor market position: incapacitated (unable to work);
- Labor market position: low-skilled jobs (occupational level 9)

The analysis shows that long-term unemployed and unable to work yield the greatest risk of falling below the poverty line. However, it is not sufficient to look at single risk factors. The more risk factors are related to a household the more likely this household will fall below the poverty line.

Apart from long-term unemployed or unable to work, other individual risk factors do not lead to high incidences of poverty. That only occurs when multiple combinations of factors are involved, and then particularly risk factors such as low education, low qualified job, single person or unmarried and 60-plus. These factors keep coming back in the analyses. Other combinations of risk factors result less often to high risks or to less high risks.

Inleiding

Algemeen

In de periode van 26 maart tot en met 3 april 2011 is door het CBS van Curaçao de vijfde Volks- en Woningtelling, hierna te noemen Census 2011, gehouden.

De Census 2011 bevat een schat aan gedetailleerde gegevens over de bevolking van Curaçao, haar huisvesting en haar economische omstandigheden. Het is de taak van het CBS om vanuit deze detailgegevens relevante informatie te verstrekken aan de maatschappij.

Die informatieverstrekking doet het CBS op verschillende wijzen. In januari 2012 werden de voorlopige resultaten gepresenteerd, en in juli 2012 de publicatie Eerste Resultaten. Vanaf maart 2013 zijn er periodiek tabellen vervaardigd en middels de website aan het publiek beschikbaar gesteld. Daarbij zijn in korte persberichten en via sociale media (Facebook) globale conclusies gepresenteerd op basis van deze tabellen.

Per 1 oktober 2013 is het basisbestand van de Census 2011 beschikbaar gekomen. Daarmee is de volgende fase van informatieverstrekking aangebroken: de vervaardiging van zogenaamde basispublicaties op basis van geïdentificeerde thema's. Belangrijke thema's zijn demografie, inkomen, huishoudens, arbeidsmarkt, gezondheid en onderwijs. Vermeldenswaardig is ook de vervaardiging van de Thematische Geocode-atlas, welke de belangrijkste variabelen van alle thema's geografisch presenteert en analyseert.

Doelstelling

De centrale doelstellingen in onze economie hebben betrekking op economische groei, werkgelegenheid en inkomensvorming, en de verdeling van het inkomen. Het inkomensbeleid van de overheid zal zich richten op de verwezenlijking van een rechtvaardige inkomensverdeling.

Een inkomensbeleid kan alleen effectief worden geformuleerd wanneer de daarvoor benodigde inzichten in de actuele situatie omtrent inkomens beschikbaar zijn.

De publicatie Inkomens en inkomensverdelingen in Curaçao biedt door middel van tabellen, figuren en analyses van inkomensrelevante variabelen van de Census 2011 gedetailleerde informatie over inkomens van personen en van huishoudens, vanuit vele facetten en onderlinge verbanden, waarmee het beleid omtrent inkomensvorming en inkomensverdeling kan worden gevoed.

Opzet van de publicatie

De onderhavige publicatie is gebaseerd op het thema "inkomen". Onder dit thema vallen de onderwerpen persoonlijke inkomens, huishoudinkomens, inkomensverdeling, armoede en speciale studies.

De publicatie is als volgt ingedeeld:

In hoofdstuk 1 wordt de methodologie achter de analyse van inkomens en inkomensverdelingen beschreven, alsmede de gehanteerde definities en classificaties.

In hoofdstuk 2 worden de algemene uitkomsten gepresenteerd in de vorm van algemene centrummaten: gemiddeld, mediaan en modaal inkomen. De uitkomsten worden voor zover mogelijk vergeleken met uitkomsten van voorgaande tellingen. Daarbij zijn de gegevens uit de oudere tellingen herberekend naar prijzen van 2011, middels het consumenten prijsindexcijfer.

Hoofdstuk 3 beschrijft de bruto persoonlijke inkomens. Bij de analyse van de inkomens wordt onderscheid gemaakt naar algemene persoonskenmerken en kenmerken naar economische status: werkenden, werkzoekenden en economisch niet-actieven.

Voor de persoonlijke kenmerken wordt gekeken naar variabelen geslacht, leeftijd, opleiding, economische status, positie binnen het huishouden, geboorteplaats, gezondheidskenmerken, bron(nen) van inkomen.

Voor werkenden wordt nader ingegaan op beroep, economische positie en bedrijfstak. Het inkomen van werkzoekenden wordt nader belicht naar de bron van inkomen, duur van de werkloosheid en opleidingsniveau. Economisch niet-actieven worden nader belicht door hun inkomen af te zetten tegenover leeftijd, geslacht, bron van inkomen en opleidingsniveau.

In Hoofdstuk 4 komen de bruto huishoudinkomens aan bod. Er wordt gekeken naar de verdeling van de huishoudinkomens over de inkomensklassen, inkomens naar huishoudgrootte, aantal inkomensstrekkers, typen huishouden, kenmerken van het hoofd van het huishouden (leeftijd, geslacht, economische status, opleiding, geboorteplaats) en bronnen van het huishoudinkomen. Ook worden de regionale verschillen belicht. Tenslotte worden enkele additionele variabelen in het kort toegelicht: aantal kinderen, aantal 60-plussers en aantal personen met een beperking

Hoofdstuk 5 staat geheel in het licht van de inkomensverdeling van Curaçao op huishoudniveau en armoede. Daarbij wordt het bruto huishoudinkomen herberekend naar gestandaardiseerd netto besteedbaar huishoudinkomen. Met behulp van de officiële door het CBS berekende armoedegrens, geactualiseerd naar het Census tijdstip, wordt voor elke huishouden bepaald of haar besteedbaar inkomen onder of boven de armoedegrens valt.

Vervolgens worden inkomensverdelingen opgesteld en wordt aan de hand van internationale verdelingsmaten (quintielenanalyse, GINI coëfficiënt en Lorenz-curve) de inkomensongelijkheid van Curaçao beschreven en internationaal vergeleken. Met behulp van de Head Count Index en de Poverty Gap Index wordt de mate van armoede beschreven. Deze maten worden vergeleken met voorgaande Censussen en ook met landen in de regio.

Ook wordt de incidentie van armoede nader bestudeerd aan de hand van kenmerken van het huishouden en de inkomensbronnen waar het huishouden over beschikt. Tenslotte wordt nader ingegaan op de regionale spreiding van de armoede.

In hoofdstuk 6 worden twee speciale studies verricht. De eerste is een nadere analyse van de oorzaken van de verschillen tussen inkomens van mannen en vrouwen (*Gender Wage Gap*). Daarbij wordt specifiek gekeken naar inkomen uit werk en worden de verschillen belicht aan de hand van leeftijd, duur van de werkweek, beroep, economische positie. Het verschil wordt aan de hand van deze variabelen zo veel mogelijk gecorrigeerd, en vervolgens vergeleken met andere landen.

De tweede analyse betreft het nader onderzoeken van factoren die een risico vormen voor een persoon om onder de armoedegrens te vallen. De mate waarin deze risicofactoren van invloed zijn op de mogelijkheid om onder de armoedegrens te vallen worden enkelvoudig en vanuit een multivariate analyse onderzocht.

In Bijlage 1 worden de achterliggende tabellen met betrekking tot de persoonlijke inkomens, de huishoudinkomens en speciale tabellen gepresenteerd.

Bijlage 2 tenslotte geeft een overzicht van de door het CBS gehanteerde methode om armoedegrenzen voor Curaçaose huishoudens te berekenen. De armoedegrenzen die in hoofdstuk 5 worden gepresenteerd zijn op basis van deze methodologie berekend.

De presentatie is als volgt.

De achtergrond van de publicatie wordt gevormd door de tabellen in Bijlage 1. Dit zijn de zogenaamde publicatietabellen die deels eerder door het CBS zijn gepubliceerd. In de tekstgedeelten wordt gebruik gemaakt van tabellen die de basis voor het verhaal vormen. Dit zijn zelfstandige tabellen of een synopsis van de hoofdtabellen. Figuren kunnen in de plaats van tabellen worden gebruikt en zijn verder bedoeld om de analyse te verduidelijken.

Hoofdstuk 1. Methodologie

Overzicht

Voor Curaçao is uitsluitend gebruik gemaakt van gegevens die in de Census zijn gevraagd. Voor gegevens uit het buitenland is informatie uit verschillende bronnen gebruikt en ter plekke gedocumenteerd.

De analyse is beperkt tot particuliere huishoudens. Collectieve huishoudens (tehuizen, gevangenis) zijn niet meegenomen. Belangrijkste reden hiervoor is dat collectieve huishoudens vanwege hun afwijkende aard en samenstelling niet representatief zijn in de gevolgde analyse van deze publicatie.

Hoofdvariabelen in deze publicatie zijn de inkomensvragen. Dit betreft de vragen ‘bron van het belangrijkste inkomen’, ‘inkomen uit belangrijkste bron’, ‘bron van het tweede inkomen’ en ‘inkomen uit de tweede bron’ uit het persoonsformulier.

Respondenten konden het inkomen uit de twee bronnen opgeven ofwel als bruto ofwel als netto inkomen en voor verschillende periodiciteiten (maand, week, twee-wekelijks) en valuta. Inkomens zijn opgegeven op basis van inkomenskaarten, die elk een inkomensklasse vertegenwoordigden. Uit deze opgaven werden bruto of netto maandinkomens in guldens berekend aan de hand van klassenmiddens en omzetting naar maand en eventueel met valuta conversie.

Door middel van een interne procedure zijn bruto inkomens omgezet naar netto inkomens en vice-versa.

De inkomensvragen zijn gerelateerd aan een veelheid van variabelen die eveneens in het persoonsformulier zijn te vinden, aangevuld met enkele variabelen uit het woonformulier.

Naast de inkomensvragen zijn de navolgende variabelen gebruikt:

- Leeftijd
- Geslacht
- Geboorteland
- Relatie tot het hoofd van het huishouden
- Burgerlijke staat
- Gezondheidsperceptie (‘hoe ervaart u uw gezondheid in vergelijking met anderen van uw leeftijd?’)
- Fysieke en psychische handicap
- Moeilijkheden in de uitvoering van de dagelijkse activiteiten
- Opleiding (hoogst gevolgde opleiding – niet schoolgaanden)
- Economische status (combinaties van vragen uit de sectie werk)
- Duur werkloosheid (‘hoe lang zoekt u naar werk?’)
- Waarom zoekt u geen werk? (alleen de gezondheidsredenen)
- Beroep
- Bedrijfstak
- Economische positie
- Huishoudgrootte
- Huishoudtype

- Geozone

Met deze variabelen zijn ook afgeleide variabelen geconstrueerd en gebruikt, zoals

- Aantal kinderen in het huishouden
- Aantal 60-plussers in het huishouden
- Aantal inkomenstrekkingen in het huishouden
- Risicofactoren voor armoede (per persoon)
- Combinaties van risicofactoren (per persoon)
- Equivalentiefactoren (om huishoudens naar standaard huishoudens te transformeren)
- Gestandaardiseerd netto huishoudinkomen
- Huishoudens onder of boven de armoedegrens (op basis van gestandaardiseerd netto huishoudinkomen en de bijhorende armoedegrens)

Definities

Persoonlijk inkomen:

De som van de netto of bruto inkomens uit belangrijkste en tweede bron. In de analyse van persoonlijke inkomens is alleen naar het bruto inkomen gekeken.

Huishoudinkomen:

De som van de netto of bruto persoonlijke inkomens van alle leden binnen het huishouden met een inkomen. In de analyse van huishoudinkomens is alleen gebruik gemaakt van de bruto huishoudinkomens. In de analyse van inkomensverdeling en armoede is het netto huishoudinkomen als basis gebruikt.

Gemiddeld inkomen:

Is het gemiddelde van alle persoonlijke inkomens of alle huishoudinkomens van de groep personen of huishoudens in de betreffende analyse. Voor de berekening van alle gemiddelde inkomens zijn alle non-respons en alle 0-inkomens niet meegenomen.

Bruto en netto inkomen:

Het bruto inkomen is het inkomen uit arbeid, vermogen, uitkering of andere bron waar geen inhoudingen op zijn gepleegd. Het netto inkomen is gelijk aan het bruto inkomen na aftrek van loon- of inkomstenbelasting en sociale premies.

Non-respons (van het inkomen):

Indien een respondent aangeeft wel een inkomen te hebben maar de hoogte niet wil opgeven dan wordt de inkomensvraag als non-respons beschouwd. Dit geldt voor beide inkomensvragen. Als gevolg hiervan is ook het persoonlijk inkomen van de persoon non-respons, zelfs als een van de twee inkomens wel is opgegeven.

Indien in een huishouden een of meer personen een non-respons hebben wordt het gehele huishoudinkomen als non-respons beschouwd.

Classificaties

Onderwijs

De opleidingen zijn geclussificeerd conform de niveau indeling van het International Standard Classification of Education (ISCED, 1997) zoals bepaald door UNESCO. In deze publicatie is gebruik gemaakt van een compacte versie van de ISCED met de volgende niveaus:

1. Geen of ten hoogste basisonderwijs, funderend onderwijs, lagere school
2. Secundair onderwijs, eerste niveau: VSBO, MAVO, HAVO 1+2, VWO1+2
3. Secundair onderwijs, tweede niveau: HAVO 3-5, VWO 3-6, SBO, MBO
4. Tertiair onderwijs, eerste niveau: HBO
5. Tertiair onderwijs, tweede niveau: WO
6. Tertiair onderwijs, postdoctoraal

Vanwege de geringe aantallen personen in de postdoctorale fase is deze in de publicatie samengevoegd met universitair onderwijs (tweede niveau van het tertiair onderwijs).

Bedrijfstacken

De indeling van bedrijfstacken is volgens de International Standard Industrial Classification **ISIC rev. 4** van de Verenigde Naties gebeurd. In vergelijking met de voorgaande ISIC classificatie zijn door verdere uitsplitsing meer bedrijfstacken ontstaan waarbij beter rekening is gehouden met nieuwe activiteiten. De vergelijking met opstellingen die nog gebruik maken van de voorgaande versies van de ISIC wordt hierdoor wel bemoeilijkt.

De indeling in hoofdgroepen is als volgt:

1. Landbouw, bosbouw en visserij
2. Industrie
3. Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht
4. Distributie van water; afval- en afvalwaterbeheer en sanering
5. Bouwnijverheid
6. Groot- en detailhandel; reparatie van auto's en motorfietsen
7. Vervoer en opslag
8. Verschaffen van accommodatie en maaltijden
9. Informatie en communicatie
10. Financiële activiteiten en verzekeringen
11. Exploitatie van en handel in onroerend goed
12. Vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten
13. Administratieve en ondersteunende diensten
14. Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen
15. Onderwijs
16. Menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening
17. Kunst, amusement en recreatie
18. Overige diensten
19. Huishoudens als werkgever; niet-gedifferentieerde productie van goederen en diensten door huishoudens voor eigen gebruik
20. Activiteiten van extraterritoriale organisaties

Beroepen

Voor de analyse van inkomens naar beroep(sgroepen) is gebruik gemaakt van de *International Standard Classification of Occupations (ISCO-2008)* van de ILO.

De hoofdgroep indeling van ISCO is als volgt:

- 0 Strijdkrachten
- 1 Leidinggevenden
- 2 Intellectuele, wetenschappelijke en artistieke beroepen
- 3 Technici en vakspecialisten
- 4 Administratief personeel
- 5 Professioneel personeel in de landbouw, bosbouw en visserij
- 6 Dienstverlenend personeel en verkopers
- 7 Ambachtlieden

8 Bedieningspersoneel van machines en installaties, assembleurs

9 Elementaire beroepen

Deze hoofdgroepindeling is, met uitzondering van de speciale analyse van de beloningsverschillen tussen mannen en vrouwen, gebruikt.

Huishoudtypen

Voor de samenstelling van het huishouden is in deze studie gebruik gemaakt van de kerngezinshuishoudens indeling. Een kerngezin bestaat uit twee of meer personen die bloed- of aanverwanten zijn van elkaar of via adoptie of pleegouderschap een soortgelijk verwantschap hebben.

1. éénpersoonshuishouden: man of vrouw woont alleen.
2. Eénkerngezinshuishouden: man en vrouw, gehuwd of samenwonend, al dan niet met kinderen of man of vrouw alleen, met kinderen;
3. Meerkerngezinshuishouden: meerdere kerngezinnen binnen één huishouden, bijvoorbeeld grootvader met grootmoeder (kerngezin 1) en dochter met kind (kerngezin 2);
4. Kerngezinshuishoudens met inwonende personen, al dan niet verwant aan de/het kerngezin(nen), bijvoorbeeld inwonende vriendin, grootmoeder;
5. Geen kerngezinshuishouden: Meerdere personen die niet gehuwd zijn of met elkaar samenwonen, bijvoorbeeld vrienden, studenten, broers, zussen;

Hoofdstuk 2. Algemene resultaten en longitudinale vergelijkingen

Gemiddeld inkomen, mediaan inkomen, modaal inkomen

Om een algemene indruk te krijgen van de kenmerken van een variabele wordt in de statistiek gebruik gemaakt van een aantal centrummaten.

Een centrummaat, ook wel centrale tendens genoemd, beschrijft het centrum van een verdeling. Een centrummaat geeft daarmee in één getal een algemene indruk van de dataset. Bekende centrummaten zijn het (rekenkundig) gemiddelde, de mediaan en de modus. Analyse van deze verschillende centrummaten geeft ook een indruk van de mate van spreiding van de gegevens. Bij een symmetrische verdeling ligt de modus dicht bij het gemiddelde en de mediaan, bij een scheve verdeling niet.

Met het gemiddelde wordt doorgaans het rekenkundige gemiddelde van een reeks getallen bedoeld. Het gemiddeld inkomen is de som van alle waarnemingen gedeeld door het aantal waarnemingen.

De mediaan is het midden van een geordende gegevensverzameling. Met midden wordt het middelste element in de verzameling bedoeld. Met ordening wordt bedoeld dat de gegevensverzameling wordt gesorteerd van laag naar hoog. In het geval van de inkomensverdeling geeft de mediaan het middenpunt aan tussen de lagere en hoger inkomens: 50 procent van de inkomens bevindt zich onder de mediaan en 50 procent daarboven.

De modus is binnen een gegevensverzameling de waarde of klasse met de grootste frequentie, de waarde of klasse die het vaakst voorkomt. De modus als centrummaat is alleen zinvol wanneer de resultaten zich spreiden rond één centrale waarde. In het geval van de inkomensgegevens uit de census blijkt dat hiervan geen sprake is. Er zijn meerdere toppen in de frequentieverdeling te vinden.

Het modale inkomen zal daarom in dit hoofdstuk niet verder worden behandeld. In de volgende hoofdstukken, waar de inkomensverdeling zal worden gepresenteerd in de vorm van inkomensklassen, wordt de modale inkomensklasse wel beschreven.

De berekeningen vinden plaats voor zowel de persoonlijke inkomens als de huishoudinkomens. Bij de berekeningen worden de personen of huishoudens die een 0-inkomen hebben niet meegenomen. Tevens zijn de personen binnen zogenaamde collectieve huishoudens, en die huishoudens zelf, buiten de berekeningen gehouden.

Persoonlijke inkomens

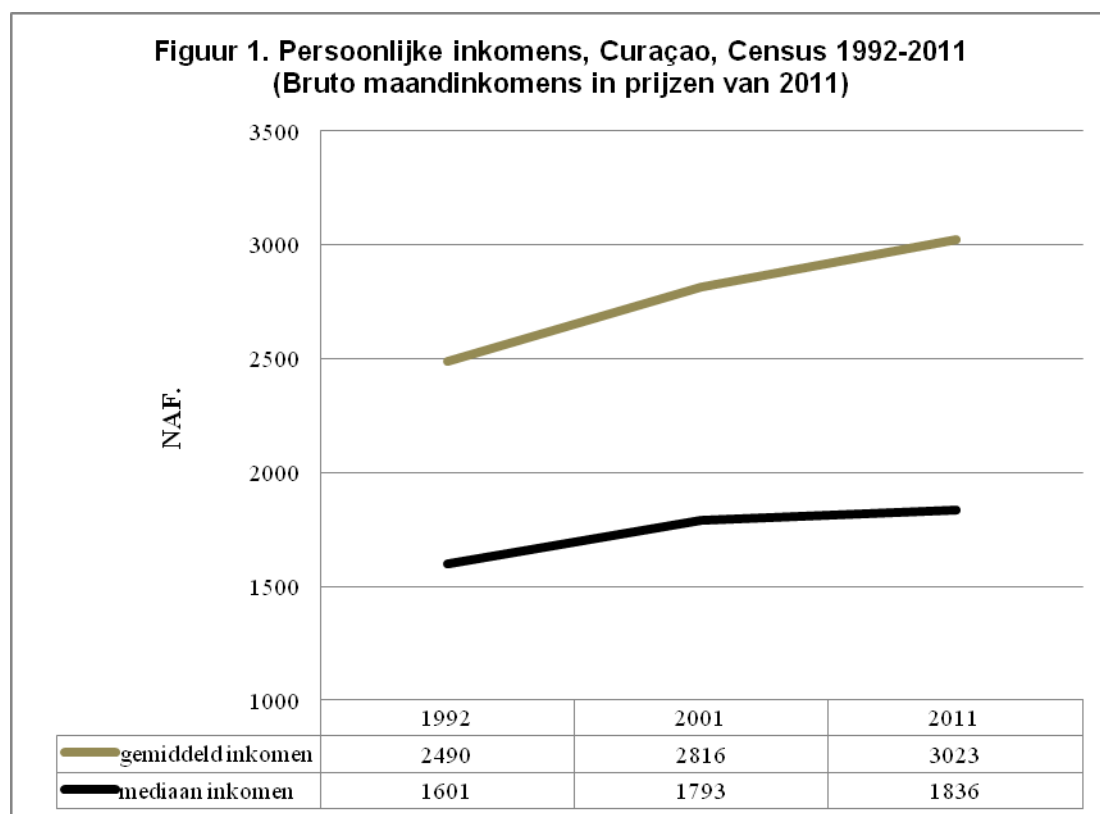
In 2011 bedroeg het gemiddelde inkomen per persoon 3.023 gulden. Het mediane inkomen kwam uit op 1.836 gulden. De mediaan ligt dus behoorlijk onder het gemiddelde inkomen.

In figuur 1 worden het gemiddelde en het mediane inkomen vergeleken met de twee voorgaande tellingen. Daartoe zijn de inkomens voor deze jaren gebracht op het prijsniveau van 2011, om zinvolle ontwikkelingen te kunnen beschrijven.

Het gemiddelde inkomen is in de gehele periode 1992 - 2011 in reële termen gestegen met ruim 21 procent. De toename was in de periode 1992 - 2001 groter dan in de periode 2001 - 2011 (13 versus 7,5%).

De gemiddelde jaarmutatie bedroeg voor de gehele periode precies 1 procent. De gemiddelde jaarmutaties geven aan dat de reële inkomens in de eerste periode sneller toenamen (1,4% gemiddeld per jaar) dan in de tweede periode (0,7% gemiddeld per jaar).

Figuur 1 Persoonlijke inkomens Curaçao, Census 1992-2011

Het mediane inkomen volgde in de eerste periode de ontwikkeling van het gemiddelde inkomen redelijk goed. De toename was tussen 1992 en 2001 12 procent, De toename was in de periode 2001 - 2011 duidelijk lager: 2,4 procent. Totaal kwam de groei tussen 1992 en 2011 uit op 14,7 procent. Op jaarbasis nam de groei in beide perioden af van 1,3 naar 0,3 procent. Over de gehele periode was de stijging 0,7 procent.

Vergelijking van het mediane en gemiddelde inkomen leidt tot de conclusie dat er duidelijk sprake is van een scheve inkomensverdeling, welke na 2001 groter is geworden. Er was na 2001 voor zowel het gemiddelde als het mediane inkomen sprake van een afzwakking van de groei, maar omdat de groei van het mediane inkomen meer afzwakte zijn de lagere inkomens verder achterop geraakt..

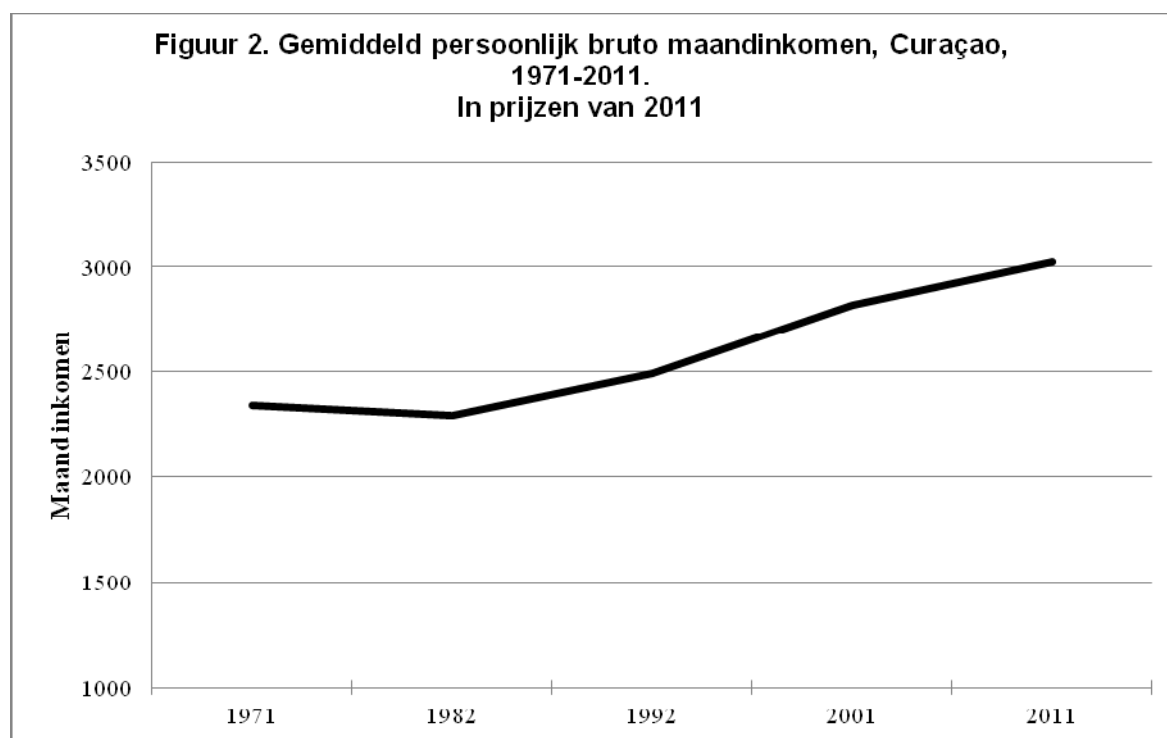
In figuur 2 zijn de gemiddelde bruto maandinkomens voor de laatste vijf Censussen (1971 – 1982 – 1992 – 2001 en 2011) getekend. Uit de figuur blijkt dat het reële persoonlijke inkomen tussen 1971 en 1982 licht daalde, om in de volgende censusjaren toe te nemen.

Een waarschuwing is evenwel op zijn plaats. De uitkomsten voor de Census van 1971 en in mindere mate die van 1982 zijn onzeker omdat gebruik is gemaakt van minder gedetailleerde inkomensgegevens (de inkomens zijn in klassen met grote intervallen gecodeerd). Ook is er in de eerste periode (1971-1982) sprake geweest van (zeer) hoge inflatie (gemiddeld bijna 10% per jaar). Beide feiten kunnen leiden tot een grotere betrouwbaarheidsmarge in de uitkomsten.

Rekening houdende hiermee kan gesteld worden dat er weinig ontwikkeling plaats vond in het reële persoonlijke inkomen tussen 1971 en 1982 Tussen 1982 en 1992 nam het persoonlijke inkomen in reële termen evenwel toe, gemiddeld met 0,8 procent per jaar, waarna, zoals hierboven al beschreven, in de volgende periode een verdere groeiversnellingplaats (1,4% per jaar) vond gevolgd door een iets mindere groeiperiode (0,7% per jaar).

In veertig jaar tijd (1971-2011) is het reële bruto inkomen van personen met 29 procent gegroeid.

Figuur 2 Gemiddeld persoonlijk bruto maandinkomen, Curaçao 1971-2011

Huishoudinkomens

De ontwikkeling van de bruto huishoudinkomens in de censusjaren 1992, 2001 en 2011 zijn in figuur 3 opgenomen. Om een zinvolle vergelijking mogelijk te maken zijn de bruto maandinkomens van 1992 en 2001 herberekend naar het prijsniveau van 2011, met behulp van de consumenten prijsindices. Zoals ook voor de persoonlijke inkomens geldt zijn voor de berekening van de gemiddelde huishoudinkomens de huishoudens die geen inkomen hadden in de verslagperiode of geen (compleet) inkomen hebben opgegeven niet meegenomen in de berekeningen. Ook zijn de zogenaamde collectieve huishoudens niet in de cijfers opgenomen.

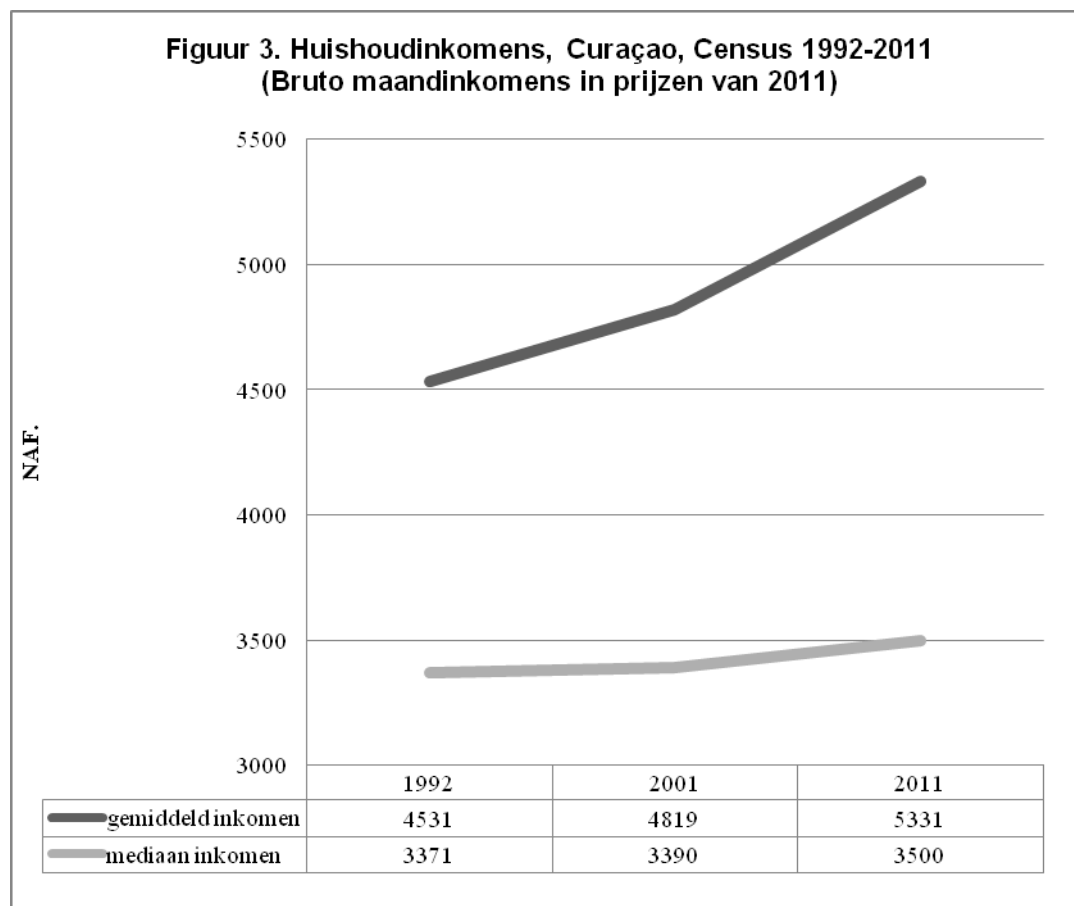
Het gemiddelde bruto huishoudinkomen nam tussen 1992 en 2011 toe van 4.531 gulden naar 5.331 gulden. Dat is een toename van in totaal 17,7 procent in reële termen. De gemiddelde jaarommutatie over de gehele periode van 19 jaar bedraagt bijna 0,9 procent.

De groei van het huishoudinkomen was niet gelijk verdeeld, de toename was tussen de twee laatste censusjaren duidelijk hoger dan tussen 1991 en 2001. Tussen 1992 en 2001 bedroeg de toename 6,4 procent en tussen 2001 en 2011 10,6 procent. Op jaarbasis bezien, waarbij ook gecorrigeerd wordt voor de verschillen in lengte van de tussenliggende perioden, kwam de groei uit op respectievelijk 0,7 en 1,0 procent. De versnelling van de groei van het huishoudinkomen in de tweede periode is tegengesteld aan de groei van de persoonlijke inkomens (zie figuur 1). Bij de persoonlijke inkomens was de toename juist in de eerste periode groter.

Over de gehele periode 1992 – 2011 bezien nam het huishoudinkomen in reële termen minder snel toe (17,7%) dan het persoonlijke inkomen (21,4%). Tussen 1992 en 2001 steeg het persoonlijke inkomen veel sneller dan het huishoudinkomen (13,1 versus 6,4%). In de periode 2001 – 2011 was de ontwikkeling tegengesteld: een grotere toename van het huishoudinkomen dan van het persoonlijke inkomen (10,6 versus 7,4%).

De redenen voor deze discrepanties zijn niet duidelijk. Het gemiddelde aantal inkomensstrekkers per huishouden bleef tussen 1992 en 2011 nagenoeg gelijk. (1,8). De redenen moeten dus elders gevonden worden.

Figuur 3 Huishoudinkomens, Curaçao, Census 1992-2011

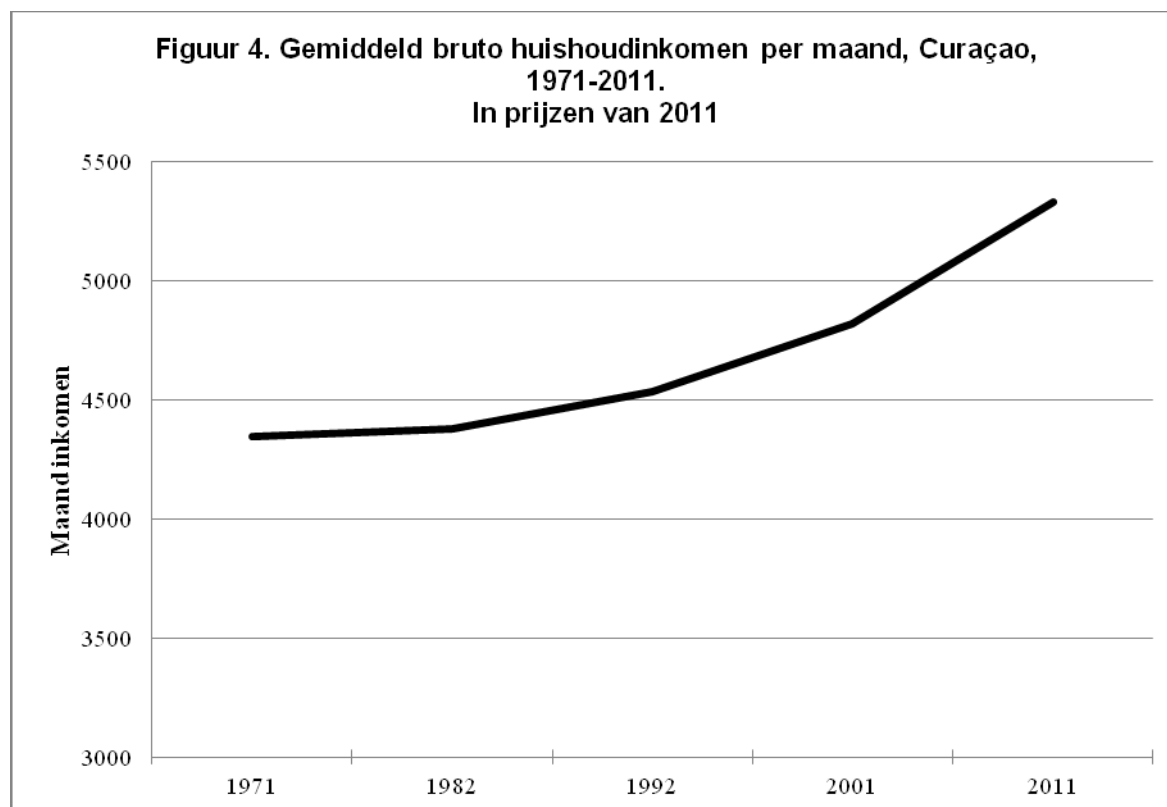

Het mediane huishoudinkomen ligt met 3.500 gulden in 2011 ver onder het gemiddelde inkomen. Ook blijkt het mediane huishoudinkomen tussen 1992 en 2001 vrijwel niet, en tussen 2001 en 2011 in geringe mate te zijn toegenomen. Over de gehele periode onder beschouwing bedroeg de groei 3,8 procent, wat overeenkomt met een gemiddelde jaarlijkse groei van 0,2 procent.

Het gevolg is dat het mediane huishoudinkomen in 2011 66 procent van het gemiddelde inkomen was. In 1992 was dat nog 74 procent.

De grote discrepantie tussen het mediane en gemiddelde huishoudinkomen betekent dat de inkomensverdeling scheef is en dat de welvaartstoename tussen 1992 en 2011 bijna geheel ten gunste van de huishoudens met hogere inkomens (boven de mediaan) is toegekomen. De huishoudens onder de mediaan zijn er in twintig jaar reëel nauwelijks op vooruit gegaan. De rijken zijn in die periode wel rijker, en de armen niet armer geworden.

Ook voor het huishoudinkomen geldt dat de berekeningen voor eerdere censusjaren (1971 en 1982), zoals gepresenteerd in figuur 4, met de nodige voorzichtigheid moeten worden geïnterpreteerd.

Figuur 4 Gemiddeld bruto huishoudinkomen per maand, Curaçao 1971-2011

Tussen 1971 en 1982 nam het gemiddelde bruto huishoudinkomen in reële termen gemeten nauwelijks toe. Er is sprake van een zekere gelijkloop in de betreffende periode, waarna in de daaropvolgende periode (1982-1992) meer gesproken kan worden van een echte groei, gemiddeld 0,3 procent per jaar.

In de twee daarop volgende censusperiodes trekt de groei van het reële huishoudinkomen verder aan, met 0,7 en 1,0 procent gemiddeld per jaar. Men kan dus stellen dat het huishoudinkomen vanaf 1982 in een groeiversnelling is geraakt welke in elke volgende censusperiode accelereerde.

In veertig jaar tijd is het reële huishoudinkomen daardoor met bijna 23 procent toegenomen.

Hoofdstuk 3. Persoonlijke inkomens

Inkomens naar persoonskenmerken

Inkomens naar geslacht

In tabel 1 is het gemiddelde inkomen voor 2011 uitgesplitst naar leeftijd en geslacht. Opvallend is het grote verschil in inkomen tussen man en vrouw. Gemiddeld bedraagt het verschil bijna 50 procent. Wat verder opvalt is dat het verschil tussen beide seksen oploopt naarmate de leeftijd vordert. In de laagste leeftijdsklasse (15 - 24 jaar) bedraagt het verschil 21 procent. Het percentage loopt geleidelijk op met de leeftijd, om te eindigen met 72 procent in de leeftijdsklasse 65 jaar en ouder.

Figuur 5 geeft per leeftijdsklasse de procentuele verschillen tussen het inkomen van de vrouw ten opzichte van de man aan.

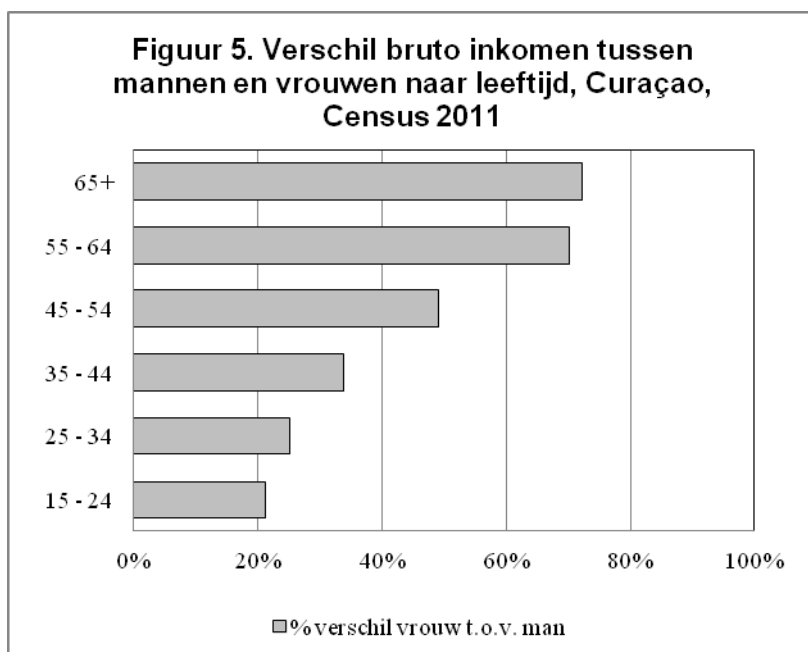
Het verschil in gemiddelde inkomens tussen mannen en vrouwen is wel minder geworden. Tussen 2001 en 2011 nam het reële gemiddelde inkomen van mannen toe met 5 procent, terwijl de groei voor vrouwen 16 procent bedroeg. Het verschil tussen mannen en vrouwen nam in deze periode van tien jaar af van ruim 64 naar bijna 50 procent.

Ook in de voorafgaande periode was er sprake van een afname van het verschil in inkomen tussen man en vrouw. In 1992 was het verschil gemeten in reële termen 80 procent. Tussen 1992 en 2001 steeg het gemiddelde inkomen van mannen met 10 procent, en dat van vrouwen met 21 procent.

Ook internationaal gezien zijn de inkomens van mannen over het algemeen hoger dan die van vrouwen. In hoofdstuk 6 worden de verschillen voor Curaçao nader onderzocht en wordt geprobeerd om redenen voor de verschillen aan te dragen.

Tabel 1 Gemiddeld persoonlijk bruto maandinkomen naar leeftijd en geslacht, Curaçao, Census 2011

Tabel 1. Gemiddeld persoonlijk bruto maandinkomen naar leeftijd en geslacht, Curaçao, Census 2011			
leeftijdsklasse	Man	Vrouw	Totaal
	guldens		
15 – 24	1.791	1.479	1.633
25 – 34	3.217	2.573	2.858
35 – 44	4.087	3.053	3.516
45 – 54	4.438	2.977	3.641
55 – 64	4.221	2.480	3.277
65+	2.950	1.712	2.229
Totaal	3.690	2.483	3.023

Figuur 5 Verschil bruto inkomen tussen mannen en vrouwen naar leeftijd, Curaçao, Census 2011

De hoogste inkomens worden in het algemeen genoten door personen in de leeftijdsklasse 45 - 54 jaar. Voor vrouwen is de piek minder duidelijk zichtbaar, er is weinig verschil te zien tussen de leeftijdsklassen 35 - 44 en 45 - 54 jaar.

Jongeren hebben gemiddeld het laagste inkomen, gevolgd door personen van 65 jaar en ouder. Jongeren staan aan het begin van hun carrière en beginnen meestal ook onderaan de ladder. Wat ook een rol speelt is de omstandigheid dat de arbeidsparticipatie in de laagste leeftijdsklasse laag is, omdat veel jongeren nog studeren. De jongere die werkt heeft over het algemeen een lagere opleiding genoten, en de jongere die studeert heeft ofwel geen inkomen of moet rond zien te komen met een studietoelage of een bijbaantje.

De 65-plussers hebben in meerderheid hun carrière beëindigd en genieten van AOV en eventueel een aanvullend pensioen. De verschillen in inkomen tussen man en vrouw ligt niet aan de AOV, die gelijk is voor iedereen, maar heeft te maken met de aanvullende pensioenuitkering en andere bronnen van inkomsten.

Tabel 2 Bevolking 16 jaar en ouder naar geslacht en bruto maandinkomen, relatieve verdeling Curaçao, Census 2011

Inkomen	Geslacht		Totaal
	Man	Vrouw	
	%		
Geen	16	19	18
1 - 1000	21	34	28
1001 - 2000	20	18	19
2001 - 3000	12	9	10
3001 - 4000	7	6	6
4001 - 5000	6	5	6
5001 - 7500	8	5	6
Meer dan 7500	6	3	4
Niet opgegeven	4	3	3
Totaal	100	100	100

In tabel 2 wordt de verdeling van het bruto maandinkomen van de bevolking uitgesplitst naar geslacht. Bij vrouwen is sprake van een duidelijke piek in de klasse 1 – 1000 gulden. Ruim een derde van de

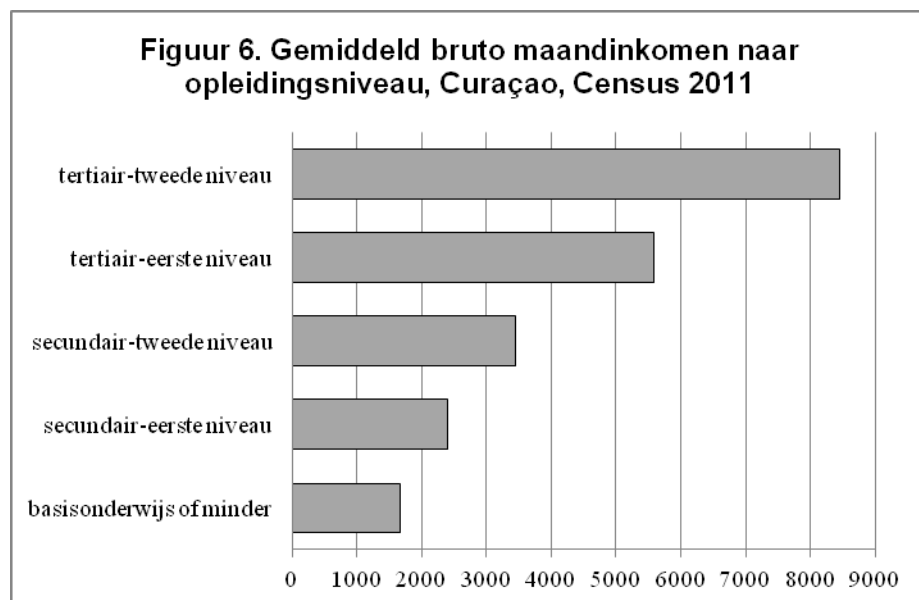
vrouwen met een inkomen valt in deze klasse¹. Bij de mannen is de spreiding groter en is het verschil tussen de genoemde inkomensklasse en de daaropvolgende klein. Ook hebben mannen relatief vaker een hoger inkomen. Bij de mannen heeft 7 op de tien een inkomen van 3.000 gulden of minder. Bij de vrouwen is dat 8 op de tien.

Inkomens naar opleidingsniveau

In figuur 6 worden de gemiddelde inkomens uitgesplitst naar opleidingsniveau van de personen met een inkomen.

De relatie tussen inkomen en opleidingsniveau is duidelijk. Personen met een lage opleiding, basisonderwijs of minder, ontvangen gemiddeld 1.677 gulden bruto per maand. Dat is maar net iets meer dan de helft van het algemeen gemiddelde inkomen (3.023). Personen met de hoogste opleidingen, het tweede niveau van het tertiair onderwijs: universitair en post-doctoraal, ontvangen bijna drie maal zoveel dan het gemiddelde bruto inkomen. Ook het verschil tussen de hoogste klasse en de daarop volgende klasse, het eerste niveau van het tertiair onderwijs: HBO en vergelijkbaar, is groot te noemen. Deze laatste klasse heeft gemiddeld een inkomen dat bijna twee maal zo hoog is dan het algemeen gemiddelde.

Figuur 6 Gemiddeld bruto maandinkomen naar opleidingsniveau Curaçao, Census 2011

In tabel 3 wordt de inkomensverdeling weergegeven naar opleidingsniveau van de bevolking.

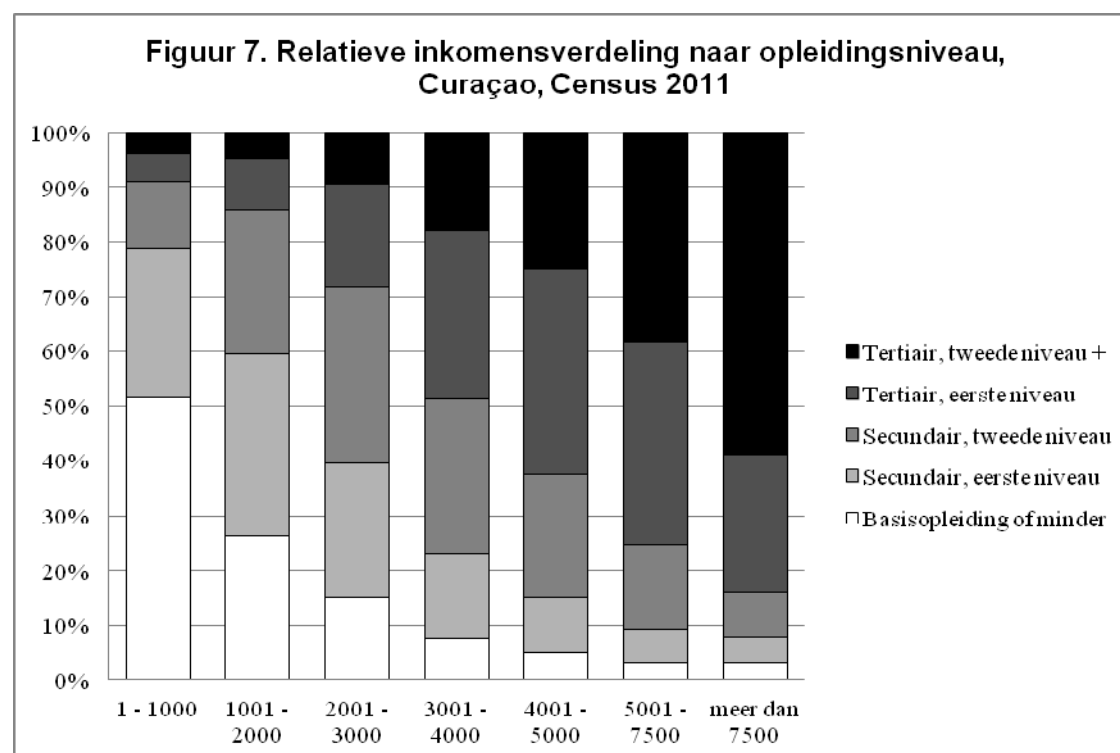
Meer dan de helft van degenen die een basisopleiding of minder hebben gevolgd hebben een bruto inkomen van 1.000 gulden of minder. Bij alle andere opleidingsniveaus is de spreiding over de inkomensklassen veel platter. Ook schuift de verdeling meer op naar de hogere inkomensklassen naarmate de opleiding hoger is. In de hoogste opleidingsklasse, het tweede niveau van het tertiair onderwijs - universitair en postdoctoraal onderwijs- heeft ruim een derde een bruto inkomen van meer dan 7.500 gulden per maand.

¹ Opgemerkt dient te worden dat in de staten waarin de relatieve inkomensverdelingen worden weergegeven ook de personen zonder inkomen en degenen die geen opgave van hun inkomen hebben gedaan zijn opgenomen. Dit heeft invloed op de percentages

Tabel 3 Bevolking 16 jaar en ouder naar hoogst gevolgd opleidingsniveau en inkomen, Curaçao Census 2011

Inkomen	Hoogst gevolgd opleidingsniveau						Onbekend
	Basisopleiding of minder	Secundair onderwijs, eerste niveau	Secundair onderwijs, tweede niveau	Tertiair onderwijs, eerste niveau	Tertiair onderwijs, tweede niveau en hoger		
Geen	11	14	12	8	6	22	
1 - 1000	51	27	12	5	4	26	
1001 - 2000	22	28	22	8	4	10	
2001 - 3000	8	13	17	10	5	4	
3001 - 4000	3	6	11	12	7	3	
4001 - 5000	2	4	9	15	10	2	
5001 - 7500	2	4	10	24	25	2	
meer dan 7500	2	3	5	16	37	2	
Niet opgegeven	1	1	1	1	1	30	
totaal	100	100	100	100	100	100	

In figuur 7 wordt de ontwikkeling van de inkomensverdeling naar opleidingsniveau verduidelijkt. In deze figuur zijn personen zonder inkomen of waarvan het opleidingsniveau niet bekend is niet meegenomen. Heel goed is te zien dat de hoogste inkomensklasse voor meer dan 80 procent wordt bezet door personen die het tertiair onderwijs (HBO en (post)universitair) van de opleidingsklassen hebben gevolgd. Bijna 80 procent van degenen die 1.000 gulden of minder bruto per maand aan inkomen hebben zijn personen met een basisopleiding of minder en een opleiding op het eerste niveau van het secundair onderwijs (HAVO, VSBO).

Figuur 7 Relatieve inkomensverdeling naar opleidingsniveau, Curaçao Census 2011

Inkomens naar economische status

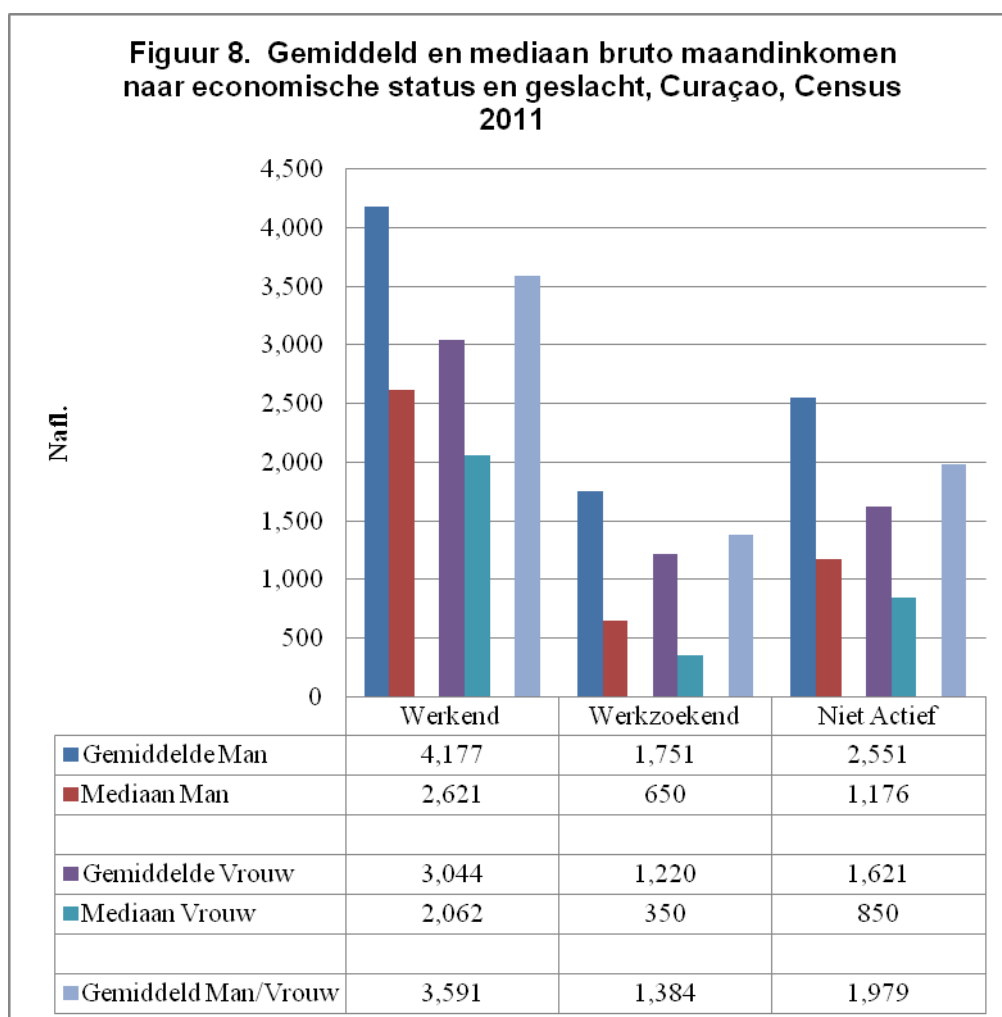
Figuur 8 geeft de verschillen weer in het gemiddelde en mediane inkomen naar economische status, uitgesplitst naar geslacht.

Het gemiddelde inkomen is voor werkenden overduidelijk hoger dan personen met een andere economische status, maar vooral bij de mannen; het inkomen voor werkende vrouwen ligt maar iets boven het algemene gemiddelde.

Werkenden hebben over het algemeen een inkomen dat circa 19 procent boven het algemeen gemiddeld inkomen ligt. Het gemiddelde voor een werkzoekende is minder dan de helft van het algemeen gemiddeld inkomen. Het inkomen van economisch niet-actieven ligt 65 procent onder het gemiddelde.

Het gemiddelde maandinkomen is dus het laagste bij de werkzoekenden. Uitgesplitst naar geslacht heeft een werkzoekende man evenwel een iets hoger inkomen dan een economisch niet-actieve vrouw. Een werkzoekende man verdient daarbij nog altijd bijna de helft meer dan een werkzoekende vrouw. Procentueel gezien zijn de verschillen in inkomens tussen mannen en vrouwen in alle groepen van een vergelijkbare orde.

Figuur 8 Gemiddeld en mediaan bruto maandinkomen naar economische status en geslacht, Curaçao, Census 2011

Het hebben van werk heeft een positieve relatie met een hoger inkomen.

Het tegenovergestelde kan gezegd worden van werkzoekenden, voor hen is de relatie met een lager inkomen duidelijk. Daarbij geldt tevens dat de helft van de werkloze mannen gemiddeld 650 gulden of minder ontvangen, en de helft van de werkloze vrouwen 350 gulden of minder.

Het mediane inkomen van werkzoekenden is daarmee flink lager dan dat van werkenden en niet-actieven. Figuur 8 illustreert dat. Er is duidelijk sprake van een scheve inkomensverdeling, waarbij een groot deel van de werkzoekenden lage tot zeer lage inkomens ontvangen. In hoofdstuk 6 worden deze gegevens nader uitgewerkt.

In tabel 4 wordt de inkomensverdeling naar economische status weergegeven. Voor werkenden is de modale klasse 1001 – 2000 gulden. Voor de economisch niet-actieven is dat de voorgaande, laagste, inkomensklasse. Werkzoekenden hebben in de meeste gevallen geen inkomen of een inkomen dat in de laagste klasse valt.

Minder dan tien procent van de werkzoekenden heeft een inkomen boven de 1.000 gulden. Van de economisch niet-actieven heeft ruim een kwart een inkomen boven de 1.000 gulden. Ter vergelijking: meer dan 80 procent van de werkenden heeft een bruto inkomen boven de 1.000 gulden per maand.

Tabel 4 Bevolking 16 jaar en ouder, naar economische status en bruto maandinkomen, relatieve verdeling Curaçao Census 2011

Inkomen	Economische Status			
	Werkend	Werkzoekend	Economisch niet actief	Niet opgegeven
			%	
Geen	2	63	33	49
1 - 1000	13	28	40	19
1001 - 2000	30	4	9	2
2001 - 3000	16	1	6	0
3001 - 4000	10	1	3	2
4001 - 5000	9	1	2	2
5001 - 7500	11	0	2	0
meer dan 7500	8	1	2	0
Niet opgegeven	2	1	3	27
totaal	100	100	100	100

Inkomen naar positie binnen huishouden

In figuur 9 worden het gemiddelde bruto maandinkomens uitgesplitst naar de positie van de persoon binnen het huishouden. Het hoofd van het huishouden heeft gemiddeld het hoogste inkomen, bijna 3.500 gulden. Op de tweede plaats komt het inkomen van de partner van het hoofd met een gemiddelde van bijna 2.800 gulden.

Het gemiddelde inkomen van andere huishoudleden met een inkomen ligt duidelijk beneden dat van het hoofd en zijn of haar partner. Opvallend daarbij is dat de verschillen tussen deze andere inwonenden onderling gering zijn, rond de 2.000 gulden, met uitzondering van inwonende huishoudsters en de ouders van het hoofd, partner of hun kinderen.

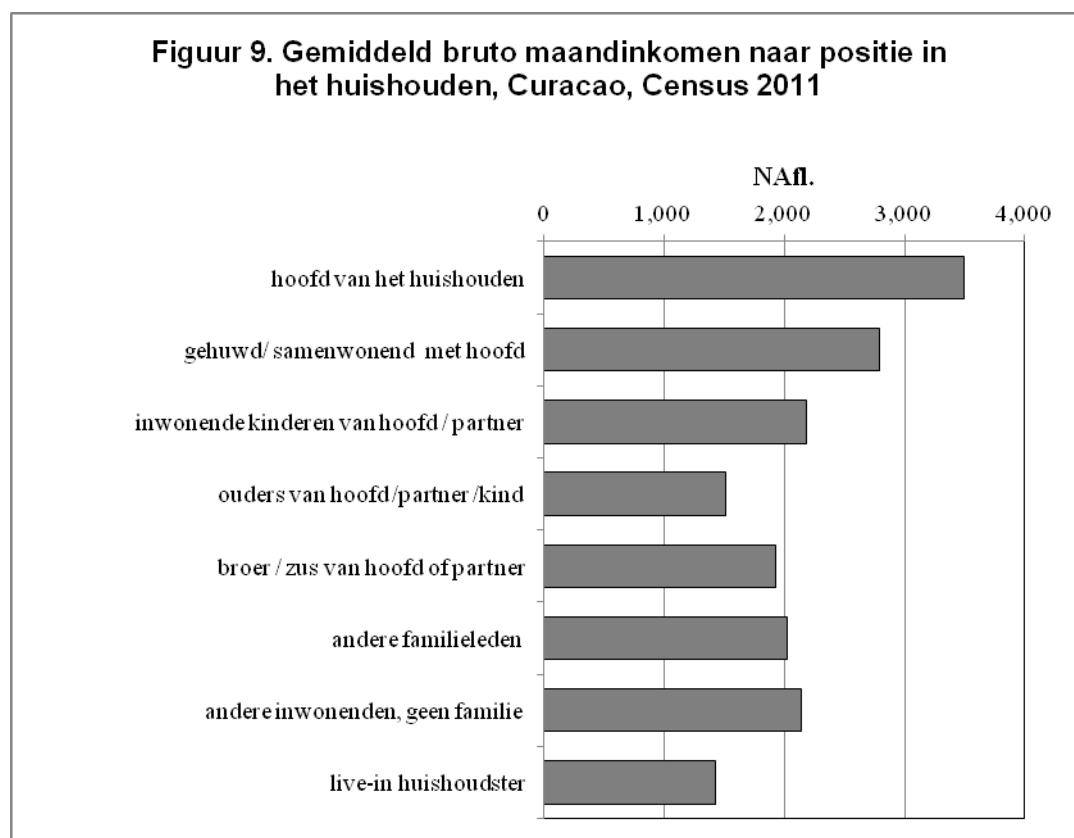
Geringe verschillen in inkomen zijn er te zien bij inwonende kinderen, broers en zussen of andere familie van het hoofd en zijn of haar partner, maar ook bij inwonenden die geen familierelatie hebben met de rest van het huishouden. Hun maandinkomen blijft wel ruim een derde onder het algemeen gemiddeld maandinkomen.

Het gemiddelde inkomen van inwonende ouders bedraagt ruim 1.500 gulden. Uit nadere analyse blijkt dat verreweg de meeste van deze ouders (85%) 60 jaar of ouder zijn en een inkomen hebben uit AOV en pensioen, en een klein deel (10%) nog een inkomen uit werk genereert.

Deze verhoudingen wijken niet veel af van die welke voor alle ouderen gelden. Dat het gemiddelde inkomen van inwonende ouders beduidend lager is dan het gemiddelde inkomen van alle ouderen heeft voor een belangrijk deel te maken met het feit dat meer dan 80 procent van de inwonende ouders vrouw zijn, van wie bijna iedereen niet gehuwd (verweduwd, maar ook nooit gehuwd geweest en gescheiden). Uit tabel 1 bleek al dat oudere vrouwen een belangrijk minder hoog inkomen hebben dan oudere mannen. Hoewel in de Census hier geen directe vragen over gesteld zijn mag met deze gegevens gesteld worden dat inwonende ouders in een huishouden over het algemeen financieel kwetsbaar zijn. Uit een verdere analyse van detailgegevens blijkt dat deze inwonende ouders fysiek vaker kwetsbaarder zijn dan hun leeftijdgenoten, maar die verschillen zijn niet echt groot. Ze zijn met name vaker bewegingsbeperkt en visueel beperkt.

Voor inwonende huishoudsters is het gemiddelde maandinkomen rond het voor 2011 vastgestelde minimumloon².

Figuur 9 Gemiddeld bruto maandinkomen naar positie in het huishouden Curacao Census 2011

In tabel 5 zijn de gemiddelde inkomens van personen binnen een huishouden verder uitgesplitst naar geslacht van het hoofd.

Er vallen uit tabel 5 een aantal conclusies te trekken.

Niet alleen is het gemiddelde inkomen van een mannelijk hoofd van het huishouden (veel) hoger dan dat van een vrouwelijk hoofd, ook de partner van het vrouwelijke hoofd heeft gemiddeld een hoger inkomen dan zijzelf. Daarbij moet wel opgemerkt worden dat in slechts elf procent van de huishoudens met een vrouwelijk hoofd de partner ook een inkomen heeft. In huishoudens met een mannelijk hoofd is dat percentage veel hoger: 59 procent³.

² Voor een 45-urige werkweek 1.467,22 maar voor andere aantallen werkuren gelden andere tarieven. Het gemiddeld aantal werkuren voor deze groep is echter precies 45 uur. Huishoudelijk personeel valt uitdrukkelijk ook onder de minimumloon wetgeving.

³ Ter vergelijking: vrouwelijke hoofden van huishoudens hebben ook heel vaak geen partner, slechts in 12 procent van de gevallen is deze aanwezig. Daarbij heeft 90 procent van hen een eigen inkomen. Mannelijke hoofden hebben in 73 procent van de gevallen een partner. Daarvan heeft driekwart een eigen inkomen.

Tabel 5 Gemiddeld bruto maandinkomen naar positie in het huishouden en geslacht van het hoofd, Curaçao Census 2011

Tabel 5. Gemiddeld bruto maandinkomen naar positie in het huishouden en geslacht van het hoofd, Curaçao, Census 2011			
positie binnen het huishouden	geslacht van het hoofd van het huishouden		
	man	vrouw	totaal
hoofd van het huishouden	4.228	2.560	3.497
gehuwd/ samenwonend met hoofd	2.730	3.182	2.790
inwonende kinderen van hoofd / partner	2.268	2.125	2.186
ouders van hoofd /partner /kind	1.604	1.445	1.517
broer / zus van hoofd of partner	1.918	1.939	1.932
andere familieleden	2.098	1.976	2.020
andere inwonenden, geen familie	2.221	2.037	2.138
live-in huishoudster	1.428	1.433	1.429

Op te merken valt dat het gemiddelde inkomen van de partner van een vrouwelijk hoofd hoger is dan van het hoofd zelf, en ook hoger dan het inkomen van de partner van een mannelijk hoofd. De gemiddelde inkomen van andere leden van het huishouden tonen weinig verschil tussen een huishouden met een man of met een vrouw als hoofd.

tabel 6 geeft nadere details van de inkomensverdeling van gezinsleden. Vooral inwonende kinderen en andere familie (de niet-gespecificeerde familieleden) hebben geen inkomen. Inwonende ouders hebben meestal wel een inkomen, waarvan meer dan 60 procent een inkomen van 1.000 gulden of minder. Hoofden van huishoudens en hun partners hebben vaker een hoger inkomen, boven de 3.000 gulden, dan de andere huishoudleden.

Tabel 6 Bevolking 15 jaar en ouder naar relatie tot het hoofd van het huishouden en bruto maandinkomen, relatieve cijfers, Curaçao Census 2011

Tabel 6. Bevolking 15 jaar en ouder naar relatie tot het hoofd van het huishouden en bruto maandinkomen, relatieve cijfers, Curaçao, Census 2011											
Relatie tot hoofd van het huishouden	Inkomen									Niet opgegeven	totaal
	1 - 100	1001 - 2000	2001 - 3000	3001 - 4000	4001 - 5000	5001 - 7500	meer dan 7500				
	Geen	0									
Hoofd	4	25	21	14	8	8	10	8	1	100	
Gehuwd/ samenwonend met hoofd	20	26	18	10	7	6	7	4	1	100	
Kind van hoofd of partner	41	18	18	7	4	2	2	2	5	100	
Ouder van hoofd of partner	8	61	14	8	3	2	2	1	1	100	
Broer, zus van partner	12	44	22	9	4	3	2	2	1	100	
Andere familie	38	21	19	8	3	2	1	1	6	100	
Inwonende huishoudster	2	42	51	1	1	0	0	1	1	100	
Geen familie	11	51	20	7	3	2	1	2	2	100	
Onbekend	41	25	8	3	1	1	2	1	19	100	

Inkomens naar geboorteplaats

In figuur 10 is het gemiddelde inkomen uitgesplitst naar de geboorteplaats van de persoon. Hierbij zijn alleen landen opgenomen waar voldoende waarnemingen (circa 300 en meer) konden worden meegenomen. Dit is gedaan om de invloed van extreme waarden te verminderen. Landen zoals de Verenigde Staten en veel Caribische landen zijn daardoor niet in de figuur opgenomen.

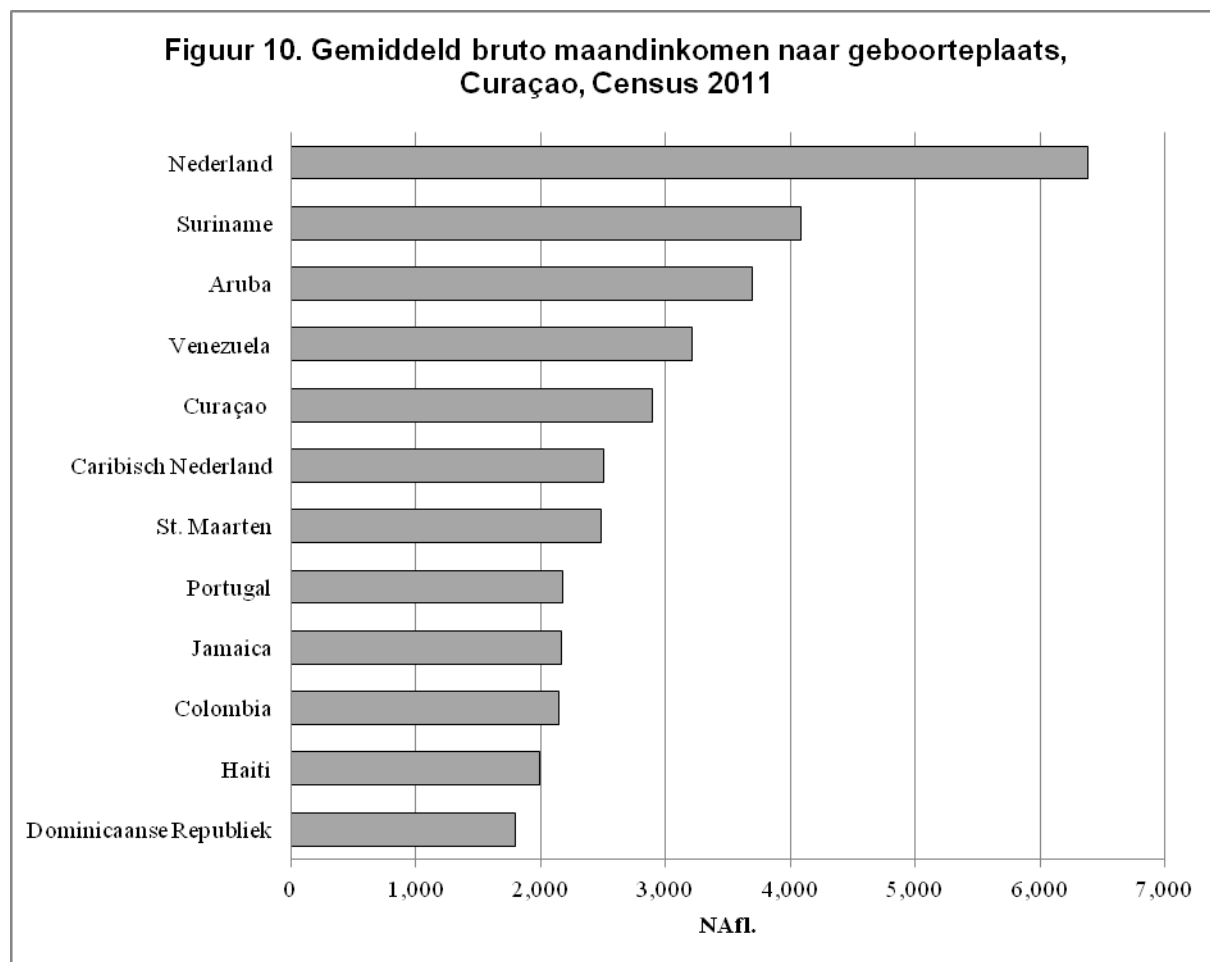
Personen geboren in Nederland blijken gemiddeld de hoogste inkomens te ontvangen. Het verschil met personen uit andere geboorteplaatsen is groot.

Voor personen geboren in Curaçao, bedraagt het gemiddeld bruto maandinkomen iets minder dan 3.000 gulden, iets beneden het algemene gemiddelde. Dit laatste is uiteraard niet verwonderlijk omdat meer dan driekwart van de personen met een inkomen in Curaçao geboren zijn.

Personen uit Suriname, Aruba en Venezuela hebben gemiddeld een hoger maandinkomen dan de personen uit Curaçao. Personen uit andere Caribische landen en Portugal (Madeira), inclusief Bonaire en Sint Maarten, hebben gemiddeld een lager inkomen.

Bij de beoordeling van de inkomensverschillen naar geboorteplaats van de personen moet rekening gehouden worden met het soort werk en het type inkomen dat men heeft. Personen die niet in Curaçao of op een van de andere eilanden van de voormalige Nederlandse Antillen zijn geboren hebben een werkvergunning nodig en worden voor een bepaalde functie binnengehaald.

Figuur 10 Gemiddeld bruto maandinkomen naar geboorteplaats, Curacao Census 2011

De hoogte van het inkomen is afhankelijk van het beroep dat men uitoefent. Zo blijken personen geboren in Nederland in meerderheid een beroep te hebben waar een hogere opleiding voor vereist is, zoals professionals en technici. Ook hebben personen uit Nederland vaak een management functie. Gezamenlijk heeft circa 70 procent van de personen die geboren zijn in Nederland een beroep in de hogere regionen⁴.

Het percentage hogere beroepen neemt geleidelijk af naarmate het inkomen naar geboorteland zoals in de figuur getoond afneemt. Er is klaarblijkelijk sprake van een soort internationale arbeidsverdeling.

Circa 59 procent van de personen uit Suriname hebben een hoger beroep. Zij zijn vaak professionals. Voor personen uit Aruba geldt dat ongeveer 49 procent van hen een hoger beroep hebben, vaak managers

⁴ Met beroepen in de hogere regionen wordt hier bedoeld de zojuist genoemde beroepsgroepen: managers, professionals en technici.

en professionals. Bijna 37 procent van de personen die in Venezuela geboren zijn heeft een hoger beroep, vaak zijn het technici. Mensen die in Curaçao geboren zijn, zijn in alle beroepsgroepen te vinden. Ongeveer 31 procent oefent een functie in een hogere beroepsgroep uit.

Personen uit Sint Maarten en Bonaire hebben vaker een beroep in de middengroepen, vooral in de handel. Circa 29 procent van hen heeft een beroep in de hogere klassen.

Personen in Portugal geboren zijn vaak terug te vinden in de handel en de dienstverlening. Ongeveer 21 procent heeft een hoger beroep.

Meer dan de helft van de Jamaicanen oefent ongeschoolde beroepen uit, slechts een klein percentage van deze groep heeft een hoger beroep. Datzelfde geldt ook voor personen uit de overige geboorteplaatsen. Jamaicanen, Colombianen en Dominicanen hebben naast ongeschoolde beroepen ook vaak een baan in de handel en de dienstverlening.

Personen geboren in Haïti hebben bijna nooit een hoger beroep. Zij oefenen vooral beroepen uit waar geen opleiding voor vereist is, maar ook beroepen in de handel en in "ambacht".

In tabel 7 wordt de inkomensverdeling naar geboorteland gepresenteerd. Van de personen geboren in Portugal, Sint Maarten en Caribisch Nederland en in mindere mate Curaçao heeft de grootste groep een inkomen van 1.000 gulden of minder. De grootste groep personen uit Colombia, Haïti en Jamaica en in mindere mate de Dominicaanse republiek heeft een inkomen tussen de 1001 en 2000 gulden.

Tabel 7 Bevolking 15 jaar en ouder naar geboorteplaats en bruto maandinkomen, relatieve verdeling Curaçao, Census 2011

Tabel 7. Bevolking 15 jaar en ouder naar geboorteplaats en bruto maandinkomen, relatieve verdeling, Curaçao, Census 2011										
geboorteplaats	Inkomen									
	Geen	1 - 1000	1001 - 2000	2001 - 3000	3001 - 4000	4001 - 5000	5001 - 7500	meer dan 7500	niet opgegeven	totaal
	%									
Colombia	22	19	34	11	4	3	3	2	2	100
Dom. Republiek	23	30	32	6	2	1	1	2	2	100
Haïti	16	25	40	10	3	2	1	2	1	100
Jamaica	18	26	39	8	2	1	1	3	2	100
Nederland	21	8	9	9	8	8	14	19	4	100
Curaçao	18	26	19	11	7	6	7	4	2	100
Aruba	11	22	16	12	8	9	13	8	2	100
Sint Maarten	19	36	12	11	5	5	3	3	4	100
Car. Nederland	10	37	18	12	7	5	6	4	1	100
Portugal	12	42	20	10	4	4	5	3	1	100
Suriname	14	13	14	13	10	11	14	8	2	100
Venezuela	27	18	17	12	7	6	6	5	2	100
Overig / onbekend	19	19	17	10	6	6	6	7	10	100

Een derde van de personen geboren in Nederland heeft een inkomen boven de 5.000 gulden. Voor mensen uit Aruba en Suriname is dat aandeel een vijfde. De verdeling over de inkomensklassen is voor personen uit Suriname het meest gelijk. Voor personen geboren in Curaçao is een gelijkmatig aflopend percentage per inkomensklasse te zien: van 26 procent in de laagste inkomensklasse tot 4 procent in de hoogste klasse.

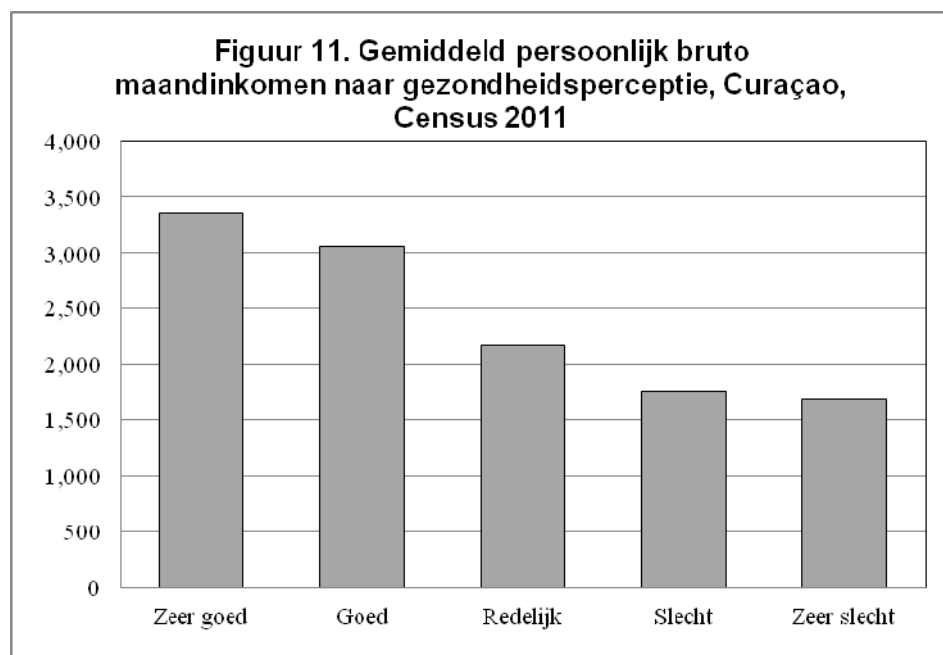
Inkomens naar gezondheidsperceptie

Figuur 11 toont de gemiddelde maandinkomens naar de gezondheidsperceptie van de geïnterviewde. Hoe positiever de persoon zijn gezondheidssituatie beoordeelt, hoe hoger het inkomen dat deze geniet.

Het nader bekijken van de details leert dat bij de antwoorden "slecht" en "zeer slecht" bijna de helft van de personen 65 jaar en ouder zijn.

Omdat het om een beperkt aantal personen gaat worden in de verdere analyse de groepen "slecht" en "zeer slecht" gecombineerd.

Figuur 11 Gemiddeld persoonlijk bruto maandinkomen naar gezondheidsperceptie, Curaçao Census 2011

De hoogste percentages personen die hun gezondheid als (zeer) slecht beoordelen zijn te vinden bij de groepen die een uitkering (onderstand) of AOV als belangrijkste bron van inkomen hebben. Dat verklaart waarom hun gemiddelde inkomen (circa 1.750 gulden) het laagste is: hun (lage) uitkeringen wegen sterk door.

Omgekeerd kunnen de personen die hun gezondheid goed of zeer goed beoordelen met name gevonden worden in de groepen die inkomen uit werk en in mindere mate inkomen uit pensioen als belangrijkste bron van inkomen hebben. Dit zijn de bronnen met de hoogste inkomens. Vooral bij de werkenden is het percentage dat zich goed en zeer goed voelt hoog: meer dan 90 procent.

De hoogste percentages personen die vinden dat hun gezondheid redelijk genoemd mag worden zijn eveneens bij de AOV'ers en de uitkeringstrekkers te vinden, met op de derde plaats personen met een pensioen.

Dat relatief veel mensen met een onderstandsuitkering een slechte gezondheid ervaren staat in nauwe relatie met het feit dat circa 40 procent van hen aangeeft vanwege gezondheidsproblemen of door een fysieke of mentale beperking niet naar werk te kunnen zoeken. Onderstand is voor deze kwetsbare groep een mogelijkheid om een inkomen te verkrijgen. Maar onderstand alleen helpt niet om personen en huishoudens uit de armoede te halen⁵. Voor personen met een AOV als belangrijkste inkomensbron geldt dat uit de Census duidelijk naar voren komt dat de ouderdom met gebreken komt⁶.

Bij het bekijken van de inkomensontwikkelingen naar perceptie van de gezondheid valt op dat het gemiddelde inkomen bij alle opleidingsniveaus afneemt naarmate de perceptie slechter is. Figuur 12 geeft hiervan inzicht. Het *verloop* van de inkomensafname is evenwel minder steil naarmate de opleiding hoger is. Bij personen met een universitaire opleiding is het gemiddelde inkomen van degenen met een (zeer) slechte gezondheidsperceptie minder dan tien procent lager dan bij personen met een zeer goede perceptie.

⁵ Zie hoofdstuk 5.

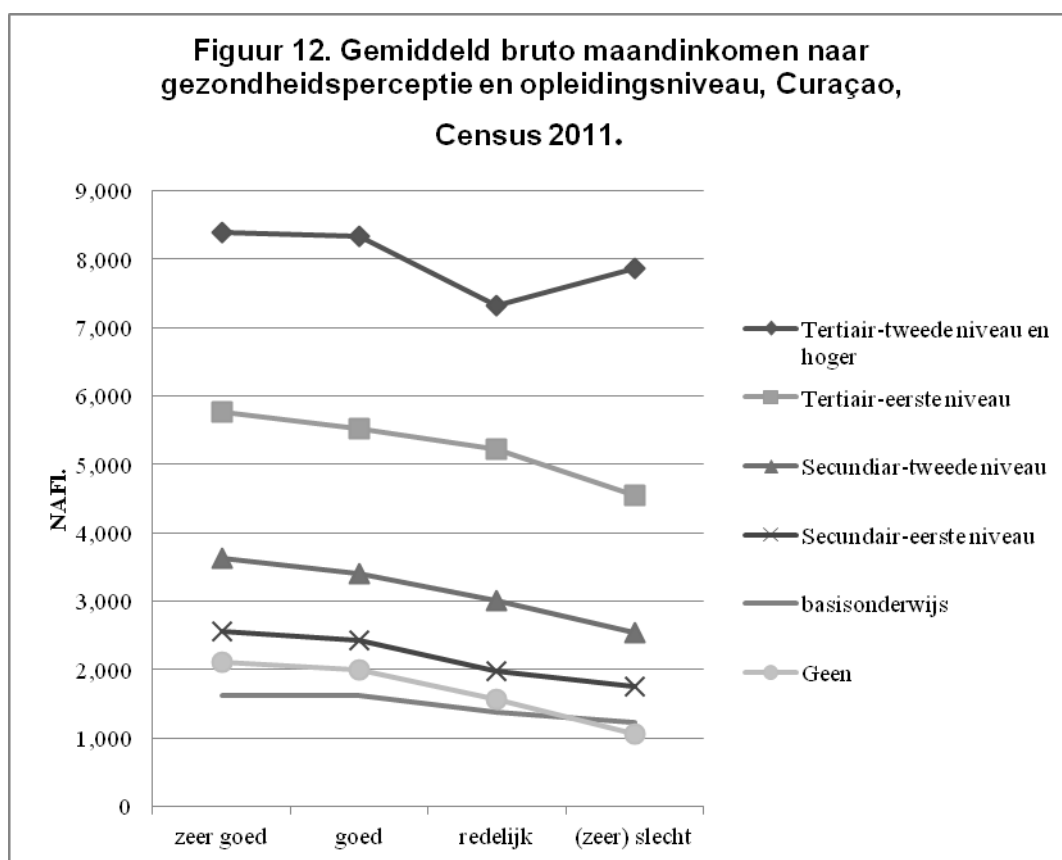
⁶ Omdat gezondheid als thema in een aparte Census publicatie wordt beschreven wordt hier verder niet op ingegaan, maar wordt verwezen naar deze andere publicatie.

Dit percentage wordt geleidelijk aan hoger naarmate het opleidingsniveau lager wordt. Personen die geen opleiding hebben of het basisonderwijs niet hebben afgerond en aangeven een (zeer) slechte gezondheid te hebben, hebben een inkomen dat 50 procent lager is dan degenen die een zeer goede gezondheid ervaren.

De incidentie van een slechte gezondheid neemt toe naarmate de opleiding lager is: van 1 procent of minder voor de hoogopgeleiden (VWO en hoger) tot 5 á 6 procent voor de laagopgeleiden (basisonderwijs of minder).

Een laag inkomen, een groter inkomensverval, een hogere incidentie van slechte gezondheid geven aan dat een lage opleiding risico's voor het welzijn oplevert. Het verband tussen gezondheid en lage sociaaleconomische status en inkomen is al vaak onderzocht⁷. Mensen met een lager inkomen roken vaker, bewegen minder en hebben een minder goede toegang tot medische zorgverlening. Educatie helpt bij het maken van de juiste beslissingen als het op gezondheid aankomt. Daarnaast zouden hoger opgeleiden ook beter in staat zijn om om te gaan met stress.

Figuur 12 Gemiddeld bruto maandinkomen naar gezondheidsperceptie en opleidingsniveau Curacao Census 2011

Tabel 8 toont dat meer dan de helft en bijna de helft van de personen die aangeven een (zeer) slechte of redelijke gezondheid te hebben heeft een inkomen van 1.000 gulden of minder. De percentages zijn voor degenen die zich goed tot zeer goed voelen veel lager. Deze laatsten hebben wat vaker een inkomen boven de 3.000 gulden.

⁷ O.a.: Socioeconomic status, whether assessed by income, education, or occupation, is linked to a wide range of health problems, including low birthweight, cardiovascular disease, hypertension, arthritis, diabetes, and cancer. E. Pamuk et al., *Socioeconomic Status and Health Chartbook: Health, United States, 1998* (Hyattsville, Md.: National Center for Health Statistics, 1998).

Tabel 8 Bevolking naar perceptie van de gezondheid en bruto maandinkomen, relatieve verdeling Curaçao Censur 2011

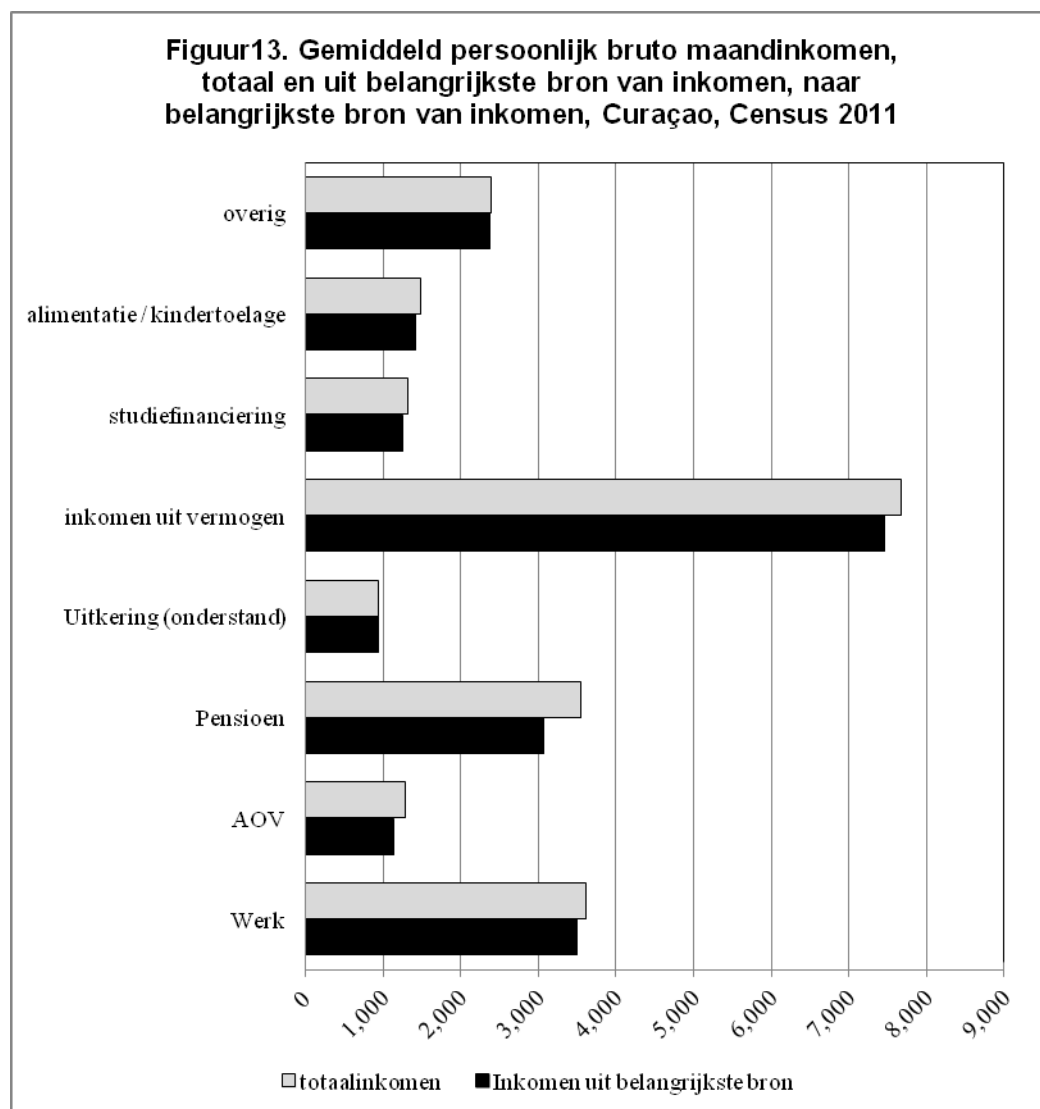
Tabel 8. Bevolking naar perceptie van de gezondheid en bruto maandinkomen, relatieve verdeling, Curaçao, Censur 2011							
Inkomen	Perceptie van de gezondheid						totaal
	zeer goed	goed	redelijk	slecht	zeer slecht	niet opgegeven	
Geen	21	18	12	13	15	13	18
1 - 1000	18	24	45	54	53	7	25
1001 - 2000	19	21	18	14	12	3	20
2001 - 3000	12	11	9	7	6	1	11
3001 - 4000	7	7	4	3	4	1	6
4001 - 5000	6	6	4	2	3	1	6
5001 - 7500	8	7	4	3	2	1	7
meer dan 7500	6	5	3	2	3	1	5
Niet opgegeven	3	2	1	1	3	73	3
totaal	100	100	100	100	100	100	100

Inkomens naar bron van inkomen

In figuur 13 worden de gemiddelde maandinkomens uitgesplitst naar voornaamste bron van inkomen, waarbij een onderscheid wordt gemaakt naar het inkomen uit de belangrijkste bron en het totale inkomen. Het verschil wordt gemaakt doordat een deel van de inkomenstrekkers ook een aanvullend inkomen uit andere bronnen ontvangt.

Zoals uit de figuur duidelijk naar voren komt, is het totale gemiddelde bruto maandinkomen het hoogst voor personen die hun inkomen voornamelijk uit vermogen genereren. Het inkomen uit de belangrijkste bron is iets lager. Het verschil tussen de twee is gering omdat het merendeel geen tweede inkomen heeft, en degenen die dat wel hebben voornamelijk een inkomen uit AOV krijgen. Het totale gemiddelde inkomen komt voor de groep uit op bijna 7.700 gulden.

Figuur 13 Gemiddeld persoonlijk bruto maandinkomen, totaal en uit belangrijkste bron van inkomen, naar belangrijkste bron van inkomen, Curaçao, Census 2011

De volgende hoge inkomens komen uit de inkomens uit werk en uit pensioen. Werkenden ontvangen iets meer dan 3.600 gulden en pensioentrekkers iets minder dan dat.

Pensioenontvangers bereiken dit inkomensniveau wel vaker door een aanvullend inkomen. Dit komt vaak door een AOV uitkering en iets minder vaak door inkomen uit werk. Merkwaardig genoeg geeft een grote groep, meer dan een derde, aan geen tweede inkomen te ontvangen, terwijl zij, als zij 60 jaar en ouder zijn wel recht op AOV zouden hebben. Maar ook indien gecorrigeerd wordt voor leeftijd (60 jaar en ouder) en geboorteplaats (Curaçao), geeft ruim 30 procent aan geen tweede inkomen te hebben. Dat geldt zelfs voor degenen die nog nooit in het buitenland gewoond hebben.

Verreweg de meeste personen die hun inkomen vooral uit werken ontvangen (88%) geven aan geen aanvullend inkomen te ontvangen. Zij die dat wel krijgen, ontvangen dat uit AOV, pensioen of een bijbaantje.

Personen die hun inkomen voornamelijk in de vorm van AOV ontvangen hebben soms nog een klein aanvullend pensioen of inkomen uit een bijbaantje of uit een andere, niet gespecificeerde bron. Driekwart heeft echter alleen AOV, zodat het verschil tussen inkomen uit eerste bron en totaalinkomen beperkt

blijft. Het totaalinkomen blijft daardoor onder de 1.300 gulden per maand. Uit AOV alleen bedraagt het gemiddelde inkomen iets meer dan 1.100 gulden⁸.

Personen die voornamelijk moeten rondkomen met een inkomen uit alimentatie en/of kindertoelage hebben gemiddeld een totaalinkomen van net geen 1.500 gulden tot hun beschikking. In een beperkt aantal gevallen heeft de persoon ook een tweede inkomen.

Personen met een studiefinanciering hebben soms ook een extra inkomen uit een bijbaantje of een ander tweede inkomen. Hun inkomen komt daardoor gemiddeld uit op ruim 1.300 gulden.

De laagste inkomens worden ontvangen door mensen die een uitkering (onderstand) ontvangen. Omdat alleen degenen die geen enkel andere inkomen hebben een uitkering kunnen ontvangen zou er geen verschil tussen het totale inkomen en dat uit de voornaamste bron mogen zijn. Toch geeft een aantal uitkeringsgerechtigden aan een extra inkomen te ontvangen. Dit moeten echter zeer kleine bedragen zijn uit kleine jobs en andere bron omdat het verschil erg klein is.

Tabel 9a geeft de verdeling van het inkomen uit de belangrijkste bron uitgesplitst naar belangrijkste bron van inkomen. Tabel 9b geeft aanvullend daarop de verdeling van het inkomen uit de tweede bron van inkomen naar de tweede bron van inkomen.

Wat meteen opvalt in tabel 9a zijn de zeer hoge frequenties in de laagste inkomensklasse, 1 – 1000 gulden bruto per maand wanneer het belangrijkste inkomen uit AOV, uitkering, studiefinanciering, alimentatie en in iets mindere mate uit andere, niet gespecificeerde bron bestaat. Weinig tot zeer weinig personen met deze bronnen van inkomen hebben een inkomen uit deze bron, dat hoger is dan 1.000 gulden per maand.

Daarentegen is de verdeling over de inkomensklassen veel gelijkmatiger voor personen voor wie de belangrijkste bron van inkomen werk, pensioen of inkomen uit vermogen is. De laatste groep is verreweg de kleinste van de drie hier genoemde maar bij de inkomens uit vermogen is er sprake van een twee-toppige verdeling: rond de laagste en rond de hoogste inkomensklassen.

De meeste personen voor wie het inkomen uit werk de belangrijkste bron is hebben een inkomen uit die bron tussen de 1.000 en 2.000 gulden. De verdeling over de andere inkomensklassen is redelijk gelijkmatig te noemen. Voor degenen met een pensioen als eerste bron van inkomen ligt de hoogste frequentie in de klasse 1 – 1.000 gulden, maar het verschil met de daarop volgende klasse is klein.

Tabel 9b geeft de hoogte van het *tweede* inkomen aan naar de bron van *dat tweede* inkomen. Dat tweede inkomen concentreert zich voornamelijk in de laagste inkomensklassen, zeker als dat tweede inkomen AOV of een uitkering is, maar ook studiefinanciering, alimentatie, en “ander”.

⁸ Dat dit gemiddelde boven het officiële AOV bedrag van NAf. 818,- uitkomt kan te maken hebben met personen die een vergelijkbare uitkering uit Nederland of andere landen van herkomst hebben. Uit een uitsplitsing van de inkomens uit AOV naar geboorteplaats blijkt dat degenen die niet in Curaçao geboren zijn een hogere uitkering opgeven. Maar het gemiddelde van degenen die wel in Curaçao geboren zijn is dan nog steeds te hoog. Het blijkt dat sommige respondenten geen onderscheid (kunnen) maken tussen pensioen en AOV.

Tabel 9a Bevolking 15 jaar en ouder naar belangrijkste bron van inkomen en bruto maandinkomen uit de belangrijkste bron, relatieve verdeling Curaçao, Census 2011

Tabel 9a. Bevolking 15 jaar en ouder naar belangrijkste bron van inkomen en bruto maandinkomen uit de belangrijkste bron, relatieve verdeling, Curaçao, Census 2011										
Belangrijkste bron van inkomen	Bruto persoonlijk inkomen uit belangrijkste bron									
	Geen inkom- men	1-1000	1001- 2000	2001- 3000	3001- 4000	4001- 5000	5001- 7500	Meer dan 7500	Niet opge- geven	Totaal
	%									
Werk	0	14	32	16	10	9	11	7	1	100
AOV	0	90	3	2	1	1	1	1	1	100
Pensioen	0	24	23	19	11	10	7	4	2	100
Uitkering	0	94	2	0	0	1	0	2	1	100
Inkomen uit vermogen	0	19	14	13	6	6	14	19	10	100
Studiefinanciering	0	82	8	1	1	0	1	5	2	100
Alimentatie / kinder- toelage	0	73	11	4	2	2	1	3	5	100
Ander	0	55	19	8	3	2	2	5	6	100
Geen inkomen	100	0	0	0	0	0	0	0	0	100
Niet opgegeven	0	5	4	2	1	1	1	1	85	100
Totaal	18	28	19	10	6	6	6	4	3	100

Tabel 9b. Bevolking 15 jaar en ouder naar tweede bron van inkomen en bruto maandinkomen uit de tweede bron, relatieve verdeling, Curaçao, Census 2011

Tabel 9b. Bevolking 15 jaar en ouder naar tweede bron van inkomen en bruto maandinkomen uit de tweede bron, relatieve verdeling, Curaçao, Census 2011										
Tweede bron van inkomen	Bruto persoonlijk inkomen uit tweede bron									
	Geen inkom- men	1-1000	1001- 2000	2001- 3000	3001- 4000	4001- 5000	5001- 7500	Meer dan 7500	Niet opge- geven	Totaal
	%									
Werk	0	49	21	7	3	3	3	1	11	100
AOV	0	91	3	1	1	1	1	0	2	100
Pensioen	0	55	19	10	5	4	4	1	3	100
Uitkering	0	91	1	1	0	0	1	1	6	100
Inkomen uit vermogen	0	38	26	12	4	4	4	4	7	100
Studiefinanciering	0	84	10	2	1	1	0	1	2	100
Alimentatie / kinder- toelage	0	78	11	3	1	1	1	0	4	100
Ander	0	61	18	7	3	2	2	1	6	100
Geen inkomen	100	0	0	0	0	0	0	0	0	100
Niet opgegeven	0	2	1	0	0	0	0	0	96	100
Totaal	81	12	2	1	0	0	0	0	4	100

Een tweede inkomen uit werk of pensioen is voor ongeveer de helft van de gevallen 1.000 gulden of minder per maand⁹, en voor de inkomens uit vermogen minder dan 40 procent. Voor deze drie groepen zijn de twee daaropvolgende inkomensklassen redelijk gevuld.

Voor alle klassen geldt dat de percentages klein zijn voor de inkomensklassen boven de 3.000 gulden.

In voorgaande staten zijn de inkomens uit de belangrijkste en de tweede bron onafhankelijk van elkaar beschreven. Het is ook interessant om te bekijken welk tweede inkomen samenvalt met welk eerste inkomen.

In tabel 10 zijn de twee bronnen van inkomen tegenover elkaar gezet. Van de bevolking van 15 jaar en ouder heeft ongeveer 22 procent een tweede inkomen. Dit percentage fluctueert naar de bron van het eerste inkomen.

Een tweede inkomen komt het vaakst voor bij personen die een pensioen als belangrijkste eerste bron hebben: 63 procent van hen heeft een tweede inkomen. In verreweg de meeste gevallen bestaat dat tweede inkomen uit de AOV uitkering, gevolgd door een tweede pensioen of een bijbaan. Degenen die hun

⁹ Hierbij is niet gecorrigeerd voor niet opgegeven inkomens.

voornaamste inkomen uit vermogen ontvangen hebben in 40 procent van de gevallen een tweede inkomen, met name door een AOV uitkering en in mindere mate inkomen uit werk.

Tabel 10 Bevolking 15 jaar en ouder naar belangrijkste bron van inkomen en tweede bron van inkomen, relatieve verdeling Curacao, Census 2011

Tweede bron van inkomen	Belangrijkste bron van inkomen									
	We rk	AO V	Pensi oen	Uitker ing	Inkomen uit vermogen	Studiefinanci ering	Alimentatie / kindertoelage	And er	Niet opgegeven	Tota al
	%									
Werk	2	3	4	2	7	6	3	2	0	2
AOV	3	1	52	0	20	0	2	4	1	7
Pensioen	1	9	2	0	3	0	0	1	0	3
Uitkering	0	0	0	1	0	0	1	1	0	0
Inkomen uit vermogen	0	0	1	0	2	0	1	0	0	0
Studiefinanciering	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Wachtgeld	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Alimentatie / kindertoelage	1	0	0	1	0	2	2	1	0	1
Ander	2	3	2	3	3	5	4	3	0	3
Geen inkomen	87	79	37	89	60	82	78	81	13	78
Niet opgegeven	3	5	2	4	4	5	8	8	86	6
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

De personen die als belangrijkste inkomensbron een AOV ontvangen hebben in 21 procent van de gevallen een tweede inkomen, meestal uit pensioen en soms uit werk. Van de werkenden die ook het hoogste inkomen uit werk ontvangen heeft 13 procent nog een neveninkomen. Dit betreft dan inkomen uit een tweede baan of een AOV uitkering. AOV is ook een belangrijke tweede bron bij mensen die een andere eerste bron van inkomen hebben, zoals uit alimentatie of een andere niet gespecificeerde bron. Achttien procent van de studenten die vooral studiefinanciering ontvangen hebben een tweede inkomen, meestal uit werk.

Inkomens van werkenden

Inkomens van werkenden naar beroepsgroep

Figuur 14 toont de gemiddelde bruto maandinkomens naar beroepsgroepen volgens de International Standard Classification of Occupations (ISCO-08) zoals uitgegeven door de ILO¹⁰. De relatie tussen ISCO en opleidingsniveau is evident.

In de figuur zijn de gemiddelden van zowel het totale bruto inkomen als van het bruto inkomen uit de belangrijkste bron van inkomen opgenomen. Zoals te zien is zijn de verschillen nihil tot klein te noemen. Onder de veronderstelling dat het belangrijkste inkomen uit het huidige beroep wordt ontvangen heeft de onderstaande beschrijving betrekking op het inkomen uit de belangrijkste bron.

Personen die een beroep hebben waar geen opleiding voor vereist is (elementaire beroepen) hebben gemiddeld de laagste inkomens. Onder deze beroepsgroep vallen functies zoals huishoudelijk personeel, schoonmaakpersoneel, bodes, straatverkopers, vuilnisophalers en losse en ongeschoolde arbeidskrachten. Het gemiddeld bruto inkomen voor deze groep komt uit 1.765 gulden per maand.

Onder de beroepsgroep "Bedieningspersoneel van machines en installaties" vallen personen die machines bedienen in de industrie, voor de assemblage en ook chauffeurs van auto's, bussen, vrachtwagens en heftrucks. Het gemiddelde inkomen voor deze beroepsgroep komt uit op 2.713 gulden.

¹⁰ International Labor Organization. Voor de Nederlandse omschrijving van de beroepsgroepen is gebruik gemaakt van de aanbevelingen van de Europese Commissie, en geadopteerd door de statistische bureaus van Nederland en België.

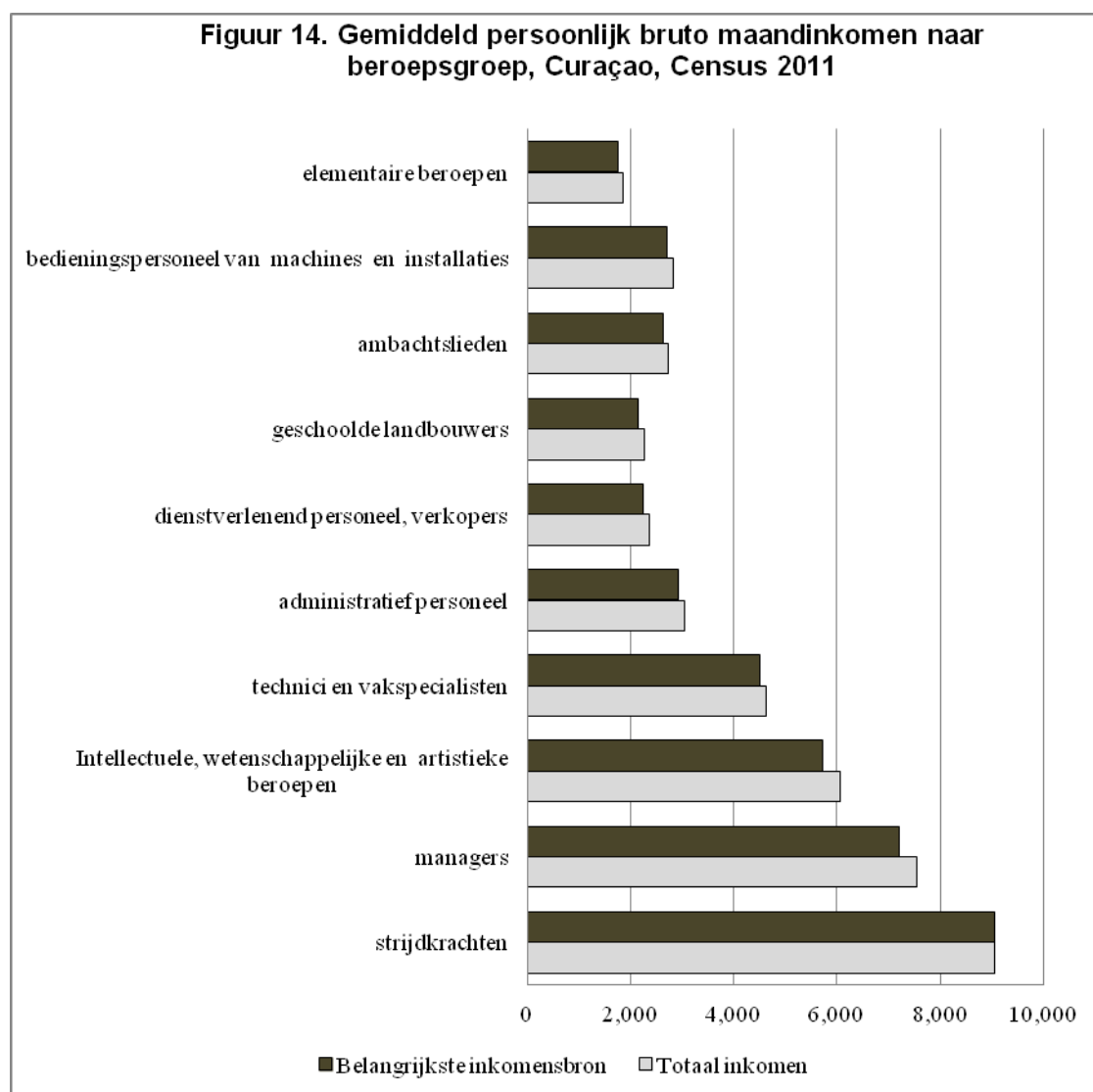
Een vergelijkbaar gemiddeld inkomen wordt verdiend door ambachtslieden: 2.628 gulden. Deze groep bevat een gevarieerd aantal beroepen, zoals bouwvakkers, lassers, monteurs, elektriciens, bakkers, slagers, kleermakers en houtbewerkers.

De groep geschoolde landbouwers omvat een beperkt aantal personen. Het gemiddelde inkomen van deze groep (2.147 gulden) kan daardoor beïnvloed zijn door uitschieters.

Het gemiddelde inkomen voor personeel in de dienstverlening en de verkoop bedraagt 2.249 gulden. In deze beroepsgroep vallen functies zoals koks, barpersoneel, kappers, huishoudsters, verkopers, kinderverzorgers, ziekenverzorgers, politiepersoneel, brandweerlieden en ander veiligheidspersoneel.

Het gemiddelde inkomen in deze beroepsgroep ligt beneden het niveau van de voorgaande beroepsgroepen. Een reden daarvoor is dat deze groep een combinatie is van dienstverlenende beroepen, waar een hogere kwalificatie aan toe te kennen valt, en verkooppersoneel, waar lagere kwalificaties voor nodig zijn.

Figuur 14 Gemiddeld persoonlijk bruto maandinkomen naar beroepsgroep, Curaçao Census 2011

Het gemiddeld inkomen neemt geleidelijk toe naarmate de kwalificaties toenemen.

In de beroepsgroep "administratief personeel" vallen beroepen zoals secretaresses en typisten, kasbedienden, telefonisten, receptionisten, boekhoudkundige medewerkers, voorraadbeheerders,

postbodes en archiefmedewerkers. Het gemiddelde inkomen voor deze groep bedraagt 2.916 gulden per maand.

Voor technische en vakspecialistische beroepen bedraagt het gemiddelde inkomen 4.497 gulden, en voor intellectuele wetenschappelijke en artistieke beroepen 5.727 gulden. De eerste beroepsgroep reflecteert beroepen waarvoor een opleiding op HBO niveau gewenst is, en de laatste beroepsgroep bevat professionals die een universitaire opleiding hebben genoten.

De beroepsgroep "managers" omvat de leidinggevende beroepen. Hieronder vallen naast de reguliere leidinggevende functies in het bedrijfsleven en de overheid ook de leden van de wetgevende lichamen en beleidsvoerende functies. Hun gemiddelde maandinkomen bedraagt 7.217 gulden.

Het hoogste gemiddelde inkomen wordt verdiend in de beroepsgroep van de strijdkrachten: 9.048 gulden bruto per maand. Rekening moet hierbij gehouden worden met het feit dat het hier vaak om Nederlandse beroepsmilitairen gaat die een salaris ontvangen dat vergelijkbaar is met de Europese norm plus toelagen in verband met de uitzending.

In tabel 11 zijn de beroepsgroepen uitgesplitst naar inkomensklassen.

Tabel 11 Werkende bevolking naar beroepsgroepen en bruto maandinkomen uit belangrijkste bron, relatieve verdeling Curaçao 2011

Tabel 11. Werkende bevolking naar beroepsgroepen en bruto maandinkomen uit belangrijkste bron, relatieve verdeling, Curaçao, 2011										
Beroepsgroep	Inkomen									
	Ge en	1 - 1000	1001 - 2000	2001 - 3000	3001 - 4000	4001 - 5000	5001 - 7500	meer dan 7500	Niet opge- geven	tota al
						%				
Strijdkrachten	1	4	8	8	5	4	16	50	3	100
Leidinggevenden	0	3	7	8	9	13	27	29	3	100
Intellectuele, wetenschappelijke en artistieke beroepen	0	4	6	9	14	19	29	16	2	100
Technici en vakspecialisten	0	5	11	17	16	18	22	8	1	100
Administratief personeel	0	8	30	26	15	11	7	2	1	100
Dienstverlenend personeel en verkopers	1	20	46	14	7	4	4	2	1	100
Geschoolde landbouwers, bosbouwers en vissers	3	28	43	10	4	3	3	2	3	100
Ambachtslieden	1	17	39	23	7	5	3	3	1	100
Bedieningspersoneel van machines en installaties	1	12	42	22	8	7	5	3	1	100
Elementaire beroepen	1	39	47	6	1	1	1	3	1	100
Niet opgegeven	6	12	17	6	2	1	1	2	53	100
Totaal	1	15	30	15	9	9	11	7	3	100

Bij zes van de tien gespecificeerde beroepsgroepen ligt het modale gemiddelde inkomen in de inkomensklasse 1001 – 2000. Bij de elementaire beroepen gaat het om bijna de helft van het aantal werkenden. De piek is minder hoog bij de groepen bedieningspersoneel, ambachtslieden, geschoolde landbouwers en dienstverlenend personeel. Bij administratief personeel is de spreiding vooral naar de hogere inkomensklassen toe groter.

De helft van de personen binnen de strijdkrachten heeft een inkomen in de hoogste klasse: meer dan 7500. Ook in de groep leidinggevenden valt de piek in deze klasse, maar in een beduidend lagere frequentie. Dat zijn de enige beroepsgroepen waar de modus in de hoogste klasse valt.

De beroepsgroepen Intellectuele beroepen en Technici hebben een piek in de inkomensklasse 5001 – 7500, waarbij de spreiding van de eerste wat meer naar de bovenliggende, en van de tweede meer naar de lagergelegen inkomensklassen is.

Inkomens van werkenden naar economische positie

Figuur 15 toont het gemiddelde bruto maandinkomens naar economische positie van de werkende bevolking, met onderscheid naar totaal inkomen en inkomen uit de belangrijkste bron van inkomen. De beschrijving heeft betrekking op het inkomen uit belangrijkste bron.

Opvallend is dat het gemiddelde inkomen van personen die een losse job hebben, weinig verschilt van het inkomen van personen die werken onder een kortlopend contract en mensen die aangeven een onbetaalde job binnen het familiebedrijf te hebben. Hun inkomens liggen net iets onder de 2.000 gulden per maand.

Het opvallende hieraan is dat los werk geen werkzekerheid levert, terwijl dat werk onder contract en het (onbetaalde) werk in het familiebedrijf dat wel doet. Toch zijn alle drie in staat een weliswaar laag vergelijkbaar inkomen te genereren.

Bij de personen die onbetaald werk in het familiebedrijf verrichten komt het inkomen dan kennelijk uit andere bronnen dan het familiebedrijf zelf¹¹. Degenen die wel een inkomen hebben verkregen dat uit een tweede inkomen uit werk of uit AOV en/of een pensioen¹².

Een contract voor langere termijn levert een duidelijk hoger inkomen op dan een contract voor kortere termijn, respectievelijk 2.890 en 2.140 gulden. Een contractant voor langere termijn verdient meer dan een werknemer in tijdelijke dienst (2.620).

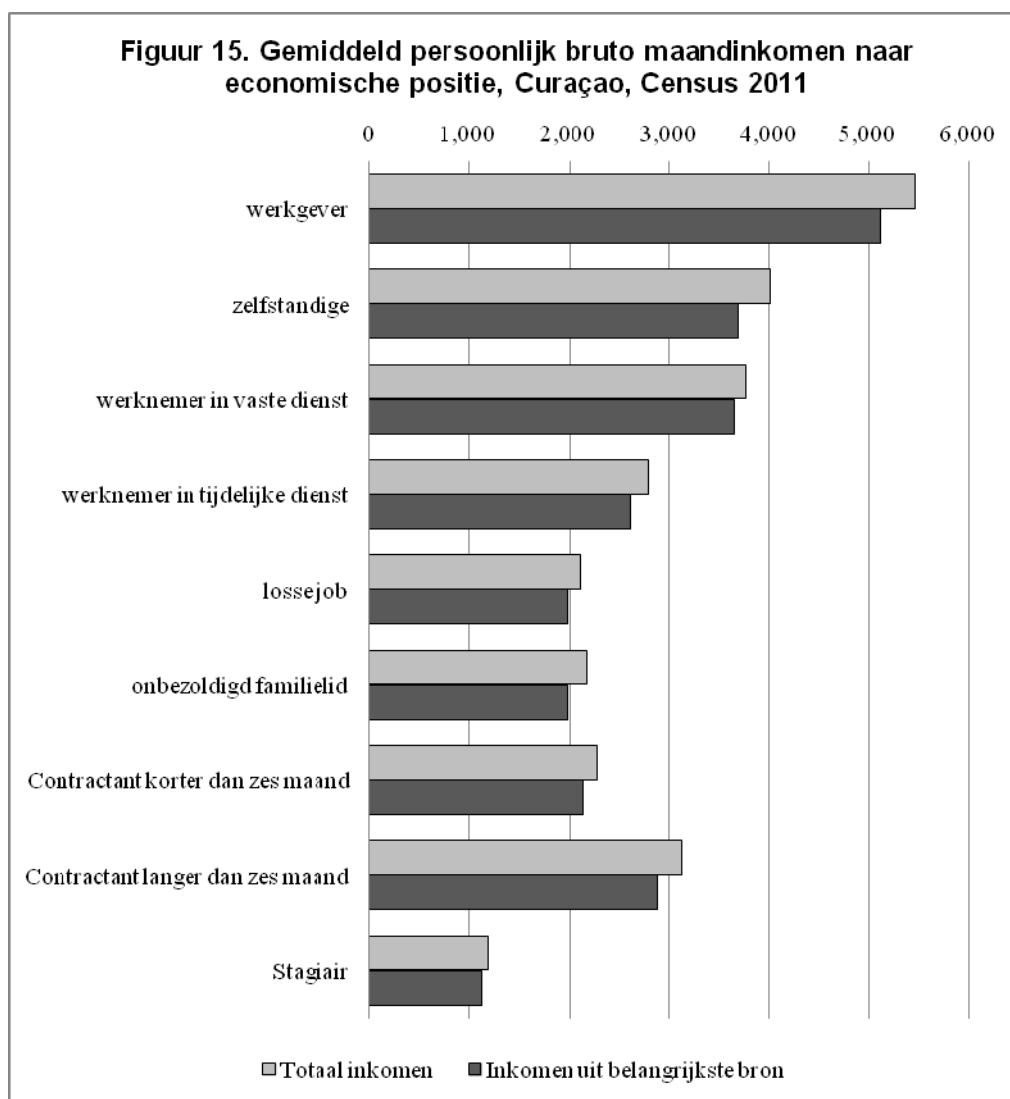
Een werknemer in vaste dienst verdient met 3.650 gulden gemiddeld 30 procent meer dan een werknemer in tijdelijke dienst.

In de traditionele kijk op de arbeidsverhoudingen is een tijdelijk dienstverband een opmaat naar een vaste aanstelling en is het inkomensverschil te verklaren uit de verschillen in anciënniteit of loopbaanontwikkeling. In de discussie omtrent de (noodzakelijkheid van) flexibilisering van de arbeidsmarkt is het verschil tussen een vaste en een tijdelijke aanstelling ook een mogelijke manier voor een bedrijf om te besparen op de arbeidskosten. Gezien de leeftijdsverdeling van de werkenden in tijdelijke dienst, met een mediane leeftijd van 39 jaar, wordt het duidelijk dat het niet alleen om startende werkenden op de arbeidsmarkt gaat. Een tijdelijk dienstverband komt het vaakst voor bij dienstverleners en verkooppersoneel, maar ook vaak bij administratief personeel en beroepen voor hoger opgeleiden. Vergeleken met de vaste aanstellingen zijn de verschillen niet groot te noemen, hoewel tijdelijke banen iets vaker voorkomen bij de dienstverleners en verkopers, ambachtslieden en de elementaire beroepen en minder bij de beroepen met hogere kwalificaties.

Zelfstandige beroepsbeoefenaars verdienen gemiddeld circa 3.700 gulden bruto per maand, een fractie meer dan werknemers met een vast dienstverband. Zelfstandigen zijn in alle beroepsgroepen te vinden, zowel in de professionele en technische beroepen, als in de ambacht en de dienstverlening en verkoop. Een grote groep is ook manager van een bedrijf (zonder rechtspersoonlijkheid). Het gemiddelde inkomen van deze beroepsgroep laat niet onverlet dat er aanzienlijke inkomensverschillen bestaan tussen de beroepsgroepen binnen de zelfstandigen. Het valt wel op dat zelfstandigen per beroepsgroep een flink hoger inkomen genereren dan hun beroepsgenoten, behalve in de groep managers, waar hun inkomen beduidend lager is.

¹¹ Een derde van de familiewerkers geeft aan geen inkomen te ontvangen. Deze zijn ook niet in de cijfers meegenomen!
¹² 20 procent van hen zijn 60 jaar en ouder.

Figuur 15 Gemiddeld persoonlijk bruto maandinkomen naar economische positie, Curaçao Census 2011

Werkgevers verdienen, zoals te verwachten, het meeste. Gemiddeld komt hun inkomen uit op bijna 5.100 gulden. Voor bijna de helft betreft het directeuren van N.V.'s. of B.V.'s, en voor 40 procent uit eigenaars van bedrijven zonder rechtspersoonlijkheid. Er is wel een groot verschil in inkomen tussen directeuren van N.V.'s. of B.V.'s (circa 8.300) en eigenaars van bedrijven zonder rechtspersoonlijkheid (circa 4.700), hetgeen invloed heeft op het gemiddelde.

In tabel 12 wordt de verdeling van het inkomen uit belangrijkste bron over inkomensklassen weergegeven.

Voor werkgevers is er sprake van een tweetoppige verdeling: pieken in de klassen 1001 – 2000 en meer dan 7500. De zojuist genoemde verschillen tussen directeuren van bedrijven zonder en met rechtspersoonlijkheid wordt hiermee verduidelijkt. Wat opvalt, is dat de spreiding van de inkomensverdeling bij werkgevers veel platter dan bij de andere posities.

De piek in de verdeling bevindt zich in de laagste klasse, 1-1000, bij de losse jobbers, onbetaalde familiewerkers en stagiairs.

Voor alle andere economische posities is de modus te vinden in de inkomensklasse 1001 – 2000. Voor werknemers in vaste dienst en in mindere mate de zelfstandigen is de spreiding over de navolgende inkomensklassen redelijk egaal.

Tabel 12 Werkende bevolking naar economische positie en bruto maandinkomen uit belangrijkste bron van inkomen, relatieve verdeling, Curaçao Census 2011

Tabel 12. Werkende bevolking naar economische positie en bruto maandinkomen uit belangrijkste bron van inkomen, relatieve verdeling, Curaçao, Census 2011										
Economische positie	inkomen									
	Geen	1 - 1000	1001 - 2000	2001 - 3000	3001 - 4000	4001 - 5000	5001 - 7500	meer dan 7500	Niet opgegeven	totaal
	%									
Werkgever	0	11	18	15	11	12	14	16	3	100
Zelfstandige	1	19	24	18	9	9	10	8	2	100
Werknemer in vaste dienst	0	8	30	17	11	11	13	7	1	100
Werknemer in tijdelijke dienst	1	24	38	14	7	5	6	4	2	100
Losse job	4	49	28	8	2	2	2	3	2	100
Onbetaalde familiewerker	27	25	19	7	4	2	2	2	12	100
Contract voor minder dan 6 maanden	1	16	57	14	4	2	3	3	1	100
Contract voor 6 maanden en langer	0	11	45	16	9	7	6	5	1	100
Stagiair	15	51	25	5	2	1	0	1	1	100
Overig en onbekend	5	32	27	11	6	4	4	5	5	100
Niet opgegeven	4	7	11	5	3	2	3	2	63	100
Totaal	1	15	30	15	9	9	11	7	3	100

Inkomens van werkenden naar bedrijfstakken

In Figuur 16 worden de gemiddelde maandinkomens naar bedrijfstak weergegeven. De indeling is conform de International Standard Industrial Classification (ISIC rev. 4) van de Verenigde Naties. In vergelijking met de voorgaande ISIC classificatie zijn door verdere uitsplitsing meer bedrijfstakken ontstaan die beter rekening houden met nieuwe activiteiten. Vergelijkingen met voorgaande censussen wordt daardoor wel bemoeilijkt. De uitkomsten zijn daarentegen wel homogener, zoals blijkt uit de bedrijfstakken “exploitatie van en handel in onroerend goed”, “vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten”, en administratieve en ondersteunende diensten”, die voorheen onder één bedrijfstak “zakelijke diensten”, vielen.

Niet opgenomen in de tabel en figuur is de bedrijfstak “activiteiten van extraterritoriale organisaties”. Voor deze bedrijfstak zijn er te weinig waarnemingen om als representatief te kunnen worden beschouwd.

Het gemiddeld bruto maandinkomen komt boven de 5.000 gulden uit in de bedrijfstakken “financiële activiteiten” (5.350 gulden), “vrije beroepen¹³” (5.390) en “openbaar bestuur”¹⁴ (5.065).

Tussen de 4.000 en 5.00 gulden komt het gemiddelde uit bij de bedrijfstakken “productie van elektriciteit” (4.700), “distributie van water” (4.640), “informatie en communicatie” (4.395), en “onderwijs” (4.225).

De laagste bruto inkomens zijn te vinden in de bedrijfstakken “huishoudens als werkgever” en “landbouw, bosbouw en visserij”. Bij de “huishoudens als werkgever” bedraagt het gemiddelde inkomen circa 1.400 gulden, en bij “landbouw, bosbouw en visserij” 1.880 gulden.

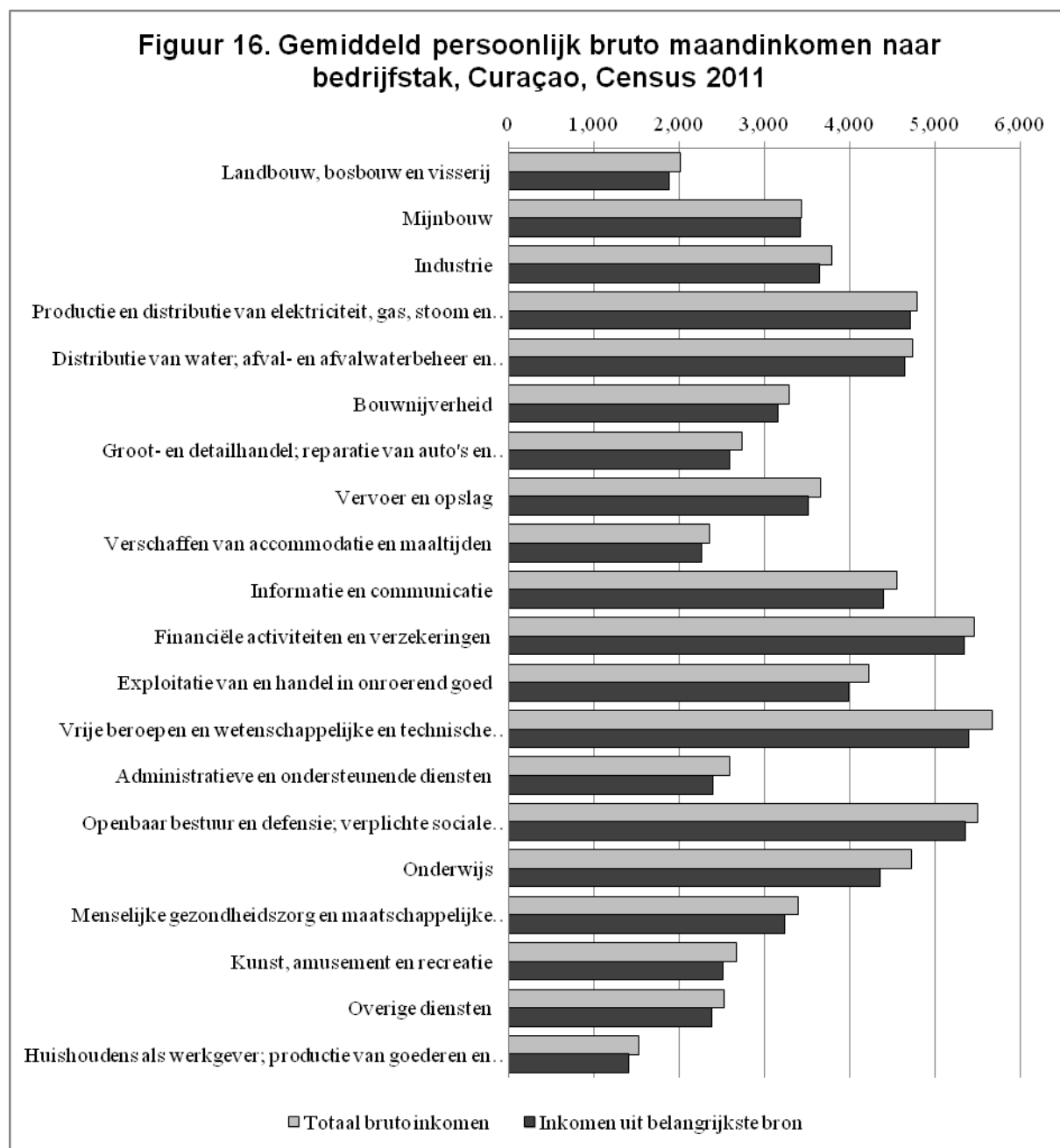
Niet ver daarboven komt het gemiddelde inkomen voor “verschaffen van accommodatie en maaltijden”, gemiddeld 2.265 gulden en “administratieve en ondersteunende diensten”, 2.390 gulden. Ook nog beneden de 3.000 gulden zijn het gemiddelde inkomen in “kunst, amusement en recreatie” (2.500) en “groot- en detailhandel” (2.590).

¹³ In de bedrijfstak “vrije beroepen” vallen bedrijven zoals architectenbureaus, accountancies, advocatenkantoren, (financiële) adviesbureaus en administratiekantoren.

¹⁴ Ter wille van de leesbaarheid zijn de bedrijfstakomschrijvingen in de tekst afgekort. In de staten en tabellen worden wel de volledige omschrijvingen gehanteerd.

De middenposities qua inkomensgemiddelde worden ingenomen door de bedrijfstakken “mijnbouw” (3.430), “bouw” (3.155), “vervoer” (3.510), “exploitatie van onroerend goed” (3.990), en “gezondheidszorg (3.225).

Figuur 16 Gemiddeld persoonlijk bruto maandinkomen naar bedrijfstak, Curaçao Census 2011

In tabel 13 wordt de inkomensverdeling weergegeven voor alle bedrijfstakken. De verschillen tussen de bedrijfstakken onderling zijn groot te noemen. Er is een soort tweedeling waar te nemen tussen bedrijfstakken waar de hoogste frequenties in de lagere inkomensklassen voorkomen en die waar de hoogste frequenties in de hoogste inkomensklassen voorkomen.

De bedrijfstak met de piek in de hoogste inkomensklassen is allereerst de “vrije beroepen” met een top in de inkomensklasse meer dan 7500.

Daaropvolgend komen de bedrijfstakken “productie van elektriciteit, gas en stoom”. “distributie van water en afvalbeheer”, “informatie en communicatie”, “financiële activiteiten”, “openbaar bestuur” en “onderwijs”, allen met de modus in de klasse 5001 - 7500.

Voor “distributie van water” en “informatie en communicatie” geldt dat er sprake is van een twee-toppige verdeling, er is ook een piek in de klasse 2001 – 3000. In de bedrijfstak “informatie en communicatie” komen veel vakspecialisten op hoog niveau (ingenieurs, ICT deskundigen) voor maar ook veel administratief personeel (klantenservice, callcenter medewerkers, telefonistes). Voor “distributie van water” zijn de hogere beroepen vooral de leidinggevenden, en in de lagere beroepen zijn dat onder meer monteurs, machinisten, chauffeurs en vuilnisophalers.

Alle overige bedrijfstakken hebben een piek in de inkomensklassen 1001 – 2000 of 2001 - 3000, met uitzondering van “huishoudens als werkgever”, die vooral gevuld wordt door de huishoudsters, en waar meer dan de helft van de werkenden een inkomen van 1.000 gulden of minder hebben.

Tabel 13 Werkende bevolking naar bedrijfstak en bruto maandinkomen uit belangrijkste inkomensbron, relatieve verdeling Curaçao 2011

Tabel 13. Werkende bevolking naar bedrijfstak en bruto maandinkomen uit belangrijkste inkomensbron, relatieve verdeling, Curaçao, 2011										
Bedrijfstak	Inkomen									
	Gee n	1 - 100 0	1001 -2000	2001 -3000	3001 -4000	4001 -5000	5001 -7500	meer dan 7500	Niet opge- geven	tota al
	%									
Landbouw, bosbouw, visserij	4	28	43	12	5	3	2	2	2	100
Mijnbouw	0	11	21	38	11	13	2	4	0	100
Industrie	0	10	32	18	9	10	12	8	1	100
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht	0	3	12	14	15	16	27	9	2	100
Distributie van water; afval- en afvalwaterbeheer en sanering	0	3	16	21	12	13	23	11	2	100
Bouwnijverheid	1	13	36	24	8	7	4	6	1	100
Groot- en detailhandel; reparatie van auto's en motorfietsen	1	14	48	15	7	5	5	4	1	100
Vervoer en opslag	0	8	29	24	11	10	9	7	1	100
Verschaffen van accommodatie en maaltijden	1	20	51	12	5	4	3	3	2	100
Informatie en communicatie	1	7	19	20	12	11	18	11	1	100
Financiële activiteiten en verzekeringen	0	4	12	17	14	14	22	16	1	100
Exploitatie van en handel in onroerend goed	1	10	26	17	11	11	15	8	2	100
Vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten	0	7	14	16	14	13	17	17	2	100
Administratieve en ondersteunende diensten	0	21	49	13	4	4	3	4	1	100
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen	0	4	10	12	15	16	27	14	2	100
Onderwijs	0	8	8	12	17	20	28	5	1	100
Menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening	0	15	26	22	14	11	7	5	1	100
Kunst, amusement en recreatie	1	32	34	13	6	5	4	4	1	100
Overige diensten	1	25	38	16	6	4	5	2	2	100
Huishoudens als werkgever; productie van goederen en diensten voor eigen gebruik	1	64	28	2	0	0	1	2	1	100
Niet opgegeven	0	3	21	20	6	6	17	27	1	100
Totaal	1	15	30	15	9	9	11	7	3	100

Inkomens van werkzoekenden

Inkomens van werkzoekenden naar bron van inkomen

Van de werkzoekenden heeft bijna tweederde (63%) geen inkomen. Dat betekent dat er voor zo'n 2.600 personen informatie omtrent hun inkomen is. Dit geringe aantal maakt het maken van gedetailleerde analyses niet goed mogelijk.

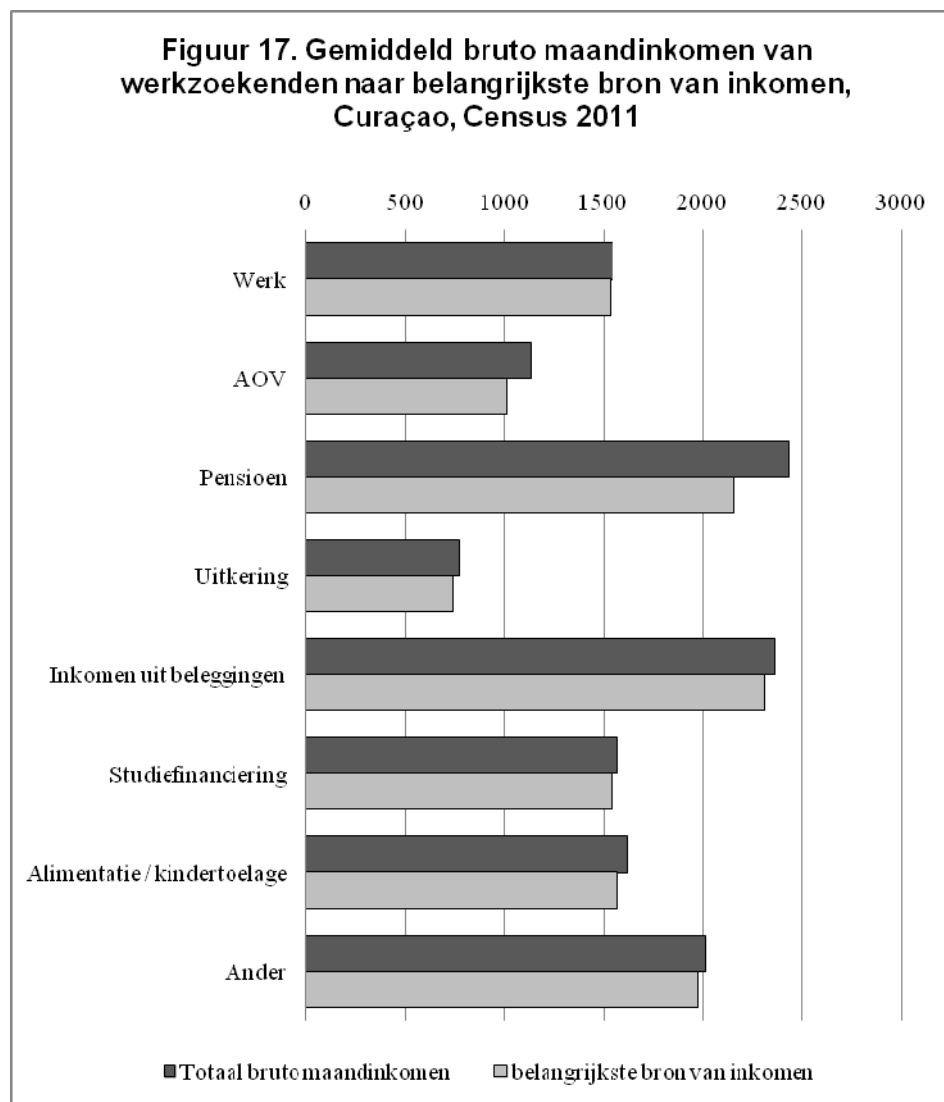
In Figuur 17 zijn de gemiddelde bruto maandinkomens uitgesplitst naar belangrijkste bron van inkomen en worden de gemiddelden weergegeven voor zowel het inkomen uit de belangrijkste bron als het gemiddelde van het totale bruto inkomen.

Ongeveer een derde van de werkzoekenden met een inkomen heeft een uitkering. Dit zijn in meerderheid vrouwen die gemiddeld 740 gulden per maand bruto ontvangen. Een tweede inkomen krijkt dit gemiddelde met enkele tientjes op. Het gemiddelde inkomen van deze groep werkzoekenden is het laagst van alle groepen. Voor bijna 10 procent van de werkzoekenden met een inkomen is de belangrijkste bron van inkomen AOV. Gemiddeld is het inkomen hieruit 1.015 gulden bruto.

De inkomens uit andere bronnen zijn flink hoger.

Een grote groep, meer dan 20 procent, geeft aan een inkomen uit een ander, niet gespecificeerde bron te ontvangen. Gemiddeld ontvangen zij 1.975 gulden.

Figuur 17 Gemiddeld bruto maandinkomen van werkzoekenden naar belangrijkste bron van inkomen Curaçao Census 2011

De hoogste bruto inkomens uit de belangrijkste bron ontvangen personen met een pensioen of een inkomen uit vermogen, respectievelijk 2.150 en 2.310 gulden. Het zijn in aantal kleinere groepen, voor wie het inkomen kennelijk niet genoeg is en op zoek zijn naar een baan voor extra inkomen¹⁵. Opvallend is dan ook dat degenen die pensioen ontvangen het totale inkomen met een aantal honderden gulden kunnen opkrikken door een tweede inkomen

Het krijgen van extra inkomen lijkt ook op te gaan bij werkzoekenden die een inkomen uit studiefinanciering ontvangen. Dit zijn studenten die een bijbaantje zoeken om hun gemiddelde inkomen van 1.535 gulden aan te vullen¹⁶.

Werkzoekenden met een inkomen uit werk genereren gemiddeld 1.535 gulden bruto per maand uit dat werk¹⁷.

Een iets hoger inkomen (1.570) hebben werkzoekenden die een inkomen uit alimentatie en/of kindertoeelage ontvangt. Dit zijn bijna allemaal vrouwen.

¹⁵ Het zou interessant zijn om te onderzoeken of werkzoekenden met een inkomen inderdaad extra inkomen willen genereren, of dat het zoeken naar werk ook een sociale functie heeft. De Census vraagt echter wel aan degenen die geen werk zoeken waarom zij geen werk zoeken, maar niet aan werkzoekenden waarom zij werk zoeken.

¹⁶ En dat werk nog niet gevonden hebben. Er is bij de werkenden ook een vrij grote groep studenten aangetroffen bij wie dat wel gelukt is.

¹⁷ Een werkzoekende kan nog inkomen hebben uit een vorige baan

Inkomens van werkzoekenden naar duur werkloosheid

In tabel 14 wordt het gemiddeld bruto inkomen van de werkzoekenden verbijzonderd naar geslacht en duur van de werkloosheid. Werkzoekenden die minder dan een maand werkloos zijn hebben een beduidend hoger gemiddeld inkomen dan degenen die langer werk zoeken. Daarbij moet opgemerkt worden dat slechts een derde van hen een inkomen heeft. Zie hiervoor ook tabel 15 verderop.

Tabel 14 Gemiddeld totaal bruto maandinkomen van de werkzoekende bevolking naar duur van de werkloosheid en geslacht Curaçao, Census 2011

	Geslacht		
	Man	Vrouw	Totaal
Minder dan een maand	3.585	2.111	2.585
Een tot zes maanden	1.750	1.371	1.499
Zeven tot twaalf maanden	1.242	932	1.033
Meer dan een jaar	1.233	946	1.025
Niet opgegeven	1.959	1.336	1.581
Totaal	1.726	1.215	1.375

Een korte duur van de werkloosheid kan betekenen dat de persoon in kwestie nog maar net tot de arbeidsmarkt is toegetreden, of nog maar net werkloos is geworden. Uit verdere antwoorden van de respondenten blijkt dat de helft van degenen die minder dan een maand werkzoekend zijn in de voorgaande twaalf maanden niet gewerkt hebben. Deze kunnen we als nieuwkomers beschouwen. De andere helft heeft in de voorgaande periode dus wel gewerkt. Het gaat in beide gevallen om relatief kleine groepen, die beiden een minderheid aan personen met een inkomen omvatten.

De snelle daling van het gemiddelde inkomen naarmate de duur van de werkloosheid vordert is deels te verklaren door de afnemende invloed van bronnen van (hoger) inkomen als werk en toenemende invloed van bronnen van (lager) inkomen zoals AOV en uitkeringen. tabel 15 maakt dat duidelijk. Meer dan de helft van de werkzoekenden die langer dan een jaar werkloos zijn en een inkomen hebben ontvangt een uitkering als belangrijkste bron van inkomen.

Het valt op dat vrij vaak inkomen uit andere dan de gespecificeerde bronnen worden genoemd. Hieronder zou kunnen vallen opgenomen spaargeld, leningen, financiële steun van familie en dergelijke.

Tabel 15 Werkzoekende bevolking naar duur van de werkloosheid en belangrijkste bron van inkomen, relatieve verdeling, Curaçao, Census 2011

Hoe lang werkzoekend	Belangrijkste bron van inkomen										
	Werk	AOV	Pensioen	Uitkering	Inkomen uit vermogen	Studie-financiering	Alimentatie / kindertoelage	Ander	Geen inkomen	Niet opgegeven	Totaal
	%										
Minder dan een maand	5	3	1	6	1	4	3	9	68	0	100
Een tot zes maanden	3	3	1	7	0	3	3	9	69	0	100
Zeven tot twaalf maanden	3	2	3	15	0	2	3	8	63	0	100
Meer dan een jaar	3	4	2	25	0	1	2	7	56	0	100
Niet opgegeven	8	6	5	11	3	0	4	12	49	2	100
Totaal	3	3	2	14	0	2	3	8	63	0	100

Inkomens van werkzoekenden naar opleidingsniveau en leeftijd

In tabel 16 wordt het gemiddelde bruto maandinkomen van werkzoekenden uitgesplitst naar geslacht en hoogst gevolgd opleidingsniveau. Vanwege de geringe aantallen zijn de niveau's van het tertiair onderwijs samengevoegd.

Tabel 16 Werkzoekende bevolking naar hoogst gevolgde dagopleiding en gemiddeld totaal bruto maandinkomen, Curaçao 2011

Tabel 16. Werkzoekende bevolking naar hoogst gevolgde dagopleiding en gemiddeld totaal bruto maandinkomen, Curaçao, 2011			
Hoogst gevolgde dagopleiding	Geslacht		
	Man	Vrouw	Totaal
Basisonderwijs of minder	1.532	1.023	1.191
Secundair onderwijs, niveau 1	1.601	1.154	1.291
Secundair onderwijs, niveau 2	2.172	1.070	1.396
Tertiair onderwijs	3.115	2.340	2.688
Onbekend	1.153	1.745	1.579

Dat de laagste inkomens worden verkregen door werkzoekenden met de laagste opleidingsniveaus komt doordat in deze groepen bijna de helft van de personen met een inkomen deze vooral uit een uitkering krijgen. Vanaf de tweede fase van het middelbaar onderwijs worden uitkeringen minder belangrijk als bron van inkomen en pensioen, werk maar vooral ook “ander” als voornaamste bron belangrijker.

Tabel 17 Werkzoekende bevolking naar leeftijd, geslacht en gemiddeld totaal bruto maandinkomen, Curaçao Census 2011

Tabel 17. Werkzoekende bevolking naar leeftijd, geslacht en gemiddeld totaal bruto maandinkomen, Curaçao, Census 2011			
Leeftijdsklassen	Geslacht		
	Man	Vrouw	Totaal
15 – 24	1.356	1.857	1.679
25 – 34	1.623	1.059	1.223
35 – 44	1.772	1.038	1.246
45 – 54	1.618	1.100	1.241
55 – 64	2.137	1.260	1.581
65+	2.015	933	1.395

Het totale bruto maandinkomen is gemiddeld hoger voor de jongste werkzoekende vrouwen dan voor de werkzoekende mannen in deze leeftijdsklasse (15-24 jaar, zie tabel 17 **Error! Reference source not found.**). Bij de jongeren is de studiefinanciering de vaakst voorkomende primaire bron van inkomen. Voor deze groep zijn verder belangrijke inkomen uit “ander”, de niet-gespecificeerde bronnen, en alimentatie/kindertoeelage.

Voor alle andere leeftijdsklassen is het inkomen hoger voor de mannen dan voor de vrouwen. Naarmate de leeftijd vordert wordt een uitkering steeds vaker belangrijk als voornaamste bron van inkomen, tot de leeftijdsklassen van 55 jaar en ouder, waar AOV en pensioen belangrijk zijn.

Tot 55 jaar is ook inkomen uit werk een noemenswaardige bron, daarna speelt deze nog nauwelijks een rol.

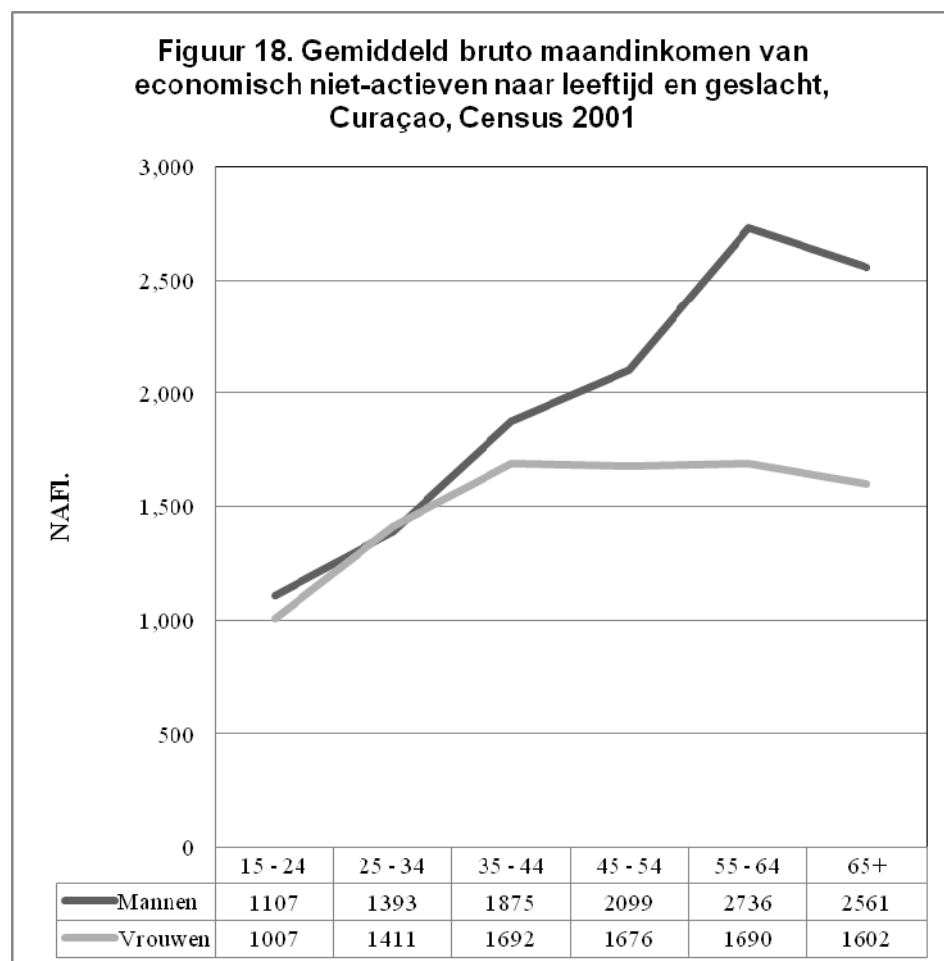
Er zijn veel meer werkzoekende vrouwen dan mannen die opgeven een inkomen te hebben. Al eerder was duidelijk geworden dat veel meer vrouwen een uitkering ontvangen dan mannen. Dat drukt het gemiddelde inkomen van vrouwen. Doordat ook meer vrouwen dan mannen opgeven een AOV te ontvangen wordt ook het gemiddelde voor de vrouwen in de leeftijden van 55 jaar en ouder gedrukt.

Inkomens van economisch niet-actieven

Inkomens van economisch niet-actieven naar leeftijd en geslacht

In figuur 18 zijn het gemiddelde bruto maandinkomens van de economisch niet-actieven uitgesplitst naar leeftijd en geslacht opgenomen.

Figuur 18 Gemiddeld bruto maandinkomen van economisch niet-actieven naar leeftijd en geslacht Curaçao Census 2011

De gemiddelden verschillen in de jongere leeftijdsklassen weinig. Na het 35^e levensjaar gaan beide lijnen behoorlijk divergeren, voornamelijk doordat het gemiddelde inkomen voor vrouwen op hetzelfde niveau blijft hangen terwijl dat voor de mannen in elk geval tot aan het 65^e jaar blijft doorgroeien.

Zoals blijkt uit de verdere analyse is het verschil voor een niet onbelangrijk deel te verklaren door verschillen in opleidingsniveau en bron van inkomen tussen mannen en vrouwen.

De verdeling van de inkomens voor de diverse leeftijdsklassen wordt in tabel 18 weergegeven. In deze tabel zijn ook de niet-actieven opgenomen die geen inkomen hebben. Het percentage niet-actieven zonder inkomen is zeer hoog in de jongste leeftijdsklasse (15-24 jaar) en loopt geleidelijk aan terug naarmate de leeftijd vordert. In de oudste leeftijdsklasse heeft bijna iedereen een inkomen.

Voor de niet-actieven die wel een inkomen hebben is de piek van de inkomensverdeling voor alle leeftijdsklassen in de laagste inkomensklasse (1-1000). De verdeling wordt wel platter naarmate de leeftijd toeneemt.

Tabel 18 Economisch niet-actieve bevolking naar leeftijd en inkomen, relatieve verdeling Curaçao, Census 2011

Leeftijds- klassen	Totaal bruto persoonlijk inkomen									Totaal
	Geen inkomen	1- 1000	1001- 2000	2001- 3000	3001- 4000	4001- 5000	5001- 7500	Meer dan 7500	Niet opge- geven	
	%									
15 – 24	83	10	1	0	0	0	0	0	4	100
25 – 34	63	21	5	2	1	0	0	1	7	100
35 – 44	57	26	5	2	1	1	1	1	7	100
45 – 54	48	35	5	3	1	1	1	2	5	100
55 – 64	15	51	10	7	5	4	4	3	2	100
65+	1	58	14	10	5	4	4	3	1	100

Iets meer dan een derde van de economisch niet-actieve bevolking geeft aan geen inkomen te ontvangen. Binnen de niet-actieve groep verschilt het percentage personen zonder inkomen enorm. Meer dan 80 procent van de jongeren (15-24 jaar) heeft geen inkomen. Hoe ouder de bevolking hoe kleiner het percentage personen zonder inkomen. In de groep 65+ heeft bijna iedereen (99%) een inkomen.

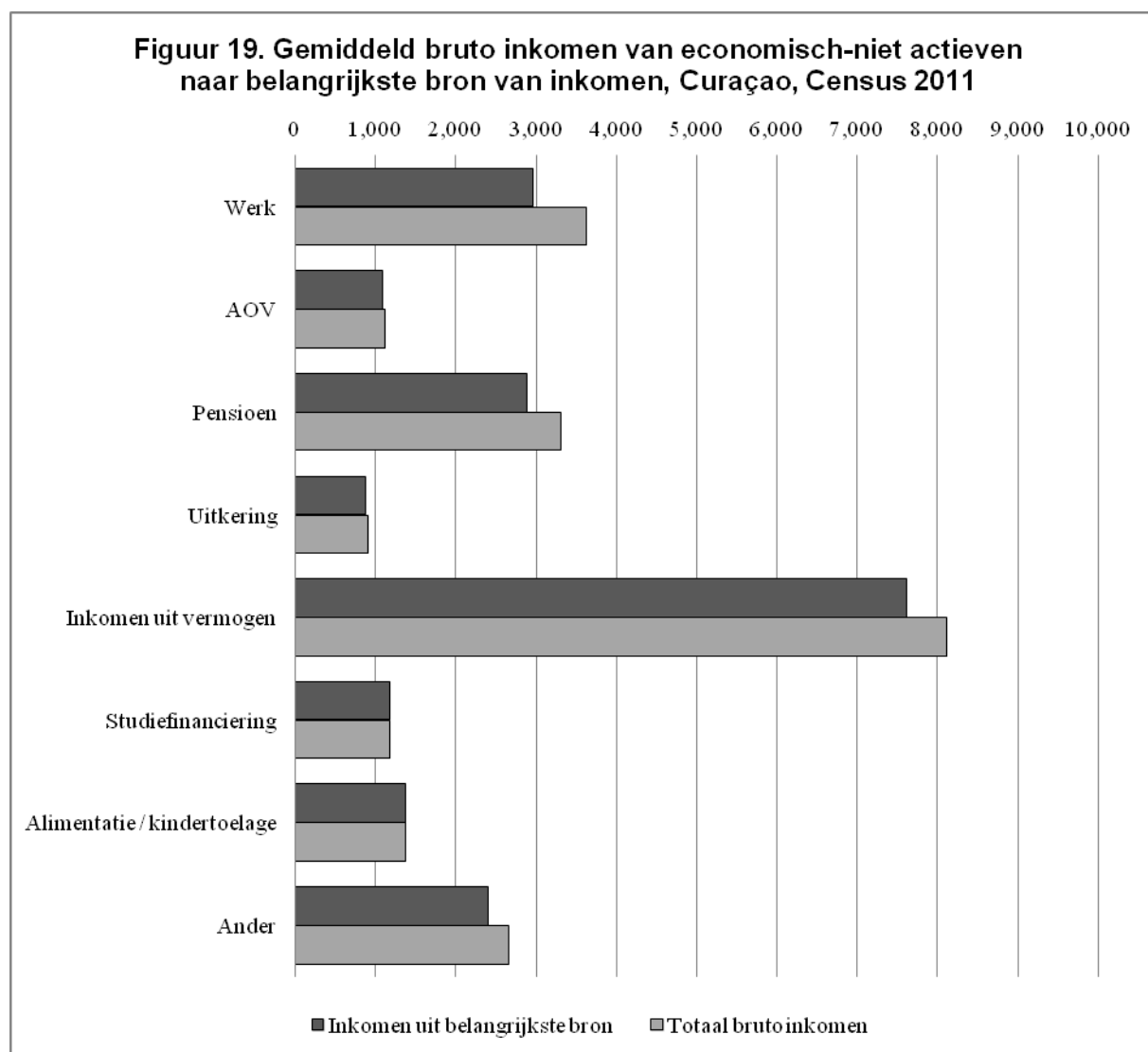
Inkomens van economisch niet-actieven naar bron van inkomen

In figuur 19 worden het gemiddelde bruto inkomens van de economisch niet-actieve bevolking naar belangrijkste bron van het inkomen weergegeven, waarbij zowel het totale bruto inkomen als het inkomen uit de belangrijkste bron zijn opgenomen.

Het hoogste gemiddelde inkomen wordt genoten door de groep personen die een inkomen uit vermogen als belangrijkste bron van inkomen aangeven, totaal 8.110 gulden (inclusief eventuele inkomens uit een tweede bron). Het betreft evenwel een kleine groep personen.

Het in grootte volgende gemiddelde inkomen wordt ontvangen door personen die aangeven inkomen uit werk als belangrijkste bron te hebben. Hun gemiddeld inkomen ligt op 3.625 gulden bruto per maand. Ook deze groep personen is klein te noemen. Het feit dat zij als economisch niet-actief worden beschouwd en toch een inkomen uit werk hebben heeft deels te maken met de omstandigheid dat zij onregelmatige jobs hebben of net gepensioneerd zijn.

Figuur 19 Gemiddeld bruto inkomen van economisch-niet actieven naar belangrijkste bron van inkomen, Curaçao Censur 2011

Een kwart van de economisch niet actieve bevolking met een inkomen geeft aan dat de belangrijkste bron van inkomen pensioen is. Gemiddeld bedraagt het totale bruto inkomen voor deze groep 3.315 gulden. Doordat ongeveer de helft aangeeft ook een AOV uitkering te ontvangen is dit totaal ruim vierhonderd gulden hoger dan het gemiddelde pensioenbedrag.

De laatste groep waarvan het bruto maandinkomen gemiddeld boven de 2.000 gulden uitkomt, is die waar de belangrijkste bron van inkomen "Ander" is. Uit deze bron en met eventuele aanvulling uit een tweede bron bedraagt het gemiddelde inkomen 2.655 gulden.

Het gemiddelde inkomen van degenen die hun belangrijkste inkomen uit de resterende bronnen verkrijgen ligt ruim beneden de 2.000 gulden. Uit alimentatie/kindertoeelage bedraagt het gemiddelde inkomen 1.370 gulden en uit studiefinanciering 1.175 gulden. Bij deze twee groepen is er nauwelijks sprake van een inkomen uit een tweede bron.

Een inkomen uit een tweede bron is in beperkte mate wel aanwezig bij de groep personen die voornamelijk met een AOV uitkering rond moeten zien te komen. Dit is verreweg de grootste groep (52%) van alle economisch niet-actieven die een inkomen hebben. Gemiddeld wordt een maandinkomen van 1.125 gulden verdiend.

Het totale gemiddelde maandinkomen bedraagt 905 gulden bruto voor mensen die van een uitkering moeten leven. Doordat bijna niemand van hen een tweede inkomen heeft ligt het gemiddelde van het inkomen uit AOV nauwelijks lager dan het totaal gemiddelde.

In tabel 19 wordt de verdeling van het totale bruto maandinkomen van niet-actieven naar belangrijkste bron van inkomen nader uitgewerkt.

Tabel 19 Economisch niet-actieve bevolking naar belangrijkste bron van inkomen en inkomensklassen, relatieve verdeling, Curaçao, Census 2011

Tabel 19. Economisch niet-actieve bevolking naar belangrijkste bron van inkomen en inkomensklassen, relatieve verdeling, Curaçao, Census 2011										
Belangrijkste bron van inkomen	Bruto persoonlijk maandinkomen									Totaal
	Geen inkomen	1-1000	1001-2000	2001-3000	3001-4000	4001-5000	5001-7500	Meer dan 7500	Niet opgegeven	
	%									
Werk	2	31	30	13	6	4	6	6	2	100
AOV	0	81	10	3	2	1	1	1	0	100
Pensioen	0	16	21	22	13	11	11	5	1	100
Uitkering	0	94	2	0	0	1	0	2	0	100
Inkomen uit vermogen	4	15	16	10	9	6	12	22	4	100
Studiefinanciering	1	81	9	2	0	0	0	5	1	100
Alimentatie / kindertoelage	1	72	12	4	2	2	2	2	4	100
Ander	2	51	16	9	4	3	3	6	5	100
Geen inkomen	100									100
Niet opgegeven	1	6	1	0	1	0	0	0	90	100
Totaal	33	40	9	6	3	2	2	2	3	100

Opvallend is de platte inkomensverdeling van de groep personen die een pensioen als belangrijkste bron van inkomen ontvangen. Dat geldt in grote lijnen eveneens voor wanneer het inkomen uit vermogen de belangrijkste bron is, hoewel bij deze groep een vrij groot percentage meer dan 7.500 gulden gemiddeld per maand verdient.

Als werk de belangrijkste bron van inkomen is ligt de nadruk van de verdeling wel op de lagere inkomensklassen, maar deze is redelijk verdeeld over de laagste en de daaropvolgende klasse (1-1000 en 1001-2000).

Voor alle andere bronnen van inkomen ligt de piek in de laagste inkomensklasse (1-1000) om vervolgens snel naar lagere frequenties te dalen.

In tabel 20 worden de belangrijkste bronnen van inkomen afgezet tegen de leeftijd van de personen.

Zoals te verwachten komen inkomens uit AOV en pensioen bijna uitsluitend voor bij de ouderen. Dat ook een kleine groep op jongere leeftijd een AOV uitkering ontvangen kan wijzen op de mogelijkheid die de AOV regeling biedt om onder bepaalde voorwaarden aan partners van gepensioneerden die nog niet de pensioenleeftijd bereikt hebben een uitkering te verstrekken.

Tabel 20 Economisch niet-actieve bevolking naar leeftijd en belangrijkste bron van inkomen, relatieve verdeling Curaçao Census 2011

Tabel 20. Economisch niet-actieve bevolking naar leeftijd en belangrijkste bron van inkomen, relatieve verdeling, Curaçao, Census 2011							
Belangrijkste bron van inkomen	Leeftijdsklassen						Totaal
	15 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 - 64	65+	
	%						
Werk	1	5	6	4	2	0	2
AOV	0	0	0	1	42	66	33
Pensioen	0	0	1	3	26	31	17
Uitkering	1	10	19	28	9	0	6
Inkomen uit vermogen	0	0	1	1	1	0	0
Studiefinanciering	7	8	0	0	0	0	2
Alimentatie / kindertoelage	1	2	2	1	0	0	1
Ander	3	6	8	9	4	1	3
Geen inkomen	83	62	56	47	14	1	33
Niet opgegeven	4	6	6	4	2	1	3
Totaal	100	100	100	100	100	100	100

Ook geen verrassing is de constatering dat studiefinanciering voor jongeren de belangrijkste bron van inkomen kan zijn. Een uitkering als belangrijkste bron komt met name voor in de leeftijdsklassen 35-44 en vooral 45-54 jaar.

Inkomen uit vermogen speelt een rol vanaf de middelste leeftijdsklassen, maar omdat deze groep erg klein is zijn de (afgeronde) percentages in de tabel niet hoger dan 1.

De andere bronnen van inkomen, werk, alimentatie/kindertoelage en ander zijn niet duidelijk leeftijdsgebonden.

Inkomens van economisch niet-actieven naar opleidingsniveau

Het gemiddelde bruto inkomen neemt toe naarmate de opleiding hoger is, maar dit effect is bij mannen beter zichtbaar dan bij vrouwen. Tabel 21 maakt dat duidelijk.

Met name bij het hoogste opleidingsniveau is het verschil het grootst. Uit nader onderzoek blijkt dat economisch niet-actieven die een academische opleiding gevolgd hebben veel vaker man zijn en ook veel vaker een pensioen ontvangen. Deze hoger opgeleiden zijn dus voornamelijk gepensioneerd.

Op HBO niveau (tertiair onderwijs niveau 1) is de verhouding tussen mannen en vrouwen veel gelijkmatiger en zijn er ten opzichte van de hoogst opgeleide niet-actieven veel meer vrouwen die een pensioen als belangrijkste bron ontvangen.

Ook op de lagere opleidingsniveaus zijn de discrepanties tussen aantal mannen en vrouwen geringer dan bij het hoogste opleidingsniveau, met uitzondering van het laagste niveau, basisonderwijs of minder. Er zijn twee maal zoveel vrouwen met een lage opleiding dan mannen¹⁸. Maar voor alle opleidingsniveaus tot het tertiair onderwijs hebben vrouwen relatief beduidende vaker een AOV als belangrijkste bron van inkomen dan mannen.

¹⁸

Het gaat hier om personen met een inkomen en niet om alle economisch niet-actieven.

Tabel 21 Economisch niet-actieve bevolking naar opleidingsniveau, geslacht en totaal bruto maandinkomen, Curaçao, Census 2011

Tabel 21. Economisch niet-actieve bevolking naar opleidingsniveau, geslacht en totaal bruto maandinkomen, Curaçao, Census 2011			
Hoogst gevolgde dagopleiding	Geslacht		
	Man	Vrouw	Totaal
Basisonderwijs of minder	1.497	1.222	1.314
Secundair onderwijs, niveau 1	2.268	1.588	1.854
Secundair onderwijs niveau 2	3.273	2.419	2.863
Tertiair onderwijs niveau 1	5.491	4.194	4.860
Tertiair onderwijs niveau 2 + postdoctoraal	8.524	3.132	7.049
Onbekend	1.422	1.235	1.305

Opgemerkt moet worden dat het opleidingsniveau dat studenten volgen niet als hoogst gevolgde opleidingsniveau is geclassificeerd. Zij zijn terug te vinden in de klasse “onbekend”.

In tabel 22 wordt de verdeling van het totale bruto inkomen naar hoogst gevolgde opleidingsniveau gepresenteerd. De relatie tussen de hoogte van het inkomen en de hoogte van het opleidingsniveau is evident, ook al hebben veel hoogopgeleiden een lager inkomen, bijvoorbeeld uit AOV. Het zorgt in ieder geval voor een betere spreiding van de inkomens over de onderscheiden klassen. Bij de lagere opleidingen ligt de piek in de laagste inkomensklasse (1-1000).

Tabel 22 Economisch niet-actieve bevolking naar opleiding en inkomen, relatieve verdeling, Curaçao Census 2011

Tabel 22. Economisch niet-actieve bevolking naar opleiding en inkomen, relatieve verdeling, Curaçao, Census 2011										
Hoogst gevolgde dagopleiding	Totaal bruto persoonlijk inkomen									Totaal
	Geen inkomen	1-1000	1001-2000	2001-3000	3001-4000	4001-5000	5001-7500	Meer dan 7500	Niet opgegeven	
Basisonderwijs of minder	12	66	11	5	2	1	1	1	1	100
Secundair onderwijs, niveau 1	23	46	11	8	4	3	3	2	1	100
Secundair onderwijs, niveau 2	33	23	11	11	7	5	6	3	1	100
Tertiair onderwijs niveau 1	23	11	8	10	11	13	14	9	2	100
Tertiair onderwijs niveau 2 en postdoct.	22	10	6	7	6	10	18	18	2	100
Onbekend	75	13	1	0	0	0	0	1	9	100
Totaal	33	40	9	6	3	2	2	2	3	100

Hoofdstuk 4. Huishoudinkomens

Algemeen

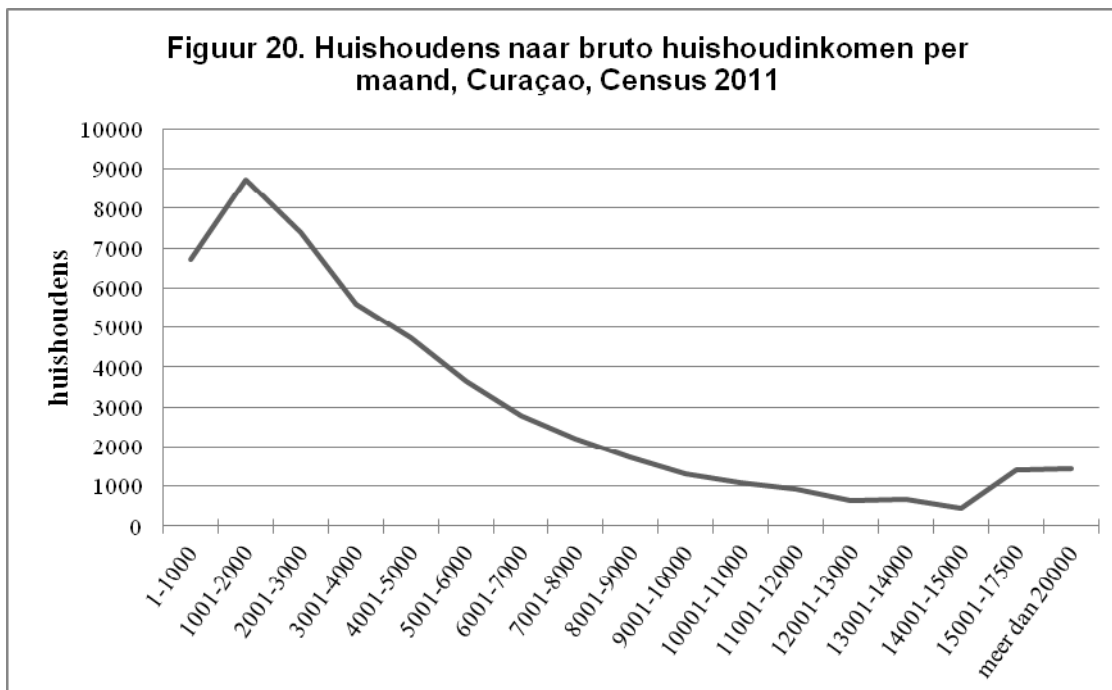
Huishoudinkomen naar inkomensklassen

In figuur 20 is de verdeling van het bruto maandinkomen van huishoudens met een inkomen over de verschillende inkomenscategoriën getekend.

Meer dan 13 procent van de Curaçaose huishoudens heeft een inkomen dat 1.000 gulden of lager is. De modus van de verdeling zoals hier gepresenteerd ligt in de inkomensklasse 1001-2000. 17 Procent van de huishoudens heeft een bruto inkomen dat in deze klasse ligt. De aantallen nemen in de daarop volgende klassen snel af. Ruim 5 procent van alle huishoudens heeft een bruto inkomen van 15.000 gulden of meer per maand, De hoogste inkomensklassen in de figuur zijn ter wille van de leesbaarheid breder gedefinieerd dan de overige groepen.

De figuur toont duidelijk de scheefheid van de verdeling van de huishoudinkomens van Curaçao. De asymmetrie in de verdeling zorgt er voor dat het modale huishoudinkomen flink onder het gemiddelde huishoudinkomen ligt.

Figuur 20 Huishoudens naar bruto huishoudinkomen per maand Curaçao, Census 2011

Ongeveer 5 procent van de huishoudens heeft een inkomen van meer dan 15.000 gulden per maand (de laatste twee klassen in de figuur).

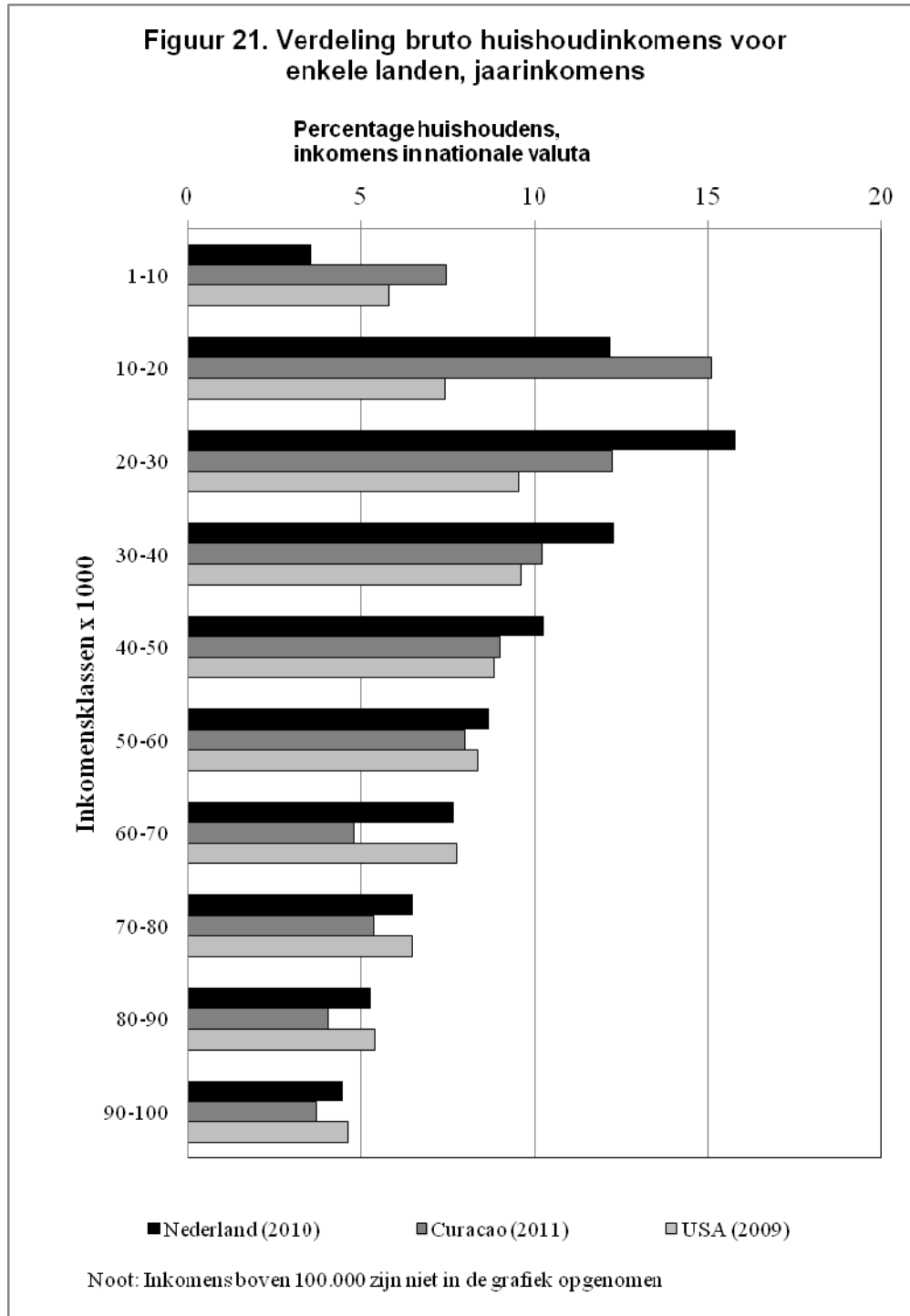
In figuur 21 wordt de inkomensverdeling van huishoudens in Curaçao vergeleken met die van Nederland en de Verenigde Staten. Daarbij zijn de beschikbare gegevens herberekend naar gelijke inkomensklassen en op jaarbasis gebracht¹⁹.

¹⁹ Waar nodig zijn grote inkomensklassen door interpolatie naar gelijke klassen van 10.000 gebracht. De maandcijfers voor Curaçao zijn opgehoogd naar jaarbasis door vermenigvuldiging met 13. De inkomensklassen zijn uitgedrukt in de nationale valuta (gulden, euro's en dollars). Bronnen: U.S. Census Bureau, Family Income Distribution 2009, en CBS Nederland, Statline, Bruto huishoudinkomens 2011.

Uit de figuur komt naar voren dat de scheefheid van de inkomensverdeling niet alleen voor Curaçao geldt. Wel ligt de modus voor Nederland en de USA een klasse hoger dan voor Curaçao.

In de figuur zijn de huishoudens met een jaarinkomen boven de 100.000 niet opgenomen, om de vergelijkbaarheid van de overige inkomens te vergroten. Voor de Verenigde Staten gaat het om een kwart van de huishoudens, voor Nederland 13 procent, en voor Curaçao 20 procent.

Figuur 21 Verdeling bruto huishoudinkomens voor enkele landen, jaarinkomens

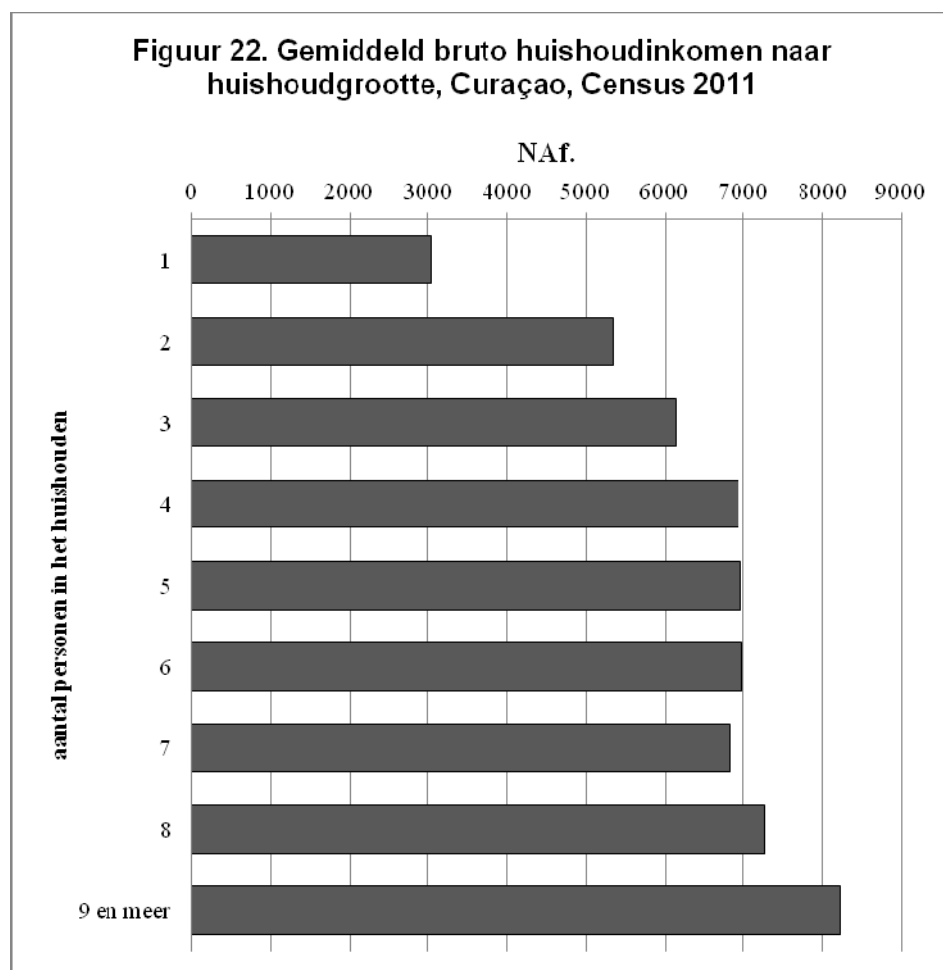

Huishoudinkomen naar huishoudgrootte

In figuur 22 is het gemiddelde bruto huishoudinkomen naar huishoudgrootte getekend. Wat opvalt is dat, met uitzondering van de twee kleinste (1 en 2 persoons huishoudens) en de grootste huishoudens (10 en

meer personen), het gemiddelde inkomen weinig varieert. Het gemiddelde inkomen voor deze huishoudens (3 tot 8 personen) bedraagt tussen de 6.200 en 7.200 gulden per maand.

Figuur 22 Gemiddeld bruto huishoudinkomen naar huishoudgrootte, Curaçao Census 2011

Het is duidelijk dat een groter huishouden meer moeite zal hebben om rond te komen met een zelfde inkomen dan een huishouden met minder leden. De huishoudgrootte is dan ook een van de risicofactoren die een rol spelen bij het probleem van de armoede onder huishoudens²⁰.

Het is wel zo dat de aantallen huishoudens in snel tempo afnemen naarmate het aantal personen in het huishouden toeneemt. Bestaat nog 19 procent van de huishoudens uit drie personen, de percentages voor huishoudens met 8 en 9 of meer leden zijn beiden onder de 1.

De twee grootste groepen huishoudens zijn de 1- en 2-persoons huishoudens. Meer dan de helft van alle huishoudens bevinden zich in deze twee grootten, met respectievelijk 26 en 29 procent van het totaal aantal huishoudens. Het gemiddelde inkomen van de alleenstaanden is flink lager dan dat van de overige huishoudens. Dat houdt direct verband met het feit dat het huishoudinkomen tevens het persoonlijk inkomen weerspiegelt. Bij andere huishoudens kunnen meer inkomenstrekkingen zijn. Daarnaast betreft het 1-persoonshuishoudens vaak een ouder persoon die afhankelijk is van een AOV of pensioen en in de meeste gevallen geen tweede inkomen heeft.

De verdeling van het huishoudinkomen naar huishoudgrootte wordt in tabel 23 nader uitgesplitst naar inkomenscategorieën. Vanaf een huishoudgrootte van drie personen blijft de piek van de verdelingen hangen rond de inkomensklasse 2001-3000. Ook de spreiding voor deze groepen laat geen verrassingen

²⁰ Deze en andere risicofactoren worden verder besproken in hoofdstukken 9 en 10

zien, behalve dat bij de grootste huishoudens een aanzienlijk deel geen inkomen heeft opgegeven of waarvan het huishoudinkomen niet kon worden berekend.

Bij de 1-persoons huishoudens ligt de modus in de klasse 1-1000, ver beneden het gemiddelde (ruim 3.000 gulden), dat ook nog eens het laagste is van alle huishoudgrootten.

Voor alle huishoudgrootten geldt overigens dat de modale inkomensklassen fors onder het gemiddelde inkomen van het huishouden ligt.

Figuur 23 Huishoudens naar inkomenscategorïeën en huishoudgrootte, relatieve verdeling Curaçao Census 2011

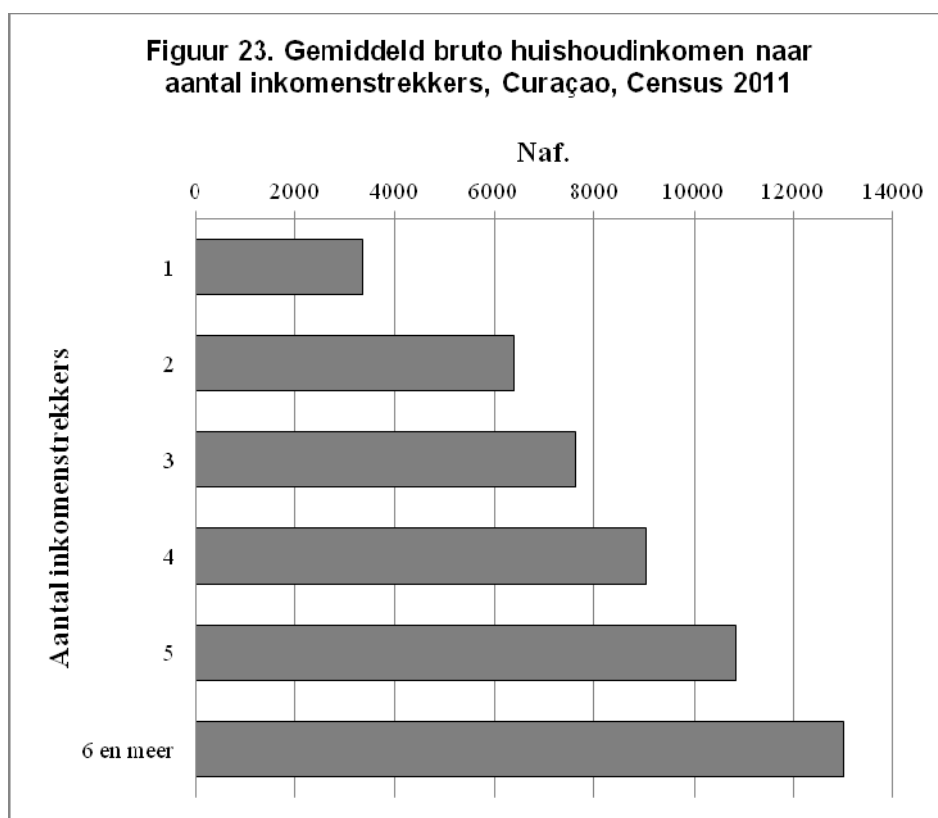
Bruto huishoudinkomen categorieën	aantal personen in huishouden								totaal
	1	2	3	4	5	6	7	8 en meer	
	%								
Geen	4	1	1	1	1	1	1	0	2
1-1000	31	8	6	4	5	5	4	5	13
1001-2000	22	20	13	9	11	9	9	10	16
2001-3000	14	15	14	13	12	11	12	10	14
3001-4000	8	11	12	11	10	12	11	11	10
4001-5000	7	9	10	10	11	8	11	9	9
5001-6000	5	7	8	7	9	9	7	7	7
6001-7000	2	5	7	7	6	6	6	7	5
7001-8000	2	4	5	5	5	6	6	5	4
8001-9000	1	3	4	5	4	4	4	5	3
9001-10000	1	2	3	4	4	3	3	3	2
Meer dan 10000	2	11	12	15	14	14	14	16	10
Niet opgegeven	1	3	6	8	9	11	11	12	5
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Huishoudinkomen naar aantal inkomenstrekkers

Figuur 23 toont het gemiddelde huishoudinkomen naar het aantal inkomenstrekkers in het huishouden..

Het gemiddelde inkomen voor een huishouden met een enkele inkomenstrekker ligt op circa 3.350 gulden. Een tweede inkomenstrekker geeft direct een flinke “boost” aan het huishoudinkomen, dat hierdoor bijna verdubbelt.

Figuur 24 Gemiddeld bruto huishoudinkomen naar aantal inkomenstrekkers, Curacao Census 2011

Elke volgende persoon met een inkomen doet het huishoudinkomen met opvallend gelijke percentages (19 à 20%) toenemen.

De ratio achter deze situatie is dat de persoon met het hoogste inkomen in het algemeen het hoofd van het huishouden is. Het tweede inkomen wordt dan meestal door de partner ingebracht. Daarop volgende inkomenstrekkers in het huishouden zijn dan met name inwonende kinderen en andere familieleden. Een detailonderzoek²¹ toont aan dat het hoofd van het huishouden bijna altijd het hoogste inkomen ontvangt, met name uit werk, AOV of pensioen. De tweede inkomenstrekker is in de meeste gevallen de partner van het hoofd, maar soms ook een inwonend kind. Hun inkomsten realiseren zij voornamelijk uit werk en uit AOV. De volgende inkomenstrekkers zijn bijna altijd kinderen van het hoofd en de partner. Zij genereren inkomen uit een baan, en het gemiddelde inkomen ligt redelijk constant tussen de 1.800 en 1.900 gulden²².

In tabel 24 zijn de inkomens van huishoudens naar inkomenscategorieën en naar aantal inkomenstrekkers verdeeld. Zoals te verwachten is schuift de top van de verdeling omhoog naarmate er meer inkomenstrekkers in het huishouden aanwezig zijn. Zoals hierboven al omschreven maakt het gemiddelde huishoudinkomen vooral een sprong omhoog door toevoeging van een tweede inkomen, en is de toename door volgende inkomens beperkter. Dit beeld is ook min of meer zichtbaar in tabel 24.

Ook is duidelijk te zien dat de percentages huishoudens met de hoogste inkomens toenemen naarmate het aantal inkomenstrekkers stijgt.

²¹ Niet alle huishoudens zijn onderzocht, met name grote huishoudens zijn buiten beschouwing gelaten, vanwege hun geringe aantallen. Ook is alleen naar de belangrijkste bron van inkomen gekeken.

²² Het is heel goed mogelijk dat inwonende kinderen met een inkomen nog thuis wonen omdat ze nog geen woonruimte hebben gevonden. Volgens het Woningbehoefte Onderzoek Curaçao 2008 van het CBS zijn 40% van degenen die een woning zoeken inwonenden die een eigen woonruimte zoeken. Bijna de helft van hen is jonger dan 40 jaar.

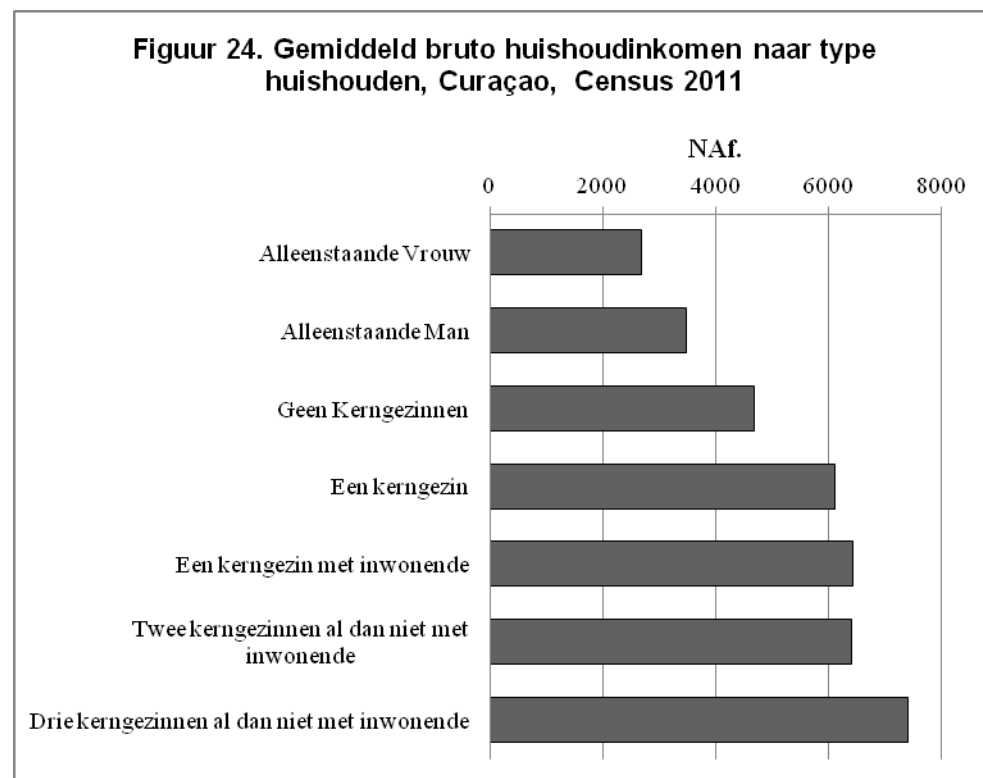
Tabel 23 Huishoudens naar inkomenscategorïeen en aantal inkomenstrekkers, relatieve verdeling, Curaçao Census 2011

Tabel 24. Huishoudens naar inkomenscategorïeen en aantal inkomenstrekkers, relatieve verdeling, Curaçao, Census 2011							
Bruto huishoudinkomen categorieën	Aantal inkomenstrekkers						totaal
	1	2	3	4	5	6 en meer	
	%						
1-1000	27	2	0	0	0	0	13
1001-2000	23	15	4	2	1	0	17
2001-3000	14	16	12	6	2	2	14
3001-4000	8	12	15	10	5	5	11
4001-5000	7	9	13	14	10	7	9
5001-6000	5	8	10	11	11	11	7
6001-7000	3	7	9	9	9	7	5
7001-8000	2	5	6	9	11	9	4
8001-9000	1	5	5	7	8	7	3
9001-10000	1	3	4	6	5	5	3
Meer dan 10000	4	13	18	21	32	45	10
Niet opgegeven	4	4	4	4	5	3	4
totaal	100	100	100	100	100	100	100

Huishoudinkomens naar typen huishoudens

In de Census zijn de huishoudens geïnclassificeerd naar typen²³. Het type huishouden wordt bepaald door de samenstelling en de onderlinge relaties tussen de huishoudleden. In figuur 24 is het gemiddelde huishoudinkomen weergegeven voor de huishoudtypen die het meeste voorkomen in Curaçao.

Tabel 24 Gemiddeld bruto huishoudinkomen naar type huishouden, Curaçao Census 2011

Veruit de meeste huishoudens, bijna 60 procent, vallen onder type “één kerngezin”. Het gemiddelde inkomen van dit type huishouden bedraagt circa 6.100 gulden bruto. Vermeldenswaardig is dat een kerngezin gemiddeld 1,9 inkomenstrekkers heeft.

²³ Zie hoofdstuk 5.2 voor een uitleg van de huishoudtypologie

Een kerngezin met inwonende(n) heeft gemiddeld 2,5 inkomenstrekkingen. Het gemiddelde maandinkomen van een kerngezin met inwonende(n) is hoger (6.400 gulden) dan dat van een kerngezin zonder inwonende, maar het verschil blijft beperkt doordat het extra inkomen van de inwonende vaak een AOV uitkering is, en relatief minder personen een inkomen uit werk hebben (40% van alle inkomenstrekkingen versus 65% voor het kerngezin alleen).

Ook als het huishouden bestaat uit twee kerngezinnen al dan niet met inwonende(n) neemt het gemiddelde aantal inkomenstrekkingen toe (2,9) maar ook hier blijkt een toename van het aantal inkomenstrekkingen niet tot een substantiële toename van het huishoudinkomen (6.400 gulden te leiden). Evenals bij het één kerngezin met inwonende(n) wordt deze geringe toename vooral veroorzaakt doordat de extra inkomenstrekkingen vaak een AOV binnen brengen en procentueel minder inkomenstrekkingen een inkomen uit werk hebben (41%).

Het type drie kerngezinnen al dan niet met inwonende(n) komt weinig voor. Het gemiddelde aantal inkomenstrekkingen is bij dit huishoudtype het grootst: 3,4 personen met een inkomen. Het huishoudinkomen is daardoor het hoogste van alle onderscheiden huishoudtypen: 7.400 gulden.

Alleenstaanden vormen ongeveer een kwart van alle huishoudens. In de huishoudtypologie wordt een onderscheid gemaakt tussen alleenstaande vrouwen en alleenstaande mannen, waarbij alleenstaande vrouwen wat vaker voorkomen dan alleenstaande mannen. Het gemiddelde inkomen van beiden verschilt behoorlijk: afgerond 2.700 voor vrouwen en 3.500 voor mannen. Nader onderzoek leert dat het belangrijkste inkomen van alleenstaanden uit werk komt, maar dat vrouwen daaruit een minder hoog salaris ontvangen dan mannen naarmate de leeftijd vordert. Belangrijke andere bronnen van inkomen voor alleenstaanden is AOV en pensioen, waar de hoogte van het inkomen tussen man en vrouw niet veel verschilt maar waar wel veel meer vrouwen een AOV ontvangen. Dat drukt het gemiddelde inkomen van de alleenstaande vrouwen.

Leden van het huishoudtype geen kerngezin (niemand familie van elkaar) hebben een gemiddeld huishoudinkomen van 4.700 gulden bruto per maand. Gemiddeld hebben 2,1 personen binnen deze huishoudens een inkomen, in de meeste gevallen uit werk en AOV en minder vaak pensioen. Gezien de huishoudgrootte (2,2 personen gemiddeld) betekent dit dat binnen deze huishoudens bijna iedereen een inkomen heeft.

In tabel 25 is de inkomensverdeling van huishoudtypen naar inkomensklassen weergegeven.

Zoals ook in andere verdelingstabellen is geconstateerd zijn de verschillen vooral duidelijk in de lagere inkomensklassen. De hoogste frequentie ligt bij zowel de alleenstaande vrouwen als bij de alleenstaande mannen in de laagste inkomensklasse (1-1000), waarbij de piek bij de vrouw duidelijker zichtbaar is.

Bij de huishoudtypen één kerngezin en geen kerngezin ligt de modus in de volgende inkomensklasse (1001-2000), en bij de overige huishoudtypen in de klasse 2001-3000.

Opvallend is dat naarmate het huishoudtype gecompliceerder wordt (twee- en drie kerngezinnen al dan niet met inwonenden) het huishoudinkomen vaker onbekend is. Dit kan te maken hebben met het feit dat hoe meer inkomenstrekkingen in het huishouden zijn hoe lastiger het wordt om alle inkomens te kunnen administreren.

Tabel 25 Huishoudens naar inkomenscategorïen en type huishouden, relatieve verdeling Curaçao Census 2011

Bruto huishoudinkomen categorieën	samenstelling huishouden								
	Geen Kerngezin	Alleen- staande Man	Alleen- staande Vrouw	Een kerngezin	Een kerngezin met inwonende	Twee kerngezinnen al dan niet met inwonende	Drie kerngezinnen al dan niet met inwonende	Niet opgege- ven	totaal
	%								
Geen	1	5	3	2	0	0	0	1	2
1-1000	9	24	37	6	6	5	4	9	13
1001-2000	22	23	21	15	11	12	7	10	16
2001-3000	18	16	11	14	16	12	12	11	14
3001-4000	11	8	8	11	12	12	11	12	10
4001-5000	9	7	7	9	11	10	10	4	9
5001-6000	7	5	5	8	7	9	9	8	7
6001-7000	4	2	2	6	6	7	5	4	5
7001-8000	3	2	2	5	5	6	6	5	4
8001-9000	3	1	1	4	4	4	5	6	3
9001-10000	2	1	1	3	3	3	3	1	2
Meer dan 10000	8	4	2	12	13	11	15	10	10
niet opgegeven	4	1	1	6	7	8	12	18	5
totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Huishoudinkomen naar kenmerken hoofd huishouden

Geslacht en leeftijd van het hoofd van het huishouden

Het gemiddelde bruto huishoudinkomen per maand is voor huishoudens waar het hoofd een man is circa 6.400 gulden. Het huishoudinkomen is voor huishoudens met een vrouw aan het hoofd behoorlijk lager: bijna 4.000 gulden.

Gemiddeld over alle leeftijden berekend is het verschil tussen het huishoudinkomen van mannelijke hoofden en dat van vrouwelijke hoofden ongeveer 60 procent.

In figuur 25 is goed te zien dat het hogere huishoudinkomen voor huishoudens waar een man het hoofd is geldt voor alle leeftijdsklassen van het hoofd.

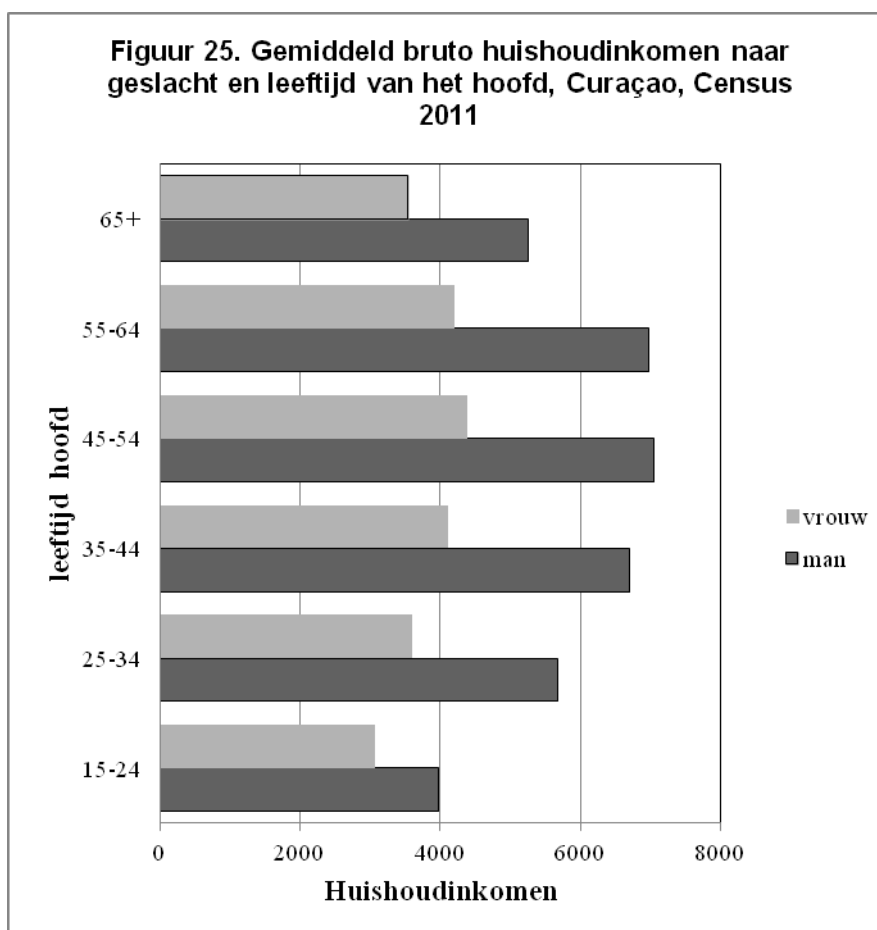
Het verschil is het kleinst voor de jongste leeftijdsklasse (15-24). In deze leeftijdsklasse zijn overigens weinig personen hoofd van een huishouden.

Het verschil is het grootst in de leeftijdsklasse 55-64 (66%). Voor de hoogste leeftijdsklasse neemt het verschil weer wat af (49%).

Voor zowel mannelijke als vrouwelijke hoofden is inkomen uit werk en in mindere mate pensioen en AOV de belangrijkste bron, waarbij de man gemiddeld een hoger inkomen genereert uit werk en pensioen.

Het verschil in huishoudinkomen wordt daarnaast mede bepaald doordat er gemiddeld meer personen met een inkomen voorkomen bij de huishoudens met een mannelijk hoofd dan bij die met een vrouwelijk hoofd, 1,9 versus 1,6.

Figuur 25 Gemiddeld bruto huishoudinkomen naar geslacht en leeftijd van het hoofd, Curacao Census 2011

Tabel 26 geeft de relatieve verdeling van het huishoudinkomen over de verschillende inkomensklassen naar leeftijd en geslacht van het hoofd van het huishouden.

Tabel 26 Huishoudens naar inkomenscategorieën en leeftijd en geslacht van het hoofd, relatieve verdeling, Curaçao, Census 2011														
Bruto huishoudinkomen categorieën	leeftijd hoofd													
	15-24		25-34		35-44		45-54		55-64		65+		Totaal	
	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V
	%													
Geen	10	8	2	4	3	3	3	3	2	1	0	0	2	2
1-1000	10	24	4	13	4	13	5	15	8	22	11	27	7	19
1001-2000	22	28	14	24	12	23	12	19	13	18	17	19	14	20
2001-3000	18	15	16	17	15	15	12	13	12	14	14	15	13	14
3001-4000	12	8	14	12	11	10	10	10	10	10	12	10	11	10
4001-5000	10	4	11	9	9	9	9	9	8	8	9	8	9	8
5001-6000	6	4	8	6	8	6	8	7	8	6	7	5	7	6
6001-7000	2	0	7	4	6	3	6	4	6	5	6	4	6	4
7001-8000	2	2	5	3	5	2	6	3	5	3	4	2	5	3
8001-9000	0	0	4	2	4	2	4	2	5	2	4	2	4	2
9001-10000	0	1	2	1	4	1	3	2	4	2	2	1	3	1
Meer dan 10000	5	2	9	3	16	5	15	6	15	7	9	4	14	6
Niet opgegeven	2	4	3	3	4	6	7	6	5	3	4	4	5	4
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Tabel 26 Huishoudens naar inkomenscategorieën en leeftijd en geslacht van het hoofd, relatieve verdeling Curacao Census 2011

De modale inkomensklasse ligt in het algemeen bij huishoudens met zowel een man als vrouw als hoofd in de klasse 1001-2000, maar de spreiding van het inkomen ligt bij huishoudens met vrouwelijke hoofden nadrukkelijker naar de lagere inkomensklassen toe dan bij huishoudens met de mannelijke hoofden.

Naar leeftijdsklasse bekeken verandert dit algemene beeld niet substantieel. Wel is voor de jongste en de twee oudste leeftijdsklassen het modale inkomen voor de huishoudens met vrouwelijke hoofden in de laagste inkomensklasse gesitueerd, terwijl dat voor huishoudens met mannelijke hoofden voor geen enkele leeftijdsklasse geldt.

Economische status en leeftijd van het hoofd van het huishouden

Het gemiddeld bruto huishoudinkomen van huishoudens waar het hoofd werkend is, is met 6.147 gulden (tabel 27) veel hoger dan van huishoudens waar het hoofd een andere economische status heeft. Het inkomen van huishoudens met een werkzoekend hoofd is gemiddeld het laagste: 2.622 gulden. Huishoudens met een economisch niet-actief hoofd nemen een middenpositie in: 4.187 gulden.

Tabel 27 Gemiddeld bruto huishoudinkomen per maand naar economische status en leeftijd van het hoofd, Curaçao Census 2011

Tabel 27 Gemiddeld bruto huishoudinkomen per maand naar economische status en leeftijd van het hoofd, Curaçao, Census 2011				
Leeftijd hoofd	Economische Status			
	Werkend	Werkzoekend	Economisch niet-actief	Totaal
15-24	3.790	3.505	2.116	3.549
25-34	5.010	2.520	2.845	4.840
35-44	5.927	2.636	3.464	5.688
45-54	6.301	2.109	3.922	5.893
55-64	6.830	3.325	4.456	5.760
65+	6.709	2.504	4.160	4.415
Totaal	6.147	2.622	4.187	5.332

Bij huishoudens met een werkende hoofd neemt het huishoudinkomen gestaag toe naarmate het hoofd ouder is, hoewel een zekere stabilisatie optreedt na het 65^e levensjaar van het hoofd. Op deze leeftijd zijn relatief weinig hoofden nog economisch actief.

Werkzoekende hoofden van huishoudens komen weinig voor in de jongere leeftijdsklassen, de meeste van hen zijn 45 – 54 jaar oud. Het huishoudinkomen van huishoudens met een werkzoekend hoofd verloopt daarom meer erratisch. Vooral bij jongere werkzoekende hoofden (tot 35 jaar) bestaat het huishoudinkomen alleen uit een enkel persoonlijk inkomen. Het vaakst is dat inkomen uit een uitkering of een onbekende, niet genoemde bron.

Tabel 28 Huishoudens naar inkomenscategorïeën en economische status van het hoofd, relatieve verdeling Curaçao Census 2011

Tabel 28. Huishoudens naar inkomenscategorïeën en economische status van het hoofd, relatieve verdeling, Curaçao, Census 2011				
Bruto huishoudinkomen categorieën	Economische Status Hoofd			
	Werkend	Werkzoekend	Economisch niet-actief	Totaal
	%			
Geen	1	20	2	2
1-1000	5	32	22	13
1001-2000	15	18	18	16
2001-3000	14	9	13	14
3001-4000	11	5	10	10
4001-5000	10	3	8	9
5001-6000	8	2	5	7
6001-7000	6	1	4	5
7001-8000	5	1	3	4
8001-9000	4	1	2	3
9001-10000	3	0	2	2
Meer dan 10000	12	3	6	10
Niet opgegeven	5	4	5	5
Totaal	100	100	100	100

Economisch niet-actieve hoofden van huishoudens komen, niet verrassend, in meerderheid voor in de hoogste leeftijdsklasse. Gemiddeld hebben huishoudens met een niet-actief hoofd het hoogste aantal inkomensstrekkers: 1,9. Dat verklaart voor een deel de hoogte van het huishoudinkomen. Daarnaast genieten de 60-plussers, en hun partners, van een AOV uitkering, in niet onbelangrijke mate aangevuld met een pensioen.

Tabel 28 toont dat het gemiddelde bruto huishoudinkomen ook qua verloop van de inkomensverdeling verschilt met de economische status van het hoofd van het huishouden.

Opvallend is het hoge percentage huishoudens waarvan het hoofd werkzoekend is dat opgeeft geen inkomen te hebben gehad in de waarnemingsperiode: 20 procent. Van alle huishoudens met een werkzoekend hoofd heeft 70 procent geen - of een inkomen tot 2.000 gulden per maand.

Ter vergelijking: dat percentage is 21 voor huishoudens met een werkend hoofd en 42 voor huishoudens waar het hoofd economisch niet-actief is.

De modale inkomensklasse is voor huishoudens met een werkend hoofd 1001-2000, terwijl die voor huishoudens met zowel werkzoekende hoofden als economisch niet-actieve hoofden de klasse 1-1000 is. Bij huishoudens met een niet-actief hoofd is de spreiding van het inkomen over de klassen wel gelijkmatiger dan bij huishoudens met een werkzoekend hoofd.

Opleiding van het hoofd

Het opleidingsniveau van het hoofd van het huishouden is in hoge mate bepalend voor de hoogte van het huishoudinkomen. Tabel 29 maakt dat duidelijk. Een huishouden waarvan het hoofd het hoogste opleidingsniveau heeft gevolgd (Tertiair onderwijs tweede niveau en postdoctoraal) heeft gemiddeld een inkomen dat circa 3,5 maal zo hoog is dan wanneer het hoofd het laagste opleidingsniveau (basisopleiding of minder) heeft doorlopen. Tot aan de eerste fase van het tertiair onderwijs (HBO) is de toename naar het volgende opleidingsniveau progressief. Tussen de eerste en de tweede niveau van het tertiair onderwijs is de toename in gulden gemeten wel, maar in procenten gemeten niet het grootst.

Er zijn weinig huishoudens met een jongere (15-24 jaar) aan het hoofd. De gemiddelde huishoudinkomens voor deze groep hoeven daarom niet representatief te zijn. De opleidingsniveaus met de minste waarnemingen zijn om die reden weggelaten.

Wanneer het hoofd van een huishouden een lage opleiding, basisopleiding of minder, heeft genoten, is de progressie van het huishoudinkomen naarmate het hoofd ouder is gering. Het hoogste gemiddelde wordt bereikt in de leeftijdsklasse 45-54 (3.517), waarna dit gemiddelde weer gaat dalen.

Tabel 29 Gemiddelde bruto huishoudinkomens naar leeftijd en opleiding van het hoofd, Curaçao Census 2011

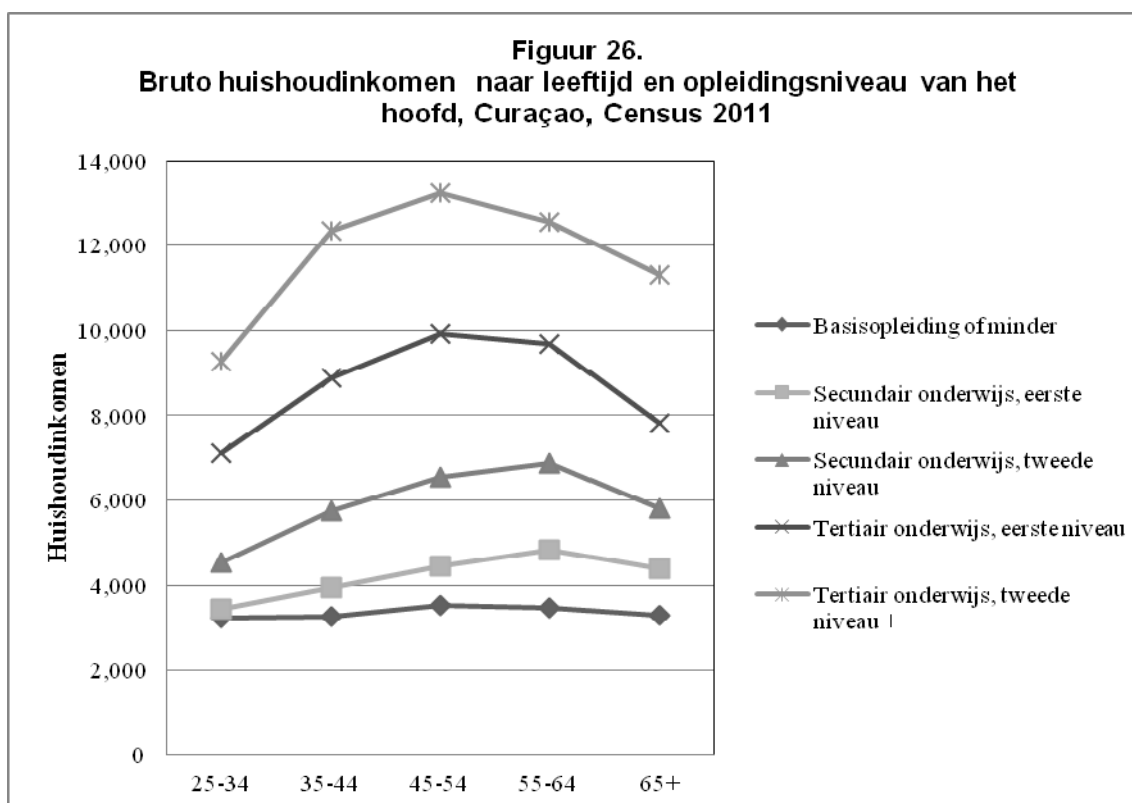
Leeftijd hoofd	Hoogst gevolgd opleidingsniveau						Onbekend	Totaal
	Basisopleiding of minder	Secundair onderwijs, niveau 1	Secundair onderwijs, niveau 2	Tertiair onderwijs, niveau 1	Tertiair onderwijs niveau 2 +			
15-24	.	4.030	3.354	.	.	.	3.771	
25-34	3.248	3.454	4.533	7.116	9.264	3.265	4.857	
35-44	3.256	3.951	5.740	8.893	12.350	5.368	5.693	
45-54	3.517	4.433	6.562	9.925	13.229	5.312	5.884	
55-64	3.473	4.829	6.879	9.671	12.542	5.379	5.761	
65+	3.307	4.388	5.820	7.809	11.320	4.099	4.414	
Totaal	3.371	4.380	5.982	8.897	12.246	4.683	5.336	

Met een opleiding op het niveau van het eerste niveau van het secundair onderwijs (HAVO, VSBO) van het hoofd heeft het huishoudeninkomen iets meer ontwikkeling naarmate het hoofd ouder is.

De progressie in het huishoudinkomen is voor huishoudens waar het hoofd in de volgende opleidingsniveaus is opgeleid aanzienlijk groter. Wel is het zo dat de hoogste gemiddelde inkomens bij de opleidingen op de niveaus van het tertiair onderwijs voor de huishoudens al worden bereikt als het hoofd zich in de leeftijdsklasse 45-54 jaar bevindt.

Figuur 26 maakt de ontwikkelingen van het huishoudinkomen naar leeftijd en opleiding van het hoofd van het huishouden duidelijk. Vanwege de lage celvullingen voor de jongste leeftijdsklasse is deze weggelaten.

Figuur 26 Bruto huishoudinkomen naar leeftijd en opleidingsniveau van het hoofd Curaçao Census 2011

De progressie in het huishoudinkomen naarmate de leeftijd van het hoofd vordert is voornamelijk verklaarbaar doordat het hoofd van het huishouden (als hoofdkostwinner) zijn of haar carrière doorloopt. Daarnaast neemt het aantal inkomenstrekkingen in het huishouden geleidelijk toe naarmate het hoofd van het huishouden ouder is: van gemiddeld 1,4 voor de laagste leeftijdsklasse tot 1,9 in de hoogste klasse. Eerder werd er al op gewezen dat naarmate het hoofd ouder wordt vaker kinderen in het huishouden een inkomen gaan genieten, en na het 60^e levensjaar gaat hij of zij en ook de partner een AOV uitkering krijgen.

De verdeling van het huishoudinkomen naar opleidingsniveau van het hoofd wordt in tabel 30 beschreven. Heel duidelijk blijkt dat de verdeling van het inkomen steeds meer naar het midden opschuift naarmate de opleiding van het hoofd hoger is.

De platheid van de verdeling van het huishoudinkomen bij het hoogste opleidingsniveau van het hoofd wordt vooral veroorzaakt doordat circa 15 procent van deze huishoudens een maandinkomen boven de 15.000 gulden heeft²⁴.

²⁴ Dit feit vermindert de validiteit van de verdeling voor dit opleidingsniveau, maar doordat de betreffende huishoudens gemiddeld circa 30.000 gulden per maand ontvangen maakt uitbreiding van de inkomensklassen de interpreteerbaarheid voor de gehele tabel moeilijk.

Tabel 30 Huishoudens naar inkomenscategorïen en opleidingsniveau van het hoofd, relatieve verdeling Curaçao Census 2011

Tabel 30. Huishoudens naar inkomenscategorïen en opleidingsniveau van het hoofd, relatieve verdeling, Curaçao, Census 2011								
Bruto huishoudinkomen categorieën	Hoogst gevolgde opleiding Hoofd van het huishouden						Onbekend	Totaal
	Basisopleiding of minder	Secundair onderwijs, niveau 1	Secundair onderwijs, niveau 2	Tertiair onderwijs, niveau 1	Tertiair onderwijs, niveau 2 +			
Geen	2	2	2	2	2	2	4	2
1-1000	24	13	6	2	2	2	14	13
1001-2000	24	19	12	4	2	2	11	16
2001-3000	16	16	13	7	3	3	9	14
3001-4000	10	12	12	8	5	5	6	10
4001-5000	6	9	11	10	6	6	4	9
5001-6000	4	6	9	10	7	7	4	7
6001-7000	3	4	7	9	7	7	3	5
7001-8000	2	3	5	8	9	9	3	4
8001-9000	1	2	4	7	7	7	1	3
9001-10000	1	2	3	6	6	6	1	2
Meer dan 10000	3	7	11	23	39	39	5	10
Niet opgegeven	4	4	4	5	5	5	35	5
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100

Huishoudinkomen naar geboorteplaats van het hoofd

In figuur 27 wordt het gemiddelde huishoudinkomen weergegeven naar geboorteplaats van het hoofd. Alleen de meest voorkomende geboorteplaatsen zijn opgenomen.

De verschillen zijn groot: van circa 2.600 gulden bruto voor huishoudens waarvan het hoofd afkomstig is uit St. Vincent & the Grenadines tot meer dan 13.500 voor huishoudens met aan het hoofd een persoon die in de Verenigde Staten van Amerika is geboren.

Er is een sterke relatie tussen de hoogte van het gemiddelde huishoudinkomen en het opleidingsniveau van het hoofd. Het percentage hoog opgeleide hoofden (tertiair onderwijs) is het hoogst bij huishoudens waar het huishoudinkomen het hoogst is: 63 procent bij hoofden afkomstig uit de Verenigde Staten van Amerika, 56 procent hoofden die in Nederland geboren zijn, 46 procent voor hoofden uit Suriname en 43 procent voor hoofden uit India. Voor alle huishoudens is het percentage hoog opgeleide hoofden 17 procent.

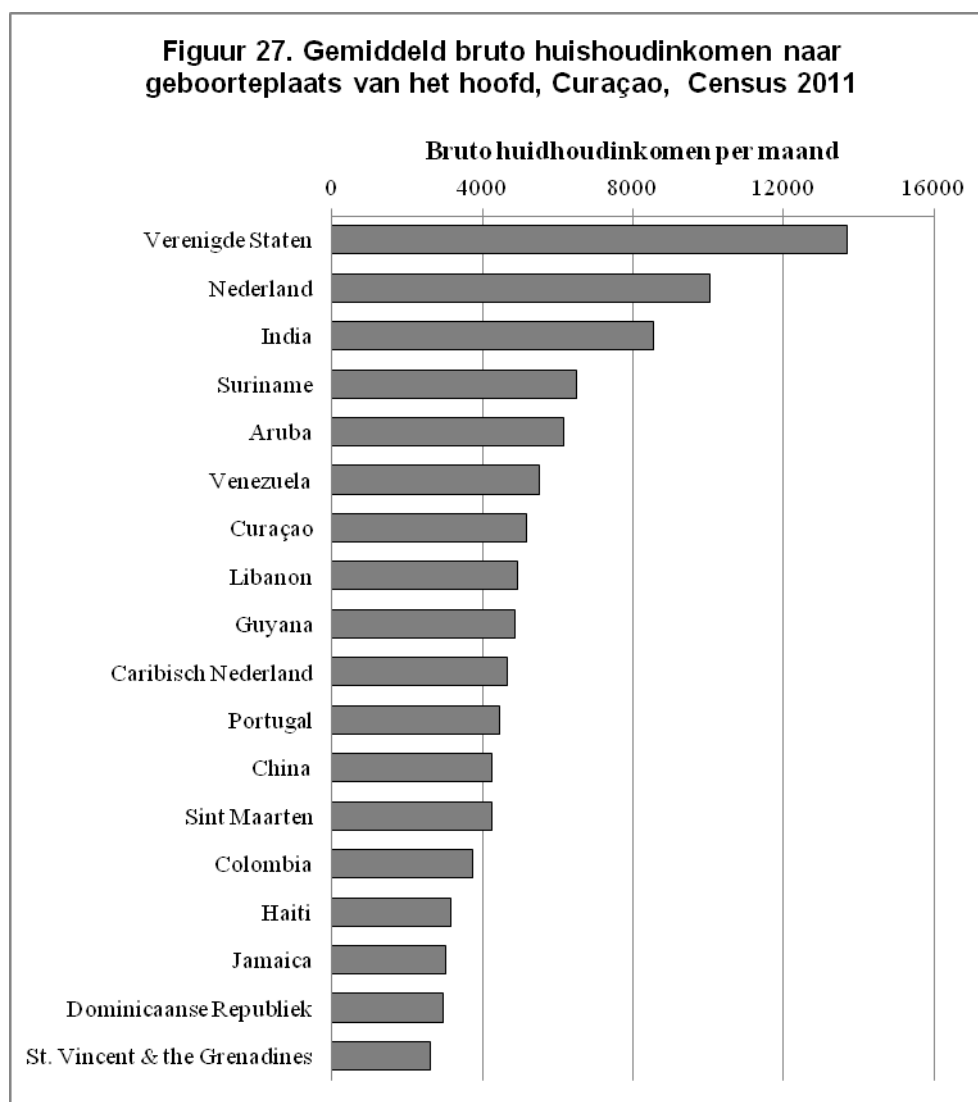
Omgekeerd komen de laagste percentages hoog opgeleiden uit landen als Haïti (2%), St. Vincent & the Grenadines (5%), Jamaica (4%) en de Dominicaanse Republiek (5%).

Ook andere factoren zijn van invloed op het huishoudinkomen. Zo zijn bij huishoudens met een hoofd afkomstig uit Caribisch Nederland, Portugal, China en India vaker dan gemiddeld personen met een inkomen aanwezig, gemiddeld meer dan 1,8. In huishoudens met een hoofd geboren in Jamaica, de Dominicaanse Republiek en de Verenigde Staten is het gemiddelde aantal inkomenstrekken duidelijk lager, gemiddeld 1,5.

Voor hoofden van huishoudens uit Caribisch Nederland, Portugal, Sint Maarten en St. Vincent & the Grenadines is de gemiddelde leeftijd van het hoofd hoger dan 60 jaar²⁵. Beduidend jonger zijn de hoofden van huishoudens die geboren zijn in Jamaica, Haïti, India en Guyana, zij zijn gemiddeld niet ouder dan 45 jaar. De relatie leeftijd van het hoofd van het huishouden en het huishoudinkomen is al in voorgaande paragrafen belicht.

²⁵ Voor alle huishoudens is de gemiddelde leeftijd van het hoofd 55 jaar. Het betreft hier alleen die huishoudens die specifiek in deze analyse zijn opgenomen (huishoudens met een inkomen). Het algemeen gemiddelde kan hiervan afwijken.

Figuur 27 Gemiddeld bruto huishoudinkomen naar geboorteplaats van het hoofd, Curaçao, Census 2011

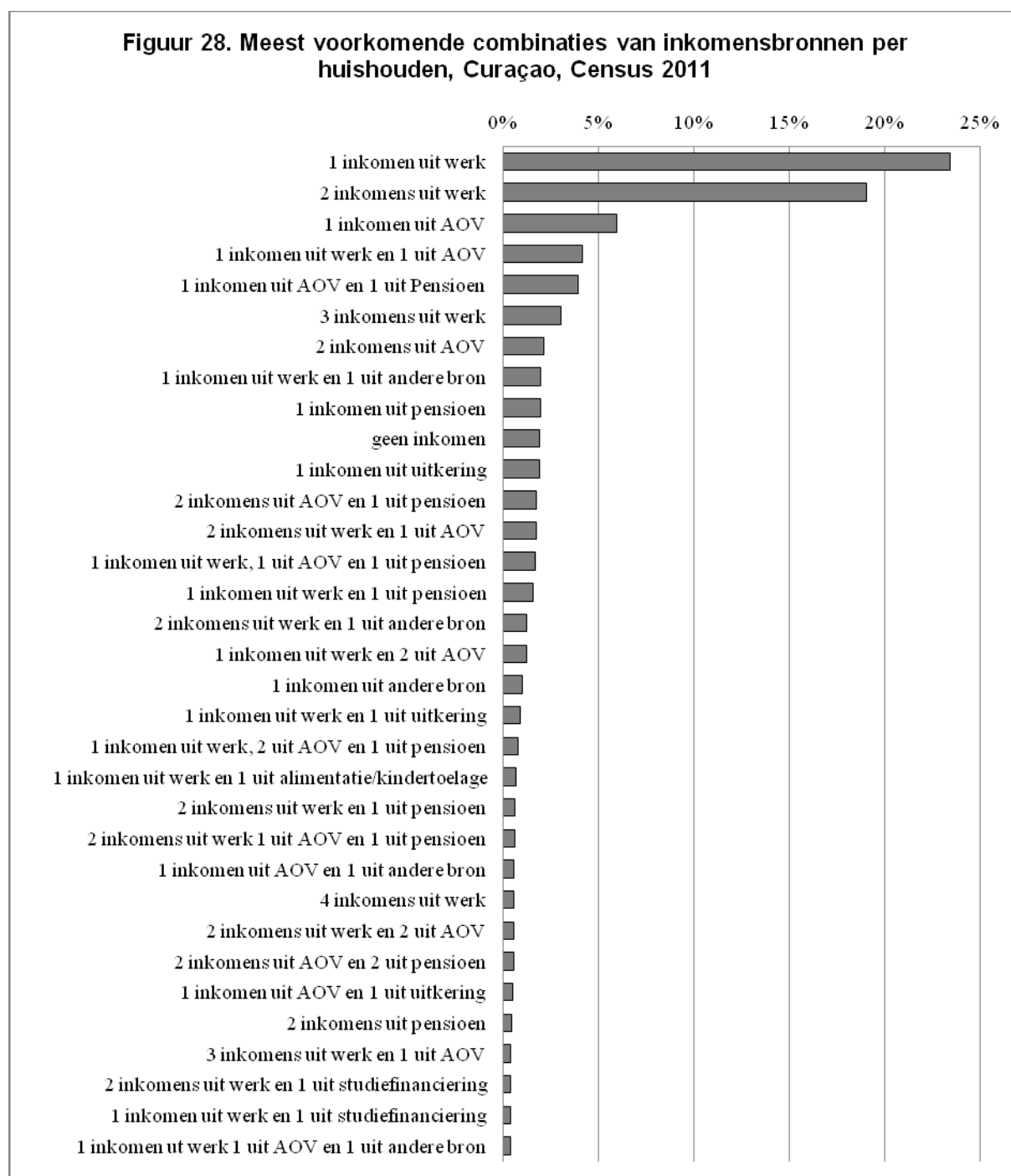
Huishoudinkomens naar inkomensbronnen

Gemiddeld zijn er per huishouden in Curaçao in de Census van 2011 1,8 inkomenstrekkingen gemeten. Elk van deze inkomenstrekkingen kan een inkomen uit één of twee bronnen hebben.

Het huishoudinkomen wordt berekend aan de hand van de persoonlijke inkomens van alle inkomenstrekkingen. Tevens is gevraagd uit welke bron het belangrijkste en het tweede inkomen afkomstig is. Op huishoudniveau levert dat talrijke combinaties van aantallen inkomens en inkomensbronnen op.

In totaal zijn er 655 combinaties gemeten in de Census. Daarbij zijn alle inkomens, uit de belangrijkste bron en uit de tweede bron, meegenomen. Verreweg de meeste van die combinaties komen weinig of zeer weinig voor. In figuur 28 zijn de 33 meest voorkomende combinaties van aantallen inkomens naar inkomensbron weergegeven.

Figuur 28 Meest voorkomende combinaties van inkomensbronnen per huishouden Curaçao Census 2011

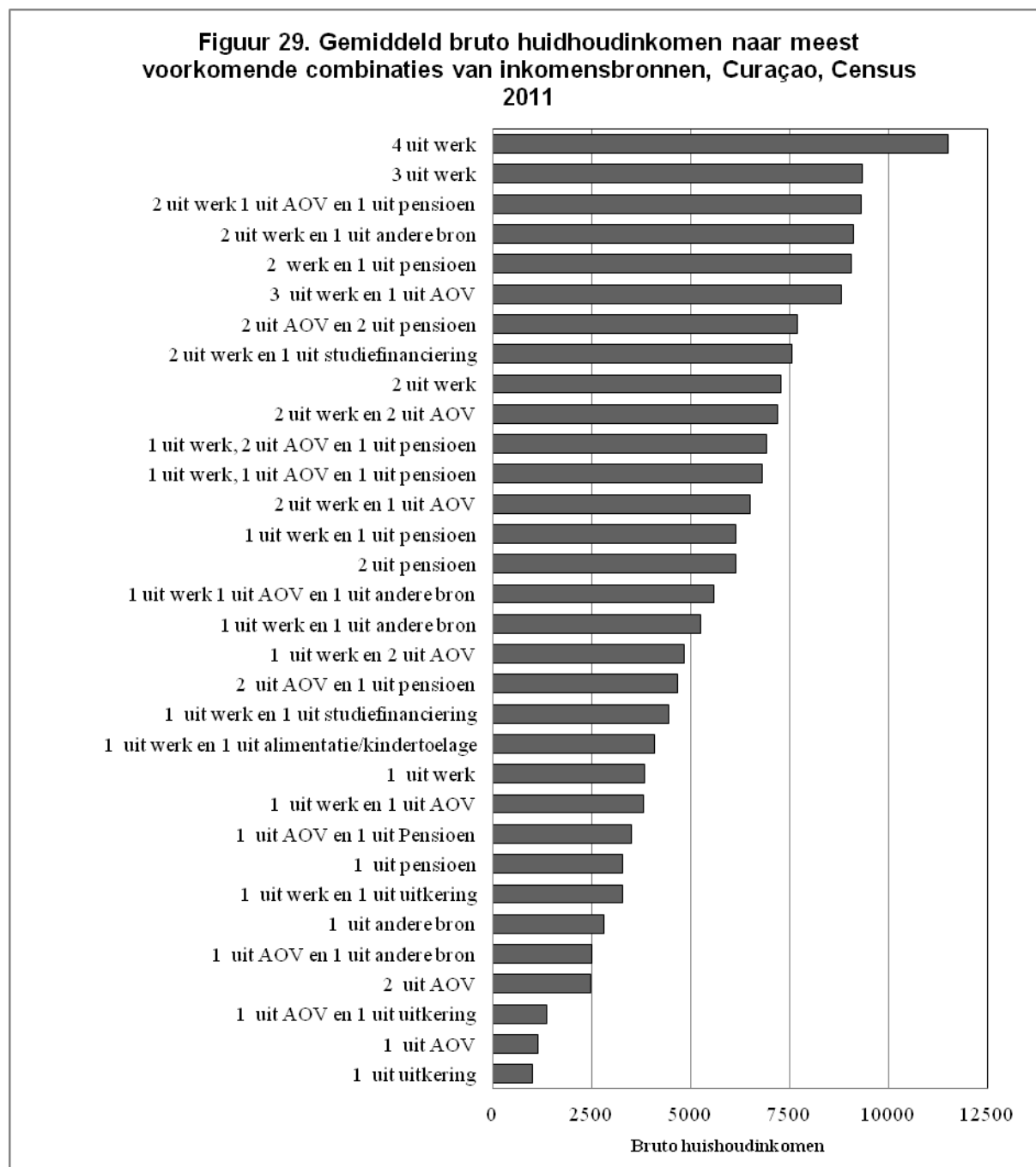
Verreweg de meeste combinaties, samen 42 procent van het totaal, zijn die met 1 of 2 inkomens uit werk. Veel minder vaak komen de combinaties “1 inkomen uit AOV” (6%), “1 inkomen uit werk en 1 uit AOV” (4%), “1 inkomen uit AOV en 1 uit pensioen” (4%) en “3 inkomens uit werk” (3%) voor.

De frequenties lopen daarna snel terug. Bijna 2 procent van de huishoudens geeft aan geen inkomen te hebben ontvangen in de verslagperiode van de Census. Eenzelfde percentage huishoudens moet rond zien te komen met één uitkering.

In figuur 29 zijn dezelfde combinaties van inkomensbronnen weergegeven, gesorteerd naar de hoogte van het huishoudinkomen. Het hoogste huishoudinkomen wordt verkregen bij huishoudens waar vier inkomens uit werk voorkomen, gemiddeld levert dit een bruto huishoudinkomen van ruim 11.500 gulden per maand op. Het betreft echter, zoals uit de vorige figuur al bleek, een gering aantal huishoudens,

minder dan 1 procent. Wat vaker komt de combinatie “3 inkomens uit werk” voor, 3 procent, die gemiddeld 9.300 gulden genereren voor het huishouden.

Figuur 29 Gemiddeld bruto huishoudinkomen naar meest voorkomende combinaties van inkomensbronnen, Curaçao Censuss 2011

Het gemiddelde huishoudinkomen van de drie daarop volgende combinaties van inkomensbronnen ontlopen elkaar niet veel, allen gemiddeld boven de 9.000 gulden bruto per maand.

Hoewel inkomen uit werk, en vooral meerdere bronnen per huishouden, een determinant lijkt te zijn voor een hoog huishoudinkomen, komen bij de lagere huishoudinkomens ook inkomenscombinaties voor waar werk als bron deel van uitmaakt. Zo levert de situatie van “1 inkomen uit werk” gemiddeld 3.800 gulden aan huishoudinkomen op, ongeveer even veel als de combinaties “1 uit werk en 1 uit AOV” en “1 uit werk en 1 uit uitkering”. Beroep en opleidingsniveau van de werkenden spelen uiteraard een rol bij het bepalen van het inkomen uit werk.

Duidelijk is wel dat meerdere inkomens uit werk, aangevuld met inkomens uit pensioen en AOV, het huishoudinkomen over het algemeen boven het algemeen gemiddeld huishoudinkomen (5.332 gulden bruto per maand) tillen.

Vanaf de combinatie “1 uit werk en 1 uit andere bron” is het gemiddelde huishoudinkomen onder het algemeen gemiddelde voor alle huishouden.

Het laagste huishoudinkomen komen voor waar de huishoudens rond moeten zien te komen met één inkomen uit uitkering, één inkomen uit AOV of een combinatie van beiden.

Huishoudinkomens naar andere huishoudkenmerken

Regionale verschillen in het huishoudinkomen

In Tabel 31 is het gemiddelde bruto huishoudinkomen uitgesplitst naar geozone en geslacht van het hoofd van het huishouden. Lege zones en zones waar te weinig huishoudens voorkomen zijn uit de tabel weggelaten.

De hoogste huishoudinkomens komen voor in de zones St. Willibrordus, Mahaai en Spaanse Water, elk gemiddeld boven de 10.000 gulden per maand. Daarbij moet vermeld worden dat St. Willibrordus qua aantallen huishoudens een vrij kleine zone is.

Op redelijke afstand volgen zones zoals Groot Piscadera en Zeelandia met een gemiddeld huishoudinkomen boven de 8.000 bruto.

Scharloo is de enige zones waar het huishoudinkomen beneden de 3.000 gulden bruto ligt. De volgende zones met lage inkomens zijn Wishi, Kanga Dein, Tera Pretu, Otrabanda, Fortuna en Flip, allen met een bruto huishoudinkomen onder de 3.500 gulden.

Zones zoals Bonam, Pannekoek, Mahuma en Stenen Koraal hebben een gemiddeld huishoudinkomen dat rond het algemeen gemiddelde van Curaçao ligt.

Als gekeken wordt naar de verschillen in inkomens tussen huishoudens met een man dan wel een vrouw als hoofd, dan valt op dat deze variëren tussen de zones.

De verschillen in inkomen zijn het kleinst in zones als Westpunt, Tera Pretu en Seru Grandi, minder dan 10 procent, waarbij in Westpunt zelfs geldt dan het gemiddelde huishoudinkomen van huishoudens met een vrouw aan het hoofd hoger is dan die met een man aan het hoofd.

De grootste verschillen komen voor in de zones St. Willibrordus, Groot Piscadera, Zeelandia en Puna, waar de verschillen 100 procent of hoger zijn. St. Willibrordus was net al genoemd als een van de zones met de hoogste huishoudinkomens, en deze hoge inkomens komen vooral voor bij huishoudens met een mannelijk hoofd. Deze laatste huishoudens hebben gemiddeld het hoogste inkomen van Curaçao.

Toch blijkt ook het gemiddelde inkomen van huishoudens met een vrouwelijk hoofd in zone St. Willibrordus tot een van de hoogste van alle huishoudens met een vrouw aan het hoofd te behoren, alleen vooraf gegaan door de zones Mahaai en Spaanse Water.

In de zone Spaanse Water hebben de huishoudens met een vrouw aan het hoofd het hoogste en die met een man als hoofd net niet het hoogste gemiddelde inkomen van Curaçao.

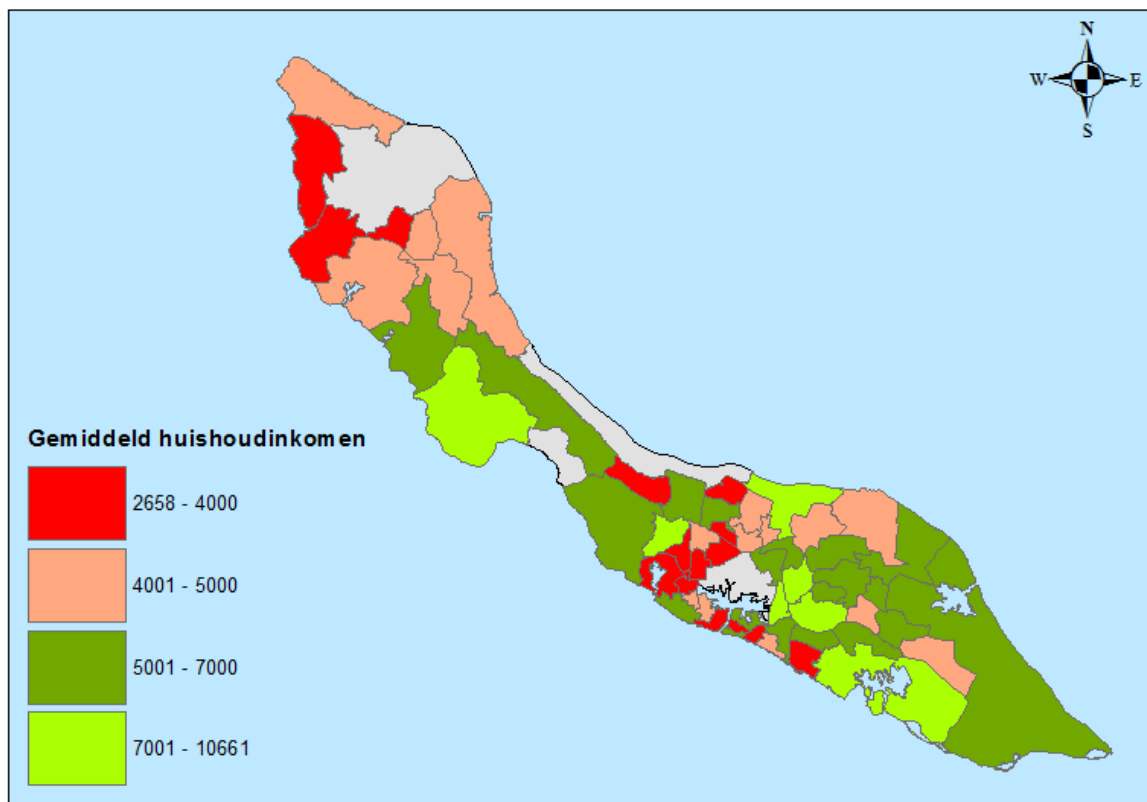
Tabel 31 Gemiddeld bruto huishoudinkomen naar geozone en geslacht van het hoofd van het huishouden, Curaçao 2011

Geozone	Geslacht van het hoofd		
	Man	Vrouw	Totaal
Westpunt	4.161	4.284	4.213
Lagun	4.095	3.061	3.690
Flip	3.874	2.685	3.435
Tera Pretu	3.426	3.145	3.329
Lelienberg	4.546	3.667	4.156
Soto	4.629	3.288	4.024
Pannekoek	6.245	3.520	5.322
Wacao	5.678	3.187	4.695
Barber	5.097	3.281	4.358
St. Willibrordus	12.860	6.210	10.180
Tera Cora	7.110	4.638	6.204
Souax	4.237	3.552	3.971
St. Michiel	6.888	4.449	5.829
Piscadera Baai	4.795	3.110	3.991
Fortuna	4.791	2.653	3.433
Rancho	8.499	5.736	7.476
Ronde Klip	4.499	3.278	4.015
Brievengat	5.734	3.782	4.715
Maria Maai	5.630	3.439	4.588
Muizenberg	5.619	3.236	4.331
Stenen Koraal	6.144	3.926	5.269
Mahuma	6.130	4.000	5.303
Groot Piscadera	9.901	5.059	8.116
Paradijs	4.013	3.044	3.609
Wanapa	5.418	3.478	4.526
Buena Vista	4.306	3.446	3.907
Kanga/Dein	3.850	2.419	3.235
Suffisant	4.593	3.684	4.188
Mon Repos	7.332	4.424	6.081
Bonam	6.402	4.047	5.392
Rosendaal	3.918	3.118	3.513
Groot Kwartier	7.705	4.189	6.335
Mahaai	12.109	6.477	10.194
Sta. Rosa	6.303	4.129	5.257
Kwarchi	5.714	4.052	5.093
Montaña Abou	5.741	3.872	4.818
Labadera	7.992	4.911	6.842
Seru Lora	8.069	5.233	7.090
Zeelandia	11.554	5.062	8.319
Wishi	3.640	2.678	3.131
Habaai	5.344	4.077	4.693
Mundo Nobo	6.698	4.188	5.551
Domi	4.875	3.356	4.045
Otrobanda	4.082	2.925	3.373
Punda	6.818	3.575	5.582
Scharloo	3.333	2.061	2.658
Parera	6.319	5.143	5.700
Berg Altena	4.783	3.064	3.864
Saliña	7.972	4.768	6.705
Dominguito	7.553	4.886	6.514
Rooi Santu	7.193	4.871	6.280
Koraal Specht	5.404	2.971	3.976
Steenrijk	4.957	3.806	4.338
Koraal Partier	7.455	4.791	6.510
Montaña Rey	5.915	3.784	5.009
Seru Grandi	4.205	3.954	4.096
Spaanse Water	12.139	7.693	10.661
Oostpunt	5.797	3.932	5.086

Uit Map 1 wordt duidelijk dat de zones met lagere inkomens (beneden het gemiddelde huishoudinkomen van Curaçao) voornamelijk geconcentreerd zijn rond Westpunt en omliggende zones, de binnenstad en de zones westelijk rond het Schottegat (regio Uitbreiding Stad West).

De zones met hogere huishoudinkomens liggen vooral op de oostelijke helft van Curaçao en het centrale gedeelte.

Map 1 Gemiddeld huishoudinkomen per zone, Curaçao

De witte gebieden op de kaart zijn zones waar geen huishoudens voorkomen of waar te weinig huishoudens voorkomen.

Huishoudinkomen en aantal kinderen in het huishouden

In tabel 32 wordt het gemiddeld bruto huishoudinkomen uitgesplitst naar geslacht van het hoofd van het huishouden en aantal kinderen (jonger dan 18 jaar) binnen het huishouden.

Een huishouden zonder kinderen heeft op Curaçao gemiddeld een inkomen van circa 4.900 gulden. De zorg voor kinderen brengt extra kosten voor het huishouden met zich mee. Het huishoudinkomen neemt in overeenstemming met deze stelregel tot en met het tweede kind toe, maar daarna daalt het inkomen weer licht.

In hoofdstuk 5 zal duidelijk worden dat een huishouden met veel kinderen een hogere kans heeft om onder de armoedegrens te vallen. Tabel 32 toont aan dat het huishoudinkomen bij drie of meer kinderen al niet meer groeit of zelfs afneemt.

Indien gekeken wordt naar het aantal inkomensstrekkers en het aantal kinderen in het huishouden dan blijkt dat het gemiddelde aantal inkomensstrekkers geleidelijk aan toeneemt naarmate het aantal kinderen stijgt: van 1,7 voor huishoudens zonder kinderen naar 2,5 voor huishoudens met 5 of meer kinderen. Dat betekent dus dat het inkomen van huishoudens met 3 of meer kinderen daalt terwijl het aantal inkomensstrekkers juist toeneemt.

Tabel 32 Gemiddeld bruto huishoudinkomen naar aantal kinderen en geslacht van het hoofd Curacao Census 2011

Tabel 32. Gemiddeld bruto huishoudinkomen naar aantal kinderen en geslacht van het hoofd, Curaçao, Census 2011			
Aantal kinderen in het huishouden	Geslacht van het hoofd		
	Man	Vrouw	Totaal
Geen	5.771	3.774	4.884
1	7.196	4.349	5.876
2	7.647	4.486	6.480
3	7.513	4.165	6.115
4	6.973	3.437	5.256
5 en meer	7.006	4.243	5.337

Een verklaring hiervoor kan gegeven worden met het feit dat de arbeidsparticipatie van het hoofd van het huishouden vanaf het derde kind afneemt en met name de afhankelijkheid van een uitkering toeneemt.

Het patroon van eerst toenemende en dan afnemende huishoudinkomens naarmate het kindertal stijgt is zowel bij huishoudens met een mannelijk als die met een vrouwelijk hoofd zichtbaar. Wel is de toe- en afname bij huishoudens met vrouwelijke hoofden minder sterk dan bij de huishoudens met een mannelijk hoofd en zijn de gemiddelde inkomens zoals altijd flink lager.

De toename van het inkomen bij vijf of meer kinderen bij huishoudens met een vrouwelijk hoofd kan veroorzaakt zijn door toevallige uitschieters, omdat het hier geringe aantallen huishoudens betreft.

Huishoudinkomen en aantal 60-plussers in het huishouden

Een huishouden zonder 60-plussers heeft een inkomen dat dicht tegen het algemeen gemiddelde aan ligt (5.603 versus 5.332) , zo blijkt uit Tabel 33.

Het huishoudinkomen van huishoudens met één 60-plusser ligt duidelijk lager: 4.328 gulden per maand. Dit betreft voor bijna de helft eenpersoonshuishoudens en hun inkomen wordt vaak bepaald door een enkele AOV uitkering.

Hoe meer 60-plussers in het huishouden aanwezig zijn hoe hoger het huishoudinkomen wordt. Dat is ook logisch omdat elke 60-plusser tenminste recht heeft op een AOV uitkering en daarnaast ook een flink deel een aanvullend pensioen heeft opgebouwd. Ook blijkt het gemiddelde aantal inkomensstrekkers toe te nemen naarmate het aantal 60-plussers toeneemt, van 1,7 bij één 60-plusser naar 2,5 bij twee - en 3,6 bij drie 60-plussers. Het verschil, en daarmee ook de hoogte van het huishoudinkomen, wordt echter in belangrijke mate gemaakt doordat meer 60-plussers vaker een tweede inkomen hebben uit pensioen of werk.

Tabel 33 Gemiddeld bruto huishoudinkomen naar aantal 60-plussers en geslacht van het hoofd Curacao Census 2011

Tabel 33. Gemiddeld bruto huishoudinkomen naar aantal 60-plussers en geslacht van het hoofd, Curaçao, Census 2011			
Aantal 60-plussers in het huishouden	Geslacht van het hoofd		
	Man	Vrouw	Totaal
geen	6.712	4.045	5.603
1	5.285	3.678	4.323
2	6.458	5.258	6.243
3	7.641	6.212	6.912
4 en meer	8.838	7.491	8.002

Opmerkelijk is dat andere inkomensbronnen bij deze huishoudens nauwelijks een rol spelen. In meer dan 90 procent van de huishoudens met 60-plussers wordt het huishoudinkomen uitsluitend bepaald door elke combinatie van de bronnen AOV, pensioen en werk.

Omdat meer mannen dan vrouwen aanvullend pensioen ontvangen is het verschil tussen het inkomen van huishoudens met een man en die met een vrouw aan het hoofd voor een groot deel verklaarbaar. Dit verschil is reeds bij de behandeling van de persoonlijke inkomens behandeld.

Huishoudinkomen en aantal personen met een beperking in het huishouden

Ter afsluiting van dit hoofdstuk is de relatie tussen het huishoudinkomen en het voorkomen van leden van het huishouden met een beperking onderzocht. Tabel 34 geeft de resultaten, uitgesplitst naar geslacht van het hoofd van het huishouden en aantallen personen met een fysieke beperking weer.

In de Census zijn aan personen vragen gesteld omtrent fysieke beperkingen, waarbij specifiek gevraagd is of men een van de volgende beperkingen heeft: blind, slechtziend, doof, slechthorend, stom, kan een of beide benen of armen niet behoorlijk bewegen of anders.

Uit de antwoorden blijkt dat blindheid, doofheid en stomheid in geringe aantallen voorkomen bij particuliere huishoudens²⁶. Slecht zien of horen en bewegingsbeperkingen komen daarentegen vaak voor.

Ouderdom komt met gebreken, en het is daarom niet verwonderlijk dat het voorkomen van personen met de genoemde beperkingen een duidelijk relatie heeft met de leeftijd van de persoon.

Tabel 34 Gemiddeld bruto huishoudinkomen naar aantal personen met een fysieke beperking en geslacht van het hoofd, Curaçao Census 2011

Tabel 34. Gemiddeld bruto huishoudinkomen naar aantal personen met een fysieke beperking en geslacht van het hoofd, Curaçao, Census 2011			
aantal personen met fysieke beperking	Geslacht van het hoofd		
	Man	Vrouw	Totaal
Geen	6.555	4.082	5.507
1	5.699	3.516	4.601
2	6.386	4.496	5.653
3 en meer	7.516	5.349	6.705

In huishoudens met een of meer ouderen komt daarom ook vaker personen met een lichamelijke beperking voor²⁷.

Dat Tabel 34 veel weg heeft van Tabel 33 is daarom niet verwonderlijk.

Er zijn zodanig weinig personen die opgegeven hebben een psychische handicap te hebben dat detailanalyse niet zinvol is. Indien er al personen met een psychische beperking in een huishouden voorkomen, dan betreft het bijna altijd een enkele persoon. Het gemiddelde inkomen van huishoudens met of zonder personen met een psychische handicap wijkt ook niet veel van elkaar af: respectievelijk 5.140 en 5.337 gulden bruto per maand.

²⁶ Hierbij is alleen gekeken naar personen die op tenminste één van deze vragen ja heeft geantwoord. Er is geen onderscheid gemaakt naar enkelvoudige of meervoudige beperkingen.

²⁷ Ongeveer driekwart van de verschillen worden door leeftijd verklaard ($R^2=0,88$)

Hoofdstuk 5. Inkomensverdelingen en armoede

Inleiding

Gemeten aan het per capita nationaal inkomen behoort Curaçao samen met een aantal andere Caribische eilanden tot de midden-inkomensgroep van landen in de wereld²⁸. Een redelijk hoog nationaal inkomen is evenwel nog geen garantie dat alle huishoudens en personen binnen die huishoudens over voldoende middelen beschikken om een gezond en welvarend leven te kunnen leiden.

Aanvullende analyse over de verdeling van het nationale inkomen over de verschillende bevolkingsgroepen en het toepassen van de armoedegrens zijn nodig om inzicht te verkrijgen in de inkomenssituatie van het land.

In voorgaande publicaties van het CBS (voornamelijk artikelen in Modus) is vaker ingegaan op de inkomensverdeling en armoede in Curaçao. De gegevens die toen werden gebruikt waren vooral afkomstig uit arbeidskrachtenonderzoeken, budgetonderzoeken en volkstellingen. Een groot gebrek was altijd dat er geen algemeen geaccepteerde armoedegrens bestond. Het belang van een armoedegrens is gelegen in het feit dat daardoor doelgroepen scherp in beeld kunnen worden gebracht, zodat het beleid zich efficiënt kan richten op die doelgroepen, en dat daardoor de ernst van de situatie ook kwantitatief kan worden vastgesteld.

In 2008 publiceerde het CBS de resultaten van het onderzoek naar de berekening van de armoedegrens voor Curaçao. De gebruikte methode werd gekozen in samenspraak met nationale en internationale experts en sluit goed aan bij de internationale praktijk.

Met het beschikbaar komen van inkomensgegevens uit de Census van 2011 kan de analyse met betrekking tot de inkomensverdeling worden geactualiseerd. Dit artikel zal daarom ook met name in het teken staan van de inkomensverdeling en de analyse van de armoede met gebruik van de officiële armoedegrens. Waar mogelijk zal een vergelijking gemaakt worden met de voorgaande volkstellingen en met andere landen.

Methodologie

Gehanteerde methodologie

Om in staat te zijn om armoede gericht te bestrijden is het noodzakelijk om een werkbare definitie van het begrip armoede te hanteren. Daarbij is het tevens van belang dat die definitie door alle instanties die beleidsmatig met het bestrijden van armoede te maken hebben wordt gehanteerd, zodat eenduidigheid in het beleid gegarandeerd wordt.

In dat kader is het gewenst dat door alle sociale partners een armoedegrens wordt vastgesteld en geaccepteerd. In vele landen is reeds een officiële “poverty line” vastgesteld. Nederland kent een voor de politieke besluitvorming gehanteerd begrip “beleidsmatig minimum”.

Het belang van een dergelijke “poverty line” is, zoals reeds naar voren gebracht, gelegen in het feit dat daardoor de doelgroepen scherp in beeld kunnen worden gebracht, zodat het beleid zich efficiënt kan richten op die doelgroepen, en dat daardoor de ernst van de situatie ook kwantitatief kan worden vastgesteld.

Het begrip armoede wordt in dit artikel gedefinieerd in termen van materiële deprivatie. De armoedegrens zoals in 2008 vastgesteld gaat ook van deze dimensie uit.

²⁸ Curaçao: US\$ 19.700 (2009), Bahamas US\$: 20.600 (2012), Barbados: US\$ 15.000 (2012) en Trinidad & Tobago: US\$ 14.700. Bron: CBS Curaçao en World Bank.

Het uitgangspunt daarbij is het vaststellen van een aan de lokale behoeften aangepaste absolute (monetaire) armoedegrens. De armoedegrens is hierbij gedefinieerd als het inkomensniveau waarbij een huishouden nog net voldoende middelen kan aanschaffen om een gezond leven te kunnen leiden.

Internationale vergelijkingen in de gebruikte methodologie

Er zijn andere dimensies van het begrip armoede gedefinieerd, zoals "sociale uitsluiting" door het Nederlandse Sociaal en Cultureel Planbureau en de Wereldbank.

Regeringen in de hele wereld definiëren en meten armoede op een manier die hun eigen omstandigheden en ambities zo goed mogelijk weerspiegelen. Dat is ook logisch omdat landen zelf verantwoordelijk zijn voor het ontwikkelen van beleid voor armoedebestrijding en daarvoor data nodig hebben die de eigen situatie het beste beschrijft.

Armoedemeting gebaseerd op inkomen wordt globaal gezien het vaakst gebruikt, ondanks dat de meeste onderzoekers het erover eens zijn dat met geld niet alle relevante aspecten van armoede te meten zijn.

Desondanks zijn de discussies over alleen al de juiste methode om armoede volgens het inkomensprincipe te meten omvangrijk. In een enquête van de Verenigde Naties onder statistische bureaus blijkt dat deze een breed scala van methoden hebben geadopteerd. De keuze van de gebruikte methode kan echter grote invloed hebben op de uitkomsten, en de gebruiker van de gegevens is zich vaak niet bewust wat de onderliggende keuzes zijn geweest en hoe deze de uitkomsten hebben beïnvloed.

De verscheidenheid van methodologische keuzes maakt het een uitdaging om relevante en betrouwbare vergelijkingen te maken tussen landen. Internationale organisaties zoals de Wereldbank en de Verenigde Naties hebben daarom de grootste moeite om vergelijkbare cijfers te construeren. Dat is niet alleen relevant voor de organisaties zelf, maar ook voor individuele landen om hun armoedevraagstuk te kunnen vergelijken met anderen.

Uit de enquête van de Verenigde Naties blijkt dat de meeste ontwikkelingslanden de basisbehoefte benadering ("Basic Needs") hebben gekozen. De basisbehoeften worden over het algemeen ingedeeld in "voeding" en "overig", waarvan vervolgens de kosten van beide groepen worden bepaald.

De evaluatie toonde echter een breed scala van praktijken. Zo gebruiken de meeste landen, ongeveer twee derde van de ondervraagden, een absoluut begrip van armoede, de genormeerde kosten van de basisbehoeften. Een deel van deze landen hanteren zowel een absolute als een relatieve variant van het armoedebegrip. Ongeveer een derde van de landen hanteren uitsluitend een relatief armoede begrip. Hierbij wordt de armoedegrens gesteld op percentage van een standaardinkomen, bijvoorbeeld het modale inkomen.

Aanvullingen op de methode van de basisbehoeften zijn de zogenaamde minimale basisbehoeften (MBN) of onvervulde basisbehoeften (UBN). In de laatste methode worden ook niet-monetaire indicatoren opgenomen om de dimensies van armoede te meten. Sommige landen verzamelen ook gegevens over " onvervulde basisbehoeften ."

Het *Sociaal-Cultureel Planbureau* definieert armoede in al haar dimensies als "sociale uitsluiting". Kenmerkend voor sociale uitsluiting (als toestand) is dat er sprake is van achterstand op zowel een sociaal-culturele als een economisch-structurele dimensie.

De eerstgenoemde dimensie wordt uiteengelegd in de subdimensies sociale participatie en normatieve integratie.

De tweede hoofddimensie heeft betrekking op verdelingsaspecten en valt uiteen in materiële deprivatie en toegang tot voorzieningen waar iedere burger recht op heeft ('social rights').

Sociale participatie heeft betrekking op deelname aan formele en informele sociale netwerken, ook met betrekking tot vrijetijdsbesteding, sociale ondersteuning, sociaal isolement

Culturele/normatieve integratie heeft te maken met het naleven van centrale waarden en normen die horen bij een actief sociaal burgerschap, de arbeidsethos, de opleidingsbereidheid, het stemgedrag, gebruik/misbruik van sociale voorzieningen, delinquent gedrag.

Materiële deprivatie heeft te maken met een tekort aan elementaire levensbehoeften, schuldenpositie, betalingsachterstanden (hypotheek, krediet, energierekening, huurrekening)

“Social rights” heeft te maken met drempels bij de toegang tot (semi)overheidsvoorzieningen met betrekking tot gezondheidszorg, huisvesting, arbeidsbemiddeling, rechtsbijstand, en ook zakelijke diensten zoals banken en verzekeringsinstellingen.

Actoren in het geval van armoede en armoedebestrijding zijn in deze visie dus zowel de personen binnen het huishouden als de (semi)overheidsinstellingen. Hun beider rol moet daarom worden onderzocht.

Het SCP noemt verder een aantal risicofactoren die een rol spelen bij armoede:

Achtergrondkenmerken (niet of nauwelijks door het beleid te beïnvloeden):

- leeftijd (ouderdom);
- geslacht (vrouwen; genderongelijkheid);
- burgerlijke staat (alleenstaande);
- familie- en gezinssamenstelling (geen/weinig familie, kinderen, alleenstaande ouder);
- sociale afkomst (laag opleidingsniveau ouders);
- etniciteit (westers/niet-westers allochtoon).

Risicofactoren die wel in bepaalde mate door het beleid kunnen worden beïnvloed:

- zelfredzaamheid: lichamelijke/psychische belemmeringen voor zelfstandig functioneren, onvoldoende ICT-vaardigheden, analfabetisme, onvoldoende competenties voor sociaal burgerschap (waaronder onvoldoende ‘bureaucratische vaardigheden’)
- gezondheid: slechte gezondheid, chronisch ziek/gehandicapt, psycho-sociale / psychische problematiek, verslaving;
- opleiding: niet voltooid, laag opleidingsniveau, geringe arbeidsmarktgerichtheid;
- arbeidsmarktpositie: langdurige werkloosheid, arbeidsongeschiktheid, laag gekwalificeerde arbeid;
- inkomen: laag huishoudinkomen, inkomen (langdurig) onder armoedegrens, schulden;
- fysieke en sociale leefomgeving: dakloosheid, huisuitzetting, slechte kwaliteit huisvesting, verblijf in (zorg-)instelling, geen/weinig voorzieningen in woonbuurt (buurthuis, speelterrein e.d.), weinig sociale cohesie, onveiligheid, achterstandswijk, huiselijk geweld;

Het belang van de tweedeling in risicofactoren ligt in het type beleid dat moet worden gevoerd om de het huishouden en de personen binnen dit huishouden uit de armoede te heffen. Bij niet beïnvloedbare achtergrondfactoren zal de nadruk moeten liggen op passieve (financiële) interventies, bij de wel beïnvloedbare factoren zal er meer sprake zijn van actieve (stimulerende) interventies.

Berekening armoedegrens

Huishoudinkomen

Armoede treft mensen, maar armoede kan vaak alleen gemeten worden op het niveau van de huishoudens waarvan deze mensen deel uit maken. Het is tenslotte het huishoudinkomen dat wordt aangewend voor de consumptieve uitgaven van alle huishoudleden. Het huishoudinkomen bepaalt daarmee het (materiële) welvaartsniveau van de personen die in het huishouden aanwezig zijn.

Uitgangspunt van de analyse vormt daarom het huishoudinkomen.

Gebruik makend van de inkomensgegevens die personen tijdens de Census hebben opgegeven moeten er een aantal bewerkingen worden uitgevoerd om huishoudens goed met elkaar te kunnen vergelijken. Van personen werd gevraagd om het bruto of netto inkomen over de voorgaande maand op te geven uit de twee belangrijkste bronnen waaruit inkomen is ontvangen. Niet iedereen was bereid of in staat zijn of haar inkomen op te geven. Deze personen werden dan als non-respons aangemerkt voor wat betreft de inkomensvragen.

Voor de analyse zijn collectieve huishoudens (tehuizen, gevangenis etc.) niet meegenomen. Genoemde aantallen zullen daarom niet optellen tot de totale bevolkingsomvang.

Van bruto inkomen naar netto inkomen

Gezien de definitie van armoede die eerder neerkomt op bestedingen van huishoudens dan op inkomen, moet getracht worden het bruto huishoudinkomen te vertalen naar het netto (besteedbaar) inkomen²⁹.

Daarom worden de bruto persoonlijke inkomens herleid naar netto inkomens door vermindering met de premies sociale verzekering (AOV en AVBZ), voor zover toepasbaar, en het geldende tarief voor de loon- en inkomstenbelasting. Bij de personen die reeds het netto inkomen hadden opgegeven hoefde deze bewerking niet meer plaats te vinden want in de Census van 2011 werd de mogelijkheid geboden om bruto - of netto inkomens op te geven. In de voorgaande tellingen werd alleen het bruto inkomen gevraagd.

Deze methodiek is natuurlijk slechts een benadering van de werkelijkheid omdat hierbij geen rekening gehouden kan worden met extra aftrekposten die de inkomstenbelasting kent.

Van persoonlijk inkomen naar huishoudinkomen

Na berekening om tot netto inkomens te komen zijn de persoonlijke inkomens van alle huishoudleden met een inkomen opgeteld tot het totale huishoudinkomen.

Indien een of meer personen geen inkomen hadden opgegeven (maar wel inkomen hadden), werd het gehele huishouden als non-respons beschouwd.

Ook huishoudens met een huishoudinkomen van 0 zijn uit de berekeningen weggelaten. Hoewel het mogelijk is dat huishoudens in een bepaalde maand geen inkomen kunnen hebben ontvangen is het weglaten van deze huishoudens uit de berekeningen consistent met de gedachte dat de *bestedingen* aan de grond van de armoedeberekeningen liggen. Deze bestedingen worden niet geacht 0 te kunnen zijn.

Standaardisering van het netto huishoudinkomen

Niet alle huishouden zijn gelijk van samenstelling. Zo zijn er alleenstaanden, gehuwden of samenwonenden met of zonder kinderen, meergezinshuishoudingen, elk met meerdere samenstellingsvormen. Daarom wordt het netto huishoudinkomen gestandaardiseerd naar één type huishouden: het eenpersoonshuishouden. Dat gebeurt door middel van het door de OECD (*Organization for Economical Cooperation and Development*) ontwikkelde equivalentiefactor. Deze methode wordt ook door EUROSTAT, het statistische bureau van de Europese Gemeenschap toegepast om internationale vergelijkingen te maken.

Ieder huishouden krijgt volgens deze methode een schaalfactor die afhankelijk is van het aantal personen in het huishouden. De schaalwaarde wordt bepaald door aan de eerste volwassene in het huishouden de factor 1 toe te kennen, aan iedere volgende persoon van 14 jaar en ouder een factor 0,5 en tenslotte aan elk kind beneden de 14 jaar een factor van 0,3. De som van alle individuele factoren bepaalt de huishoudfactor. Het huishoudinkomen wordt tenslotte gedeeld door deze factor om het gestandaardiseerde huishoudinkomen te verkrijgen.

²⁹ Het besteedbare inkomen hoeft niet geheel geconsumeerd te worden, een huishouden kan ook een deel sparen. Verondersteld wordt dat huishoudens met een laag inkomen weinig of niet kunnen sparen, zodat het besteedbare inkomen ook consumptief aangewend wordt.

Inkomensverdeling

Door alle huishoudens in volgorde van laag naar hoog inkomen te rangschikken kunnen vijf groepen van gelijke aantallen huishoudens worden gemaakt, de zogenaamde quintielengroepen. Ieder quintiel bevat 20 procent van alle huishoudens, gerangschikt van laagste inkomens naar hoogste inkomen. Per quintiel wordt het totaalinkomen van alle huishoudens tezamen berekend. Vervolgens wordt het aandeel van elk quintiel in het totaal van alle inkomens over alle groepen berekend.

Tabel 35 geeft de uitkomsten van deze rekenmethode. De uitkomsten voor 2011 zijn vergeleken met de twee voorgaande tellingen.

Bij een perfecte verdeling van de inkomens zou iedere 20 procentgroep ook twintig procent van het totaalinkomen ter beschikking hebben. In werkelijkheid beschikt de armste groep in 2011 slechts over 5 procent van het totaalinkomen, en de rijkste groep over iets minder dan de helft.

Tabel 35 Inkomensaandelen van 20%-huishoudgroepen, Curaçao

Tabel 35. Inkomensaandelen van 20%-huishoudgroepen, Curaçao			
	1992	2001	2011
	%		
1e (laagste) 20% groep	4	4	5
2e 20% groep	10	9	10
3e 20% groep	16	15	14
4e 20% groep	24	24	23
5e (hoogste) 20% groep	46	47	48
Totaal	100	100	100
verhouding inkomensaandeel hoogste groep t.o.v. laagste groep	10,6	11,4	9,5
GINI	0,412	0,423	0,415
Bron: CBS; gestandaardiseerd netto huishoudinkomen			

Een maat om de inkomensongelijkheid te meten is de verhouding van het inkomensaandeel van de rijkste groep huishoudens ten opzichte van dat van de armste huishoudens. Deze factor komt uit op 9,5 in 2011³⁰. De groep rijkste huishoudens heeft een inkomensaandeel dat bijna tien maal zo hoog is dan dat van de groep armste huishoudens.

De ongelijkheid is vergeleken met 2001 wel verminderd, toen de factor nog 11,4 was.

Een andere ongelijkheidsmaat is de zogenaamde GINI coëfficiënt³¹. Deze maat heeft een waarde tussen 0 (perfect gelijkheid) en 1 (volkomen ongelijk). Hoe lager de coëfficiënt hoe minder ongelijk de inkomensverdeling. De GINI meet de ongelijkheid voor alle inkomensgroepen en is daarom nauwkeuriger dan de gehanteerde maat in de vorige paragraaf.

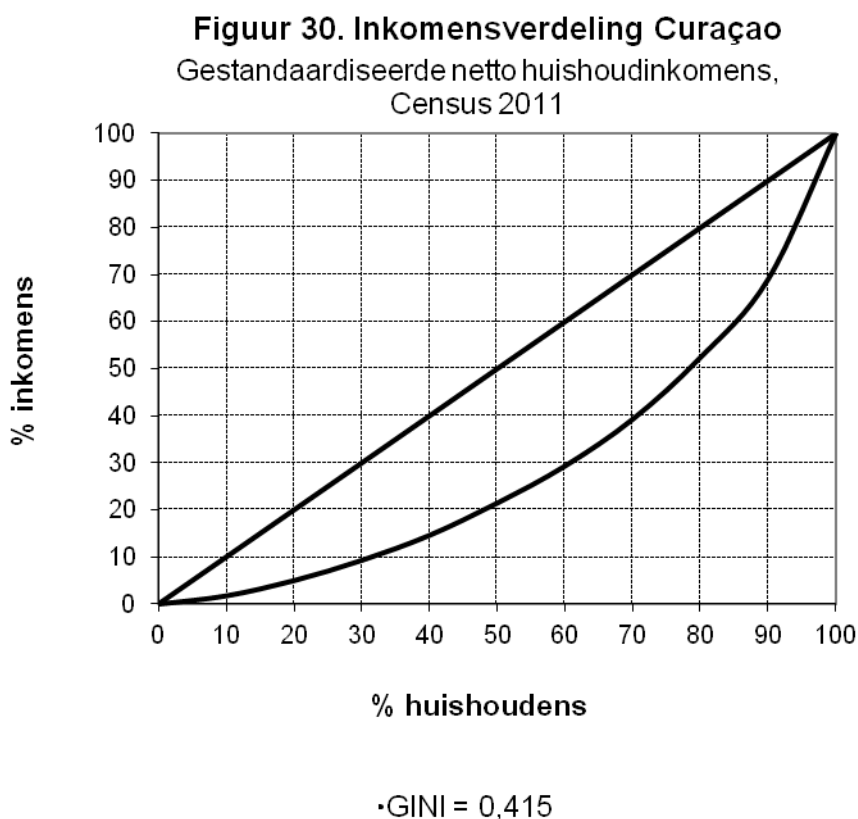
De inkomensongelijkheden zijn volgens de GINI methode in 2011 ook afgenomen in vergelijking met 2001. Aan de ene kant is het inkomensaandeel van de armste groepen en de rijkste groepen toegenomen, maar aan de andere kant is die van de middengroep afgenomen. Hierdoor is de afname niet zo groot.

De resultaten van de Census van 1992 tonen aan dat bovenstaande ontwikkeling al langer aanhoudt: een dalend aandeel van de middengroep en een toenemend aandeel van de rijkste groep.

³⁰ Het verschil is berekend op onafgeronde cijfers.

³¹ Naar de Italiaanse Statisticus Corrado Gini die deze methode van meting van inkomensongelijkheid heeft ontwikkeld. De GINI meet het oppervlakte tussen de Lorenzcurve en de rechte lijn van de perfecte inkomensverdeling en deelt deze door de totale oppervlakte bij perfecte inkomensverdeling.

Figuur 30 Inkomensverdeling Curaçao

In figuur 30 is voor Curaçao de zogenaamde Lorenz-curve weergegeven. Deze is de kromme lijn in het onderste deel van de figuur die (cumulatief) aangeeft welk deel van de huishoudens welk deel van het totaalinkomen tot hun beschikking heeft. De rechte lijn geeft de situatie weer indien er sprake zou zijn van een perfecte inkomensverdeling. De GINI coëfficiënt is de verhouding tussen de oppervlakte van het gebied dat zich bevindt tussen de Lorenz-curve en de rechte lijn en het oppervlakte van de onderste driehoek in haar geheel.

In tabel 36 wordt de factor inkomensaandeel 20% hoogste groep ten opzichte van het inkomensaandeel van de 20% laagste groep vergeleken voor een aantal Latijnsamerikaanse landen en een selectie van hoge-inkomenslanden. Opvallend zijn de grote fluctuaties tussen de verschillende landen in de regio, van hoge factoren voor landen als Bolivia, Haïti en Honduras, tot beduidend lagere factoren voor landen als Nicaragua, Jamaica en St. Lucia, die net als Curaçao een factor beneden de 10 hebben.

Deze factoren zijn vergelijkbaar met hoge-inkomen landen als de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk, maar zijn minder laag dan in landen zoals Nederland en Duitsland.

Tabel 36 Inkomensaandelen hoogste en laagste quintielen, internationale vergelijking

Tabel 36. Inkomensaandelen hoogste en laagste quintielen, internationale vergelijking				
	jaar van waarneming	Laagste 20%	Hoogste 20%	verhouding hoogste / laagste
Latijns-Amerika en Cariben				
Argentinië	2010	4,4	49,4	11,2
Bolivia	2008	2,1	59,3	28,2
Brazilië	2009	2,9	58,6	20,2
Chili	2009	4,3	57,7	13,4
Colombia	2010	3	60,2	20,1
Costa Rica	2009	3,9	55,9	14,3
Curaçao	2011	5	47,6	9,5
Dom. Republiek	2010	4,7	52,8	11,2
Ecuador	2010	4,3	53,8	12,5
El Salvador	2009	3,7	53,1	14,4
Guatemala	2006	3,1	60,3	19,5
Haïti	2001	2,4	63,4	26,4
Honduras	2009	2	59,9	30
Jamaica	2004	5,4	51,6	9,6
Mexico	2010	4,9	52,8	10,8
Nicaragua	2005	6,2	47,2	7,6
Panama	2010	3,3	56,4	17,1
Paraguay	2010	3,3	56,4	17,1
Peru	2010	3,9	52,6	13,5
St. Lucia	1995	5,2	48,3	9,3
Suriname	1999	3,2	56,9	17,8
Uruguay	2010	4,9	50,9	10,4
Venezuela	2006	4,3	49,4	11,5
Hoog-inkomen landen				
Nederland	1999	7,6	38,7	5,1
Verenigd Koninkrijk	1999	6,1	44	7,2
Verenigde Staten	2000	5,4	45,8	8,5
Duitsland	2000	8,5	36,9	4,3

Bron: CBS Curaçao en World Bank

Head Count Index en Poverty Gap Index

De Wereldbank en ook de Verenigde Naties hanteren een aantal armoedeindicatoren die de mate van armoede in een land weergeven. Een tweetal indicatoren zijn in dit verband de zogenaamde “Head Count Index” en de “Poverty Gap Index”.

De “Head Count Index” geeft het aandeel personen weer die beneden de armoedegrens leven. De “Poverty Gap Index” probeert daarnaast aan te geven wat het inkomenstekort is die dit deel van de bevolking verhindert om boven de armoedegrens uit te stijgen. Daartoe wordt het gezamenlijke inkomenstekort van alle arme personen gedeeld door de totale bevolking. Als percentage berekend geeft de index aan welk percentage iedereen van zijn inkomen zou moeten overdragen om het inkomenstekort van de armen op te heffen.

De algemene formule voor beide “Poverty indices” is als volgt:

$$P(\alpha) = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^q \left(1 - \frac{y_i}{\pi} \right)^\alpha$$

waarbij q de omvang van de bevolking onder de armoedegrens is, n de totale bevolking, y het inkomen van de persoon onder de armoedegrens, π de armoedegrens en α de parameter die het type index bepaalt.

Indien α gelijk aan 0 is, dan is de formule gelijk aan de “Head Count Index”. Is α gelijk aan 1 dan wordt de formule de “Poverty Gap Index”.

Een bijzondere vorm van de “Poverty Gap Index” wordt verkregen door α gelijk aan 2 te maken. Daarbij wordt het verschil tussen het inkomen en de armoedegrens gekwadraterd. Deze zogenaamde “Foster-Greer-Thorbecke” (FGT2) index heeft als extra eigenschap dat aan de armste van de armen extra weging wordt gegeven, want hoe verder verwijderd van de armoedegrens hoe meer weging aan het

inkomenstekort van die persoon wordt gegeven. De FGT2 index geeft daardoor beter inzicht in de diepte van de armoede.

Teneinde deze indices te kunnen berekenen is het noodzakelijk te berekenen welke huishoudens onder de armoedegrens vallen. Daarvoor wordt gebruik gemaakt van de officiële armoedegrens zoals door het CBS in 2008 gepubliceerd. Daarvoor moet de uitkomst eerst worden aangepast met de prijsontwikkelingen die zich tussen augustus 2008 en maart 2011 (de rapportagemaand zoals gehanteerd bij de inkomensvragen in de Census) hebben afgespeeld.

De armoedegrens van 2008 werd voor een eenpersoonshuishouden berekend op een maandbedrag van NAF. 1.045,-. Indexering hiervan met de prijsontwikkelingen tussen augustus 2008 en maart 2011 op basis van het consumenten prijsindexcijfer levert een armoedegrens op van NAF. 1080,- voor de Census van 2011. Terugrekenen naar de Census van 2001 levert een armoedegrens op van NAF. 830,-. Voor de Census van 1992 komt de armoedegrens uit op NAF. 647,-

Vermeld moet worden dat het indexeren van de armoedegrens over een langere tijdsperiode niet aanbevelenswaardig is. Consumptiepatronen veranderen in de loop van de tijd hetgeen tot aanpassingen in de componenten en onderlinge wegingen van het rekensysteem zal leiden. De hierna volgende gegevens voor de oudere censusjaren dienen daarom met de nodige voorzichtigheid bekeken te worden.

In tabel 37 worden de resulterende armoede indicatoren voor de drie censusjaren vermeld.

In 2011 bevindt zich een kwart van de huishoudens beneden de armoedegrens. Ten opzichte van de vorige tellingen is dit een behoorlijke afname.

Een mogelijke verklaring hiervoor kan zijn dat de gemiddelde huishoudgrootte in de lagere inkomensklassen is afgenomen. Tussen 2001 en 2011 is gedaald de gemiddelde huishoudgrootte van de groep huishoudens met het laagste inkomen van 3,2 naar 2,6. Ook in de daarop volgende groep neemt de huishoudgrootte in vergelijkbare mate af. Tegelijkertijd blijft het aantal inkomensstrekkingen per huishouden in dezelfde periode ongeveer gelijk. Een huishouden kan daardoor eerder boven de armoedegrens uitkomen.

Tabel 37 Poverty Indices Curaçao

Tabel 37. Poverty Indices Curaçao			
	Headcount Index	Poverty Gap Index	FGT2 Index
2011	25,1	8,9	4,2
2001	33,7	14,8	8,3
1992	36,8	16	9,2

Bron: CBS Curaçao

Uit tabel 37 valt op te maken dat het inkomenstekort van arme huishoudens tussen 1992 en 2011 aanzienlijk is geslonken. Ook de diepte van het inkomenstekort is flink afgenomen. Arme huishoudens bevinden zich in 2011 minder ver onder de armoedegrens dan in de voorgaande censusjaren.

Niettegenstaande de afname in het percentage huishoudens beneden de armoedegrens is het aandeel nog steeds hoog te noemen. Het probleem van de armoede blijft in Curaçao aan de orde.

In tabel 38 wordt een vergelijking met andere landen in de regio gemaakt. Curaçao neemt daarin een middenpositie in, samen met landen als Panama, Peru en Venezuela. Veel lagere indices zijn te vinden voor Bahamas, Chili en Uruguay. Meer dan de helft van de huishoudens van Bolivia, Haïti, Honduras en Mexico bevindt zich onder de armoedelijn.

Bedacht moet evenwel worden dat de hier gepresenteerde indices berekend zijn met behulp van de nationale armoedegrenzen. Deze grenzen kunnen voor ieder land verschillend zijn naar gelang de methode van vaststelling van de armoedegrens. De Verenigde Naties en de Wereldbank hanteren daarom geharmoniseerde armoedegrenzen in de vorm van koopkracht gecorrigeerde pariteiten ("PPP: Purchasing Power Parities"). Het nadeel van deze methode is echter dat voor alle landen een uniforme grens

getrokken wordt van bijvoorbeeld PPP\$ 2,- per persoon per dag. Voor landen met hogere inkomens is dit niet realistisch³².

Tabel 38 Head Count Index, Internationale vergelijking

Tabel 38. Head Count Index, internationale vergelijking		
	index	jaar van waarneming
Bahamas	9,3	2001
Bolivia	51,3	2009
Brazilië	21,4	2009
Chili	14,4	2011
Colombia	32,7	2012
Costa Rica	20,3	2012
Curaçao	25,1	2011
Dom. Republiek	40,9	2012
Ecuador	27,3	2012
El Salvador	34,5	2011
Guatemala	53,7	2011
Haïti	77,0	2001
Honduras	60,0	2010
Jamaica	17,6	2010
Mexico	52,3	2010
Nicaragua	42,5	2009
Panama	27,6	2011
Paraguay	32,4	2011
Peru	25,8	2012
Uruguay	8,4	2012
Venezuela	25,4	2012

Bron: CBS Curaçao en World Bank: nationale armoedegrenzen

Huishoudens en armoede grens

Een aantal kenmerken van huishoudens zullen hieronder beschreven worden in het licht van hun relatie met de armoedegrens..

Huishoudens onder en boven de armoedegrens

Armoedegrens en kenmerken van het hoofd van huishouden

Tabel 39 geeft voor een aantal kenmerken van het hoofd van het huishouden de percentages huishoudens die een inkomen hebben dat onder e armoedegrens valt.

Huishoudens waar een vrouw het hoofd is, hebben een dubbel grote kans (35% t.o.v. 17%) om arm te zijn dan wanneer het hoofd een man is. Deze omstandigheid heeft er alles mee te maken dat bij een gehuwd echtpaar de man traditioneel als hoofd wordt aangemerkt. Indien een vrouw het hoofd is, is er vaak sprake van een ongehuwde vrouw die naast de zorg voor het inkomen ook de zorg voor de kinderen heeft.

Vooral huishoudens met een hoofd dat werkzoekend is lopen gevaar in armoede terecht te komen. Tweederde van deze huishoudens bevinden zich beneden de armoedegrens. Dat is dubbel zo vaak als wanneer het hoofd economisch niet actief is. In deze laatste groep zijn veel ouderen. De kans op armoede is net 16 procent voor huishoudens waar het hoofd een baan heeft.

³² Voor Curaçao zijn nog geen koopkrachtpariteiten beschikbaar. Maar gebruik makend van de reguliere wisselkoersen komt de armoedegrens van NAF. 1.080,- per capita uit op bijna \$ 8,-. Ook al is dit bedrag dus geen koopkrachtpariteit, de hoogte geeft wel aan dat PPP\$ 2,- erg laag is.

Tabel 39 Percentages huishoudens onder de armoedegrens naar kenmerken van het hoofd van het huishouden, Curacao Census 2011

Tabel 39. Percentages huishoudens onder de armoedegrens naar kenmerken van het hoofd van het huishouden, Curaçao, Census 2011					
Geslacht hoofd	% beneden de armoedegrens	Economische status hoofd	% beneden de armoedegrens	burgerlijke staat hoofd	% beneden de armoedegrens
man	17,5	werkend	16,4	ongetrouwd	31,8
vrouw	34,8	werkzoekend	67,4	getrouwd	16,4
		Niet actief	36,3	weduwe/weduwna	31,0
				ar	18,8
				gescheiden	
Eerste bron van inkomen hoofd	% beneden de armoedegrens	Opleidingsniveau hoofd	% beneden de armoedegrens	Leeftijd van het hoofd	% beneden de armoedegrens
werk	16,0	primair of minder	41,9	15-24	31%
AOV	46,6	secundair, eerste	29,2	25-34	23%
pensioen	9,7	secundair, tweede	14,3	35-44	23%
Uitkering	82,3	tertiair, eerste	4,3	45-54	23%
		tertiair, tweede	3,0	55-64	24%
				65+	30%

In de groep huishoudens waar het hoofd een baan heeft is het percentage arme huishoudens weliswaar laag, maar omdat deze groep verreweg het grootst is, is het aantal arme huishoudens vergelijkbaar met het aantal huishoudens met een niet actief hoofd. Beleidsmatig moet de groep werkende hoofden van huishoudens daarom ook niet veronachtzaamd worden³³.

Het percentage huishoudens onder de armoedegrens is hoger bij ongehuwde en verweduwde hoofden van die huishoudens, meer dan 30 procent, terwijl bij gehuwde en gescheiden hoofden de percentages veel minder zijn: 16 en 19 procent.

Als de belangrijkste bron van inkomen van het hoofd van het huishouden een inkomen uit werk is, heeft circa 16 procent van die huishoudens een huishoudinkomen beneden de armoedegrens. Dat is een veel lager percentage dan wanneer de AOV of een uitkering als belangrijkste bron wordt opgegeven (resp. 47 en 82%). Toch is die 16 procent niet het laagste percentage, want bij huishoudens waar het hoofd een pensioen als eerste inkomen heeft, is nog geen tien procent arm.

Interessant is om ook het tweede inkomen van het hoofd in beschouwing te nemen.

- Bij de huishoudens die onder de armoedegrens vallen blijkt dat het hoofd vrijwel nooit een tweede inkomen heeft.
- Bij huishoudens die boven de armoedegrens uitkomen, blijkt dat van de hoofden die inkomen uit werk als eerste bron aangeven, circa 80 procent geen aanvullend inkomen hebben. De rest, 20 procent, kan dit eerste inkomen aanvullen met een pensioenuitkering, AOV of een tweede baan. Indien AOV het primaire inkomen is heeft 40 procent van de hoofden een aanvullend inkomen uit pensioen of een bijbaan. Bij hoofden van huishoudens die als belangrijkste bron van inkomen pensioen ontvangen, ontvangt bijna 60 procent ook AOV. Opvallend is dat circa 30 procent aangeeft geen tweede inkomen te ontvangen.

Hoe hoger de opleiding van het hoofd van het huishouden, hoe kleiner de kans dat het huishouden in armoede geraakt. Als het hoofd slechts primair onderwijs of minder heeft gevolgd, is de kans op armoede meer dan 40 procent. Met een hoge opleiding is de kans gering: 3 procent bij een universitaire studie.

³³ De ILO (International Labour Organization) omschrijft deze situatie als de "working poor" en benadrukt in de meer recente jaren dat ook aan deze groep de nodige aandacht geschonken moet worden.

Als naar de leeftijd van het hoofd van het huishouden wordt gekeken dan valt op dat vooral huishoudens met een jong (15-24 jaar) en met een oud hoofd (65+) vaker dan gemiddeld onder de armoedegrens vallen. De verschillen zijn evenwel niet zo groot als bij andere kenmerken van het hoofd, zoals opleidingsniveau. Bij de oudere hoofden wordt het percentage vooral beïnvloed door een groot aantal alleenstaanden die een enkele AOV uitkering hebben.

De meeste jongere hoofden hebben een inkomen uit werk, maar dit inkomen, eventueel aangevuld met een tweede inkomen, meestal ook uit werk, is duidelijk niet altijd genoeg om boven de armoedegrens uit te komen.

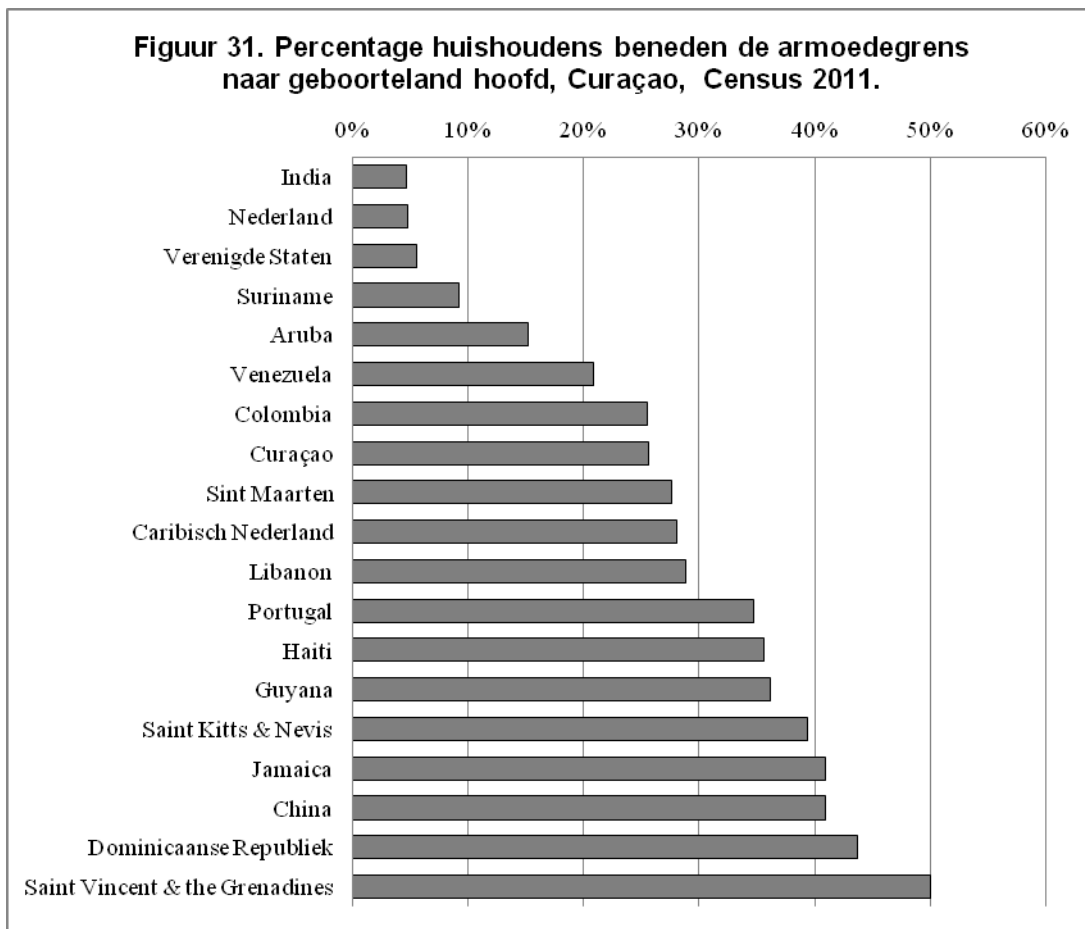
Het percentage huishoudens dat onder de armoedegrens valt varieert flink bij analysering van de uitkomsten uitgesplitst naar geboorteplaats van het hoofd. Figuur 31 geeft dat duidelijk aan.

Regionaal bekeken valt op dat de percentages voor Curaçao, Sint Maarten en Caribisch Nederland allen rond het algemeen gemiddelde fluctueren, maar die voor huishoudens waar het hoofd uit Aruba of Suriname afkomstig is aanzienlijk lager zijn, voor huishoudens met een Surinaams hoofd zelfs beneden de tien procent.

Voor de overige landen in de regio varieert het percentage huishoudens beneden de armoedegrens tussen iets meer dan 20 procent (Venezolaanse hoofden, rond het algemeen gemiddelde (Colombiaanse hoofden), naar 50 procent (Saint Vincent & The Grenadines) .

Bij de overige geboortelanden van het hoofd van het huishouden zijn de percentages huishoudens beneden de armoedegrens het laagste bij de landen Nederland, de Verenigde Staten en India, 5 à 6 procent.

Figuur 31 Percentage huishoudens beneden de armoedegrens naar geboorteland hoofd, Curaçao Census 2011

Voor de overige in de figuur opgenomen geboortelanden van het hoofd van het huishouden zijn de percentages weer aanzienlijk hoger, tussen de 30 en 40% van de huishoudens met een hoofd afkomstig uit Portugal, Libanon en China leven beneden de armoedegrens.

Armoedegrens en kenmerken van huishouden

Tabel 40 geeft een selectie van algemene huishoudkenmerken weer en de bijbehorende percentages van de huishoudens met die kenmerken die een inkomen beneden de armoedegrens hebben.

Er is een duidelijke relatie tussen huishoudgrootte en huishoudinkomen. Alleenstaanden en grotere huishoudens, vanaf vijf personen en meer, hebben een grotere kans om onder de armoedegrens te vallen.

Ook het kindertal binnen het huishouden doet de kans om onder de armoedegrens te komen toenemen. Vanaf drie kinderen neemt het percentage huishoudens onder de armoedegrens snel toe. Bij vier of meer kinderen zijn al meer dan de helft van het aantal huishoudens onder de grens.

Opvallende uitkomsten zijn er ook wanneer gekeken wordt naar het aantal 60-plussers in het huishouden. Daar waar er slechts één persoon van 60 jaar en ouder aanwezig is, is het percentage huishoudens onder de armoedegrens hoog: 52 procent. De voornaamste oorzaak hiervan is dat deze huishoudens voor de helft bestaan uit alleenstaande personen die rond moeten zien te komen met een enkele AOV uitkering.

Zodra meerdere 60-plussers in het huishouden aanwezig zijn daalt het percentage drastisch. Dat komt doordat iedereen die de leeftijd van 60 jaar heeft bereikt recht heeft op AOV en veel van hen daarnaast nog een aanvullende pensioen ontvangen en/of nog extra inkomen uit een job.

Tabel 40 Percentages huishoudens onder de armoedegrens naar enkele huishoudkenmerken, Curaçao Census 2011

Tabel 40. Percentages huishoudens onder de armoedegrens naar enkele huishoudkenmerken, Curaçao, Census 2011							
Huishoud-grootte	% beneden de armoedegrens	Aantal kinderen	% beneden de armoedegrens	Aantal 60-plussers	% beneden de armoedegrens	huishoud samenstelling	% beneden de armoedegrens
1	32,2	0	23,1	geen	31%	geen kerngez.	23%
2	20,2	1	25,2	1	52%	1 Kerngez. plus	26%
3	20,9	2	26,4	2	16%	2 kerngez. +	30%
4	21,5	3	39	3+	12%	3 kerngez. +	31%
5	29,3	4	56,5			1 kerngez.	21%
6+	39,2	5	66,3			man alleen	25%
		6+	69			vrouw alleen	38%

Als gekeken wordt naar de samenstelling van het huishouden dan valt vooral op dat alleenstaande vrouwen vaker onder de armoedegrens vallen dan alleenstaande mannen. Een huishouden bestaande uit één kerngezin heeft het laagste percentage, gevolgd door “geen kerngezin” (niemand heeft een relatie met elkaar). Grotere huishoudens, bestaande uit meerdere kerngezinnen, al dan niet met inwonenden, hebben een wat hogere kans om onder de armoedegrens te vallen.

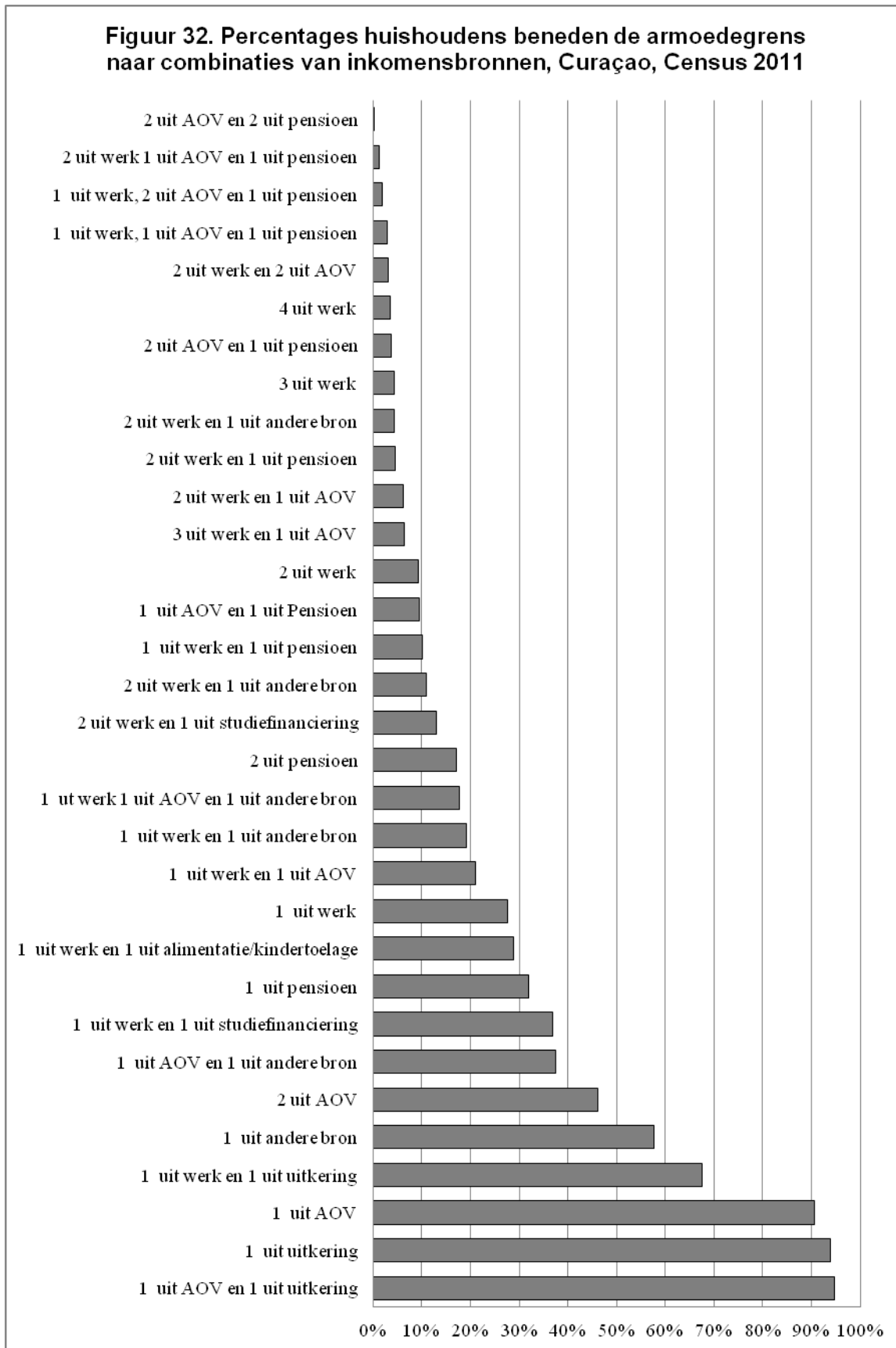
In figuur 32 worden voor de meest voorkomende combinaties van inkomensbronnen de percentages huishoudens gegeven die onder de armoedegrens vallen³⁴.

Meerder inkomens uit werk en pensioen, aangevuld met andere bronnen van inkomens leveren de laagste percentages arme huishoudens op. Zolang lagere inkomsten uit AOV aangevuld kunnen worden met additionele inkomsten, blijven de percentages huishoudens onder de armoedegrens laag.

De percentages worden snel hoger naarmate het huishouden het met minder inkomensbronnen moet doen, vooral wanneer de eerste bron AOV of een uitkering betreft. De hoogste percentages huishoudens onder de armoedegrens zijn te vinden bij huishoudens die rond moeten komen met een enkele uitkering, een enkele AOV, of een combinatie van één AOV en één uitkering.

³⁴ Huishoudens zonder inkomen zijn hier niet in opgenomen.

Figuur 32 Percentages huishoudens beneden de armoedegrens naar combinaties van inkomensbronnen Curaçao Census 2011

Armoedegrens en geografische spreiding

Voor de Census van 2011 is de spreiding van de armoede over zones nader bekeken. Per geografische eenheid is het percentage huishoudens dat een inkomen heeft beneden de in dit artikel gehanteerde armoedegrens berekend. In Tabel 41 worden de zones met de laagste en hoogste percentages huishoudens beneden de armoedegrens weergegeven³⁵.

In Curaçao komen de hoogste percentages huishoudens met een inkomen beneden de armoedegrens voor in de zones Fortuna en Tera Pretu. Meer dan de helft van de huishoudens in deze zones leven beneden de armoedegrens. De situatie is niet veel beter in zones als Flip, Otrabanda, Scharloo en Tera Pretu.

De minste arme huishoudens zijn te vinden in Spaanse Water en Mahaai en Zeelandia.

Tabel 41 Zones met de laagste en hoogste percentages huishoudens onder de armoedegrens Curacao Census 2011

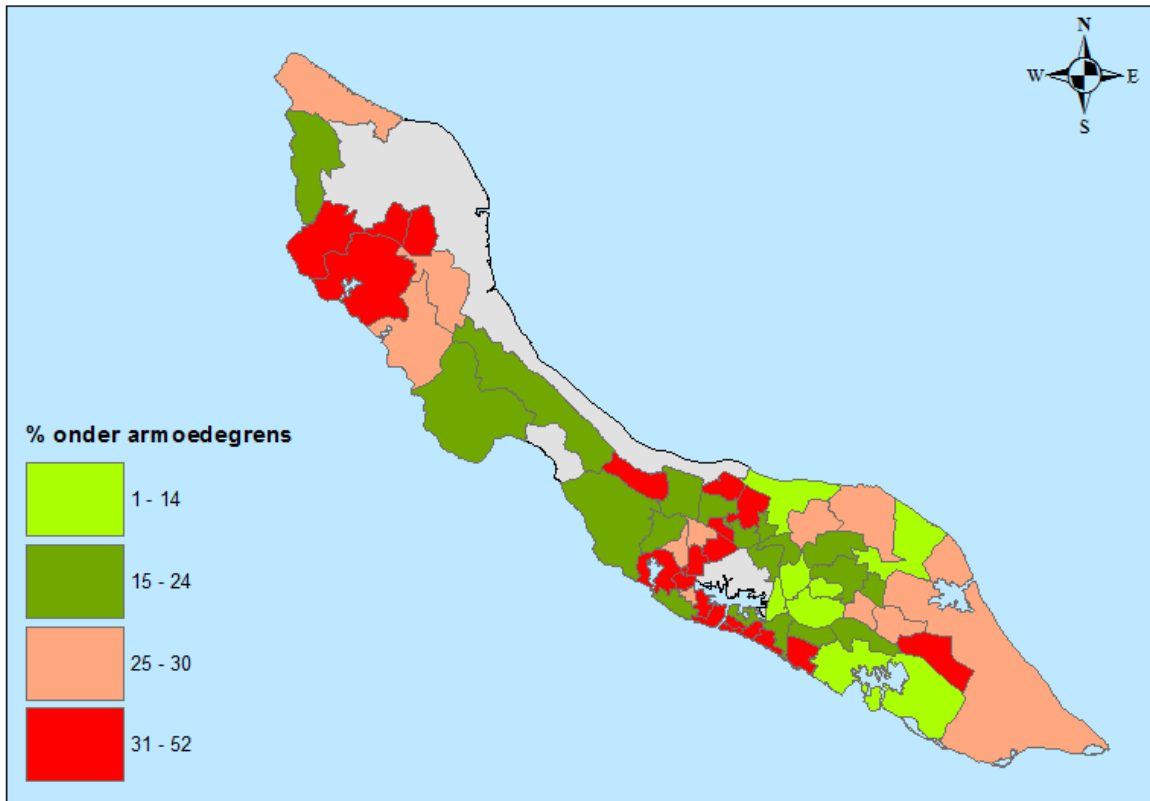
Tabel 41. Zones met de laagste en hoogste percentages huishoudens onder de armoedegrens, Curaçao, Census 2011	
Laagste	
Spaanse Water	5,1%
Mahaai	7,9%
Zeelandia	8,7%
Rancho	11,9%
Seru Lora	14,3%
Koraal Partier	14,4%
Labadera	14,6%
Saliña	15,5%
Groot Piscadera	16,4%
Groot Kwartier	16,8%
Hoogste	
Koraal Specht	37,0%
Wishi	37,9%
Rosendaal	38,3%
Berg Altena	39,2%
Kanga/Dein	39,7%
Flip	42,6%
Otrabanda	42,9%
Scharloo	46,0%
Tera Pretu	50,6%
Fortuna	52,4%

De uitkomsten zijn niet verrassend te noemen, doordat ook alle voorgaande volkstellingen eenzelfde beeld schetsten. Armoede is erg wijkgebonden en komt in bepaalde regio's in Curaçao het vaakst voor.

Zoals uit Map2 blijkt concentreren de zones met hogere tot zeer hoge percentages huishoudens onder de armoedegrens zich met name oostelijk en zuidelijk van het Schottegat, en verder in het zuidelijk deel van Banda Abou en Westpunt en omgeving.

³⁵ Zones met zeer weinig inwoners zijn niet meegenomen. Voor een compleet overzicht van alle zones wordt verwezen naar de tabel 70 in Bijlage 1 van deze publicatie..

Map 2 Percentages huishoudens onder de armoedegrens naa zone Curaçao

Hoofdstuk 6. Speciale analyses

Inkomensverschillen man en vrouw

Inleiding

In hoofdstuk 3 werd reeds melding gemaakt van de verschillen in inkomen tussen mannen en vrouwen. Dat betrof daar verschillen in bruto maandinkomens gemiddeld voor alle vrouwen en mannen met een inkomen, gemeten in de Census 2011. Gemiddeld is het verschil aldus gemeten bijna 50 procent, maar de discrepantie loopt op naarmate de leeftijd vordert. Voor jongeren (15-24 jaar) bedraagt het verschil 21 procent, om geleidelijk op te lopen naar 72 procent in de hoogste leeftijdsklasse (65 jaar en ouder).

In de voorgaande Census (2001) was het verschil 64 procent. Er is dus duidelijk ontwikkeling gaande die de verschillen tussen de geslachten vermindert.

Dit proces is internationaal aanwezig. Als oorzaken daarvoor wordt gewezen op het verbeterde opleidingsniveau van vrouwen, de hogere arbeidsparticipatie en daarmee samenhangend het verder verdwijnen van de traditionele rol die de vrouw speelt als huisvrouw.

In tabel 42 worden de verschillen in bruto maandinkomen uit de belangrijkste bron van inkomen tussen man en vrouw naar economische status uitgesplitst. Voor de werkenden is het beloningsverschil 37 procent.

De verschillen zijn groter voor werkzoekenden en economisch niet-actieven, respectievelijk 43 en 50 procent.

Tabel 42 Bruto maandinkomen uit eerste bron naar geslacht en economische status, Curaçao Census 2011

Tabel 42. Bruto maandinkomen uit eerste bron naar geslacht en economische status, Curaçao, Census 2011				
Economische status	Inkomen			% verschil man/vrouw
	Man	Vrouw	Totaal	
Werkend	3.988	2.913	3.433	37%
Werkzoekend	1.665	1.162	1.320	43%
Economisch niet-actief	2.126	1.418	1.695	50%

Uit de analyses in hoofdstuk 3 zijn de verschillen voor de werkzoekenden grotendeels verklaard doordat blijkt dat werkzoekende vrouwen veel vaker rond moeten zien te komen met een uitkering (Onderstand), en mannen vaker een (hoger) inkomen uit een job of andere bronnen hebben.

Bij economisch niet-actieven is het verschil goed verklaarbaar doordat deze groep, waar zij een inkomen hebben, vooral bestaat uit 60-plussers. Hier is er een groot verschil te zien bij het aantal mannen dat naast een AOV ook een aanvullend pensioen heeft, dat veel groter is dan het aantal vrouwen. Een belangrijke oorzaak hiervoor ligt in de lagere arbeidsparticipatie van vrouwen vroeger.

De Census biedt voor diepere analyse van de inkomensverschillen van werkzoekenden en economisch niet-actieven weinig verdere details. Voor de werkende bevolking zijn meer variabelen beschikbaar die een analyse voor de verschillen in inkomen tussen man en vrouw kunnen toelichten. In het navolgende zal daarom uitsluitend naar de inkomensverschillen tussen mannen en vrouwen worden gekeken voor de werkende bevolking.

Inkomensverschillen van werkend mannen en vrouwen

Het genoemde verschil in beloning tussen werkende mannen en vrouwen van 37 procent is een algemeen gemiddelde waar geen rekening is gehouden met verschillen in leeftijd, opleiding, beroep of duur van de werkweek.

In Tabel 43 zijn de gemiddelde inkomens van de werkende mannen en vrouwen herberekend naar gemiddeld uurloon. Ook is een onderscheid gemaakt naar leeftijd van de persoon. Het bruto uurloon is berekend aan de hand van het belangrijkste inkomen van de persoon met als inkomensbron werk. Dit voorkomt dat inkomen dat niet uit werk afkomstig is wordt meegenomen in de cijfers³⁶.

Tabel 43 Bruto uurloon werkenden naar geslacht en leeftijd Curacao Census 2011

Tabel 43. Bruto uurloon werkenden naar geslacht en leeftijd, Curaçao, Census 2011				
Eerste bron van inkomen = Werk				
Leeftijd	bruto uurloon werkende			verschil man/vrouw
	Man	Vrouw	Totaal	
15 - 24	17,1	13,2	15,3	30%
25 - 34	21,0	18,9	19,8	11%
35 - 44	25,3	21,4	23,2	18%
45 - 54	29,4	21,8	25,4	35%
55 - 64	31,8	23,9	28,0	33%
65+	32,3	29,2	31,2	11%
Totaal	26,3	20,9	23,5	26%

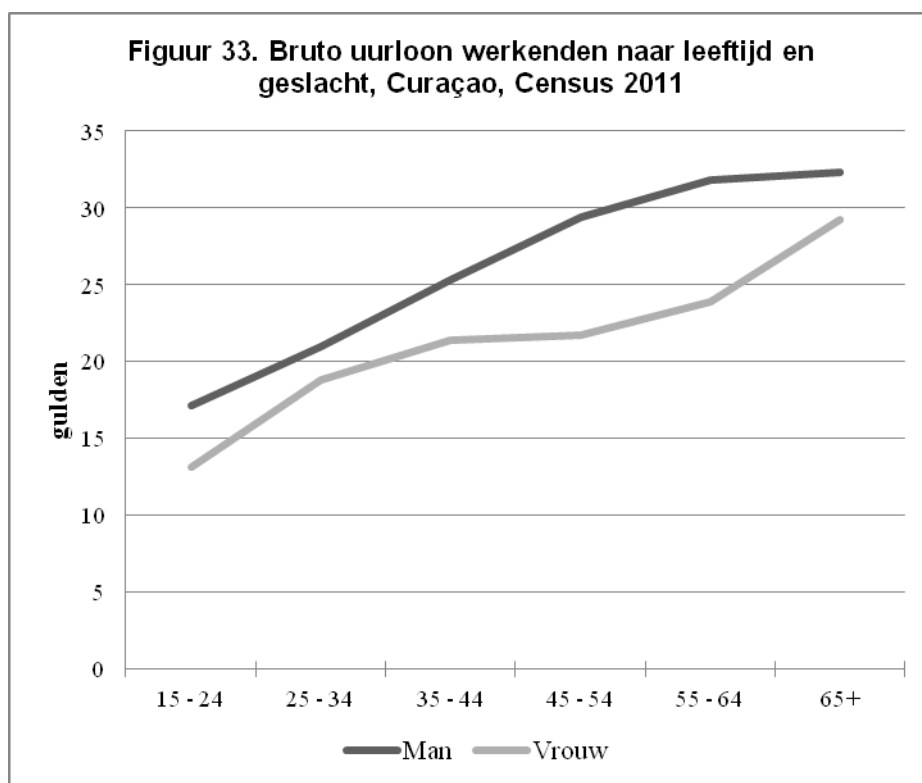
Het verschil tussen inkomens van werkende mannen en vrouwen daalt tot 26 procent indien gecorrigeerd wordt voor lengte van de werkweek. Opvallend is dat het verschil in de jongste leeftijdsgroep (15-24 jaar) hoger is dan het gemiddelde: 30 procent.

Opmerkelijk ook is dat de verschillen veel kleiner zijn in de daarop volgende leeftijdsklassen, met als hoogtepunt de klasse 45-54 jaar, waar het verschil 35 procent is. Daarna daalt het verschil weer. In de leeftijdsklasse 65+ bedraagt het verschil nog maar 11 procent. Dit lijkt in strijd met het beeld van afnemende verschillen zoals in de inleiding van dit hoofdstuk vermeld. Het gaat wel om relatief weinig 65-plussers die als belangrijkste inkomensbron werk opgeven.

In figuur 33 worden de gemiddelde uurlonen van mannen en vrouwen naar leeftijd ter verduidelijking getekend. De uurlonen stijgen voor zowel mannen als vrouwen met de leeftijd, maar de groei bij de vrouwen blijft in de leeftijden na 45 jaar achter. Zoals reeds opgemerkt wordt het verschil in de hoogste leeftijdsklasse weer af.

³⁶ Een persoon die volgens de definities werkende is kan immers een inkomen uit andere bron dan werk opgeven als belangrijkste inkomen. Dit geldt voor bijna 1.000 gevallen.

Figuur 33 Bruto uurloon werkenden naar leeftijd en geslacht Curaçao, Census 2011

Nu bekend is dat de duur van de werkweek een belangrijke verklarende variabele is om het beloningsverschil tussen mannen en vrouwen te verklaren, kunnen ook andere variabelen in het onderzoek betrokken worden.

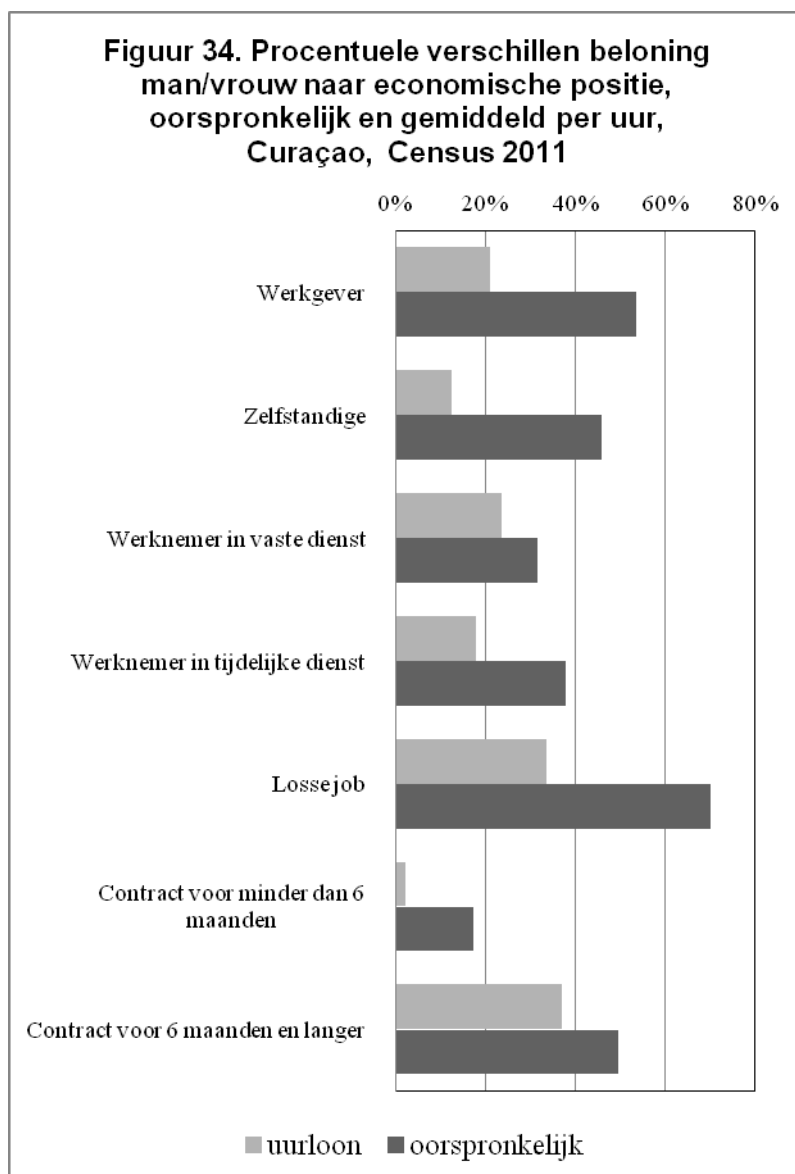
Figuur 34 toont de procentuele beloningsverschillen naar economische positie, waarbij de oorspronkelijke verschillen in het bruto maandinkomen en die in het uurloon naast elkaar worden gezet.

Bij werkgevers en zelfstandigen is het verschil tussen beloning van man en vrouw veel groter wanneer in maandinkomen wordt gemeten dan wanneer in uurloon wordt gemeten. Dat betekent dat voor deze economische posities het beloningsverschil in aanzienlijke mate bepaald wordt door het aantal uren dat men werkt, waarbij mannen er een langere werkweek op nahouden dan vrouwen.

Hetzelfde geldt ook voor personen die losse jobs uitvoeren.

De verschillen tussen de twee meetmethoden zijn aanmerkelijk kleiner bij werkenden in loondienst of op contract. Dit lijkt ook logisch omdat werknemers en contractanten meestal gebonden zijn aan een vaste werkweek. Blijkbaar hebben vrouwen wat vaker een parttime job, en dan vooral als zij in tijdelijke dienst zijn of een kort contract uitdienen.

Figuur 34 Procentuele verschillen beloning man/vrouw naar economische positie, oorspronkelijk en gemiddeld per uur, Curacao, Census 2011

Indien gekeken wordt naar de leeftijdsverdeling van de werkende mannen en vrouwen dan blijkt dat er geen grote verschillen bestaan. Vrouwen zijn over het algemeen iets jonger maar het verschil is niet groot: gemiddeld 42,3 versus 42,9 jaar.

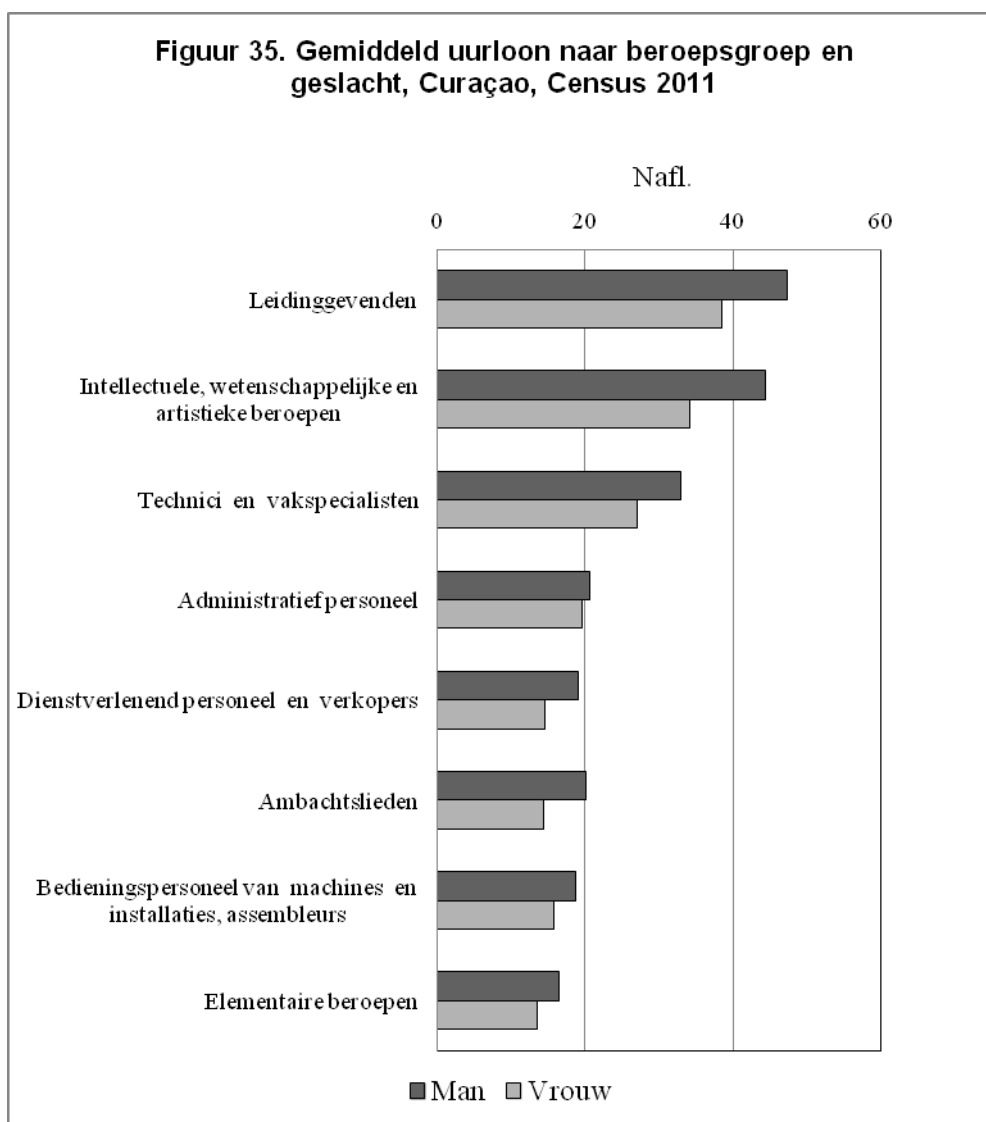
Corrigeren voor leeftijdsverschillen leidt dan ook tot voor dit doel verwaarloosbare veranderingen in de beloningsverschillen. Het algemeen verschil blijft staan op 26 procent. Vanwege verschillen in detailreeksen wordt de leeftijdscorrectie³⁷ wel verder toegepast.

In figuur 35 zijn de gemiddelde uurlonen uitgesplitst naar beroepsgroep en geslacht. In de figuur zijn de beroepsgroepen Beroepen bij de Strijdkrachten en Geschoolde landbouwers, bosbouwers en vissers vanwege de geringe aantallen niet opgenomen.

De grootste verschillen (in percentages uitgedrukt) tussen man en vrouw komen voor bij ambachtslieden en bij dienstverlenend personeel en verkopers. De kleinste verschillen komen voor bij administratief personeel.

³⁷ De correctie bestaat een herweging van de werkende man en vrouw per leeftijdsklasse naar het gewicht van die leeftijdsklasse voor alle personen in die klasse. Leeftijdsverschillen kunnen een rol spelen doordat in de loop van een carrière bevorderingen, promoties en voorzieningen op basis van anciënniteit plaats vinden.

Figuur 35 Gemiddeld uurloon naar beroepsgroep en geslacht Curacao, Census 2011

De verschillen worden echter versluierd doordat binnen een beroepsgroep beroepen voorkomen die als typisch mannelijk of typisch vrouwelijk worden beschouwd. Zo zijn er in de technische beroepen veel meer mannen, en in de verzorgende en dienstverlenende beroepen veel meer vrouwen werkzaam.

De beroepsgroep Ambachtslieden bijvoorbeeld omvat 10 maal zo veel mannen dan vrouwen. Ook binnen de beroepsgroepen kunnen grote verschillen voorkomen. Verpleegkundigen en onderwijzers zijn in grote meerderheid van het vrouwelijk geslacht. Dat lijkt veel op appels met peren vergelijken.

Een goede vergelijking vergt dus een verdere verfijning in de vergelijkingen.

Teneinde die goede vergelijking te kunnen maken worden uitsluitend beroepen in de vergelijking opgenomen waar voldoende mannen en vrouwen in voorkomen. De keuze is wel zodanig dat de representativiteit van het totaal niet in gevaar is gekomen. Dat betekent dat niet allen beroepen zijn gekozen waar mannen en vrouwen gebalanceerd in voorkomen, maar ook die beroepen waar de mannen of de vrouwen wel in de minderheid zijn, maar toch voldoende in aantallen om een betrouwbaar gemiddeld uurloon voor te berekenen.

Tabel 44 bevat de uitkomsten van deze verdere verfijning. De tabel bevat de resultaten voor de hoofd- en subgroepen waarvoor zinvolle vergelijkingen gemaakt konden worden. Een uitgebreide tabel is in de tabellensectie opgenomen.

Bij de interpretatie van de resultaten moet rekening worden gehouden met het feit dat een beroep, hoe gedetailleerd ook, niet alle specificaties die bij het type werk en werkverband horen kunnen duiden. Voor veel beroepen, zoals bij de overheid en in de medische sector, zijn de beloningen voor mannen en vrouwen gelijkgeschakeld op functie. Maar binnen een beroep kunnen verschillende functies op verschillende niveaus bestaan. Correctie voor leeftijdsverschillen, als een poging om loopbaanverschillen te ondervangen, kan deze verschillen niet volledig wegwerken. Daarnaast is het aannemelijk te veronderstellen dat personen (lees vrouwen) die op latere leeftijd begonnen zijn te werken of zijn heringetreden na het verzorgen van de kinderen, en parttimers minder in een carrière lijn zitten.

Als gevolg van de selectie van beroepen komt de hoofdgroep (7) Ambachtslieden in haar geheel niet meer voor, en zijn er beperkte selecties in de groepen (8) Bedieners van machines en installaties, assembleurs en (9) Elementaire beroepen. De groepen (6) Geschoolde landbouwers, bosbouwers en vissers en (0) Beroepen bij de Strijdkrachten waren al eerder uit de vergelijkingen gehaald.

Tabel 44 Gemiddelde bruto uurlonen naar geslacht en beroep, Curaçao, Census 2011

Tabel 44. Gemiddelde bruto uurlonen naar geslacht en beroep, Curaçao, Census 2011						
<i>Leeftijd gecorrigeerd, exclusief beroepen met kleine aantallen of te weinig mannen of vrouwen.</i>						
	aantal mannen	aantal vrouwen	aantal Totaal	uurloon man	uurloon vrouw	Vershil (%)
1 leidinggevend	1964	1333	3297	49,9	41,2	21,1%
2 Intellectuele, wetenschappelijke...	1701	3051	4762	43,1	37,2	15,9%
21 Technische wetenschappers	396	111	507	44,4	43,9	1,1%
22 Professionals gezondheidszorg	224	468	692	42,6	34,0	21,6%
23 Professionals onderwijs	471	1581	2052	37,5	32,3	16,9%
24 Bedrijfsbeheer en administratie	444	515	959	54,2	42,3	27,8%
26 Juristen, sociale wetenschappers	166	376	542	43,8	44,5	-3,0%
3 Technici en vakspecialisten	2558	2938	5496	31,8	26,8	18,5%
31 Wetenschap en techniek	543	252	795	29,5	31,5	-6,1%
32 Gezondheidszorg	82	532	614	30,6	20,9	48,1%
33 Bedrijfsbeheer en administratie	1096	1593	2689	34,7	28,7	22,6%
34/5 overig	619	552	1171	28,1	26,7	4,6%
4 Administratief personeel	1788	5867	7655	21,6	18,8	14,9%
41 Administratief medewerkers	384	2553	2937	20,9	18,5	13,2%
42 Klantbedienend personeel	314	1197	1511	18,6	16,6	14,8%
43/4 Financieel en overig personeel	1090	2117	3207	23,8	20,2	17,2%
5 Dienstverlenend pers. en verkopers	4084	7869	11953	16,1	14,9	8,0%
51 Persoonlijke dienstverleners	917	1995	2912	16,8	18,3	5,9%
52 Verkopers	1380	4090	5470	15,4	13,1	19,9%
53 Verzorgend personeel	70	1467	1537	14,2	14,8	-3,2%
54 Personeel beveiliging openbare orde	1717	317	2034	18,4	15,0	27,9%
8/9 Chauffeurs en Elementaire ...	1579	2971	4550	14,4	14,1	1,8%
83 Chauffeurs	622	226	848	14,3	17,2	-15,7%
9 Elementaire beroepen	957	2745	3702	14,4	13,4	8,0%
Gemiddeld *	13674	24029	37703	25,7	22,5	14,2%

* Gemiddeld over de onderzochte beroepen, ongeveer 62 procent van alle werkenden met een inkomen

Het eindresultaat is gebaseerd op ongeveer 62 procent van het totaal aantal werkenden die een inkomen hebben opgegeven. Het totale gemiddelde uurloon van mannen en vrouwen is berekend door de (ongewogen) gemiddelden per subgroep en hoofdgroep te wegen met het totaal aantal werkenden in die (sub)groep om tot het totaal gemiddelde te komen. De opgegeven aantallen werkenden zijn in de tabel opgenomen om de relatieve grootten van de beroepsgroepen aan te geven.

Na correctie voor lengte van de werkweek en leeftijdsverschillen blijken, als voor beide geslachten representatieve beroepen met elkaar worden vergeleken, werkende mannen over het algemeen circa 14 procent meer inkomen te ontvangen dan werkende vrouwen.

De verschillen zijn ongelijk verdeeld over de beroepsgroepen. Leidinggevende mannen verdienen ruim 21 procent meer dan hun vrouwelijke collega's. De verschillen zijn ook hoger dan gemiddeld bij de Technici en vakspecialisten.

De discrepanties zijn geringer in de groepen Intellectuele, wetenschappelijke en artistieke beroepen en Administratief personeel.

Onder het gemiddelde zijn de beloningsverschillen bij de groepen Dienstverlenend personeel en verkopers en de geselecteerde beroepen in de groepen Bedieners van machines en installaties, assembleurs (alleen de subgroep Chauffeurs) en Elementaire beroepen.

Concluderend kan gesteld worden dat de beloningsverschillen tussen mannelijke en vrouwelijke werknemers voor een belangrijk deel verklaard kunnen worden door verschillen in duur van de werkweek. Verschillen in leeftijd en opleidingsniveau spelen een minder grote rol.

De grootste verschillen in beloning komen echter door de keuze van het beroep. Indien vergelijkbare beroepen worden gekozen dan blijkt het beloningsverschil gereduceerd te worden tot ruim 14 procent.

De gepresenteerde vergelijkingen zijn gemaakt op basis van gegevens die uit de Censur van 2011 zijn gehaald. Nauwkeurigere resultaten zijn te berekenen op basis van data die rechtstreeks van werkgevers afkomstig zijn. De analyse hier is evenwel vooral bedoeld om een algemeen inzicht te geven in achterliggende oorzaken van de beloningsverschillen tussen mannen en vrouwen.

Feit is dat er beloningsverschillen bestaan en blijven bestaan tussen mannen en vrouwen. Internationaal gezien lijken de verschillen wel steeds geringer te worden. Ook nemen de verschillen af naarmate de werkende jonger is³⁸.

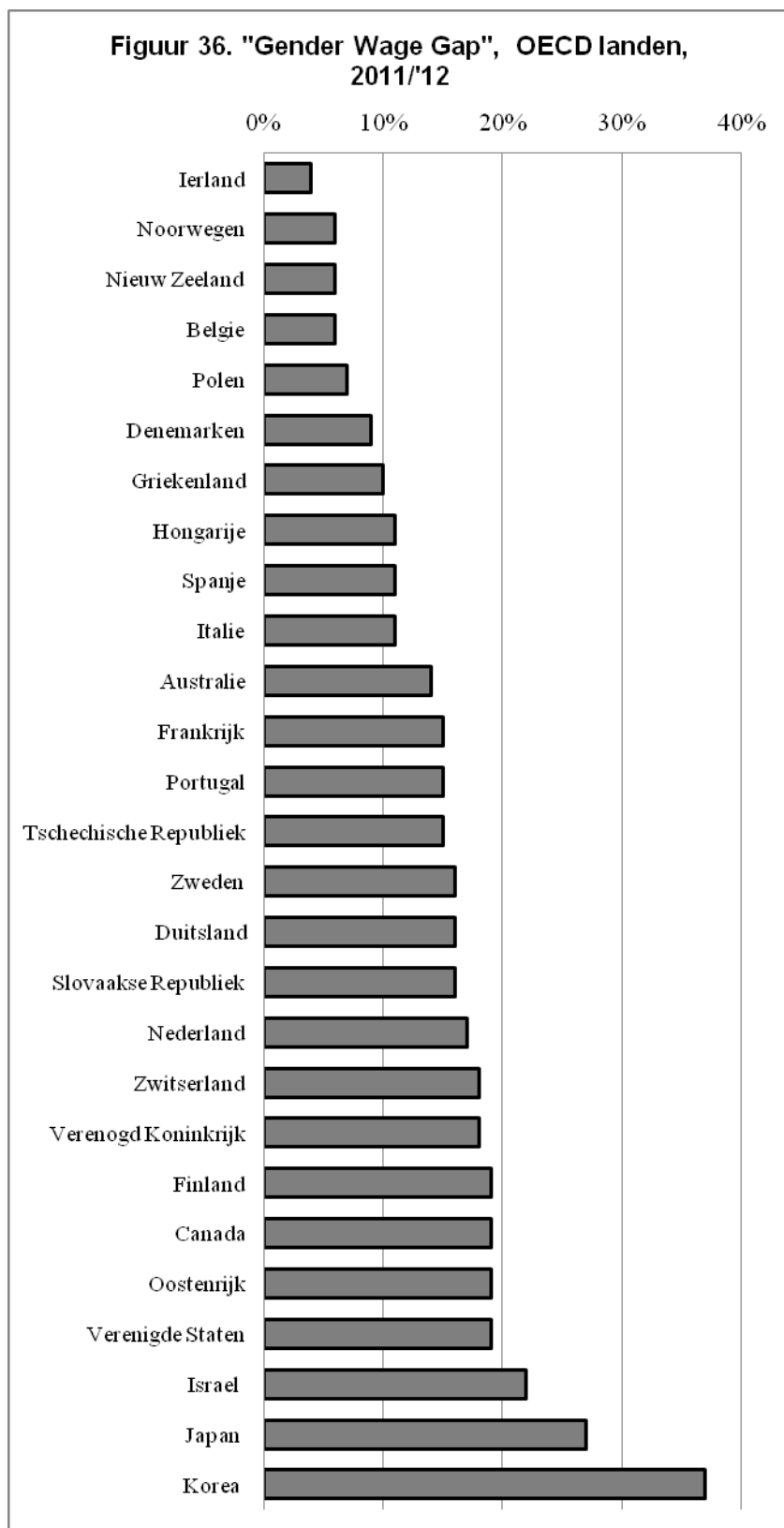
Onafhankelijk van de mogelijke oorzaken van de beloningsverschillen tussen mannen en vrouwen, de consequenties van de lagere beloning voor vrouwen kunnen vergaand zijn. Lagere beloning leidt tot lagere pensioenen op latere leeftijd, waardoor de kans om op latere leeftijd onder de armoedegrens te vallen groter is dan bij mannen. Lagere beloning leidt ook tot lagere consumptieve uitgaven en een lagere economische groei³⁹.

In figuur 36 wordt de PwC Gender Wage Gaps voor OECD landen gepresenteerd⁴⁰. De gegevens hebben betrekking op 2011 of 2012.

³⁸ Het CBS Nederland registreert voor 2012 een verschil van bijna 18 procent. Vrouwen in de leeftijd 30-35 jaar verdienen zelfs iets meer dan mannen (CBS Webmagazine, vrijdag 7 maart 2014).

³⁹ De *American Association of University Women* concludeert in een door haar uitgevoerde studie dat opheffen van het beloningsverschil de Amerikaanse economie met 3 à 4 procent extra zou laten groeien. AAUW, "The Simple Truth about the Gender Pay Gap", jaarlijkse update.

⁴⁰ Bron: Gender Wage Gaps, "Women in Work Index 2014", PricewaterhouseCooper LLC UK. Data gebaseerd op gegevens van OECD en Eurostat.

Figuur 36 Gender wage Gap, OECD landen

Uit de figuur blijkt dat de "wage gap" behoorlijk kan verschillen tussen de OECD landen. Beloningsverschillen tussen mannen en vrouwen wordt dus niet zozeer bepaald door de ontwikkelingsfase waarin landen zich bevinden, het zijn immers allen ontwikkelde landen. Het verschil is het kleinst in landen als Ierland, Noorwegen, Nieuw Zeeland, België, Polen en Denemarken, waar de "gap" minder dan 10 procent is. Veel grotere verschillen komen voor in de landen in Zuidoost Azië, Japan en Korea. Curaçao zou met de berekende 14 procent in de buurt van Australië komen te liggen, een duidelijke middenpositie.

Uit gegevens van het *World Economic Forum* blijken de verschillen in andere landen ook hoog te zijn⁴¹.

Een finale noot ten aanzien van de gebruikte methodologie: Een vergelijking van beloningsverschillen op beroepsniveau impliceert een zekere mate van vergelijking op opleidingsniveau, vanwege de sterke binding tussen beiden. Toch is de relatie niet één – op - één. Een herweging van de resultaten om verschillen in opleiding te corrigeren levert op totaalniveau een vermindering van de verschillen in uurloon tussen man en vrouw op van 26 procent naar 24 procent. Een deel van dit effect is reeds in de bovenstaande exercitie met vergelijkbare beroepen opgenomen, vanwege de binding tussen beroep en opleiding. Een verdere uitwerking van opleidingsgecorrigeerde berekeningen zal daarom slechts tot kleine verschillen in de gepresenteerde cijfers leiden

⁴¹ O.a. Turkije: 58%, Indonesie: 49%, Pakistan: 78%, Nigeria: 37%; allen voor zogenaamd “equal work” vergelijkingen.

Nadere analyse risicofactoren die een rol spelen bij armoede.

Inleiding

In de beschrijving van de bestaande methodologieën voor de armoedebepaling (hoofdstuk 5) is ingegaan op de risicofactoren die het Nederlandse Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) onderscheidt bij haar analyse van armoedevraagstukken.

In deze paragraaf wordt nader ingegaan op de genoemde risicofactoren en wordt onderzocht in hoeverre deze aan de hand van de Census gegevens op relevantie voor de Curaçaose situatie kunnen worden aangemerkt.

De volgende risicofactoren zijn genoemd:

Achtergrondkenmerken (niet of nauwelijks door het beleid te beïnvloeden):

- leeftijd (ouderdom);
- geslacht (vrouwen; genderongelijkheid);
- burgerlijke staat (alleenstaande);
- familie- en gezinssamenstelling (geen/weinig familie, kinderen, alleenstaande ouder);
- sociale afkomst (laag opleidingsniveau ouders);
- etniciteit (westers/niet-westers allochtoon).

Risicofactoren die wel in bepaalde mate door het beleid kunnen worden beïnvloed:

- zelfredzaamheid: lichamelijke/psychische belemmeringen voor zelfstandig functioneren, onvoldoende ICT-vaardigheden, analfabetisme, onvoldoende competenties voor sociaal burgerschap (waaronder onvoldoende ‘bureaucratische vaardigheden’)
- gezondheid: slechte gezondheid, chronisch ziek/gehandicapt, psycho-sociale / psychische problematiek, verslaving;
- opleiding: niet voltooid, laag opleidingsniveau, geringe arbeidsmarktgerichtheid;
- arbeidsmarktpositie: langdurige werkloosheid, arbeidsongeschiktheid, laag gekwalificeerde arbeid;
- inkomen: laag huishoudinkomen, inkomen (langdurig) onder armoedegrens, schulden;
- fysieke en sociale leefomgeving: dakloosheid, huisuitzetting, slechte kwaliteit huisvesting, verblijf in (zorg-)instelling, geen/weinig voorzieningen in woonbuurt (buurthuis, speelterrein e.d.), weinig sociale cohesie, onveiligheid, achterstandswijk, huiselijk geweld;

Met behulp van het bovenstaande schema zijn de volgende Census variabelen gekozen:

Variabelen op persoonlijk niveau:

- leeftijd: 60-plussers;
- geslacht: vrouw;
- burgerlijke staat: gescheiden, weduwe/weduwnaar, ongehuwd;
- etniciteit: migrant uit de regio (exclusief de Nederlandse Cariben en Venezuela);
- zelfredzaamheid: beperkingen in het dagelijkse leven ;
- gezondheid: slechte gezondheidservaring;
- gezondheid: gehandicapt;
- opleiding: niet voltooide startkwalificatie, laag opleidingsniveau;
- arbeidsmarktpositie: langdurige werkloosheid;
- arbeidsmarktpositie: arbeidsongeschiktheid;
- arbeidsmarktpositie: laag gekwalificeerd werk (beroepsgroep 9)

Variabelen op huishoudniveau:

- familie- en gezinssamenstelling: alleenstaande (huishoudgrootte=1);
- familie- en gezinssamenstelling: alleenstaande ouder ;
- familie- en gezinssamenstelling: huishoudens met meer dan drie kinderen;
- fysieke en sociale leefomgeving: slechte kwaliteit huisvesting;
- fysieke en sociale woonomgeving: ervaring woonomgeving (overlast)

Deze variabelen zullen afgezet worden tegen de armoede-indicator:

- inkomen: huishoudinkomen beneden de armoedegrens

In deze publicatie zullen alleen de persoonlijke variabelen en individueel en in onderling verband worden getoetst op relevantie met betrekking tot het risico om als persoon of huishouden onder de armoedegrens te vallen. Bij de analyse zijn alleen personen van 15 jaar en ouder betrokken.

Persoonlijke risicofactoren

In figuur 37 zijn de persoonlijke risicofactoren opgenomen met de berekende kansen dat de persoon (i.c. het huishouden waar de persoon toe behoort) onder de armoedegrens valt indien deze factor op de persoon betrekking heeft.

Het gemiddelde percentage voor Curaçao is 25 procent. Dit geldt zowel voor het percentage huishoudens als voor het percentage personen binnen die huishoudens. Het percentage voor vrouwen (26) komt slechts in geringe mate boven het algemeen gemiddelde uit. Dit duidt er al op dat als gesproken wordt over genderongelijkheid verder gekeken moet worden naar factoren die het functioneren van de vrouw in de maatschappij belemmeren en haar verhinderen een welvarend (niet in armoede levend) bestaan op te bouwen. Als enkelvoudige risicofactor wordt daarom niet verder op deze factor ingegaan.

Ook voor ouderen en niet-gehuwden⁴² is het niet gehuwd of ouder zijn geen directe aanleiding tot een vergroot risico om arm te zijn. Dat geldt wel voor een aantal gezondheidsindicatoren. Personen die een (zeer) slechte perceptie van hun gezondheid hebben, hebben een duidelijk verhoogde kans om onder de armoedegrens te vallen: 40 procent. Verhoogde percentages zijn tevens berekend voor personen met een psychische handicap (38%) en zij die beperkingen ervaren in de dagelijkse gang van zaken⁴³ (36%). Voor personen met een fysieke handicap⁴⁴ is het risico lager: 28 procent. Ook als alleen naar de ernstigste handicaps gekeken wordt (blind, doof, stom) blijft het percentage op hetzelfde niveau.

Verschuivende uitkomsten zijn er ook bij de sociaaleconomische risicofactoren. Een lage opleiding⁴⁵ of een laag gekwalificeerd beroep⁴⁶ doen de risico's wel toenemen (resp. 36 en 31%), maar die zijn lang niet zo hoog dan voor personen die langdurig werkloos⁴⁷ (60%) zijn of arbeidsongeschikt⁴⁸ (51%).

⁴² Gescheiden, verweduwd of nooit getrouwd geweest

⁴³ Personen die aangegeven hebben veel problemen te hebben met horen, zien, lopen, onthouden, huishouden doen, communiceren, of dit helemaal niet kunnen

⁴⁴ Blind, doof, stom, slechtziend, slechthorend, kan een of beide armen of benen niet bewegen

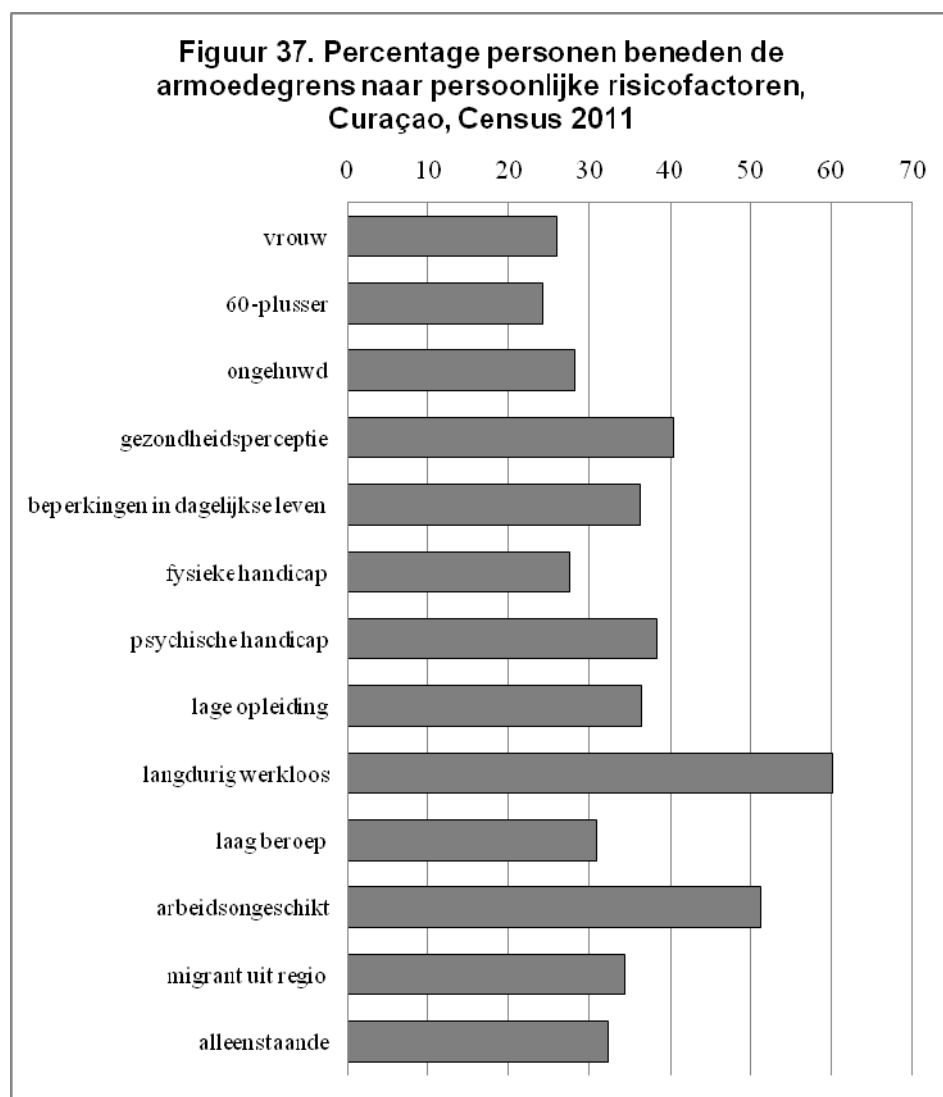
⁴⁵ Personen zonder startkwalificatie-1: basisopleiding of minder of niet-afgeronde opleiding op secundair niveau eerste stage.

⁴⁶ Elementaire beroepen (ISCO groep 9)

⁴⁷ Langer dan 6 maanden

⁴⁸ Economisch niet-actieven die opgeven niet op zoek te zijn naar werk vanwege gezondheidsredenen of handicap

Figuur 37 Percentage personen beneden de armoedegrens naar persoonlijke risicofactoren Curaçao Census 2011

Ook migranten⁴⁹ uit de regio hebben een verhoogd risico op armoede (35%).

Een alleenstaande (eigenlijk een huishoudkenmerk: 1-persoons huishouden) heeft een risico dat zeven procentpunten boven het algemeen gemiddelde ligt: 32 procent.

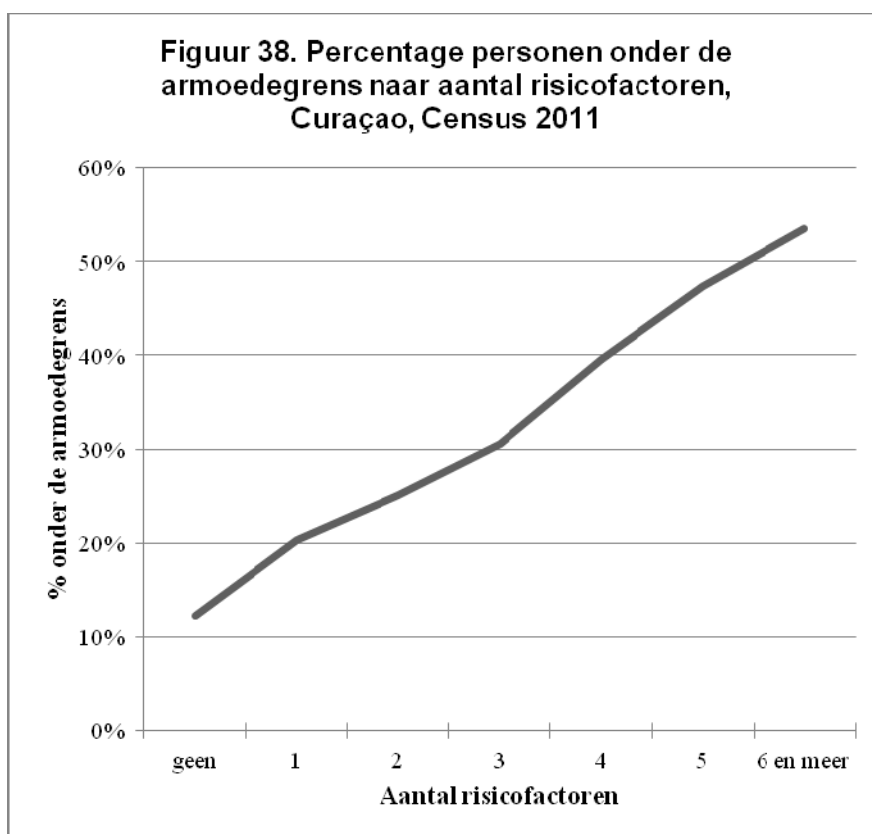
Zoals al bleek bij de risicofactor ‘vrouw’ is het voor het analyseren van armoede niet voldoende om naar afzonderlijke factoren te kijken. Multidimensionaliteit speelt een rol doordat meerdere factoren in combinatie met elkaar een cumulerend effect op de kans op armoede kunnen hebben.

Uit figuur 38 blijkt duidelijk dat het risico om onder de armoedegrens te vallen stijgt naarmate het aantal risicofactoren voor de persoon toeneemt⁵⁰. Hierbij is nog niet duidelijk welke combinaties van factoren van toepassing zijn, zodat in het algemeen geconcludeerd mag worden dat een toevoeging van factoren het risico doet toenemen.

⁴⁹ Uit landen in de regio exclusief de “Nederlands sprekende Caribische landen” en Venezuela.

⁵⁰ Risicofactor ‘vrouw’ is hier niet meegenomen

Figuur 38 Percentage personen onder de armoedegrens naar aantal risicofactoren Curaçao Census 2011

Het hoogste percentage van de bevolking dat onder de armoedegrens valt is te vinden bij degenen die 6 of meer risicofactoren bezitten: 54 procent. Hierbij moet wel opgemerkt worden dat zes of meer risicofactoren slechts voorkomt bij één procent van de onderzochte populatie.

Het vaakst komt één risicofactor voor: 38 procent van de populatie. Met één risicofactor valt gemiddeld 20 procent van de personen onder de armoedegrens. Bijna een kwart van de bevolking heeft 2 factoren, waarmee het percentage dat onder de armoedegrens valt toeneemt tot 25 procent.

Het percentage personen dat geen enkel van de hier gebruikte risicofactoren heeft is kleiner: 17 procent van de populatie. Ook zonder risicofactoren blijkt nog 12 procent van hen onder de armoedegrens te vallen. Dat geeft aan dat naast de in de analyse gebruikte risicofactoren ook andere een rol spelen. Dat kunnen de geïdentificeerde factoren op huishoudniveau zijn, maar ook andere niet onderzochte variabelen.

In Tabel 45 wordt per enkelvoudige risicofactor (als primaire factor) aangegeven welke cumulaties van factoren voorkomen. Voor een 60-plusser geldt dat voor 21 procent van hen geen andere risicofactoren aanwezig zijn. Bij ongeveer een kwart is het aantal factoren 2 (de eigen risicofactor plus nog een), of drie. De percentages nemen daarna snel af.

Andere factoren tonen een verschillend beeld. Ongehuwd zijn is voor 43 procent van hen die dat zijn de enige risicofactor. Een kwart van hen heeft nog een tweede factor, maar daarna nemen de percentages snel af.

Heel anders verloopt het bij de gezondheidsindicatoren gezondheidsperceptie, beperkingen in het dagelijkse leven en psychische handicap. Bij deze factoren nemen de percentages in het algemeen toe met het aantal risicofactoren die op de betreffende persoon betrekking hebben. Bij deze zijn het blijkbaar vaak combinaties van risicofactoren die de percentages personen beneden de armoedegrens doen toenemen.

Tabel 45 Enkelvoudige risicofactoren naar cumulaties van risicofactoren, Curaçao, Census 2011

Tabel 45. Enkelvoudige risicofactoren naar cumulaties van risicofactoren, Curaçao, Census 2011							
primaire factor	aantal risicofactoren						Totaal
	1	2	3	4	5	6 en meer	
60-plusser	21%	26%	25%	17%	8%	4%	100%
ongehuwd	43%	27%	15%	9%	4%	2%	100%
gezondheidsperceptie	3%	11%	16%	22%	22%	26%	100%
bepkeringen in dagelijkse leven	1%	5%	15%	25%	30%	25%	100%
fysieke handicap	13%	30%	22%	18%	11%	5%	100%
psychische handicap	1%	7%	17%	26%	21%	28%	100%
lage opleiding	7%	26%	29%	22%	11%	5%	100%
langdurig werkloos	10%	55%	23%	8%	2%	1%	100%
laag beroep	10%	38%	28%	15%	6%	2%	100%
arbeidsongeschikt	4%	17%	24%	24%	17%	15%	100%
migrant uit regio	12%	32%	25%	15%	13%	3%	100%
alleenstaande	2%	31%	29%	22%	11%	5%	100%

Bij de risicofactoren die betrekking hebben op de arbeidsmarkt is het in ieder geval duidelijk dat een enkelvoudige factor er nauwelijks toe doet. Het zij vaak 2 tot 4 factoren die voor de groepen gelden. Meer dan de helft van de langdurig werklozen heeft een tweede risicofactor. Bij de andere factoren is de spreiding wat groter, zeker in het geval van arbeidsongeschikten.

Voor migranten geldt dat een tweede risicofactor het vaakst voorkomt, gevolgd door drie factoren.

In tabel 46.a en 46.b worden per afzonderlijke risicofactor de meest voorkomende combinaties met andere factoren gepresenteerd. Daarbij wordt voor elke combinatie de bijbehorende percentages van personen onder de armoedegrens gepresenteerd, alsmede het relatieve belang van elke combinatie in de groep. Indien de percentages laag zijn betekent dit dat er (zeer) veel combinaties gevonden zijn die slechts op (zeer) weinig personen betrekking hebben⁵¹.

De combinaties zijn gerangschikt naar enkelvoudige risicofactor en vervolgens naar oplopende percentages onder de armoedegrens voor de getoonde combinaties. Per enkelvoudige risicofactor kunnen uiteraard combinaties voorkomen die ook bij de andere factoren voorkomen: 60-plusser met een fysieke handicap versus fysiek gehandicapt persoon die 60-plusser is.

Wat opvalt is, dat hoewel eerder bleek dat in algemene termen gesproken het risico om onder de armoedegrens te vallen toeneemt naarmate het aantal risicofactoren toeneemt, dit in individuele gevallen niet altijd zo is. Zo blijkt een persoon die een fysieke handicap heeft een kans van 12 procent te hebben om arm te zijn. Maar indien hij of zij ook 60-plusser is daalt die kans tot 9 procent. Dat lijkt ook logisch omdat een 60-plusser in de meeste gevallen gepensioneerd is en zijn inkomen niet meer afhankelijk is van de plicht tot werken.

Een nog extremer geval is te zien bij de factor psychische handicap: het percentage daalt van 28 procent bij geen additionele factoren naar 18 procent bij 2 additionele factoren en naar 21 procent bij 5 additionele factoren.

Inzoomend op de hogere percentages onder de armoedegrens valt op dat bepaalde factoren steeds terugkomen: lage opleiding, laag gekwalificeerd beroep, alleenstaand, ongehuwd en 60-plusser, en dan in combinaties met elkaar.

Migrant worden, behalve in hun eigen groep – en daar leiden de meest voorkomende combinaties van risicofactoren niet tot hoge percentages onder de armoedegrens – eigenlijke alleen nog maar genoemd bij de laag gekwalificeerde beroepen.

⁵¹ In principe zijn er met twaalf factoren, elk in de waarden Ja (1) en Nee (0) 4095 combinaties mogelijk. In de praktijk is er geen enkele persoon in het analysebestand gevonden die alle twaalf of elf van de twaalf factoren bezat. Wel was er één persoon aanwezig met 10 factoren.

Langdurig werkloos zijn leidt alleen al tot een hoog percentage onder de armoedegrens. Indien deze ook ongehuwd zijn en alleenstaand zijn loopt het percentage flink op. Hoewel de groep op zich klein van omvang is duidt dit wel aan dat langdurige werkloosheid in veel gevallen tot armoede leidt en de nodige statistische en beleidsmatige aandacht verdient.

Voor 60-plussers geldt een comfortabel laag percentage onder de armoedegrens indien geen andere risicofactoren aanwezig zijn. Zoals eerder gezegd leidt een fysieke handicap voor deze groep niet tot verslechtering van het armoederisico. De percentages beginnen echt te stijgen als een lage opleiding gecombineerd wordt met alleenstaand zijn. Een lage opleiding leidt er toe dat minder of geen pensioen is opgebouwd. Een alleenstaande moet dan vaak met een enkele AOV uitkering rond zien te komen.

Het verhaal is voor niet-gehuwden vergelijkbaar met dat van de 60-plussers. Bij de hoogste percentages komt dan hier nog het 60-plusser zijn erbij.

In de risicofactor (zeer) slechte gezondheidsperceptie komt een kleine groep personen voor. Daarnaast vormen de meest voorkomende combinaties van factoren slechts een derde van de gehele groep. Dat betekent dat het moeilijk is heldere uitspreken te doen over de meest risicovolle set van factoren.

Een lage opleiding geeft op zich geen hoog risico op armoede, maar wel als die gecombineerd wordt met 60-plusser, alleenstaand en ongehuwd zijn. Een fysieke handicap verergert de situatie nog eens.

Een laaggekwalificeerd beroep is eveneens niet zonder meer een basis voor een verhoogd risico. Een lage opleiding (als reden voor dat laag gekwalificeerd beroep) en alleenstaand doet dat risico wel flink stijgen, maar minder dan bij voorgaande combinaties vanuit een andere risicofactor.

Het arbeidsongeschikt zijn is op zich al een zorgwekkend risico, maar als de persoon een 60-plusser is veranderd dat in positieve zin. Ook hier geldt dat een ouder persoon geen inkomen uit werk hoeft te realiseren maar in ieder geval een inkomen uit AOV of zelfs pensioen mag verwachten.

Hetzelfde geldt ook bij de factor beperkingen ervaren in het dagelijkse leven. Ook daar wordt het risico kleiner als de persoon ouder is. Dat geldt echter niet als die persoon alleenstaande en lager opgeleid is.

Dat een alleenstaande goed in staat om een goed inkomen te genereren blijkt wel, uit het feit dat zonder aanvullende factoren het percentage dat onder de armoedegrens valt laag is: 9 procent. Ook hier is te zien dat een lage opleiding en / of een laag gekwalificeerd beroep de kansen om arm te zijn flink doet toenemen, zeker voor een ongehuwde 60-plusser.

Tabel 46 Specifieke combinaties risicofactoren per enkelvoudige risicofactoren naar percentage onder de armoedegrens en relatieve belang in de groep, Curacao, Census 2011

Tabel 46.a Specifieke combinaties risicofactoren per enkelvoudige risicofactor naar percentage onder de armoedegrens en relatieve belang in de groep, Curaçao, Census 2011					
combinatie risicofactoren	% onder de armoedegrens	% in de groep	combinatie risicofactoren	% onder de armoedegrens	% in de groep
60plusser	8%	21%	fysieke handicap	12%	13%
+ fysieke handicap	9%	6%	+ 60-plusser	9%	8%
+ ongehuwd	16%	9%	+ ongehuwd + alleenstaand	16%	3%
+ ongehuwd + fysieke handicap	16%	3%	+ 60-plusser + ongehuwd	16%	4%
+ lage opleiding	20%	9%	+ 60-plusser + lage opleiding	22%	4%
+ fysieke handicap + lage opleiding	22%	4%	+ ongehuwd	23%	18%
+ ongehuwd + fysieke handicap + lage opleiding	28%	4%	+ 60-plusser + ongehuwd + lage opleiding	28%	5%
+ ongehuwd + lage opleiding	29%	7%	+ lage opleiding	29%	1%
+ ongehuwd + alleenstaande	29%	7%	+ 60-plusser + fysieke handicap + lage opleiding + beperkingen	30%	2%
+ ongehuwd + fysieke handicap + lage opleiding + beperkingen	30%	1%	+ ongehuwd + laag beroep	33%	1%
+ ongehuwd + fysiek + alleenstaand	35%	2%	+ 60-plusser + ongehuwd + alleenstaande	35%	3%
+ ongehuwd + lage opleiding + alleenstaand	61%	4%	+ ongehuwd + lage opleiding	39%	2%
+ ongehuwd + fysiek handicap + lage opleiding + alleenstaand	68%	2%	+ 60-plusser + ongehuwd + lage opleiding + alleenstaande	68%	3%
niet gehuwd	22%	43%	psychische handicap	28%	1%
+ alleenstaand	10%	6%	+ ongehuwd + fysieke handicap	18%	4%
+ 60plusser	16%	4%	+ 60-plusser + ongehuwd + fysieke handicap + lage opleiding + beperkingen	21%	3%
+ fysieke handicap + alleenstaand	16%	1%	+ ongehuwd + arbeidsongeschikt + beperkingen	24%	2%
+ 60-plusser + fysieke handicap	16%	1%	+ ongehuwd + arbeidsongeschikt	26%	3%
+ fysieke handicap	23%	6%	+ ongehuwd	37%	4%
+ 60-plusser + fysieke handicap + lage opleiding	28%	2%	+ ongehuwd + lage opleiding + arbeidsongeschikt + beperkingen	37%	2%
+ 60-plusser + lage opleiding	29%	3%	+ ongehuwd + fysieke handicap + lage opleiding + arbeidsongeschikt + beperkingen	45%	2%
+ 60-plusser + alleenstaand	29%	3%	+ ongehuwd + lage opleiding + arbeidsongeschikt	50%	5%
+ laag beroep	31%	3%	lage opleiding	28%	7%
+ migrant	34%	2%	+ 60-plusser	20%	11%
+ 60-plusser + fysieke handicap + alleenstaand	35%	1%	+ 60-plusser + fysieke handicap	22%	5%
+ lage opleiding + laag beroep	36%	1%	+ 60-plusser + ongehuwd + fysieke handicap	28%	5%
+ lage opleiding	37%	3%	+ 60-plusser + ongehuwd	29%	9%
+ langdurig werkloos	61%	2%	+ 60-plusser + ongehuwd + fysieke handicap + beperking	30%	2%
+ 60-plusser + lage opleiding + alleenstaand	61%	2%	+ ongehuwd + arbeidsongeschikt + migrant	30%	2%
+ 60-plusser + fysieke handicap + lage opleiding + alleenstaande	68%	1%	+ ongehuwd + migrant	35%	2%
gezondheidsperceptie	19%	3%	+ ongehuwd + laag beroep	36%	3%
+ 60-plusser	10%	2%	+ migrant	37%	2%
+ 60-plusser + fysieke handicap + lage opleiding	18%	3%	+ ongehuwd	37%	9%
+ fysieke handicap	18%	2%	+ ongehuwd + fysieke handicap	39%	2%
+ 60-plusser + fysieke handicap + beperkingen	19%	2%	+ 60-plusser + ongehuwd + alleenstaand	61%	5%
+ 60-plusser + fysieke handicap + Lage opleiding + beperkingen	23%	4%	+ 60-plusser + ongehuwd + fysieke handicap + alleenstaand	68%	3%
+ ongehuwd	29%	4%			
+ ongehuwd + fysieke handicap	31%	2%			
+ 60-plusser + ongehuwd + lage opleiding	32%	2%			
+ 60-plusser + ongehuwd + fysieke handicap + lage opleiding + beperkingen	34%	4%			
+ 60-plusser + ongehuwd + fysieke handicap + lage opleiding	40%	3%			
+ ongehuwd + arbeidsongeschikt	60%	2%			
+ 60-plusser + ongehuwd + fysieke handicap + lage opleiding + beperkingen + alleenstaand	77%	2%			

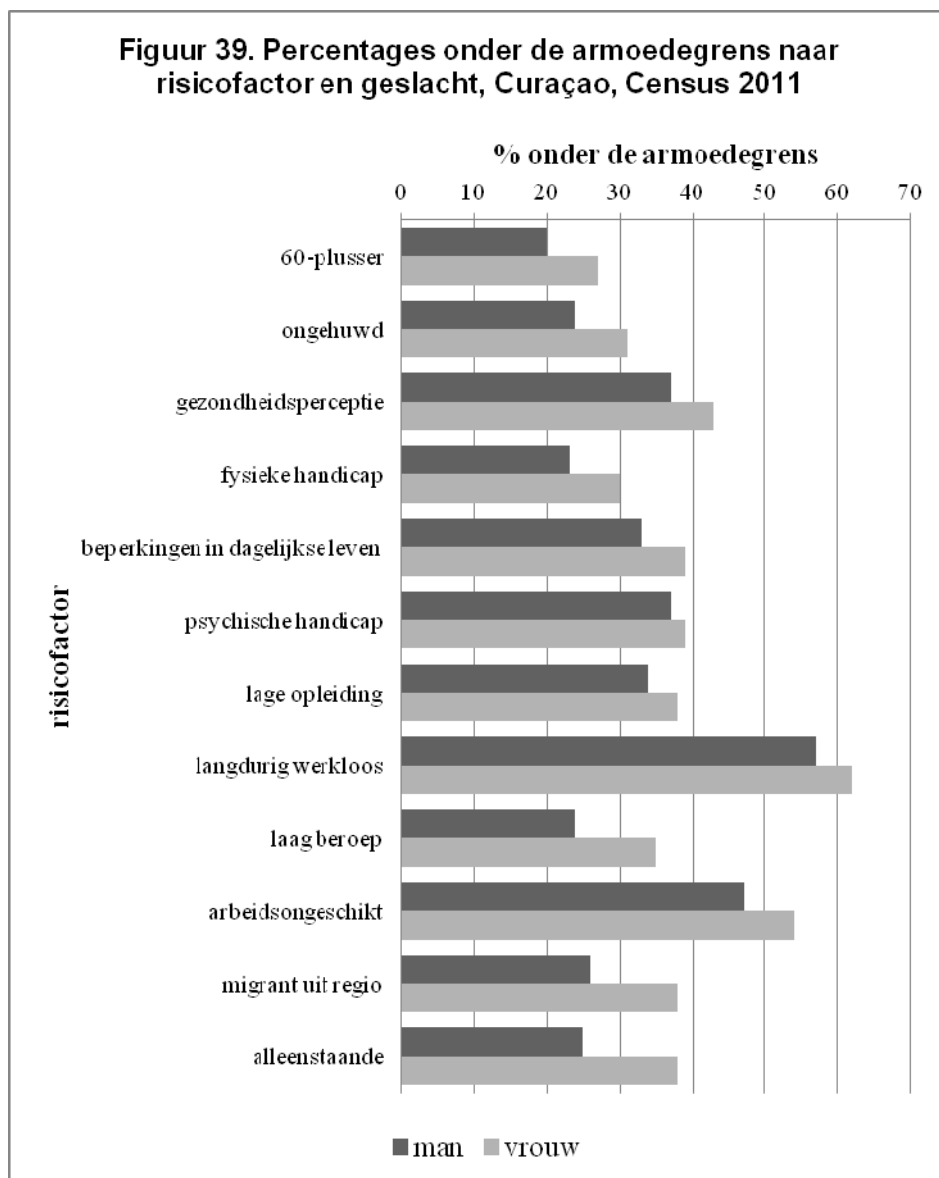
Tabel 46.b Specifieke combinaties risicofactoren per enkelvoudige risicofactor naar percentage onder de armoedegrens en relatieve belang, Curaçao, Census 2011					
combinatie risicofactoren	% onder de armoedegrens	% in de groep	combinatie risicofactoren	% onder de armoedegrens	% in de groep
langdurig werkloos	50%	10%	beperkingen in dagelijks leven	24%	1%
+ migrant	49%	2%	+ 60-plusser + fysieke handicap	11%	5%
+ fysieke handicap	50%	3%	+ 60-plusser + ongehuwd + lage opleiding	20%	2%
+ ongehuwd + migrant	54%	2%	+ 60-plusser + fysieke handicap + lage opleiding	21%	5%
+ ongehuwd	61%	48%	+ fysieke handicap	21%	2%
+ ongehuwd + fysieke handicap	64%	7%	+ 60-plusser + gezondheidsperceptie + fysieke handicap + lage opleiding	23%	2%
+ ongehuwd + alleen staande	75%	2%	+ 60-plusser + ongehuwd + fysieke handicap	24%	4%
+ ongehuwd + lage opleiding	78%	8%	+ ongehuwd + fysieke handicap	29%	4%
laaggekwalificeerd beroep	24%	10%	+ 60-plusser + ongehuwd + fysieke handicap + lage opleiding	30%	10%
+ fysiek handicap	26%	2%	+ 60-plusser + ongehuwd + gezondheidperceptie + fysieke handicap + lage opleiding	34%	3%
+ ongehuwd + alleenstaande	27%	3%	+ 60-plusser + ongehuwd + fysieke handicap + alleenstaande	43%	4%
+ lage opleiding + migrant	28%	3%	+ ongehuwd + lage opleiding + laag beroep	52%	2%
+ ongehuwd + lage opleiding + migrant	30%	5%	+ 60-plusser + ongehuwd + fysieke handicap + lage opleiding + alleenstaande	69%	3%
+ ongehuwd	31%	28%	migrant uit de regio	31%	13%
+ ongehuwd + migrant	31%	6%	+ ongehuwd + alleenstaand	18%	3%
+ migrant	32%	4%	+ lage opleiding + laag beroep	28%	3%
+ ongehuwd + fysieke handicap	33%	4%	+ 60-plusser + lage opleiding	28%	1%
+ ongehuwd + migrant + alleenstaande	34%	2%	+ fysieke handicap	30%	2%
+ lage opleiding	34%	3%	+ ongehuwd + lage opleiding + laag beroep	30%	4%
+ ongehuwd + lage opleiding	36%	7%	+ ongehuwd + laag beroep	31%	5%
+ ongehuwd + fysieke handicap + lage opleiding	40%	2%	+ laag beroep	32%	4%
+ ongehuwd + lage opleiding + migrant	44%	2%	+ ongehuwd + fysieke handicap	34%	2%
arbeidsongeschikt	40%	4%	+ ongehuwd + Laag beroep	34%	2%
+ 60-plusser	19%	2%	+ ongehuwd	34%	19%
+ 60-plusser en fysieke handicap	23%	1%	+ ongehuwd + lage opleiding	35%	6%
+ 60-plusser + ongehuwd + fysieke handicap	29%	1%	+ lage opleiding	37%	6%
+ 60-plusser + ongehuwd + lage opleiding	35%	2%	+ ongehuwd + lage opleiding + laag beroep + alleenstaand	44%	2%
+ 60-plusser + ongehuwd + fysieke handicap + lage opleiding	38%	1%	alleenstaande	9%	2%
+ 60-plusser + ongehuwd + fysieke handicap + lage opleiding	42%	2%	+ ongehuwd	10%	28%
+ fysieke handicap	48%	2%	+ ongehuwd + fysieke handicap	16%	5%
+ ongehuwd + fysieke handicap	49%	5%	+ ongehuwd + migrant	18%	2%
+ ongehuwd + psychische handicap + lage opleiding	50%	2%	+ 60-plusser	22%	1%
+ ongehuwd + fysieke handicap + laag beroep	52%	2%	+ ongehuwd + arbeidsongeschikt	27%	2%
+ ongehuwd + fysieke handicap + lage opleiding	56%	3%	+ 60-plusser + ongehuwd	29%	14%
+ ongehuwd + gezondheidsperceptie + ongehuwd	60%	1%	+ ongehuwd + laag beroep + migrant	34%	1%
+ ongehuwd + lage opleiding	62%	10%	+ ongehuwd + lage opleiding	34%	2%
+ ongehuwd + alleenstaande	64%	5%	+ 60-plusser + ongehuwd + fysieke handicap	35%	5%
	85%	2%	+ ongehuwd + lage opleiding + laag beroep + migrant	44%	1%
			+ 60-plusser + ongehuwd + lage opleiding	61%	9%
			+ 60-plusser + ongehuwd + fysieke handicap + lage opleiding	68%	5%

Figuur 39 tenslotte keert nog een keer terug naar de risicofactor 'vrouw'. Een nadere uitsplitsing van de overige factoren naar geslacht toont aan dat vrouw zijn voor alle factoren een verhoogd risico op armoede oplevert. De figuur geeft daardoor meer inzicht in de mate waarin de positie van de vrouw doorwerkt in de andere risicofactoren.

De grootste verschillen met de mannen komen voor bij de risicofactoren laag gekwalificeerd beroep, migrant en alleenstaande. De uitkomsten worden beïnvloed door het feit dat meer vrouwen dan mannen alleenstaande ouderen zijn met een laag inkomen. In aantallen gemeten behoren meer tot veel meer vrouwen tot de groepen alleenstaand, 60-plusser, migrant, lage opleiding dan mannen. Afgeleid daarvan,

en dan vooral de leeftijd, komen ook vaker gezondheidsproblemen aan de orde.

Figuur 39 Percentage onder de armoedegrens naar risicofactor en geslacht Curaçao, Census 2011

Samenvattend kan gesteld worden dat naast langdurig werkloos of arbeidsongeschikt zijn de afzonderlijke risicofactoren niet tot hoge incidenties van armoede leiden. Dat gebeurt pas als meerdere combinaties van factoren een rol spelen, en dan vooral als die factoren een lage opleiding, een laag gekwalificeerd beroep, alleenstaande, ongehuwd en 60-plusser zijn. Deze factoren komen steeds weer terug. Andere combinaties van risicofactoren leiden minder vaak of tot minder hoge risico's.

Bijlage 1: Tabellen

Tabel 47 Bevolking 15 jaar en ouder naar leeftijd, geslacht en bruto maandinkomen Curacao, Census 2011

Tabel 47. Bevolking 15 jaar en ouder naar leeftijd, geslacht en bruto maandinkomen, Curaçao, Census 2011							
Totaal bruto maandinkomen	Leeftijd						Totaal
	15 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 - 64	65+	
Man							
Geen	5.624	1.057	883	971	443	64	9.042
1 – 500	761	280	386	715	489	119	2.750
501 – 1000	584	390	434	687	1.438	3.262	6.795
1001 – 1500	699	900	872	935	665	614	4.685
1501 – 2000	568	1.201	1.391	1.392	836	840	6.228
2001 – 2500	157	624	820	827	575	586	3.589
2501 – 3000	118	539	649	746	588	653	3.293
3001 – 3500	90	532	774	810	601	528	3.335
3501 – 4000	10	36	51	44	115	121	377
4001 – 4500	45	422	767	884	632	465	3.215
4501 – 5000	4	25	42	51	56	80	258
5001 – 7500	37	382	1.081	1.339	1.050	697	4.586
meer dan 7500	81	329	849	1.202	1.034	520	4.015
niet opgegeven	871	100	163	185	132	98	1.549
Totaal	9.649	6.817	9.162	10.788	8.654	8.647	53.717
Vrouw							
Geen	5.743	1.654	1.806	2.341	1.274	151	12.969
1 – 500	1.049	604	843	1.442	1.046	320	5.304
501 – 1000	757	846	1.220	1.685	3.163	7.473	15.144
1001 – 1500	588	1.198	1.589	1.694	964	910	6.943
1501 – 2000	375	1.116	1.439	1.411	827	824	5.992
2001 – 2500	135	640	667	644	479	425	2.990
2501 – 3000	79	693	721	714	521	485	3.213
3001 – 3500	64	781	937	881	599	375	3.637
3501 – 4000	7	40	42	54	101	105	349
4001 – 4500	38	530	862	928	543	318	3.219
4501 – 5000	8	24	53	53	72	38	248
5001 – 7500	29	429	1.003	1.238	725	314	3.738
meer dan 7500	86	199	566	666	441	243	2.201
niet opgegeven	875	122	152	168	87	100	1.504
Totaal	9.833	8.876	11.900	13.919	10.842	12.081	67.451
Totaal							
Geen	11.367	2.711	2.689	3.312	1.717	215	22.011
1 – 500	1.810	884	1.229	2.157	1.535	439	8.054
501 – 1000	1.341	1.236	1.654	2.372	4.601	10.735	21.939
1001 – 1500	1.287	2.098	2.461	2.629	1.629	1.524	11.628
1501 – 2000	943	2.317	2.830	2.803	1.663	1.664	12.220
2001 – 2500	292	1.264	1.487	1.471	1.054	1.011	6.579
2501 – 3000	197	1.232	1.370	1.460	1.109	1.138	6.506
3001 – 3500	154	1.313	1.711	1.691	1.200	903	6.972
3501 – 4000	17	76	93	98	216	226	726
4001 – 4500	83	952	1.629	1.812	1.175	783	6.434
4501 – 5000	12	49	95	104	128	118	506
5001 – 7500	66	811	2.084	2.577	1.775	1.011	8.324
meer dan 7500	167	528	1.415	1.868	1.475	763	6.216
niet opgegeven	1.746	222	315	353	219	198	3.053
Totaal	19.482	15.693	21.062	24.707	19.496	20.728	121.168

Tabel 48 Bevolking 15 jaar en ouder naar leeftijd, geslacht en belangrijkste bron van inkomen, Curaçao, Census 2011

Tabel 48. Bevolking 15 jaar en ouder naar leeftijd, geslacht en belangrijkste bron van inkomen, Curaçao, Census 2011							
Belangrijkste bron van inkomen	Leeftijdsklassen						Totaal
	15 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 - 64	65+	
Man							
Arbeid	2.312	5.342	7.696	8.723	4.588	730	29.391
AOV	1	3	4	16	1.446	4.274	5.744
Pensioen	13	2	8	66	1.483	3.442	5.014
Uitkering	43	108	233	588	383	10	1.365
Inkomen uit beleggingen	1	13	29	46	38	39	166
Studiefinanciering	359	56	0	1	0	0	416
Wachtgeld	0	3	3	10	32	2	50
Alimentatie / kindertoelage	70	2	0	2	1	1	76
Ander	401	188	254	331	217	61	1.452
Geen inkomen	5.588	1.000	781	856	358	34	8.617
Niet opgegeven	861	100	154	149	108	54	1.426
Totaal	9.649	6.817	9.162	10.788	8.654	8.647	53.717
Vrouw							
Arbeid	1.952	6.355	8.978	9.550	4.168	442	31.445
AOV	3	3	13	64	2.946	8.638	11.667
Pensioen	18	8	30	138	1.266	2.634	4.094
Uitkering	76	307	607	1.162	676	12	2.840
Inkomen uit beleggingen	4	9	21	41	44	46	165
Studiefinanciering	749	166	6	1	0	0	922
Wachtgeld	3	1	4	9	20	1	38
Alimentatie / kindertoelage	139	91	107	84	49	14	484
Ander	309	216	274	459	370	97	1.725
Geen inkomen	5.719	1.585	1.724	2.250	1.211	109	12.598
Niet opgegeven	861	135	136	161	92	88	1.473
Totaal	9.833	8.876	11.900	13.919	10.842	12.081	67.451
Totaal							
Arbeid	4.264	11.697	16.674	18.273	8.756	1.172	60.836
AOV	4	6	17	80	4.392	12.912	17.411
Pensioen	31	10	38	204	2.749	6.076	9.108
Uitkering	119	415	840	1.750	1.059	22	4.205
Inkomen uit beleggingen	5	22	50	87	82	85	331
Studiefinanciering	1.108	222	6	2	0	0	1.338
Wachtgeld	3	4	7	19	52	3	88
Alimentatie / kindertoelage	209	93	107	86	50	15	560
Ander	710	404	528	790	587	158	3.177
Geen inkomen	11.307	2.585	2.505	3.106	1.569	143	21.215
Niet opgegeven	1.722	235	290	310	200	142	2.899
Totaal	19.482	15.693	21.062	24.707	19.496	20.728	121.168

Tabel 49 Bevolking 15 jaar en ouder naar leeftijd, geslacht en tweede bron van inkomen, Curaçao, Census 2011

Tabel 49. Bevolking 15 jaar en ouder naar leeftijd, geslacht en tweede bron van inkomen, Curaçao, Census 2011							
Tweede bron van inkomen	Leeftijdsklasse						Totaal
	15 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 - 64	65+	
Man							
Werk	63	116	151	182	271	235	1.018
AOV	0	1	1	2	1.344	2.672	4.020
Pensioen	1	2	4	26	415	759	1.207
Uitkering	4	5	8	27	10	5	59
Inkomen uit vermogen	2	23	40	76	64	58	263
Studiefinanciering	39	7	0	0	0	0	46
Wachtgeld	0	0	0	2	8	2	12
Alimentatie / kindertoelage	11	0	3	2	1	1	18
Ander	84	124	228	234	230	207	1.107
Geen inkomen	2.870	5.285	7.574	8.951	5.627	4.352	34.659
Niet opgegeven	6.575	1.254	1.153	1.286	684	356	11.308
Totaal	9.649	6.817	9.162	10.788	8.654	8.647	53.717
Vrouw							
Werk	71	143	201	241	293	144	1.093
AOV	0	1	4	27	1.050	1.947	3.029
Pensioen	7	3	19	67	410	814	1.320
Uitkering	4	9	27	56	28	4	128
Inkomen uit vermogen	1	11	29	57	40	49	187
Studiefinanciering	93	37	2	0	0	0	132
Wachtgeld	0	0	1	2	4	2	9
Alimentatie / kindertoelage	43	116	238	179	33	22	631
Ander	104	128	228	323	319	320	1.422
Geen inkomen	2.806	6.521	8.987	10.251	7.090	8.129	43.784
Niet opgegeven	6.704	1.907	2.164	2.716	1.575	650	15.716
Totaal	9.833	8.876	11.900	13.919	10.842	12.081	67.451
Totaal							
Werk	134	259	352	423	564	379	2.111
AOV	0	2	5	29	2.394	4.619	7.049
Pensioen	8	5	23	93	825	1.573	2.527
Uitkering	8	14	35	83	38	9	187
Inkomen uit vermogen	3	34	69	133	104	107	450
Studiefinanciering	132	44	2	0	0	0	178
Wachtgeld	0	0	1	4	12	4	21
Alimentatie / kindertoelage	54	116	241	181	34	23	649
Ander	188	252	456	557	549	527	2.529
Geen inkomen	5.676	11.806	16.561	19.202	12.717	12.481	78.443
Niet opgegeven	13.279	3.161	3.317	4.002	2.259	1.006	27.024
Totaal	19.482	15.693	21.062	24.707	19.496	20.728	121.168

Tabel 50 Bevolking 15 jaar en ouder naar bruto maandinkomen en relatie tot het hoofd van het huishouden, Curaçao, Census 2011

Bruto maand inkomen	Relatie tot hoofd											
	Hoofd van het huishouden	Gehuwd met hoofd	Samenwonend met hoofd	Kind van 1,2 of 3	Vader of moeder van 1,2 of 3	Broer of zus van 1,2 of 3	(achter)kleinkind van 1,2 of 3	Andere familie	Inwonende huishoudster	Geen familie	Niet opgegeven	Totaal
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
Geen	2.130	4.124	961	11.717	85	271	1.187	476	5	228	827	22.011
1 - 500	2.756	765	368	2.839	65	337	230	171	10	187	326	8.054
501 - 1000	11.167	4.618	897	2.355	578	630	148	385	108	882	171	21.939
1001 - 1500	5.361	1.530	828	2.717	77	262	175	278	87	219	94	11.628
1501 - 2000	6.365	1.529	734	2.578	72	223	124	280	55	199	61	12.220
2001 - 2500	3.775	832	362	1.177	38	102	47	129	2	88	27	6.579
2501 - 3000	3.808	962	382	971	46	87	41	117	2	63	27	6.506
3001 - 3500	4.040	1.176	404	1.035	25	85	40	82	2	61	22	6.972
3501 - 4000	497	107	19	57	9	8	2	12	0	8	7	726
4001 - 4500	4.026	1.170	358	656	22	57	18	81	0	30	16	6.434
4501 - 5000	349	72	18	37	0	12	1	6	0	10	1	506
5001 - 7500	5.758	1.400	393	573	19	54	15	51	0	28	33	8.324
meer dan 7500	4.558	800	220	454	13	41	18	44	4	42	22	6.216
Niet opgegeven	507	206	61	1.557	13	30	191	63	3	37	385	3.053
Totaal	55.097	19.291	6.005	28.723	1.062	2.199	2.237	2.175	278	2.082	2.019	121.168

Tabel 51 Bevolking 15 jaar en ouder geboorteplaats, geslachten en bruto maandinkomen, Curaçao, Census 2011

Inkomen	Geboorteplaats																						Totaal
	China	Colombia	Cuba	Dominicaanse Republiek	Guyana	Haiti	India	Indonesië	Jamaica	Libanon	Nederland	Curaçao	Aruuba	Sint Maarten (Nederlands deel)	Caribisch Nederland	Portugal	Saint Kitts en Nevis	Saint Vincent en de Grenadines	Suriname	Vereenigde Staten van Amerika	Venezuela	Overigen onbekend	
Man	40	205	7	247	17	88	13	5	58	8	525	7.338	55	42	86	17	1	1	62	11	95	121	9.042
Geeven	9	40	4	60	5	30	6	0	7	5	79	2.364	21	7	27	16	2	3	15	0	24	26	2.750
1 - 500	37	77	8	94	17	83	16	6	23	21	86	5.672	64	30	207	129	12	9	60	6	66	72	6.795
501 - 1000	60	161	7	196	18	213	16	2	51	23	94	3.505	41	14	59	49	4	4	55	3	39	71	4.685
1001 - 1500	51	302	14	226	22	295	33	4	85	14	121	4.632	49	9	95	49	4	6	63	2	67	85	6.228
1501 - 2000	12	155	12	95	33	107	20	4	41	12	81	2.711	38	15	75	28	3	5	48	3	45	46	3.589
2001 - 2500	23	115	3	58	12	62	27	4	13	15	142	2.502	27	9	56	33	1	8	57	5	52	69	3.293
2501 - 3000	9	94	7	44	12	36	68	6	11	14	211	2.522	39	15	56	15	5	1	61	6	51	52	3.335
3001 - 3500	1	8	1	5	2	5	1	4	3	1	23	276	6	1	10	6	0	1	10	0	5	8	377
3501 - 4000	9	50	11	25	11	19	55	7	8	21	223	2.468	44	10	39	26	2	4	61	9	46	67	3.215
4001 - 4500	1	8	1	7	1	6	0	5	0	0	34	172	3	0	4	1	0	0	6	1	3	5	258
4501 - 5000	7	54	11	24	4	10	49	9	4	10	534	3.409	90	9	66	25	3	1	101	20	55	91	4.586
5001 - 7500	6	43	15	26	8	21	47	26	8	6	905	2.459	70	6	54	21	1	1	75	48	51	118	4.015
meer dan 7500	6	39	1	33	3	9	5	1	5	3	139	950	11	8	9	3	1	0	26	3	13	281	1.549
Niet opgegeven																							

Inkomens en inkomensverdelingen in Curaçao; Publicatiereeks Census 2011

tot aal	27 1	1.351 2	10 2	1.140	165	98 4	35 6	83	317	153	3.197	40.9 80	55 8	175	843	418	39	44	700	117	612	1.112	53.7 17	
Vrouw																								
Gee n	11	697	34	928	83	20 4	99	13	144	45	833	8.57 9	11 9	37	114	87	10	18	171	42	302	300	12.9 69	
1 - 500	13	158	4	419	15	85	5	5	59	3	126	4.10 1	51	18	56	25	7	11	29	3	57	54	5.30 4	
501 - 1000	45	525	16	968	49	24 4	14	20	212	12	216	11.1 46	19 6	94	496	189	74	133	117	9	116	253	15.1 44	
1001 - 1500	34	592	8	828	37	14 5	20	7	189	4	141	4.41 7	85	13	134	41	12	25	45	6	61	99	6.94 3	
1501 - 2000	33	367	9	407	22	69	15	9	115	2	188	4.26 8	68	15	100	31	14	16	67	7	93	77	5.99 2	
2001 - 2500	6	109	5	94	10	8	11	6	27	1	140	2.29 9	48	13	60	17	4	7	34	3	44	44	2.99 0	
2501 - 3000	10	67	3	62	4	5	13	1	12	3	183	2.52 1	76	10	62	8	3	8	81	6	32	43	3.21 3	
3001 - 3500	5	71	6	42	2	6	6	3	6	1	255	2.91 5	63	5	63	13	0	3	80	5	41	46	3.63 7	
3501 - 4000	0	9	2	5	0	0	1	1	0	0	26	261	11	1	12	1	1	2	9	0	3	4	349	
4001 - 4500	5	43	7	31	5	8	9	5	9	1	243	2.50 6	78	10	50	10	1	2	100	3	38	55	3.21 9	
4501 - 5000	1	7	1	6	0	2	0	1	0	0	28	170	7	0	2	0	0	0	10	1	4	8	248	
5001 - 7500 meer dan 7500	4	52	7	43	4	7	10	10	6	0	348	2.82 7	10 1	5	62	14	0	1	133	12	38	54	3.73 8	
Nie t opgeg even tot aal	2	2.789	10 9	3.976	234	80 4	21 7	88	820	77	3.132	48.4 46	96 4	237	1.260	445	13 3	230	938	111	879	1.290	67.4 51	
Totaal																								
Gee n	15	902	41	1.175	100	29 2	11 2	18	202	53	1.358	15.9 17	17 4	79	200	104	11	19	233	53	397	421	22.0 11	
1 - 500	22	198	8	479	20	11 5	11	5	66	8	205	6.46 5	72	25	83	41	9	14	44	3	81	80	8.05 4	
501 - 1000	82	602	24	1.062	66	32 7	30	26	235	33	302	16.8 18	26	124	703	318	86	142	177	15	182	325	21.9 39	
1001 - 1500	94	753	15	1.024	55	35 8	36	9	240	27	235	7.92 2	12 6	27	193	90	16	29	100	9	100	170	11.6 28	
1501 - 2000	84	669	23	633	44	36 4	48	13	200	16	309	8.90 0	11 7	24	195	80	18	22	130	9	160	162	12.2 20	
2001 - 2500	18	264	17	189	43	11 5	31	10	68	13	221	5.01 0	86	28	135	45	7	12	82	6	89	90	6.57 9	
2501 - 3000	33	182	6	120	16	36 7	40	5	25	18	325	5.02 3	10 3	19	118	41	4	16	138	11	84	112	6.50 6	
3001 - 3500	14	165	13	86	14	42 7	74	9	17	15	466	5.43 7	10 2	20	119	28	5	4	141	11	92	98	6.97 2	
3501 - 4000	1	17	3	10	2	5	2	5	3	1	49	537	17	2	22	7	1	3	19	0	8	12	726	
4001 - 4500	14	93	18	56	16	49 27	64	12	17	22	466	4.97 4	12 2	20	89	36	3	6	161	12	84	122	6.43 4	
4501 - 5000	2	15	2	13	1	8	0	6	0	0	62	342	10	0	6	1	0	0	16	2	7	13	506	
5001 - 7500 meer dan 7500	11	106	18	67	8	17 59	59	19	10	10	882	6.23 6	19 1	14	128	39	3	2	234	32	93	145	8.32 4	
Nie t opgeg	8	85	19	106	10	37 53	53	33	35	6	1.173	3.97 1	11 5	14	87	28	7	5	125	60	81	158	6.21 6	
	10	89	4	96	4	14 13	13	1	19	8	276	1.87 4	27	16	25	5	2	0	38	5	33	494	3.05 3	

Inkomens en inkomensverdelingen in Curaçao; Publicatiereeks Census 2011

even																							
tot	54		21			1.7	57		1.13			89.4	1.5			17						121.	
aal	3	4.140	1	5.116	399	88	3	171	7	230	6.329	26	22	412	2.103	863	2	274	1.638	228	1.491	2.402	168

Tabel 52 Bevolking naar economische status, geslacht en bruto maandinkomen Curaçao, Census 2011

Tabel 52. Bevolking naar economische status, geslacht en bruto maandinkomen, Curaçao, Census 2011.																
Inkomen	werkend			werkzoekend			economisch niet-actief			niet opgegeven			totaal			
	man	vrouw	totaal	man	vrouw	totaal	man	vrouw	totaal	man	vrouw	totaal	man	vrouw	totaal	
Geen	625	479	1.104	1.83	6	2.651	4.487	6.556	9.835	1	25	4	29	9.042	9	22.011
1 - 500	890	1.351	2.241	317	1.001	1.318	1.535	2.951	4.486	8	8	1	9	2.750	5.304	8.054
501 - 1000	2.058	4.221	6.279	214	457	671	4.523	10.46	14.98	7	0	2	2	6.795	4	21.939
1001 - 1500	3.752	5.658	9.410	87	94	181	846	1.191	2.037	0	0	0	0	4.685	6.943	11.628
1501 - 2000	5.139	4.813	9.952	67	61	128	1.021	1.118	2.139	1	0	0	1	6.228	5.992	12.220
2001 - 2500	2.888	2.383	5.271	27	29	56	674	578	1.252	0	0	0	0	3.589	2.990	6.579
2501 - 3000	2.502	2.506	5.008	17	16	33	774	691	1.465	0	0	0	0	3.293	3.213	6.506
3001 - 3500	2.658	3.052	5.710	15	19	34	661	566	1.227	1	0	0	1	3.335	3.637	6.972
3501 - 4000	238	219	457	5	1	6	134	129	263	0	0	0	0	377	349	726
4001 - 4500	2.600	2.728	5.328	15	29	44	599	462	1.061	1	0	0	1	3.215	3.219	6.434
4501 - 5000	184	176	360	2	5	7	72	67	139	0	0	0	0	258	248	506
5001 - 7500	3.749	3.333	7.082	15	10	25	822	395	1.217	0	0	0	0	4.586	3.738	8.324
Meer dan 7500	3.436	1.719	5.155	27	50	77	552	432	984	0	0	0	0	4.015	2.201	6.216
Niet opgegeven	796	761	1.557	22	34	56	721	703	1.424	10	6	16	10	1.549	1.504	3.053
Totaal	31.51	33.39	64.91	2.66	4.457	7.123	19.49	29.58	49.07	0	2	2	46	13	59	7

Tabel 53 Bevolking naar economische status, geslacht en belangrijkste bron van inkomen, Curaçao, Census 2011

Tabel 53. Bevolking naar economische status, geslacht en belangrijkste bron van inkomen, Curaçao, Census 2011.																
Belangrijkste bron van inkomen	werkend			werkzoekend			economisch niet-actief			niet opgegeven			totaal			
	man	vrouw	totaal	man	vrouw	totaal	man	vrouw	totaal	man	vrouw	totaal	man	vrouw	totaal	
Werk	28.81	31.02	59.83	148	84	232	422	341	763	2	0	2	29.39	31.44	60.836	
AOV	9	0	9	72	167	239	11.07	16.36	27.43	1	2	3	1	5	6.836	
Pensioen	383	421	804	62	75	137	4.511	3.796	8.307	0	0	0	5.744	7	17.411	
Uitkering	441	223	664	206	817	1.023	1.038	1.880	2.918	5	0	5	5.014	4.094	9.108	
Vermogen	116	143	259	16	19	35	86	117	203	0	0	0	1.365	2.840	4.205	
Studiefinanciering	64	29	93	29	132	161	325	684	1.009	0	0	0	166	165	331	
Wachtgeld	62	106	168	4	9	13	37	26	63	0	0	0	416	922	1.338	
Alimentatie / kindertoelage	9	3	12	16	181	197	48	273	321	0	0	0	50	38	88	
Ander	12	30	42	275	324	599	625	1.040	1.665	3	1	4	76	484	560	
Geen inkomen	549	360	909	1.83	2.63	4.46	6.479	9.715	16.19	16.19	4	25	4	29	8.617	8
Niet opgegeven	283	244	527	0	5	5	631	633	1.264	10	6	16	1.426	1.473	2.899	
Totaal	31.51	33.39	64.91	2.66	4.45	7.12	19.49	29.58	49.07	0	2	2	46	13	59	

Tabel 54 Bevolking naar economische status, geslacht en tweede bron van inkomen, Curaçao, Census 2011

Tabel 54. Bevolking naar economische status, geslacht en tweede bron van inkomen, Curaçao, Census 2011.															
Tweede bron van inkomen	werkend			werkzoekend			economisch niet-actief			niet opgegeven			totaal		
	man	vrouw	totaal	man	vrouw	totaal	man	vrouw	totaal	man	vrouw	totaal	man	vrouw	totaal
Werk	955	1.032	1.987	3	11	14	60	50	110	0	0	0	1.018	1.093	2.111
AOV	1.143	845	1.988	30	13	43	2.847	2.171	5.018	0	0	0	4.020	3.029	7.049
Pensioen	391	371	762	6	19	25	809	930	1.739	1	0	1	1.207	1.320	2.527
Uitkering	41	103	144	2	7	9	16	18	34	0	0	0	59	128	187
Vermogen	184	111	295	5	5	10	74	71	145	0	0	0	263	187	450
Studiefinanciering	44	112	156	0	1	1	2	19	21	0	0	0	46	132	178
Wachtgeld	9	5	14	0	1	1	3	3	6	0	0	0	12	9	21
Alimentatie / kindertoelage	9	512	521	3	35	38	6	84	90	0	0	0	18	631	649
Ander	830	867	1.697	21	63	84	255	492	747	1	0	1	1.107	1.422	2.529
	26.11	27.62	53.73		1.56	2.27		14.59	22.42				34.65	43.78	
Geen inkomen	4	2	6	711	5	6	7.826	5	1	8	2	10	9	4	78.443
	1.795	1.819	3.614	1.88	2.73	4.62	7.592	11.14	18.74	36	11	47	11.30	15.71	27.024
Niet opgegeven				5	7	2		9	1				8	6	
	31.51	33.39	64.91	2.66	4.45	7.12	19.49	29.58	49.07	46	13	59	53.71	67.45	121.16
Totaal	5	9	4	6	7	3	0	2	2				7	1	8

Tabel 55 Bevolking 15 jaar en ouder naar hoogst gevolgde dagopleiding, geslacht en bruto maandinkomen, Curaçao, Census 2011

Tabel 55. Bevolking 15 jaar en ouder naar hoogst gevolgde dagopleiding, geslacht en bruto maandinkomen, Curaçao, Census 2011															
Hoogst gevolgde dagopleiding	Totaal bruto maandinkomen (categorieën)														Totaal
	Geen	1 - 500	501 - 1000	1001 - 1500	1501 - 2000	200 - 250	250 - 300	300 - 350	350 - 400	400 - 450	450 - 500	500 - 750	mee r dan 750	niet opgegeven	
Man															
Basisonderwijs of minder	951	774	2.854	1.115	1.285	657	501	319	57	247	34	212	249	75	9.330
Tweede niveau, fase 1	2.240	1.008	2.637	2.360	3.298	1.765	1.455	1.317	171	1.004	86	977	673	133	19.124
Tweede niveau, fase 2	827	253	657	842	1.232	850	931	1.058	81	1.048	55	1.424	849	79	10.186
Derde niveau, fase 1	253	87	193	154	256	214	313	502	46	755	54	1.552	1.422	60	5.861
Derde niveau, fase 2	67	16	27	27	35	31	45	93	15	124	27	357	710	26	1.600
Derde niveau post academisch	6	1	4	0	2	2	0	1	3	1	0	14	37	1	72
Onbekend	4.698	611	423	187	120	70	48	45	4	36	2	50	75	1.175	7.544
Totaal	9.042	2.750	6.795	4.685	6.228	3.589	3.293	3.335	377	3.215	258	4.586	4.015	1.549	53.717
Vrouw															
Basisonderwijs of minder	1.598	1.452	7.109	1.682	1.122	359	299	214	33	169	9	188	220	98	14.552
Tweede niveau, fase 1	3.497	2.202	5.491	3.252	2.736	1.216	1.118	1.031	129	717	63	634	479	131	22.696
Tweede niveau, fase 2	2.000	579	1.379	1.451	1.523	986	1.187	1.300	88	998	76	870	401	81	12.919
Derde niveau, fase 1	762	118	305	279	397	320	487	907	84	1.116	88	1.581	642	52	7.138
Derde niveau, fase 2	119	20	51	33	34	28	48	96	5	155	7	384	350	13	1.343
Derde niveau post academisch	5	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0	6	15	1	30
Onbekend	4.988	933	808	246	179	81	74	88	10	64	5	75	94	1.128	8.773
Totaal	12.969	5.304	15.144	6.943	5.992	2.990	3.213	3.637	349	3.219	248	3.738	2.201	1.504	67.451
Totaal															
Basisonderwijs of minder	2.549	2.226	9.963	2.797	2.407	1.016	800	533	90	416	43	400	469	173	23.882
Tweede niveau, fase 1	5.737	3.210	8.128	5.612	6.034	2.981	2.573	2.348	300	1.721	149	1.611	1.152	264	41.820
Tweede niveau, fase 2	2.827	832	2.036	2.293	2.755	1.836	2.118	2.358	169	2.046	131	2.294	1.250	160	23.105
Derde niveau, fase 1	1.015	205	498	433	653	534	800	1.409	130	1.871	142	3.133	2.064	112	12.999
Derde niveau, fase 2	186	36	78	60	69	59	93	189	20	279	34	741	1.060	39	2.943
Derde niveau post academisch	11	1	5	0	3	2	0	2	3	1	0	20	52	2	102
Onbekend	9.686	1.544	1.231	433	299	151	122	133	14	100	7	125	169	2.303	16.317
Totaal	22.011	8.054	21.939	11.628	12.220	6.579	6.506	6.972	726	6.434	506	8.324	6.216	3.053	121.168

Tabel 56 Bevolking 15 jaar en ouder naar perceptie van de gezondheid, geslacht en bruto maandinkomen Curaçao, Census 2011

Inkomen	Perceptie van de gezondheid						
	zeer goed	goed	redelijk	slecht	zeer slecht	niet opgegeven	totaal
Man							
Geen	3.741	4.461	599	163	29	49	9.042
1 - 500	806	1.295	446	165	36	2	2.750
501 - 1000	1.820	3.235	1.317	346	61	16	6.795
1001 - 1500	1.638	2.508	439	83	15	2	4.685
1501 - 2000	2.288	3.271	559	89	14	7	6.228
2001 - 2500	1.335	1.863	323	51	12	5	3.589
2501 - 3000	1.309	1.650	278	49	5	2	3.293
3001 - 3500	1.319	1.709	258	38	9	2	3.335
3501 - 4000	149	183	38	7	0	0	377
4001 - 4500	1.269	1.661	236	34	8	7	3.215
4501 - 5000	87	143	23	5	0	0	258
5001 - 7500	1.813	2.417	300	46	4	6	4.586
meer dan 7500	1.656	2.072	241	36	3	7	4.015
Niet opgegeven	568	572	57	14	9	329	1.549
totaal	19.798	27.040	5.114	1.126	205	434	53.717
Vrouw							
Geen	5.152	6.505	1.051	178	32	51	12.969
1 - 500	1.377	2.608	1.031	237	41	10	5.304
501 - 1000	3.682	7.336	3.389	630	81	26	15.144
1001 - 1500	2.229	3.775	812	107	10	10	6.943
1501 - 2000	1.996	3.282	618	80	11	5	5.992
2001 - 2500	1.063	1.591	294	34	8	0	2.990
2501 - 3000	1.164	1.704	299	42	1	3	3.213
3001 - 3500	1.405	1.934	268	26	2	2	3.637
3501 - 4000	112	178	43	7	7	2	349
4001 - 4500	1.250	1.723	218	24	4	0	3.219
4501 - 5000	93	127	28	0	0	0	248
5001 - 7500	1.452	2.015	241	24	3	3	3.738
meer dan 7500	818	1.175	177	22	8	1	2.201
Niet opgegeven	602	555	84	11	3	249	1.504
totaal	22.395	34.508	8.553	1.422	211	362	67.451
Totaal							
Geen	8.893	10.966	1.650	341	61	100	22.011
1 - 500	2.183	3.903	1.477	402	77	12	8.054
501 - 1000	5.502	10.571	4.706	976	142	42	21.939
1001 - 1500	3.867	6.283	1.251	190	25	12	11.628
1501 - 2000	4.284	6.553	1.177	169	25	12	12.220
2001 - 2500	2.398	3.454	617	85	20	5	6.579
2501 - 3000	2.473	3.354	577	91	6	5	6.506
3001 - 3500	2.724	3.643	526	64	11	4	6.972
3501 - 4000	261	361	81	14	7	2	726
4001 - 4500	2.519	3.384	454	58	12	7	6.434
4501 - 5000	180	270	51	5	0	0	506
5001 - 7500	3.265	4.432	541	70	7	9	8.324
meer dan 7500	2.474	3.247	418	58	11	8	6.216
Niet opgegeven	1.170	1.127	141	25	12	578	3.053
totaal	42.193	61.548	13.667	2.548	416	796	121.168

Tabel 57 Werkende bevolking naar geslacht, beroepsgroep en bruto maandinkomen, Curaçao Census 2011

Tabel 57. Werkende bevolking naar geslacht, beroepsgroep en bruto maandinkomen, Curaçao, Census 2011															
Beroepsgroep	Totaal bruto maandinkomen (categorieën)														Totaal
	Gee n	1 - 500	501 - 1000	1001 - 1500	1501 - 2000	2001 - 2500	2501 - 3000	3001 - 3500	3501 - 4000	4001 - 4500	4501 - 5000	5001 - 7500	meer dan 7500	niet opgegeven	
Man															
Strijdkrachten	8	0	9	11	7	8	12	9	1	8	2	36	126	2	239
managers	61	25	46	64	93	99	129	226	10	330	14	705	1.16	42	3.011
intellectuele, wetenschappelijke en artistieke beroepen	40	24	54	40	89	67	112	234	18	333	30	806	827	27	2.701
technici en vakspecialisten	71	52	110	167	242	232	393	573	29	758	37	1.14	579	22	4.406
administratief personeel	24	48	92	289	413	215	240	234	19	225	9	214	89	8	2.119
dienstverlenend personeel, verkopers	68	137	349	812	1.03	510	475	511	45	351	20	376	201	22	4.909
Geschoold personeel in landbouw, visserij	7	23	34	42	45	13	12	9	2	6	0	8	5	2	208
Ambachtslieden	158	270	711	977	1.64	1.07	643	517	64	321	50	269	235	43	6.975
bedieners van machines en installaties	24	37	152	389	577	328	272	228	15	184	11	137	87	18	2.459
elementaire beroepen	65	213	390	807	809	257	154	86	25	58	10	39	87	12	3.012
niet opgegeven	99	61	111	154	191	83	60	31	10	26	1	18	33	598	1.476
Totaal	625	890	2.05	3.75	5.13	2.88	2.50	2.65	238	2.60	184	3.74	3.43	796	31.51
			8	2	9	8	2	8		0		9	6		5
Vrouw															
Strijdkrachten	1	0	1	0	2	1	0	1	4	0	0	6	4	0	20
managers	45	25	54	56	113	67	107	155	10	245	8	597	442	25	1.949
intellectuele, wetenschappelijke en artistieke beroepen	37	41	125	110	144	146	261	620	43	805	60	1.17	531	19	4.116
technici en vakspecialisten	46	56	134	188	308	308	489	756	30	669	34	777	231	11	4.037
administratief personeel	70	105	355	746	1.20	938	1.02	1.05	73	740	43	520	156	27	7.057
dienstverlenend personeel, verkopers	132	461	1.57	2.54	1.91	685	516	386	43	206	22	187	188	33	8.898
Geschoold personeel in landbouw, visserij	3	0	7	7	4	1	0	1	0	0	0	1	2	0	26
Ambachtslieden	11	50	117	200	129	34	13	17	2	13	2	13	15	6	622
bedieners van machines en installaties	9	13	71	121	128	37	29	15	2	17	0	6	8	2	458
elementaire beroepen	49	564	1.73	1.64	839	161	61	36	8	26	5	46	129	11	5.312
niet opgegeven	76	36	48	38	25	5	8	9	4	7	2	6	13	627	904
Totaal	479	1.35	4.22	5.65	4.81	2.38	2.50	3.05	219	2.72	176	3.33	1.71	761	33.39
		1	1	8	3	3	6	2		8		3	9		9
Totaal															
Strijdkrachten	9	0	10	11	9	9	12	10	5	8	2	42	130	2	259
managers	106	50	100	120	206	166	236	381	20	575	22	1.30	1.60	67	4.960
intellectuele, wetenschappelijke en artistieke beroepen	77	65	179	150	233	213	373	854	61	1.13	90	1.98	1.35	46	6.817
technici en vakspecialisten	117	108	244	355	550	540	882	1.32	59	1.42	71	1.91	810	33	8.443
administratief personeel	94	153	447	1.03	1.61	1.15	1.26	1.29	92	965	52	734	245	35	9.176
dienstverlenend personeel, verkopers	200	598	1.92	3.36	2.94	1.19	991	897	88	557	42	563	389	55	13.80
Geschoold personeel in landbouw, visserij	10	23	41	49	49	14	12	10	2	6	0	9	7	2	234
Ambachtslieden	169	320	828	1.17	1.77	1.11	656	534	66	334	52	282	250	49	7.597
bedieners van machines en installaties	33	50	223	510	705	365	301	243	17	201	11	143	95	20	2.917
elementaire beroepen	114	777	2.12	2.45	1.64	418	215	122	33	84	15	85	216	23	8.324
niet opgegeven	175	97	159	192	216	88	68	40	14	33	3	24	46	1.225	2.380
Totaal	1.10	2.24	6.27	9.41	9.95	5.27	5.00	5.71	457	5.32	360	7.08	5.15	1.557	64.91
	4	1	9	0	2	1	8	0		8		2	5		4

Tabel 58 Werkende bevolking naar geslacht, economische positie en bruto maandinkomen, Curaçao Census 2011

Tabel 58. Werkende bevolking naar geslacht, economische positie en bruto maandinkomen, Curaçao, Census 2011															
Economische positie	Totaal bruto maandinkomen (categorieën)														Totaal
	Geen	1 - 500	501 - 1000	1001 - 1500	1501 - 2000	2001 - 2500	2501 - 3000	3001 - 3500	3501 - 4000	4001 - 4500	4501 - 5000	5001 - 7500	meer dan 7500	niet opgegeven	
Man															
Werkgever	66	57	118	204	275	196	250	296	31	337	33	483	681	41	3.068
Zelfstandige	33	46	114	139	230	138	148	131	21	144	16	182	200	11	1.553
Werkgever in vaste dienst	168	175	560	1.857	2.943	1.730	1.619	1.787	117	1.783	83	2.687	2.026	96	17.631
Werkgever in tijdelijke dienst	71	125	376	632	737	354	234	233	30	188	25	224	239	31	3.499
Losse job	185	432	743	608	625	297	128	93	28	60	14	74	128	29	3.444
Onbetaalde familiewerker	19	5	16	11	11	7	4	3	1	2	0	2	6	9	96
Contract minder dan 6 mnd.	4	4	18	40	34	16	9	6	1	5	0	2	9	0	148
Contract 6 mnd. en langer	8	5	44	166	181	98	60	73	4	55	5	52	99	6	856
Stagiair	7	12	17	12	4	1	2	1	0	0	0	0	1	0	57
Overig en onbekend	24	14	29	43	39	26	18	14	5	10	7	17	25	6	277
Niet opgegeven	40	15	23	40	60	25	30	21	0	16	1	26	22	567	886
Totaal	625	890	2.058	3.752	5.139	2.888	2.502	2.658	238	2.600	184	3.749	3.436	796	31.515
Vrouw															
Werkgever	44	55	164	156	183	90	123	140	11	155	13	180	152	18	1.484
Zelfstandige	25	62	157	90	152	62	70	57	9	66	4	74	57	12	897
Werkgever in vaste dienst	152	340	1.852	3.565	3.248	1.724	1.890	2.407	145	2.188	124	2.704	1.189	78	21.606
Werkgever in tijdelijke dienst	53	286	938	1.012	667	305	256	281	34	181	25	239	175	28	4.480
Losse job	75	513	780	350	212	48	55	33	8	38	3	35	63	17	2.230
Onbetaalde familiewerker	49	8	24	15	6	2	5	7	1	3	0	1	1	13	135
Contract minder dan 6 mnd.	2	4	19	70	38	15	8	6	1	4	0	5	5	0	177
Contract 6 mnd. en langer	8	23	131	281	225	92	70	79	8	63	6	56	47	0	1.089
Stagiair	8	11	8	5	6	4	0	1	0	1	0	0	0	1	45
Overig en onbekend	21	27	87	58	29	12	12	13	1	10	0	9	16	6	301
Niet opgegeven	42	22	61	56	47	29	17	28	1	19	1	30	14	588	955
Totaal	479	1.351	4.221	5.658	4.813	2.383	2.506	3.052	219	2.728	176	3.333	1.719	761	33.399
Totaal															
Werkgever	110	112	282	360	458	286	373	436	42	492	46	663	833	59	4.552
Zelfstandige	58	108	271	229	382	200	218	188	30	210	20	256	257	23	2.450
Werkgever in vaste dienst	320	515	2.412	5.422	6.191	3.454	3.509	4.194	262	3.971	207	5.391	3.215	174	39.237
Werkgever in tijdelijke dienst	124	411	1.314	1.644	1.404	659	490	514	64	369	50	463	414	59	7.979
Losse job	260	945	1.523	958	837	345	183	126	36	98	17	109	191	46	5.674
Onbetaalde familiewerker	68	13	40	26	17	9	9	10	2	5	0	3	7	22	231
Contract minder dan 6 mnd.	6	8	37	110	72	31	17	12	2	9	0	7	14	0	325
Contract 6 mnd. en langer	16	28	175	447	406	190	130	152	12	118	11	108	146	6	1.945
Stagiair	15	23	25	17	10	5	2	2	0	1	0	0	1	1	102
Overig en onbekend	45	41	116	101	68	38	30	27	6	20	7	26	41	12	578
Niet opgegeven	82	37	84	96	107	54	47	49	1	35	2	56	36	1.155	1.841
Totaal	1.104	2.241	6.279	9.410	9.952	5.271	5.008	5.710	457	5.328	360	7.082	5.155	1.557	64.914

Tabel 59 Werkende bevolking naar geslacht, bedrijfstak en totaal bruto maandinkomen, Curaçao, Census 2011

Tabel 59. Werkende bevolking naar geslacht, bedrijfstak en totaal bruto maandinkomen, Curaçao, Census 2011															
Bedrijfstak	Totaal bruto maandinkomen (categorieën)														Totaal
	Geen	1 - 500	501 - 1000	1001 - 1500	1501 - 2000	2001 - 2500	2501 - 3000	3001 - 3500	3501 - 4000	4001 - 4500	4501 - 5000	5001 - 7500	meer dan 7500	niet opgegeven	
Man															
Landbouw, bosbouw, visserij	4	20	16	31	35	8	12	7	1	4	0	3	5	1	147
Mijnbouw	0	1	4	4	5	7	11	2	1	4	0	1	2	0	42
Industrie	25	49	153	323	504	298	278	293	26	326	18	424	273	17	3.007
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht	5	7	9	16	30	25	33	49	2	51	0	105	35	1	368
Distributie van water; afval- en afvalwaterbeheer en sanering	5	4	11	22	58	46	55	55	2	56	1	103	60	4	482
Bouwnijverheid	55	100	302	487	840	597	309	242	44	211	36	179	229	17	3.648
Groot- en detailhandel; reparatie van auto's en motorfietsen	66	141	296	845	993	450	403	385	26	308	15	377	327	20	4.652
Vervoer en opslag	16	20	81	178	303	191	198	183	12	184	10	172	161	12	1.721
Verschaffen van accommodatie en maaltijden	33	48	193	377	457	189	135	129	16	93	6	82	85	18	1.861
Informatie en communicatie	18	11	39	82	101	96	93	120	1	120	8	228	178	4	1.099
Financiële activiteiten en verzekeringen	20	15	17	42	97	69	93	123	1	176	6	308	391	11	1.369
Exploitatie van en handel in onroerend goed	10	13	15	38	65	42	35	53	3	47	4	64	67	3	459
Vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten	15	14	25	30	67	50	71	98	9	127	10	229	333	14	1.092
Administratieve en ondersteunende diensten	27	59	137	472	505	194	139	91	18	78	6	105	103	12	1.946
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen	45	19	52	75	138	120	172	354	10	357	9	662	525	19	2.557
Onderwijs	5	14	35	25	53	42	77	128	13	144	23	337	173	4	1.073
Menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening	14	32	56	74	100	71	94	103	16	106	5	122	168	5	966
Kunst, amusement en recreatie	11	18	63	67	87	46	60	41	0	47	2	43	49	2	536
Overige diensten	7	26	41	80	76	45	42	24	5	23	2	34	25	0	430
Huishoudens als werkgever; productie van goederen en diensten voor eigen gebruik	8	24	29	31	26	13	5	5	2	0	1	2	5	0	151
Activiteiten van extraterritoriale organisaties	0	0	2	4	13	5	6	1	1	6	2	11	25	0	76
Niet opgegeven	236	255	482	449	586	284	181	172	29	132	20	158	217	632	3.833
Totaal	625	890	2.058	3.752	5.139	2.888	2.502	2.658	238	2.600	184	3.749	3.436	796	31.515
Vrouw															
Landbouw, bosbouw, visserij	4	3	9	10	10	4	2	3	0	2	0	1	0	0	48
Mijnbouw	0	0	0	1	0	0	0	2	0	2	0	0	0	0	5
Industrie	9	35	103	207	165	79	57	52	6	50	4	65	49	1	882
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht	3	0	1	7	11	2	12	22	0	30	1	30	20	0	139
Distributie van water;	1	1	2	2	12	9	12	17	1	17	0	31	9	0	114

afval- en afvalwaterbeheer en sanering															
Bouwnijverheid	7	20	50	48	64	29	38	32	4	27	0	17	14	3	353
Groot- en detailhandel; reparatie van auto's en motorfietsen	82	212	607	1.741	1.150	413	344	292	29	198	11	213	153	25	5.470
Vervoer en opslag	7	15	60	85	177	113	141	99	9	82	1	77	38	1	905
Verschaffen van accommodatie en maaltijden	45	161	533	1.005	836	228	156	109	16	82	14	82	94	20	3.381
Informatie en communicatie	9	18	44	68	99	85	102	106	9	78	3	127	56	4	808
Financiële activiteiten en verzekeringen	20	26	77	137	229	236	297	403	22	412	23	615	312	13	2.822
Exploitatie van en handel in onroerend goed	9	12	33	61	55	27	31	41	2	37	3	58	22	3	394
Vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten	24	30	68	100	127	110	136	204	15	168	9	191	137	5	1.324
Administratieve en ondersteunende diensten	15	87	321	399	271	119	75	69	4	49	3	46	51	3	1.512
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen	20	22	55	76	143	96	138	313	16	316	13	501	207	5	1.921
Onderwijs	15	42	174	115	128	133	211	470	24	523	46	794	214	7	2.896
Menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening	36	120	464	548	618	461	523	580	36	458	26	257	158	14	4.299
Kunst, amusement en recreatie	10	68	290	223	185	69	48	51	8	32	6	36	29	2	1.057
Overige diensten	28	50	152	150	152	52	73	47	4	21	2	25	22	1	779
Huishoudens als werkgever; productie van goederen en diensten voor eigen gebruik	20	240	733	392	151	20	15	7	1	8	0	11	39	4	1.641
Activiteiten van extraterritoriale organisaties	0	0	1	2	2	8	1	3	1	0	0	7	4	1	30
Niet opgegeven	115	189	444	281	228	90	94	130	12	136	11	149	91	649	2.619
Totaal	479	1.351	4.221	5.658	4.813	2.383	2.506	3.052	219	2.728	176	3.333	1.719	761	33.399
Totaal															
Landbouw, bosbouw, visserij	8	23	25	41	45	12	14	10	1	6	0	4	5	1	195
Mijnbouw	0	1	4	5	5	7	11	4	1	6	0	1	2	0	47
Industrie	34	84	256	530	669	377	335	345	32	376	22	489	322	18	3.889
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht	8	7	10	23	41	27	45	71	2	81	1	135	55	1	507
Distributie van water; afval- en afvalwaterbeheer en sanering	6	5	13	24	70	55	67	72	3	73	1	134	69	4	596
Bouwnijverheid	62	120	352	535	904	626	347	274	48	238	36	196	243	20	4.001
Groot- en detailhandel; reparatie van auto's en motorfietsen	148	353	903	2.586	2.143	863	747	677	55	506	26	590	480	45	10.122
Vervoer en opslag	23	35	141	263	480	304	339	282	21	266	11	249	199	13	2.626
Verschaffen van accommodatie en maaltijden	78	209	726	1.382	1.293	417	291	238	32	175	20	164	179	38	5.242
Informatie en communicatie	27	29	83	150	200	181	195	226	10	198	11	355	234	8	1.907
Financiële activiteiten en verzekeringen	40	41	94	179	326	305	390	526	23	588	29	923	703	24	4.191
Exploitatie van en handel in onroerend goed	19	25	48	99	120	69	66	94	5	84	7	122	89	6	853
Vrije beroepen en	39	44	93	130	194	160	207	302	24	295	19	420	470	19	2.416

wetenschappelijke en technische activiteiten															
Administratieve en ondersteunende diensten	42	146	458	871	776	313	214	160	22	127	9	151	154	15	3.458
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen	65	41	107	151	281	216	310	667	26	673	22	1.163	732	24	4.478
Onderwijs	20	56	209	140	181	175	288	598	37	667	69	1.131	387	11	3.969
Menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening	50	152	520	622	718	532	617	683	52	564	31	379	326	19	5.265
Kunst, amusement en recreatie	21	86	353	290	272	115	108	92	8	79	8	79	78	4	1.593
Overige diensten	35	76	193	230	228	97	115	71	9	44	4	59	47	1	1.209
Huishoudens als werkgever; productie van goederen en diensten voor eigen gebruik	28	264	762	423	177	33	20	12	3	8	1	13	44	4	1.792
Activiteiten van extraterritoriale organisaties	0	0	3	6	15	13	7	4	2	6	2	18	29	1	106
Niet opgegeven	351	444	926	730	814	374	275	302	41	268	31	307	308	1.281	6.452
Totaal	1.104	2.241	6.279	9.410	9.952	5.271	5.008	5.710	457	5.328	360	7.082	5.155	1.557	64.914

Tabel 60 Werkende bevolking naar geslacht, opleidingsniveau en bruto maandinkomen, Curaçao, Census 2011

Tabel 60. Werkende bevolking naar geslacht, opleidingsniveau en bruto maandinkomen, Curaçao, Census 2011																
Hoogst gevolgde dagopleiding	Totaal bruto maandinkomen (categorieën)														niet opgegeven	Totaal
	Geen	1 - 500	501 - 1000	1001 - 1500	1501 - 2000	2001 - 2500	2501 - 3000	3001 - 3500	3501 - 4000	4001 - 4500	4501 - 5000	5001 - 7500	meer dan 7500			
Man																
Basisonderwijs of minder	100	185	451	754	901	402	314	207	38	169	25	151	157	24	3.878	
Tweede niveau, fase 1	199	341	984	2.005	2.858	1.511	1.110	1.023	111	794	69	735	549	72	12.361	
Tweede niveau, fase 2	114	115	317	725	1.050	709	762	902	49	913	40	1.221	759	50	7.726	
Derde niveau, fase 1	79	43	91	123	200	184	241	404	24	601	34	1.307	1.264	43	4.638	
Derde niveau, fase 2	30	12	16	17	30	24	34	82	12	94	14	283	637	21	1.306	
Derde niveau post academisch	6	1	2	0	2	0	0	1	2	1	0	12	32	1	60	
Onbekend	97	193	197	128	98	58	41	39	2	28	2	40	38	585	1.546	
Totaal	625	890	2.058	3.752	5.139	2.888	2.502	2.658	238	2.600	184	3.749	3.436	796	31.515	
Vrouw																
Basisonderwijs of minder	74	291	995	1.130	667	194	131	127	8	96	3	105	92	26	3.939	
Tweede niveau, fase 1	119	522	1.866	2.795	2.290	943	810	823	84	546	41	510	315	49	11.713	
Tweede niveau, fase 2	115	232	837	1.311	1.374	897	1.069	1.175	62	901	62	805	341	39	9.220	
Derde niveau, fase 1	76	68	163	218	319	259	394	764	55	983	61	1.471	576	26	5.433	
Derde niveau, fase 2	13	9	27	26	26	23	38	84	4	147	7	376	341	10	1.131	
Derde niveau post academisch	0	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0	5	14	1	23	
Onbekend	82	229	332	178	136	67	64	78	6	55	2	61	40	610	1.940	
Totaal	479	1.351	4.221	5.658	4.813	2.383	2.506	3.052	219	2.728	176	3.333	1.719	761	33.399	
Totaal																
Basisonderwijs of minder	174	476	1.446	1.884	1.568	596	445	334	46	265	28	256	249	50	7.817	
Tweede niveau, fase 1	318	863	2.850	4.800	5.148	2.454	1.920	1.846	195	1.340	110	1.245	864	121	24.074	
Tweede niveau, fase 2	229	347	1.154	2.036	2.424	1.606	1.831	2.077	111	1.814	102	2.026	1.100	89	16.946	
Derde niveau, fase 1	155	111	254	341	519	443	635	1.168	79	1.584	95	2.778	1.840	69	10.071	
Derde niveau, fase 2	43	21	43	43	56	47	72	166	16	241	21	659	978	31	2.437	
Derde niveau post academisch	6	1	3	0	3	0	0	2	2	1	0	17	46	2	83	
Onbekend	179	422	529	306	234	125	105	117	8	83	4	101	78	1.195	3.486	
Totaal	1.104	2.241	6.279	9.410	9.952	5.271	5.008	5.710	457	5.328	360	7.082	5.155	1.557	64.914	

Tabel 61 Werkzoekende bevolking naar geslacht, opleidingsniveau en bruto maandinkomen, Curaçao, Census 2011

Tabel 61. Werkzoekende bevolking naar geslacht, opleidingsniveau en bruto maandinkomen, Curaçao, Census 2011															
Hoogst gevolgde dagopleiding	Totaal bruto maandinkomen (categorieën)														Totaal
	Geen	1 - 500	501 - 1000	1001 - 1500	1501 - 2000	2001 - 2500	2501 - 3000	3001 - 3500	3501 - 4000	4001 - 4500	4501 - 5000	5001 - 7500	meer dan 7500	niet opgegeven	
Man															
Basisonderwijs of minder	243	66	51	13	21	8	0	2	0	1	0	1	6	4	416
Tweede niveau, fase 1	963	158	113	46	27	12	8	7	3	6	1	3	10	8	1.365
Tweede niveau, fase 2	351	34	25	19	14	6	5	6	2	4	1	5	5	4	481
Derde niveau, fase 1	92	12	9	5	3	0	1	0	0	4	0	3	2	0	131
Derde niveau, fase 2	15	0	2	0	1	1	2	0	0	0	0	2	1	0	24
Derde niveau post academisch	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onbekend	172	47	14	4	1	0	1	0	0	0	0	1	3	6	249
Totaal	1.836	317	214	87	67	27	17	15	5	15	2	15	27	22	2.666
Vrouw															
Basisonderwijs of minder	344	179	109	16	16	7	1	2	0	4	0	2	5	6	691
Tweede niveau, fase 1	1.102	532	229	44	14	10	8	7	1	11	4	3	25	11	2.001
Tweede niveau, fase 2	714	156	75	20	18	10	4	6	0	5	0	2	5	8	1.023
Derde niveau, fase 1	168	12	10	2	9	1	3	3	0	6	1	2	1	1	219
Derde niveau, fase 2	28	1	1	0	1	1	0	0	0	3	0	0	2	0	37
Derde niveau post academisch	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Onbekend	293	121	33	12	3	0	0	1	0	0	0	1	12	8	484
Totaal	2.651	1.001	457	94	61	29	16	19	1	29	5	10	50	34	4.457
Totaal															
Basisonderwijs of minder	587	245	160	29	37	15	1	4	0	5	0	3	11	10	1.107
Tweede niveau, fase 1	2.065	690	342	90	41	22	16	14	4	17	5	6	35	19	3.366
Tweede niveau, fase 2	1.065	190	100	39	32	16	9	12	2	9	1	7	10	12	1.504
Derde niveau, fase 1	260	24	19	7	12	1	4	3	0	10	1	5	3	1	350
Derde niveau, fase 2	43	1	3	0	2	2	2	0	0	3	0	2	3	0	61
Derde niveau post academisch	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Onbekend	465	168	47	16	4	0	1	1	0	0	0	2	15	14	733
Totaal	4.487	1.318	671	181	128	56	33	34	6	44	7	25	77	56	7.123

Tabel 62 Economisch niet-actieve bevolking naar geslacht, opleidingsniveau en bruto maandinkomen, Curacao Census 2011

Tabel 62. Economisch niet-actieve bevolking naar geslacht, opleidingsniveau en bruto maandinkomen, Curaçao, Census 2011																
Hoogst gevolgde dagopleiding	Totaal bruto maandinkomen (categorieën)														niet opgegeven	Totaal
	Geen	1 - 500	501 - 1000	1001 - 1500	1501 - 2000	2001 - 2500	2501 - 3000	3001 - 3500	3501 - 4000	4001 - 4500	4501 - 5000	5001 - 7500	meer dan 7500			
Man																
Basisonderwijs of minder	601	523	2.352	348	362	247	187	110	19	77	9	60	86	47	5.028	
Tweede niveau, fase 1	1.065	502	1.540	309	413	242	337	286	57	204	16	239	114	53	5.377	
Tweede niveau, fase 2	358	104	315	98	168	135	164	150	30	131	14	198	85	25	1.975	
Derde niveau, fase 1	82	32	93	26	53	30	71	98	22	150	20	242	156	17	1.092	
Derde niveau, fase 2	22	4	9	10	4	6	9	11	3	30	13	72	72	5	270	
Derde niveau post academisch	0	0	2	0	0	2	0	0	1	0	0	2	5	0	12	
Onbekend	4.428	370	212	55	21	12	6	6	2	7	0	9	34	574	5.736	
Totaal	6.556	1.535	4.523	846	1.021	674	774	661	134	599	72	822	552	721	19.490	
Vrouw																
Basisonderwijs of minder	1.179	982	6.005	536	439	158	167	85	25	69	6	81	123	66	9.921	
Tweede niveau, fase 1	2.274	1.147	3.396	413	432	263	300	201	44	160	18	121	139	71	8.979	
Tweede niveau, fase 2	1.171	191	467	120	131	79	114	119	26	92	14	63	55	34	2.676	
Derde niveau, fase 1	517	38	132	59	69	60	90	140	29	127	26	108	65	25	1.485	
Derde niveau, fase 2	78	10	23	7	7	4	10	12	1	5	0	8	7	3	175	
Derde niveau post academisch	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	5	
Onbekend	4.613	583	441	56	40	14	10	9	4	9	3	13	42	504	6.341	
Totaal	9.835	2.951	10.464	1.191	1.118	578	691	566	129	462	67	395	432	703	29.582	
Totaal																
Basisonderwijs of minder	1.780	1.505	8.357	884	801	405	354	195	44	146	15	141	209	113	14.949	
Tweede niveau, fase 1	3.339	1.649	4.936	722	845	505	637	487	101	364	34	360	253	124	14.356	
Tweede niveau, fase 2	1.529	295	782	218	299	214	278	269	56	223	28	261	140	59	4.651	
Derde niveau, fase 1	599	70	225	85	122	90	161	238	51	277	46	350	221	42	2.577	
Derde niveau, fase 2	100	14	32	17	11	10	19	23	4	35	13	80	79	8	445	
Derde niveau post academisch	3	0	2	0	0	2	0	0	1	0	0	3	6	0	17	
Onbekend	9.041	953	653	111	61	26	16	15	6	16	3	22	76	1.078	12.077	
Totaal	16.391	4.486	14.987	2.037	2.139	1.252	1.465	1.227	263	1.061	139	1.217	984	1.424	49.072	

Tabel 63 Gemiddeld bruto maandinkomen naar geslacht, bedrijfstak en beroepsgroep, Curaçao, Census 2011

Bedrijfstak		Bedrijfstak																						
		Landbouw, bosbouw, visserij	Mijnbouw	Industrie	Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht	Distributie van water, afval- en afvalwaterbeheer en sanering	Bouwnijverheid	Groot- en detailhandel; reparatie van auto's en motorfietsen	Vervoer en opslag	Verschaffen van accommodatie en maaltijden	Informatie en communicatie	Financiële activiteiten en verzekeringen	Exploitatie van en handel in onroerend goed	Vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten	Administratieve en ondersteunende diensten	Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen	Onderwijs	Menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening	Kunst, amusement en recreatie	Overige diensten	Huishoudens als werkgever; productie van goederen en diensten voor eigen gebruik	Activiteiten van extraterritoriale organisaties		
Man																								
Strijdkrachten																10.3								
Leidinggevenden				10.0	10.2	12.5	7.2	7.72	10.0	8.0	10.1	14.3	7.1	10.9	8.7	11.3	10.0	8.7	8.68	7.9		22.1		
Intellectuele, wetenschappelijke en artistieke ber.				00	43	60	81	0	84	01	81	09	01	43	30	68	93	38	6	56		31		
Technici en vakspecialisten				9.11	6.45	8.04	6.5	7.01	14.2	7.1	7.38	10.2	8.0	11.0	6.3	7.66	6.07	9.4	4.30	7.5				
Administratief personeel				1	2	2	45	7	22	18	0	61	44	51	46	8	9	60	0	42				
Dienstverlenend personeel en verkopers				5.42	6.08	6.34	6.2	4.12	6.08	3.9	4.73	6.38	7.5	6.31	3.6	6.01	3.28	5.2	3.02	3.5				
Geschoolde landbouwers, bosbouwers en vissers				3	8	7	01	2	6	27	1	3	52	5	42	1	6	29	0	79				
Ambachtslieden				4.16	3.59	3.92	5.6	2.43	2.82	4.3	2.85	5.15	5.0	4.68	2.9	4.37	2.80	2.8	3.22	2.3				
Bedieningspersoneel van machines en installaties				4	6	5	56	1	7	82	3	4	43	8	58	9	7	33	0	00				
Elementaire beroepen		1.3	3.90	3.96	3.79	6.3	3.12	4.32	3.1	4.75	3.86	3.6	3.41	2.4	4.89	4.21	3.2	2.44	2.5	1.6	5.98			
Niet opgegeven		34	2	8	9	88	4	1	48	9	3	06	4	66	2	4	33	7	76	11	1			
Totaal		1.3	3.4	4.57	4.97	5.51	3.7	3.78	4.57	3.7	5.50	8.04	5.5	8.61	3.5	6.56	5.84	5.7	4.04	3.0	3.1	9.83	8	
		79	33	6	4	7	99	9	7	23	0	8	49	2	29	3	5	63	8	92	30	8		
Vrouw																								
Strijdkrachten																5.97								
Leidinggevenden				5.36			4.6	6.64	6.49	6.4	9.97	9.91	5.9	6.33	6.6	7.19	6.43	5.7	5.25	9.9				
Intellectuele, wetenschappelijke en artistieke ber.				7			77	6	7	85	0	0	49	8	53	3	0	78	0	35				
Technici en vakspecialisten				6.76	7.62	6.17		5.32	8.23	4.6	4.29	7.48	5.8	7.49	5.7	5.67	5.07	4.7	3.79	4.8				
Administratief personeel				8	7	2		7	9	48	4	4	30	1	24	9	7	15	6	03				
Dienstverlenend personeel en verkopers				5.42	6.01	5.40	3.6	3.79	4.21	3.9	5.37	4.96	5.0	4.52	3.1	5.00	3.24	3.5	2.47	3.4				
Geschoolde landbouwers, bosbouwers en vissers				2	9	2	22	3	6	82	3	0	14	0	19	3	9	23	0	77				
Ambachtslieden				2.62	3.74	3.90	3.6	2.52	3.26	3.3	3.38	3.72	3.1	3.01	2.8	3.91	2.98	3.2	2.37	2.1		3.72		
Bedieningspersoneel van machines en installaties				2	0	1	16	7	5	07	5	8	51	3	32	5	0	45	6	90		8		
Elementaire beroepen		1.8	3.01				2.6	2.11	2.28	2.3	2.39	4.49	4.0	1.90	2.2	3.51	2.13	2.4	2.10	1.9	2.5			
Niet opgegeven		89	3				76	0	2	51	9	4	47	2	35	0	9	44	5	34	87			
Totaal		1.7	3.01	4.97	4.60	3.6	2.68	3.38	2.7	4.21	5.00	4.1	4.59	2.4	4.86	4.67	3.2	2.33	2.3	1.6	9.65			
		07	8	9	2	64	9	9	04	9	5	5	48	8	00	8	7	98	9	50	11	3		
Totaal																								
Strijdkrachten																10.0								
Leidinggevenden				9.33	10.0	12.1	7.0	7.38	8.80	7.3	10.1	12.1	12.1	6.7	9.37	8.1	9.27	7.48	6.5	7.31	8.7	22.8		
Intellectuele, wetenschappelijke en artistieke ber.				8	06	67	21	6	7	20	05	71	04	6	12	2	7	43	9	64		35		
Technici en vakspecialisten				8.30	6.94	7.10	6.4	6.17	12.1	5.7	6.34	8.71	7.0	9.57	6.0	6.32	5.33	5.9	4.09	5.8		14.3		
Administratief personeel				9	6	7	17	2	20	38	8	3	32	1	90	4	9	98	5	72		53		
Dienstverlenend personeel en verkopers																								
Geschoolde landbouwers, bosbouwers en vissers																								
Ambachtslieden																								
Bedieningspersoneel van machines en installaties																								
Elementaire beroepen																								
Niet opgegeven																								
Totaal																								

Inkomens en inkomensverdelingen in Curaçao; Publicatiereeks Census 2011

Technici en vakspecialisten	.	.	5.42	6.07	6.20	5.8	3.94	5.60	3.9	4.90	5.41	6.4	5.35	3.4	5.59	3.26	3.7	2.76	3.5	9.95
	.	.	3	6	0	63	4	5	52	0	2	91	9	05	0	1	92	7	25	3
	.	.	3.20	3.70	3.90	4.0	2.49	3.11	3.5	3.29	3.98	3.3	3.26	2.8	4.01	2.96	3.2	2.51	2.2	7.67
Administratief personeel	.	.	5	0	8	20	1	0	34	4	9	59	1	57	2	3	03	9	12	9
Dienstverlenend personeel en verkopers	1.6	.	3.47	3.91	3.59	5.3	2.40	3.34	2.6	3.34	4.15	3.7	2.32	2.4	4.52	2.77	2.5	2.16	2.1	5.98
Geschoolde landbouwers, bosbouwers en vissers	44	.	6	1	6	27	4	2	00	7	8	92	4	06	0	2	25	8	13	16
	1.3	3.55	.	2.0	5.1	1.5
	81	8	.	37	18	75
	.	.	3.29	3.64	5.02	3.3	2.75	5.81	3.0	2.87	4.25	5.1	4.54	2.8	5.42	.	2.2	3.00	2.1	4.9
Ambachtslieden	.	.	5	1	3	85	3	7	35	0	8	94	0	86	6	.	14	7	64	56
Bedieningspersoneel van machines en installaties	.	3.7	3.80	3.65	5.95	3.1	3.71	3.04	1.8	.	2.84	8.0	.	3.7	5.04	.	2.3	.	1.6	1.6
	.	88	1	2	7	05	9	7	33	.	5	35	.	18	2	.	35	.	11	57
	2.0	.	1.55	3.28	2.46	3.3	2.22	2.42	1.9	1.80	2.57	1.5	3.30	2.3	1.95	1.81	1.6	2.83	1.9	1.5
Elementaire beroepen	82	.	9	5	1	57	9	3	68	1	0	10	5	42	5	3	65	8	87	62
	.	.	8.27	.	.	2.2	8.03	2.34	3.5	.	2.73	4.1	3.59	5.1	6.22	.	3.9	9.87	.	1.0
Niet opgegeven	.	.	2	.	.	55	3	8	07	.	6	21	0	40	3	.	84	1	.	99
	2.5	3.4	4.22	4.97	5.34	3.7	3.19	4.16	3.0	4.95	5.99	4.9	6.41	3.0	5.68	4.98	3.7	2.90	2.6	1.7
Totaal	27	30	3	5	0	87	6	8	65	7	6	02	4	34	0	1	47	9	18	34
	6																			

Opmerking: "." is geen of minder dan 10 waarnemingen

Tabel 64 Werkende bevolking naar belangrijkste beroepen, geslacht en gemiddeld bruto maandinkomen uit belangrijkste bron, Curacao, Census 2011

Beroep	Geslacht		
	Man	Vrouw	Totaal
		Naf.	
Andere rangen strijdkrachten	8.325		8.082
Hogere kaderleden van het openbaar bestuur	12.383	8.265	10.845
Directeurs van grote ondernemingen	8.721	6.435	8.199
Eigenaren van snacks			3.139
Winkeleigenaren	4.951	3.880	4.550
Andere directeuren, eigenaren, niet elders genoemd	7.287	4.773	6.579
Managers op financieel gebied	9.714	7.958	8.791
Managers op het gebied van human resources		7.007	7.577
Managers op het gebied van beleid en planning	11.919		9.918
Managers op het gebied van zakelijke dienstverlening en op administratief gebied, niet elders geassocieerd	8.833	6.725	7.789
Managers op het gebied van verkoop en marketing	6.813	5.797	6.310
Managers in de industrie	9.964		9.449
Managers in de bouwrijverheid	6.708		6.641
Managers op het gebied van logistiek en aanverwante diensten	6.753		6.625
Managers op het gebied van informatie- en communicatietechnologie (ICT)	8.498		8.281
Managers op het gebied van menselijke gezondheidszorg			6.415
Managers op het gebied van onderwijs	7.501	6.143	6.525
Filiaalhouders op het gebied van financiële dienstverlening en verzekeringen	9.632	7.606	8.487
Managers op het gebied van professionele diensten, niet elders geassocieerd	8.087		7.302
Hotelmanagers			6.099
Restaurantmanagers	4.134	2.814	3.398
Managers in de detail- en groothandel	4.939	4.013	4.652
Managers op het gebied van diensten, niet elders geassocieerd	7.054	5.567	6.501
Ingenieurs, niet elders geassocieerd			7.339
Bouwkundig architecten	6.545		6.172
Grafisch en multimedia designers	4.275		4.031
Huisartsen	9.039		8.604
Specialisten op het gebied van de gespecialiseerde geneeskunde	13.897		12.459
Verpleegkundig kaderpersoneel	4.024	3.703	3.753
Kinesisten en fysiotherapeuten			5.451
Professoren en andere docenten in het hoger onderwijs			5.653
Leraren in beroepsgerichte vakken in het secundair onderwijs	5.008	4.611	4.758
Leraren in algemene vakken in het secundair onderwijs	5.872	5.181	5.413
Onderwijzers in het lager onderwijs	5.542	4.154	4.282
Onderwijzers in het kleuteronderwijs		1.408	1.408
Leraren in het buitengewoon onderwijs		4.690	4.675
Andere taalleraren (buiten het schoolsysteem)		4.496	4.704
Onderwijsdeskundigen, niet elders geassocieerd	5.358	4.340	4.650
Accountants en boekhoudkundig kaderpersoneel	10.401	6.726	8.293
Financieel en beleggingsadviseurs	10.125	7.304	8.669
Financieel analisten			8.538
Bedrijfs- en organisatieanalisten	7.833		7.851
Beleidsadviseurs	7.734	6.494	7.136
Specialisten op het gebied van personeels- en loopbaanontwikkeling			5.982
Specialisten op het gebied van reclame en marketing		4.751	5.047
Applicatieprogrammeurs			5.081
Systeembeheerders	5.514		5.310
Netwerkspecialisten	6.750		6.444
Advocaten	10.524	7.974	9.310
Juristen, niet elders geassocieerd	10.712	8.217	9.043
Psychologen			5.143
Maatschappelijk werkers		4.043	4.019
Journalisten			4.068
Technici op het gebied van civieltechnische werken			5.586
Technici op het gebied van elektriciteit	4.951		4.976
Technici op het gebied van elektronica	3.370		3.384
Technisch teknaars	4.325		4.209
Technici op het gebied van natuur- en technische wetenschappen, niet elders geassocieerd	6.421		6.223
Toeziend personeel in de industrie	5.652		5.553
Toeziend personeel in de bouwrijverheid	4.398		4.349
Toeziend personeel in de zakelijke diensten	4.514	4.261	4.401
Technici voor het beheer en de controle van industriële processen, niet elders geassocieerd	5.121		5.154
Dekofficieren en loodsen	5.426		5.426
Piloten en dergelijke	8.257		8.115
Luchtverkeersleiders			5.542

Tabel 64. Werkende bevolking naar belangrijkste beroepen¹, geslacht en gemiddeld bruto maandinkomen uit belangrijkste bron, Curaçao, Census 2011

Beroep	Geslacht		
	Man	Vrouw	Totaal
Laboratoriumtechnici (geneeskunde en pathologie)			3.707
Farmaceutisch-technisch assistenten en apothekersassistenten		2.944	2.949
Verpleegkundigen		3.059	3.292
Tandartsassistenten en mondhygiënisten		2.586	3.067
Technici op het gebied van medische registratie en gezondheidsinformatie		3.565	3.660
Technici en assistenten op het gebied van fysiotherapie		2.218	2.166
Medisch assistenten		2.850	2.885
Milieu-inspecteurs, inspecteurs arbeidshygiëne, inspecteurs voedselhygiëne en -veiligheid en dergelijke			4.308
Ondersteunend personeel op het gebied van de gezondheidszorg, niet elders geïnclassificeerd		3.583	4.179
Effecten- en valutahandelaars en -makelaars			6.089
Adviseurs kredieten en leningen		5.390	5.463
Boekhouders	5.867	4.694	5.063
Taxateurs en schade-experts			4.733
Verzekeringsagenten		3.122	3.694
Handelsvertegenwoordigers		3.538	3.785
Inkopers		3.471	4.146
Inklaringsagenten en expediteurs			4.971
Organisatoren van conferenties en evenementen			2.821
Makelaars en beheerders van onroerend goed	5.946		4.808
Zakelijke dienstverleners, niet elders geïnclassificeerd	5.390	4.121	4.738
Bureauchefs	5.606	4.536	4.844
Bureau-secretaresses en directie-assistenten		4.226	4.236
Douane-inspecteurs en grensbewakers	5.531	3.874	4.969
Ambtenaren: belastingen en accijnzen	6.363	6.505	6.437
Ambtenaren: sociale uitkeringen			4.622
Politie-inspecteurs en speurders	6.001		5.949
Ambtenaren die instaan voor de toepassing van de wet, niet elders geïnclassificeerd	4.824	4.545	4.700
Ondersteunend personeel op juridisch gebied en dergelijke	8.129	5.406	5.998
Ondersteunend personeel op het gebied van maatschappelijk werk		2.880	3.065
Sporttrainers en -instructeurs, scheidsrechters en sportofficials	3.834		3.277
Fitness- en recreatie-instructeurs	2.057		2.039
Fotografen			2.612
Chef-koks	3.433		3.412
Andere vakspecialisten op artistiek en cultureel gebied			2.497
Technici op het gebied van informatie- en communicatietechnologie: operatoren	4.611		4.780
Technici op het gebied van informatie- en communicatietechnologie: gebruikersondersteuning	4.567	4.518	4.556
Netwerk- en systeemtechnici	5.077		5.191
Telecommunicatietechnici	4.424		4.536
Administratief medewerkers, algemeen	3.097	2.683	2.738
Secretariaatsmedewerkers, algemeen		3.077	3.055
Loketbedienden en dergelijke		2.564	2.596
Bookmakers, croupiers en dergelijke	3.138	2.018	2.317
Incasseerders en dergelijke		3.319	3.599
Andere bankbedienden, geldopalers en dergelijke, niet elders genoemd		2.099	2.344
Reisconsulenten en reisbureau-medewerkers		3.392	4.441
Callcentermedewerkers: informatieverstrekking			2.255
Telefonisten		2.536	2.506
Hotelreceptionisten		2.016	1.950
Informatieverstrekkers		3.331	3.349
Receptionisten, algemeen		2.420	2.434
Klanteninformatieverstrekkers, niet elders geïnclassificeerd	3.168	3.249	3.228
Administratief personeel: boekhouding	4.069	3.146	3.313
Administratief personeel: statistiek, financiën en verzekeringen	4.967	3.736	3.984
Administratief personeel: loonadministratie		3.162	3.315
Magazijniers	2.224	2.040	2.204
Logistiek medewerkers: productie			2.557
Postboden en postsorteerders	2.170		2.122
Archief- en kopieermedewerkers		2.727	2.680
Medewerkers personeelsadministratie		3.909	3.990
Administratief personeel, niet elders geïnclassificeerd	3.652	3.030	3.184
Reisbegeleiders en stewards	2.729	2.180	2.380
Reisleiders en gidsen			3.015
Koks	2.321	2.176	2.229
Kelners	1.637	1.516	1.545
Barmannen	1.975	2.414	2.181
Kappers	2.351	1.974	2.099
Schoonheidsspecialisten en dergelijke		1.742	1.755
Toezichthouders van huishoudelijk en schoonmaakpersoneel in kantoren, hotels en dergelijke accommodatie	3.589	2.682	3.046
Conciërges	3.372		3.202
Verleners van persoonlijke diensten, niet elders geïnclassificeerd			2.234
Verkopers in kramen en op markten		1.131	1.197

Tabel 64. Werkende bevolking naar belangrijkste beroepen¹, geslacht en gemiddeld bruto maandinkomen uit belangrijkste bron, Curaçao, Censuss 2011

Beroep	Geslacht		
	Man	Vrouw	Totaal
Verkoop van snacks aan huis Winkeliers	3.721	2.663	1.283 3.296
Toeziçhthoudend personeel in winkels	3.193	2.793	3.027
Verkopers en verkoopsassistenten	2.332	1.568	1.721
Kassiers en ticketverkopers		1.724	1.735
Huis-aan-huisverkopers	2.862	2.368	2.661
Verkopers in cafetaria's, fastfoodrestaurants, snackbars en dergelijke eetgelegenheden		1.441	1.508
Verkopers in loterijhuizen		1.521	1.550
Verkopers, niet elders geassocieerd	2.938	2.234	2.496
Verzorgend personeel in kinderdagverblijven, crèches en dergelijke en onthaalmoeders		1.443	1.444
Onderwijsassistenten		2.701	2.797
Verzorgenden in ziekenhuizen, verpleeginstellingen en dergelijke instellingen		2.798	2.771
Verzorgenden thuiszorg		1.685	1.674
Verzorgend personeel in de gezondheidszorg, niet elders geassocieerd		2.143	2.254
Brandweelrui	4.730		4.732
Politie-agenten	5.076	4.423	4.953
Cipiers	3.419	3.421	3.420
Veiligheidspersoneel	2.318	1.728	2.244
Personeel op het gebied van de openbare orde en de veiligheid, niet elders geassocieerd	5.160		4.695
Tuiniers en kwekers van bomen, struiken, bloemen, zaden, kasgroenten en dergelijke	2.059		2.020
Polyvalente bouwvakkers (inclusief bouwaannemers die meewerken op de werf)	4.458		4.631
Metselaars en dergelijke	2.620		2.616
Timmerlui en schrijnwerkers	2.289		2.288
Bouwarbeiders ruwbouw, niet elders geassocieerd	3.299		3.298
Vloerleggers en tegelzetter	2.218		2.218
Loodgieters	2.316		2.333
Installateurs van toestellen voor klimaatregeling en koeltechniek	2.478		2.473
Schilders en behangers	2.890		2.870
Verf- en lakspuiters	2.096		2.124
Reinigers van bouwwerken	1.813		1.781
Metaalgieters en kernmakers	2.194		2.181
Lassers en snijders	2.965		2.948
Constructiewerkers	2.612		2.657
Monteurs en reparateurs van motorvoertuigen	2.423		2.422
Monteurs en reparateurs van industriële en landbouwmachines	2.948		2.952
Ambachtlieden, niet elders geassocieerd			1.870
Drukkers	2.613		2.586
Elektriciens (in gebouwen en dergelijke)	3.169		3.107
Installateurs van elektrische apparatuur	2.707		2.671
Installateurs en reparateurs van elektriciteitsleidingen (civieltechnische werken)	2.936		2.990
Installateurs en onderhoudsmonteurs op het gebied van elektronica	3.100		3.073
Installateurs en onderhoudsmonteurs op het gebied van informatie- en communicatietechnologie	2.970		2.868
Slagers, vishandelaren en dergelijke	1.885	1.864	1.874
Bakkers, banketbakkers en chocolatiers	2.750	1.354	2.114
Meubelmakers en dergelijke	2.646		2.700
Naaisters, borduursters en dergelijke		1.407	1.499
Bedieners van machines en installaties voor de vervaardiging van chemische producten	3.706		3.662
Bedieners van wasserijmachines		1.678	1.603
Bedieners van verpakkings-, bottel- en etiketteermachines			1.651
Bedieners van vaste machines en installaties, niet elders geassocieerd	3.706		3.693
Chauffeurs van auto's, taxi's en bestelwagens	1.905		1.877
Buschauffeurs en trambestuurders	2.315	2.397	2.346
Vrachtwagenchauffeurs	3.206		3.181
Taxichauffeurs	2.353		2.338
Bedieners van grondverzetmachines en dergelijke	3.110		3.088
Kraandrijvers en bedieners van takels en dergelijke	3.030		3.039
Heftruckbestuurders	2.183		2.183
Dekpersoneel op schepen en dergelijke	3.282		3.238
Huishoudelijke hulpen en schoonmakers in particuliere huishoudens		1.263	1.261
Schoonmakers in hotels, kantoren en dergelijke accommodatie	1.709	1.580	1.593
Inwonende huishoudsters		1.358	1.361
Personeel voor het wassen en strijken met de hand			1.815
Autowassers	2.112		2.011
Andere handarbeiders voor het reinigen van tapijten, zwembaden, koeltorens, graffiti en dergelijke	1.772		1.568
Ongeschoolde arbeiders in de tuinbouw	2.444		2.393
Ongeschoolde arbeiders in de weg- en waterbouw en andere civieltechnische werken	2.018		2.010
Ongeschoolde arbeiders in de burgerlijke en utiliteitsbouw	2.550		2.561
Inpakkers	2.627	1.280	1.933
Ongeschoolde arbeiders in de industrie, niet elders geassocieerd			1.792
Laders en lossers	2.388		2.353

Tabel 64. Werkende bevolking naar belangrijkste beroepen¹, geslacht en gemiddeld bruto maandinkomen uit belangrijkste bron, Curaçao, Censur 2011

Beroep	Geslacht		
	Man	Vrouw	Totaal
Vakkenvullers	2.189	1.438	1.628
Bereiders van fastfood (broodjes, hamburgers, pizza's en dergelijke)	1.783	1.735	1.754
Keukenhulpen	1.785	1.708	1.721
Vuilnisophalers en ophalers van afval bestemd voor recycling	2.408		2.397
Boden, kruiers, krantenbezorgers en dergelijke	1.918	1.763	1.886
Elementaire beroepen, niet elders geclassificeerd	3.184	1.446	2.828

¹ Alleen beroepen waar 50 of meer personen (man en/of vrouw of totaal) een inkomen hebben opgegeven zijn in de tabel opgenomen

Tabel 65 Huishoudens naar huishoudinkomen huishoudgrootte, Curaçao, Census 2011

Tabel 65. Huishoudens naar huishoudinkomen en huishoudgrootte, Curaçao, Census 2011											
Bruto huishoud inkomen	Huishoudgrootte										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10+	Totaal
	NAFI.										
0-1000	4.806	1.436	740	428	211	88	32	17	3	6	7.767
1001-2000	3.038	2.974	1.309	760	402	133	56	31	13	12	8.728
2001-3000	1.871	2.312	1.450	1.030	444	162	73	28	16	9	7.395
3001-4000	1.083	1.667	1.245	917	386	171	62	34	11	14	5.590
4001-5000	956	1.357	999	773	413	108	67	28	13	8	4.722
5001-6000	639	1.045	833	599	324	127	44	17	9	14	3.651
6001-7000	328	825	696	575	210	86	35	22	9	7	2.793
7001-8000	294	625	506	435	188	85	33	17	5	6	2.194
8001-9000	128	508	432	374	155	62	23	12	10	7	1.711
9001-10000	128	359	303	303	139	42	16	12	3	3	1.308
Meer dan 10000	545	1.813	1.592	1.514	676	244	107	51	19	33	6.594
Onbekend	114	484	629	642	330	155	64	30	18	17	2.483
Totaal	13.930	15.405	10.734	8.350	3.878	1.463	612	299	129	136	54.936

Tabel 66 Gemiddeld bruto huishoudinkomen naar huishoudgrootte en aantal inkomensstrekkers, Curaçao, Census 2011

Tabel 66. Gemiddeld bruto huishoudinkomen naar huishoudgrootte en aantal inkomensstrekkers, Curaçao, Census 2011								
Aantal personen in het huishouden	Aantal inkomensstrekkers per huishouden							
	1	2	3	4	5	6	7 en meer	totaal
	NAFI.							
1	3.040							3.040
2	3.798	6.030						5.349
3	3.694	6.544	7.804					6.157
4	4.221	7.324	7.589	9.268				6.930
5	3.888	6.585	7.675	9.273	11.687			6.964
6	2.656	5.517	7.841	8.937	10.974	11.651		6.975
7	2.453	4.302	5.736	8.646	10.016	13.535	11.925	6.813
8	4.257	3.150	7.046	7.502	9.928	13.571	8.351	7.272
9	1.342	4.221	4.626	7.259	9.037	9.872	12.781	6.639
10 of meer	1.163	4.806	4.448	7.960	12.021	15.154	14.685	9.681
Totaal	3.359	6.397	7.636	9.047	10.841	12.977	13.116	5.332

Tabel 67 Aantallen huishouden naar gemiddeld bruto huishoudinkomen, huishoudgrootte en geslacht van het hoofd, Curaçao, Census 2011

Tabel 67. Aantallen huishouden naar gemiddeld bruto huishoudinkomen, huishoudgrootte en geslacht van het hoofd, Curaçao, Census 2011						
Aantal personen in het huishouden	Mannelijk hoofd van het huishouden		Vrouwelijk hoofd van het huishouden		Alle huishoudens	
	Aantal huishoudens	Gemiddeld inkomen	Aantal huishoudens	Gemiddeld inkomen	Aantal huishoudens	Gemiddeld inkomen
	NAFI.				NAFI.	
1	5.807	3.483	7.486	2.696	13.293	3.040
2	8.322	6.352	6.385	4.042	14.707	5.349
3	5.833	7.173	4.129	4.721	9.962	6.157
4	5.311	7.699	2.287	5.144	7.598	6.930
5	2.290	7.852	1.222	5.300	3.512	6.964
6	760	7.895	536	5.669	1.296	6.975
7	300	8.717	242	5.569	542	6.813
8	119	9.718	150	5.332	269	7.272
9	50	8.040	60	5.472	110	6.639
10 of meer	55	10.670	64	8.832	119	9.681
Totaal	28.847	6.389	22.561	3.981	51.408	5.332

Tabel 68 Huishoudens naar bruto huishoudinkomen en geslacht van het hoofd van het huishouden, Curaçao, Census 2011

Bruto huishoudinkomen	Geslacht van het hoofd		
	Man	Vrouw	Totaal
0-1000	2.659	5.108	7.767
1001-2000	4.028	4.700	8.728
2001-3000	3.984	3.411	7.395
3001-4000	3.214	2.376	5.590
4001-5000	2.721	2.001	4.722
5001-6000	2.239	1.412	3.651
6001-7000	1.840	953	2.793
7001-8000	1.506	688	2.194
8001-9000	1.247	464	1.711
9001-10000	970	338	1.308
Meer dan 10000	5.013	1.581	6.594
Onbekend	1.431	1.052	2.483
Totaal	30.852	24.084	54.936

Tabel 69 Gemiddelde bruto uurlonen naar geslacht en beroep, Curacao, Census 2011

Tabel 69. Gemiddelde bruto uurlonen naar geslacht en beroep, Curaçao, Census 2011						
<i>exclusief beroepen met lage aantallen werkenden of lage aantallen mannen dan wel vrouwen en gecorrigeerd voor leeftijd</i>						
	aantal manne n	aantal vrouwe n	aantal Totaal	uurloo n man	uurloo n vrouw	Verschi l (%)
1 Managers	1.964	1.333	3.297	49,9	41,2	21,1%
1112 Senior government officials	137	84	221	73,6	53,3	38,2%
1120 Managing directors and chief executives	726	222	948	50,1	44,0	13,7%
1124 Other directors/proprietors, not elsewhere classified	283	115	398	42,4	29,4	44,3%
1211 Finance managers	170	193	363	56,1	51,3	9,5%
1212 Human resource managers	40	118	158	54,5	44,2	23,2%
1219 Business services and administration managers not elsewhere classified	109	110	219	61,5	45,6	34,8%
1221 Sales and marketing managers	97	96	193	41,2	36,9	11,5%
1345 Education managers (directors, acting directors, section directors, school leaders, branch)	62	164	226	42,9	37,8	13,6%
1346 Financial and insurance services branch managers	68	91	159	54,5	45,7	19,2%
1420 Retail and wholesale trade managers	134	59	193	27,5	23,8	15,6%
1439 Services managers not elsewhere classified	138	81	219	45,0	34,4	30,9%
2 Professionals	1.701	3.051	4.752	43,1	37,2	15,9%
<i>21 Technische wetenschappers</i>	<i>396</i>	<i>111</i>	<i>507</i>	<i>44,4</i>	<i>43,9</i>	<i>1,1%</i>
<i>22 medische professionals</i>	<i>224</i>	<i>468</i>	<i>692</i>	<i>42,6</i>	<i>34,0</i>	<i>21,6%</i>
2211 Generalist medical practitioners	56	46	102	53,6	49,6	8,1%
2212 Specialist medical practitioners	67	28	95	98,6	61,4	60,5%
2221 Nursing professionals	67	355	422	28,2	23,7	19,3%
2264 Physiotherapists	34	39	73	37,7	36,4	3,5%
<i>23 onderwijzers</i>	<i>471</i>	<i>1.581</i>	<i>2.052</i>	<i>37,5</i>	<i>32,3</i>	<i>16,9%</i>
2320 Vocational education teachers(including VSBO and SBO)	162	291	453	36,2	33,9	6,8%
2330 Secondary education teachers(including HAVO and VWO)	56	116	172	48,0	40,4	18,7%
2341 Primary school teachers	65	674	739	35,9	28,6	25,6%
2353 Language teachers	21	83	104	40,4	41,1	-1,7%
2359 Teaching professionals not elsewhere classified	167	417	584	36,9	31,7	16,6%
<i>24 Financieel-zakelijke professionals</i>	<i>444</i>	<i>515</i>	<i>959</i>	<i>54,2</i>	<i>42,3</i>	<i>27,8%</i>
2411 Accountants	186	250	436	62,1	42,8	45,1%
2412 Financial and investment advisers	70	78	148	61,9	43,7	41,6%
2421 Management and organization analysts	61	34	95	43,8	52,3	-16,3%
2422 Policy administration professionals	85	77	162	49,6	42,0	18,2%
2431 Advertising and marketing professionals	42	76	118	29,7	31,0	-4,1%
<i>26 Juridische professionals</i>	<i>166</i>	<i>376</i>	<i>542</i>	<i>43,8</i>	<i>44,5</i>	<i>-3,0%</i>
2611 Lawyers	74	67	141	59,4	59,9	-0,9%
2619 Legal professionals not elsewhere classified	55	110	165	57,2	56,4	1,3%
2635 Social work and counseling professionals (higher education)	37	199	236	25,0	26,9	-7,2%
3 associate professionals	2.558	2.938	5.496	31,8	26,8	18,5%
<i>31 supervisors</i>	<i>543</i>	<i>252</i>	<i>795</i>	<i>29,5</i>	<i>31,5</i>	<i>-6,1%</i>
3122 Manufacturing supervisors	266	27	293	34,1	30,7	11,2%
3124 Business services supervisors	277	225	502	26,8	32,0	-16,2%
<i>32 Medical</i>	<i>82</i>	<i>532</i>	<i>614</i>	<i>30,6</i>	<i>20,9</i>	<i>48,1%</i>
3213 Pharmaceutical technicians and assistants	25	137	162	19,1	20,4	-6,3%
3221 Nursing associate professionals	36	304	340	38,1	20,1	89,4%
3252 Medical records and health information technicians	21	91	112	24,4	24,0	1,7%
<i>33 Zakelijke en overhead</i>	<i>1.096</i>	<i>1.593</i>	<i>2.689</i>	<i>34,7</i>	<i>28,7</i>	<i>22,6%</i>
3313 Accounting associate professionals	146	328	474	40,9	30,3	34,9%
3321 Insurance representatives	46	117	163	28,6	20,8	37,4%
3322 Commercial sales representatives	50	66	116	25,6	22,4	14,5%
3323 Buyers	44	57	101	27,0	22,0	22,9%
3334 Real estate agents and property managers	47	45	92	36,6	27,2	34,7%
3339 Business services agents not elsewhere classified	61	73	134	35,6	28,5	25,1%
3341 Office supervisors	149	377	526	35,8	29,4	21,6%
3343 Administrative and executive secretaries	10	202	212	29,6	26,9	10,1%
3351 Customs and border inspectors	195	99	294	33,7	23,6	42,3%
3352 Government tax and excise officials	63	68	131	39,0	41,3	-5,4%
3353 Government social benefits officials	43	50	93	32,6	27,2	19,9%
3355 Police inspectors and detectives	134	23	157	41,3	37,9	8,7%
3359 Regulatory government associate professionals not elsewhere	108	88	196	30,1	31,5	-4,4%

Tabel 69. Gemiddelde bruto uurlonen naar geslacht en beroep, Curaçao, Census 2011*exclusief beroepen met lage aantallen werkenden of lage aantallen mannen dan wel vrouwen en gecorrigeerd voor leeftijd*

	aantal manne n	aantal vrouwe n	aantal Totaal	uurloo n man	uurloo n vrouw	Verschi l (%)
<i>34/5 overig</i>	619	552	1.171	28,1	26,7	4,6%
3411 Legal and related associate professionals	48	185	233	42,6	37,1	14,8%
3412 Social work associate professionals(lower education)	39	168	207	21,6	19,3	11,6%
3422 Sports coaches, instructors and officials	78	45	123	25,8	23,3	10,9%
3423 Fitness and recreation instructors and program leaders	62	46	108	16,1	19,8	-18,5%
3434 Chefs	65	23	88	19,3	18,1	6,5%
3511 Information and communications technology operations technicians	135	25	160	28,4	32,2	-12,0%
3512 Information and communications technology user support technicians	192	60	252	29,0	27,3	6,1%
4 administratief	1.788	5.867	7.655	21,6	18,8	14,9%
<i>41 General office clerks</i>	384	2.553	2.937	20,9	18,5	13,2%
<i>42 bank en overig klantenservice</i>	314	1.197	1.511	18,6	16,6	14,8%
4211 Bank tellers and related clerks	40	222	262	17,9	15,7	14,0%
4212 Bookmakers, croupiers and related gaming workers	64	176	240	17,5	11,5	51,9%
4214 Debt-collectors and related workers	41	62	103	25,0	27,2	-8,1%
4219 Other tellers, money collectors and related clerks, not elsewhere classified	28	143	171	17,0	15,1	12,4%
4221 Travel consultants and clerks	28	52	80	36,2	17,7	104,3%
4224 Hotel receptionists	31	97	128	10,4	12,3	-15,4%
4226 Receptionists (general)	18	259	277	15,6	15,8	-1,4%
4229 Client information workers not elsewhere classified	64	186	250	20,7	21,6	-4,0%
<i>43/4 financiële en overig</i>	1.090	2.117	3.207	23,8	20,2	17,2%
4311 Accounting and bookkeeping clerks	151	743	894	25,4	21,9	16,2%
4312 Statistical, finance and insurance clerks	126	516	642	30,5	23,6	29,3%
4313 Payroll clerks	23	159	182	26,8	20,2	32,8%
4321 Stock clerks	595	76	671	14,4	12,7	13,6%
4415 Filing and copying clerks	41	52	93	15,8	19,9	-20,4%
4416 Personnel clerks	23	178	201	26,3	25,6	2,7%
4419 Clerical support workers not elsewhere classified	131	393	524	24,1	20,9	15,5%
			11.95			
5 dienstverleners	4.084	7.869	3	16,1	14,9	8,0%
<i>51 dienstverleners?</i>	917	1.995	2.912	16,8	18,3	5,9%
5111 Travel attendants and travel stewards	60	109	169	19,1	13,8	37,8%
5120 Cooks (not chef-cooks)	294	515	809	14,4	15,3	-5,6%
5131 Waiters	164	560	724	17,0	11,9	42,7%
5132 Bartenders	87	80	167	16,1	47,9	-66,5%
5141 Hairdressers	140	292	432	15,0	26,6	-43,6%
5142 Beauticians and related workers	3	180	183	13,8	19,3	-28,5%
5151 Cleaning and housekeeping supervisors in offices, hotels and other establishments	169	259	428	23,6	16,2	46,1%
<i>52 verkopers</i>	1.380	4.090	5.470	15,4	13,1	19,9%
5221 Shop keepers (sells in own shop)	202	133	335	20,3	20,1	0,6%
5222 Shop supervisors	288	201	489	18,5	16,4	12,6%
5223 Shop sales assistants	425	1.744	2.169	15,1	11,3	34,4%
5230 Cashiers and ticket clerks	45	994	1.039	11,8	11,0	7,5%
5243 Door to door salespersons	222	150	372	19,1	17,2	11,2%
5246 Food service counter attendants	46	293	339	13,1	9,9	33,0%
5247 Salespersons in lottery shops	34	370	404	17,0	16,7	2,2%
5249 Sales workers not elsewhere classified	118	205	323	16,2	14,3	12,8%
<i>53 medische dienstverleners</i>	70	1.467	1.537	14,2	14,8	-3,2%
5311 Child care workers	13	511	524	10,7	12,4	-13,7%
5321 Health care assistants	18	359	377	15,0	19,1	-21,1%
5322 Home-based personal care workers	8	276	284	13,1	12,9	1,2%
5329 Personal care workers in health services not elsewhere classified	31	321	352	19,4	15,1	28,1%
<i>54 beveiliging</i>	1.717	317	2.034	18,4	15,0	27,9%
5412 Police officers	337	77	414	30,5	27,4	11,3%
5413 Prison guards	146	59	205	21,2	20,5	3,2%
5414 Security guards	1.234	181	1.415	14,4	10,6	36,3%
8/9 chauffeurs en elementair	1.579	2.971	4.550	14,4	14,1	1,8%
<i>83 chauffeurs</i>	622	226	848	14,3	17,2	-15,7%
8322 Car, taxi and van drivers	335	44	379	13,1	14,2	-8,1%
8331 Bus and tram drivers	287	182	469	15,3	19,6	-21,9%

Tabel 69. Gemiddelde bruto uurlonen naar geslacht en beroep, Curaçao, Census 2011*exclusief beroepen met lage aantallen werkenden of lage aantallen mannen dan wel vrouwen en gecorrigeerd voor leeftijd*

	aantal manne n	aantal vrouwe n	aantal Totaal	uurloo n man	uurloo n vrouw	Verschi l (%)
<i>9 elementaire beroepen</i>	957	2.745	3.702	14,4	13,4	8,0%
9112 Cleaners and helpers in offices, hotels and other establishments	219	1.950	2.169	12,3	13,4	-8,3%
9334 Shelf fillers	79	232	311	13,1	9,0	45,5%
9411 Fast food preparers	51	76	127	12,4	16,0	-22,6%
9412 Kitchen helpers	74	351	425	12,2	11,7	4,0%
9621 Messengers, package deliverers and luggage porters	348	92	440	15,4	17,1	-10,3%
9629 Elementary workers not elsewhere classified	186	44	230	39,2	14,5	170,3%
			37.70			
Gemiddeld *	13.674	24.029	3	25,7	22,5	14,2%

* Gemiddeld over de onderzochte beroepen, ongeveer 63 procent van alle werkenden met een inkomen

Tabel 70 Aantallen huishoudens boven en onder de armoedegrens naar zone, Curacao, Census 2011

Tabel 70. Aantallen huishoudens boven en onder de armoedegrens naar zone, Curaçao, Census 2011				
Zone	inkomen boven of onder povertyline		Totaal	% onder de armoedegrens
	Onder de povertyline	Boven de povertyline		
Westpunt	72	179	251	28,7%
Lagun	21	81	102	20,6%
Flip	75	101	176	42,6%
Tera Pretu	41	40	81	50,6%
Lelienberg	110	239	349	31,5%
Soto	220	427	647	34,0%
Pannekoek	37	87	124	29,8%
Barber	212	538	750	28,3%
St. Willibrordus	38	163	201	18,9%
Tera Cora	277	1.144	1.421	19,5%
Souax	523	1.104	1.627	32,1%
St. Michiel	373	1.539	1.912	19,5%
Piscadera Baai	92	170	262	35,1%
Fortuna	526	477	1.003	52,4%
Rancho	130	966	1.096	11,9%
Ronde Klip	70	162	232	30,2%
Brievengat	462	1.190	1.652	28,0%
Maria Maai	96	352	448	21,4%
Muizenberg	324	603	927	35,0%
Stenen Koraal	327	1.101	1.428	22,9%
Mahuma	436	1.675	2.111	20,7%
Groot Piscadera	143	728	871	16,4%
Paradijs	218	547	765	28,5%
Wanapa	413	1.127	1.540	26,8%
Buena Vista	543	1.161	1.704	31,9%
Kanga/Dein	335	508	843	39,7%
Suffisant	322	980	1.302	24,7%
Mon Repos	198	976	1.174	16,9%
Bonam	678	2.077	2.755	24,6%
Rosendaal	243	391	634	38,3%
Groot Kwartier	132	656	788	16,8%
Mahaai	80	929	1.009	7,9%
Sta. Rosa	417	1.299	1.716	24,3%
Kwarchi	181	622	803	22,5%
Montaña Abou	397	1.095	1.492	26,6%
Labadera	135	792	927	14,6%
Seru Lora	146	874	1.020	14,3%
Zeelandia	27	284	311	8,7%
Wishi	288	471	759	37,9%
Habaai	97	261	358	27,1%
Mundo Nobo	240	738	978	24,5%
Domi	148	317	465	31,8%
Otrobanda	217	289	506	42,9%
Punda	13	29	42	31,0%
Scharloo	97	114	211	46,0%
Parera	22	73	95	23,2%
Berg Altena	410	636	1.046	39,2%
Saliña	150	819	969	15,5%
Dominguito	190	924	1.114	17,1%
Rooi Santu	216	773	989	21,8%
Koraal Specht	311	529	840	37,0%
Steenrijk	443	950	1.393	31,8%
Koraal Partier	192	1.138	1.330	14,4%
Montaña Rey	439	1.302	1.741	25,2%
Seru Grandi	252	485	737	34,2%
Spaanse Water	58	1.074	1.132	5,1%
Oostpunt	54	127	181	29,8%
Totaal ¹	12.920	38.482	51.402	25,1%

¹ Inclusief zones met te weinig waarnemingen

Bijlage 2: De berekening van armoedegrenzen voor Curaçao

Samenvattend overzicht

Noot: het onderstaande is een door het voormalig Centraal Bureau voor de Statistiek van de Nederlandse Antillen opgesteld verslag uit 2008 van het project Bepaling Armoedegrenzen voor de Eilanden van de Nederlandse Antillen. Hoewel de ontwikkelde methodologie toepasbaar zou zijn voor alle eilanden, is evenwel alleen voor Curaçao een berekening gemaakt.

Inleiding

Op verzoek van de Minister van Economische en Arbeidszaken heeft het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) het project Bepaling Armoedegrenzen voor de Eilanden van de Nederlandse Antillen opgezet en uitgevoerd.

In februari 2007 werd door het CBS in samenwerking met de United Nations Population Fund een driedaagse workshop Poverty Assessment georganiseerd, waaraan vertegenwoordigers van overheidsdiensten en NGO's deelnamen. De workshop werd verzorgd door de heer Ralph Hakkert van het Institute for Applied Economic Research (IPEA).

Tijdens een vervolgvergadering in juni 2007 werd door de aanwezige vertegenwoordigers besloten een werkgroep in te stellen die verdere vorm zou gaan geven aan de (technische) uitvoering van het project. Naast de werkgroep werd eveneens een stuurgroep gevormd, waarin alle eerdere diensten en instellingen aanwezig konden zijn om de werkgroep van advies te dienen.

De werkgroep had de volgende taken:

- a. het onderzoeken en vaststellen van de methodologie
- b. het construeren van concept armoedegrenzen per eiland
- c. het opstellen van eilandelijke concept armoedeprofielen
- d. het tussentijds rapporteren naar de stuurgroep

De stuurgroep had de volgende taken:

- a. het aansturen van de werkgroep
- b. het vaststellen van een concept voorstel armoedegrenzen ter voorlegging aan de Eilandgebieden en de Regering van de Nederlandse Antillen
- c. het opstellen en publiceren van eilandelijke armoedeprofielen

De werkgroep bestaat uit vertegenwoordigers van de volgende diensten:

- Centraal Bureau voor de Statistiek
- Geneeskundige en Gezondheidsdienst
- Dienst Ruimtelijke Ontwikkeling en Volkshuisvesting
- Directie Arbeid en Sociale Zaken
- Sociaal Kennis Centrum
- Vertegenwoordiger van het eilandgebied Bonaire
- Vertegenwoordiger van het eilandgebied Sint Maarten

De vertegenwoordiger van de Geneeskundige en Gezondheidsdienst heeft zich tussentijds teruggetrokken uit de werkgroep vanwege capaciteitsproblemen. De vertegenwoordiger van het Eilandgebied Bonaire heeft niet actief geparticipeerd in de werkgroep.

In januari 2008 hebben twee experts verbonden aan het International Poverty Center (IPC) uit Brasilia, Brazilië, op Curaçao samen met de werkgroep de verschillende methodes bestudeerd die gebruikt kunnen worden voor de berekening van de armoedegrenzen voor de Nederlandse Antillen. De bedoeling was om voor ieder eiland specifiek een armoedegrens te bepalen, omdat ieder eiland een eigen sociaal-economische situatie heeft.

Aan de experts werd een discussienotitie die door de werkgroep was samengesteld gepresenteerd.

In samenspraak met internationale experts is uiteindelijk besloten een methode te kiezen die goed aansluit bij de internationale praktijk, maar die duidelijk rekening houdt met de lokale omstandigheden.

Deze methode is vervolgens aan de stuurgroep gepresenteerd.

Sedertdien heeft de werkgroep zich bezig gehouden met het verfijnen van de methodologische uitgangspunten en het verzamelen en construeren van de benodigde data en datamodellen.

Niet alle benodigde data bleken evenwel snel toegankelijk te zijn of te kunnen worden gemaakt. Met name voor Saba en Sint Eustatius, maar ook voor de andere eilanden, kost het de nodige moeite om de benodigde gegevens te verkrijgen.

Gelet daarop, en door de wens tot snelle afronding van het project voor de vaststelling van de armoedegrenzen die met name door het Eilandgebied Curaçao is geuit, is besloten om de werkzaamheden per eiland af te ronden en aan Curaçao voorrang te verlenen. De nu gebruikte methodologie zal ook als uitgangspunt dienen voor de berekeningen voor de andere eilanden.

Na afronding van Curaçao zal worden doorgewerkt met de berekening van de armoedegrens voor Sint Maarten. Voor de eilanden Bonaire, Saba en Sint Eustatius zal eerst worden gepolst of er vanuit de Eilandgebieden nog behoefte bestaat aan de inzet van de projectgroep.

Het produceren van armoedeprofielen voor alle eilanden zal door dit alles pas in een later stadium plaats vinden. De noodzaak tot het vervaardigen van beleidsmatige analyses van de armoedeproblematiek blijft evenwel onveranderlijk bestaan.

Gebruikte methodologie

Uitgangspunt is het berekenen van een aan de lokale behoeften aangepaste absolute (monetaire) armoedegrens, gedefinieerd als het inkomensniveau waarbij een huishouden nog net voldoende middelen kan aanschaffen om een gezond leven te kunnen leiden. Deze absolute grens ligt lager dan een sociale armoedegrens, waar naast de fysieke levensbehoeften ook rekening gehouden wordt met de noodzaak om een sociaal leven te leiden, aansluitend aan het begrip “sociale insluiting”.

Door de werkgroep werd wel de wens geuit om in een latere fase ook een sociaal minimum te berekenen.

In samenspraak met de experts van het IPC is gekozen voor de in de regio meest gebruikte methodologie ter bepaling van de armoedegrenzen. Uitgangspunt is een normatieve vaststelling van de primaire levensbehoeften, waarna door middel van een ophoging voor noodzakelijke overige uitgaven een totaalbedrag wordt bepaald.

Gebruikelijk is om alleen de zogenaamde voedingscomponent te normeren en vervolgens met behulp van een zogenaamde “Engel coëfficiënt” methode de overige uitgaven bij te schatten.

Gezien de bijzondere omstandigheden die de Antilliaanse eilanden ondervinden op het gebied van kosten van huisvesting en energiekosten is besloten om niet alleen de voeding maar ook de uitgaven aan huisvesting (huur) en water en elektriciteit te normeren.

Tevens is besloten om de berekening van de armoedegrens uit te voeren voor een standaard huishouden, in plaats van een variëteit aan armoedegrenzen voor bepaalde typen van huishoudens. Dit heeft vooral praktische redenen omdat niet voor alle huishoudtypen grenzen berekend kunnen worden, en omdat meerdere grenzen tot verwarring aanleiding kan geven.

Om rekening te houden met verschillen in huishoudens zal gebruik gemaakt worden van de zogenaamde OECD equivalentiemethode, waarbij door middel van schaalfactoren de algemene armoedegrens kan worden herleid naar specifieke huishoudtypen. Deze methode wordt in veel landen gebruikt.

De schaalfactoren zijn als volgt:

De eerste volwassene in het huishouden krijgt een factor 1

Alle volgende volwassenen (personen van 18 jaar en ouder) krijgen elk een factor 0,5

Alle kinderen (personen jonger dan 18 jaar) krijgen een factor 0,3

Het standaard huishouden (2 volwassenen en 2 kinderen) heeft een schaalwaarde van 2,1 (1+0,5+0,3+0,3).

Elk huishouden kan op deze wijze een schaalwaarde toegewezen krijgen. Door deze schaalwaarde ten opzichte van de standaardwaarde als vermenigvuldigingfactor te gebruiken kan de armoedegrens voor elk type huishouden worden vastgesteld.

Vermeld dient te worden dat de berekeningen uitgevoerd zijn op basis van totale uitgaven, waarbij geen rekening gehouden wordt met subsidies, kortingen, gratis verstrekkingen en dergelijke die bepaalde armere huishoudens thans kunnen genieten. De armoedegrens behoort immers aan te kunnen geven welke huishoudens op basis van hun inkomen of inkomenstekort in aanmerking komen voor dergelijke regelingen. Dat betekent wel dat bepaalde toerekeningen (imputaties) nodig waren om het plaatje compleet te krijgen.

Uitkomsten

De armoedegrens voor een standaard huishouden (twee volwassenen en twee kinderen) bedraagt per 1 juli 2008 **Naf. 2195,-** per maand.

Dit betreft het totaalbedrag aan bestedingen, inclusief de omzetbelasting, die nodig zijn om de noodzakelijke middelen aan te schaffen. De facto wordt hier dus het besteedbaar inkomen (na aftrek van loonbelasting en sociale premies (AOV, AVBZ), maar inclusief de netto bijdrage aan de ziektekostenpremie, beschreven.

Met gebruikmaking van de hierboven genoemde equivalentiefactoren kan voor andere huishoudens de relevante armoedegrens worden berekend. Enkele voorbeelden zijn:

Alleenstaande (1-persoonshuishouden):	Naf. 1.045,-
Twee volwassenen.....	Naf. 1.568,-
Een volwassene met een kind.....	Naf. 1.359,-
Een volwassene met twee kinderen.....	Naf. 1.672,-
Twee volwassenen met een kind	Naf. 1.881,-
Drie volwassenen.....	Naf. 2.090,-

De opbouw van de algemene armoedegrens is als volgt:

Voeding	Naf. 997,42
Wonen (huur).....	- 344,62
Elektriciteit	- 138,41
Water	- 80,54
Overige uitgaven	- 633,76

Opgemerkt dient te worden dat in de overige uitgaven de kosten van openbaar vervoer, ziektekosten(verzekering) en studiekosten een belangrijke rol spelen. Andere kosten die ook een rol spelen zijn onder meer persoonlijke hygiëne, kleding en huishoudelijke uitgaven. Sommige van deze kosten zijn geïmputeerd om tot werkelijke uitgaven te kunnen komen.

Aanpassingen

Geadviseerd wordt om de armoedegrens jaarlijks aan te passen op grond van de gestegen kosten van levensonderhoud, zoals deze blijkt uit de ontwikkeling in het Consumenten prijsindexcijfer zoals dit door het CBS wordt berekend.

Daarbij wordt geadviseerd om daarvoor gebruik te maken van de methodologie van het gemiddelde van de prijsstijgingen over een periode van twaalf maanden vergeleken met de overeenkomstige gemiddelde prijsstijgingen van de daaraan voorafgaande periode van twaalf maanden, het zogenaamde 12-maandsgemiddelde. Deze methode geniet boven de enkelvoudige maandmethode, bijvoorbeeld augustus ten

opzichte van augustus van het voorafgaande jaar, het voordeel dat zij alle ontwikkelingen die zich in een periode van een jaar hebben voorgedaan meeneemt, en veel minder gevoelig is voor toevallige uitschieters.

De 12-maandsmethode wordt door het CBS als meest nauwkeurige methode van indexeren aangemerkt. Aanbeveling geniet het om binnen een consistent overheidsbeleid deze methode van indexeren algemeen toe te passen, zowel inzake het arbeidsmarktbeleid (lonen en minimumlonen), als bij het sociale beleid (onderstand, pensioenen en andere uitkeringen en nu de armoedegrens).

Geadviseerd wordt tevens om periodiek de methodiek van de berekening van de armoedegrens per component te evalueren. Dit kan het beste gedaan worden na afloop van een nieuw Budgetonderzoek, dat voor dit doel wordt uitgebreid en aangepast aan de eisen van het armoedeonderzoek. Dit zal de nodige extra onderzoekskosten met zich meebrengen. Geadviseerd wordt toekomstig Budgetonderzoek inclusief eventueel aanvullend armoedeonderzoek, en dus de herijking van de armoedegrens voor Curaçao, uit te voeren met een periodiciteit van tenminste vijf jaar en ten hoogste tien jaar.

Informatiebronnen

Het CBS zal alle relevante werkdocumenten, nota's en publicaties op haar website plaatsen zodat deze toegankelijk worden voor iedereen.

Behoeft aan actuele analysedata

Ten behoeve van de vaststelling en monitoring van een effectief armoedebestrijdingsbeleid bestaat er behoefte aan actuele gedetailleerde sociaal-economische, demografische en geografische gegevens met betrekking tot personen en huishoudens. Traditioneel wordt die data aangeleverd door de Algemene Volks- en Woningtelling (Census), welke elke tien jaar wordt uitgevoerd. De laatste Census dateert uit 2001 en actualisering daarvan is daarom gewenst. De komende Census is door het CBS gepland in 2010, om aansluiting te zoeken bij andere landen in de regio. Omdat dit grootschalig onderzoek de nodige voorbereidingstijd vergt is op zeer korte termijn een beslissing tot het beschikbaar stellen van onderzoekfondsen gewenst zodat de voorbereidingen van start kunnen gaan.

De Regering van de Nederlandse Antillen en de Bestuurscolleges van de Eilandgebieden worden daarom dringend verzocht hierover op korte termijn een besluit te nemen.